

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS)

Звіт
за результатами
дослідження
Україна 2010

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS)

Звіт за результатами дослідження
Україна 2010

Передмова

Зіновій Митник

Міністр охорони здоров'я України

У глобальному вимірі вживання тютюну є провідною причиною випадків смерті, яким можна запобігти. Щорічно тютюн вбиває більше 5 мільйонів людей в світі, з них більше 100 тисяч в Україні. Для протидії тютюновій епідемії Всесвітня організація охорони здоров'я ініціювала першу в світі міжнародну угоду в сфері громадського здоров'я – Рамкову Конвенцію із боротьби проти тютюну (РКБТ), яку Україна ратифікувала 2006 року. З вересня 2009 р. Кабінет Міністрів України своєю постановою №940 затвердив Державну цільову соціальну програму зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення на період до 2012 року, яка, зокрема, передбачає проведення моніторингу ефективності заходів щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їхнього шкідливого впливу на здоров'я населення.

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) проведено в Україні відповідно до статті 20 РКБТ «Наукові дослідження, епіднадгляд та обмін інформацією» та пункту 5.2 Завдань і Заходів з виконання зазначеної Державної цільової соціальної програми. Протягом 2008-2010 років Україна була учасницею Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну разом з 13 іншими країнами світу: Бангладеш, Бразилією, В'єтнамом, Єгиптом, Індією, Китаєм, Мексикою, Польщею, Росією, Таїландом, Туреччиною, Уругваєм та Філіппінами. GATS використовує детальний стандартний протокол, котрий дозволяє отримати дані світової якості, які можна порівняти з даними з інших країн, а також надає країні можливості зробити детальний аналіз поширеності вживання тютюну і викликаних ним проблем.

Рішення взяти участь у GATS було дуже корисним для України, бо воно дозволило не лише отримати дуже важливі дані, але й зробити суттєвий крок для створення національної системи моніторингу вживання тютюну та ефективності заходів у сфері охорони здоров'я населення від шкідливих наслідків вживання тютюнових виробів.

У представленому звіті викладено результати Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну, польовий етап якого було проведено в Україні наприкінці 2009 та на початку 2010 року. Обговорення результатів звіту та викладені рекомендації базуються на визначених ВООЗ шести провідних стратегіях подолання тютюнової епідемії, ефективність яких доведена науковими дослідженнями, і які отримали назву MPOWER. Викладені результати опитування створюють можливість для покращення ефективності за-

ходів контролю над тютюном в Україні та інших країнах.

Я хотів би висловити свою вдячність усім, хто долучився до проведення GATS в Україні. Ми надзвичайно цінуємо щедрю фінансову, технічну та експертну допомогу, яку надали наші міжнародні партнери: Центри контролю та профілактики захворювань США, Всесвітня організація охорони здоров'я, Благодійна фундація Блумберга. Ми відзначаємо наполегливість і відданість своїй справі українських учасників GATS: Київського міжнародного інституту соціології, Школи охорони здоров'я Національного університету «Києво-Могилянська Академія», Українського інституту стратегічних досліджень МОЗ України. Успіх проведення GATS спонукає нас докласти всіх зусиль для посилення заходів контролю над тютюном в Україні і створення системи моніторингу їх ефективності заради зменшення викликаних вживанням тютюну хвороб та смертей.

Ігор Поканевич

Керівник Бюро ВООЗ в Україні

За даними ВООЗ, у минулому столітті тютюнова епідемія спричинила передчасну смерть близько 100 мільйонів осіб, майже половина споживачів тютюнових виробів помирає передчасно. Якщо поточні тенденції збережуться і надалі, до 2030-го року тютюнова епідемія щороку забиратиме життя близько 8 мільйонів курців.

У відповідь на стрімкий розвиток глобальної тютюнової епідемії у травні 1996-го року на Всесвітній асамблеї охорони здоров'я держави-члени ВООЗ запропонували Організації виступити з ініціативою розробки міжнародної Рамкової конвенції із боротьби проти тютюну (РКБТ). У травні 2003-го року цей документ було одностайно ухвалено, а у 2005-му році РКБТ набула чинності.

РКБТ було ратифіковано Законом України N3534-IV від 15.03.2006 «Про ратифікацію Рамкової конвенції Всесвітньої організації охорони здоров'я із боротьби проти тютюну», після чого в Україні почали цілеспрямовано вживати всебічних заходів контролю

над тютюном: було внесено зміни до законодавства щодо підвищення акцизних податків на тютюнові вироби; врегульовано питання щодо спрямування залучених коштів на першочергові заходи та програми з охорони здоров'я, забезпечення захисту від впливу тютюнового диму; заборонено рекламу тютюну тощо.

Важливим для України є всебічний моніторинг не лише поширеності тютюнокуріння серед різних вікових та соціальних прошарків населення, а й економічних показників та політичних кроків у напрямку скорочення поширеності вживання тютюну й впливу тютюнового диму.

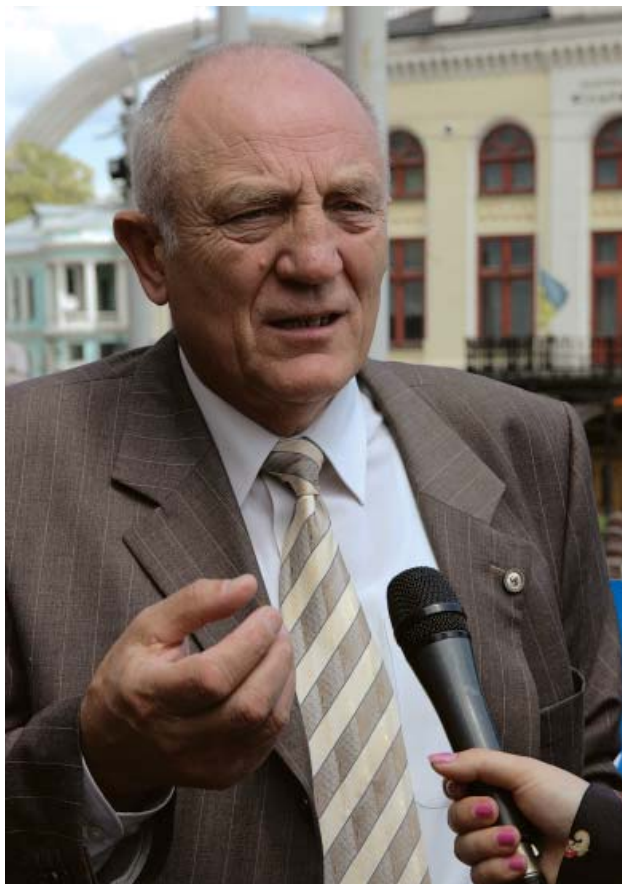
Результати Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) надають Україні найсучасніший матеріал для розробок нових національних стратегій подолання тютюнової епідемії.

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну було введено до Глобальної системи нагляду за тютюном у

2007-му році за ініціативою Фонду Центрів контролю та профілактики захворювань (CDC), США, та Школи охорони здоров'я ім. Блумберга Університету Джонса Гопкінса. Дослідження GATS проводиться в 14-ти країнах, чотири з яких (Туреччина, Польща, Україна та Росія) належать до Європейського регіону ВООЗ, що дає можливість широкого обміну інформацією, порівняння міжнародного та національного досвіду контролю над тютюном.

GATS для України – це перше широкомасштабне дослідження вживання тютюну, проведене із залученням найвпливовіших міжнародних інституцій, використанням новітніх інформаційних технологій та єдиного для всіх країн-учасниць алгоритму одержання даних та проведення аналітичних розрахунків.

Хочу щиро подякувати всім учасникам проведення GATS в Україні та висловити впевненість, що отримані результати стануть підґрунтям для нових дієвих кроків у боротьбі проти тютюну.

Микола Поліщук

Голова Оргкомітету Коаліції громадських організацій та ініціатив «За вільну від тютюнового диму Україну», Міністр охорони здоров'я України у 2005 році, Автор законопроекту «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення»

Звіт про результати Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну не тільки містить сучасну детальну інформацію щодо вживання тютюну в нашій державі, а й надає можливість побачити, як змінилася ситуація з тютюнокурінням в Україні за останні п'ять років. У вересні 2005 року Верховна Рада ухвалила закон «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення». За кілька місяців до того, у червні 2005 року, було проведено загальнонаціональне опитування, яке засвідчило, що тютюнова епідемія набула в Україні надзвичайних масштабів, які вимагали рішучих дій: серед жителів України старше 15 років тоді курило 67% чоловіків, на той час найвищий показник у всій Європі, та 20% жінок,

і це було найвищим показником серед усіх країн колишнього СРСР.

Набуття чинності зазначеним законом дозволило нарешті задіяти деякі ефективні заходи контролю над тютюном, зокрема, громадські та робочі місця стали поступово звільнятися від тютюнового диму, з кінця 2006 року на тютюнових пачках з'явилися великі за розміром текстові попередження про небезпеку тютюнокуріння. Згодом Верховна Рада ухвалила і інші законодавчі акти: були заборонені певні види тютюнової реклами, у 2009 році було розширено перелік місць, які звільнено від тютюнового диму. З 2008 року, завдяки цілеспрямованим зусиллям громадськості, влада нарешті наважилася суттєво підвищувати акцизи на тютюнові вироби, що

дало подвійний позитивний результат: збільшення надходжень до державного бюджету при одночасному зменшенні споживання сигарет. У вересні 2009 року уряд ухвалив Державну цільову програму зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення, яка, зокрема, передбачає створення системи надання допомоги у припиненні куріння.

Проведення Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну стало одним із заходів контролю над тютюном, які проводилися в Україні за останні роки. Важливо підкреслити, що дані Глобального опитування щодо вживання тютюну в Україні в цілому збігаються з результатами інших опитувань і підтверджують суттєве зменшення поширеності тютюнокуріння серед населення Укра-

їни. Загалом поширеність куріння в Україні за останні 5 років серед чоловіків скоротилася з 67% до 50%, а серед жінок – з 20% до 11%. Це скорочення стало результатом проведення в Україні заходів, які довели свою ефективність і в інших країнах. Зменшення поширеності тютюнокуріння не лише сприяє оздоровленню населення, але й робить суттєвий внесок в економічний потенціал держави, бо усунення активного і пасивного куріння сприяє зростанню продуктивності праці. Маємо надію, що результати ГОДТ переконують органи влади України посилити та належним чином профінансувати подальші ефективні заходи контролю над тютюном в нашій державі, а також надихнуть інші країни запровадити аналогічні заходи боротьби з тютюновою епідемією.

Сергій Квіт

Президент Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Вирішення деяких соціальних проблем передбачає формування нового погляду на них та зміну громадської думки, ефективну роботу з інформацією та лідерство.

Тривалий час поширеною була думка, що куріння – нездоланна проблема. Як і в інших університетах, ми спостерігали, що до нас приходять молодь, яка переважно не курить, але протягом навчання хтось починає курити. Ми бачили, що під час перерв між парами чи після занять студенти збираються на території університету, щоб покурити. Опитування, проведене серед студентів НаУКМА 2007 року, показало, що з роками навчання поширеність куріння серед студентів, і особливо серед студенток, суттєво зростає.

Ми вирішили зупинити цей згубний процес і для цього, по-перше, ввели заборону куріння на території університету, хоча спершу такому рішенню чинився великий опір. Тому спочатку заборона була частковою: були визначені спеціальні місця для куріння. Це не

дуже добре працювало, але університетська громада поступово призвичаїлася до думки, що куріння може бути заборонене.

Восени 2008 року була запроваджена повна заборона куріння. Вже у перші місяці ми побачили, що заборона працює. Її добре дотримуються всі члени колективу, контролювати повну заборону набагато простіше, ніж часткову. Куріння пересунулося за межі Академії. Невеличке опитування викладачів, студентів та співробітників університету показало, що заборона куріння позитивно оцінюється університетською громадою.

Таким чином, ми переконалися, що опитування корисні як для того, щоб приймати рішення, так і з метою перевірки їхньої дієвості.

Сьогодні Національний університет «Києво-Могилянська академія» є одним із лідерів серед університетів не лише в тому, що стосується академічних досягнень, але і у звільненні навчальних закладів від тютюнового диму. Це має сенс не лише з точки зору

здоров'я тих, хто працює або навчається в університеті, але також і тому, що теперішні студенти завтра будуть працювати в різних установах, закладах, організаціях, на підприємствах. І вони вже будуть мати досвід того, як можна організувати здорове робоче навколишнє середовище.

Зараз в Україні все більше людей приєднуються до нового руху – «Українці без куріння». Звіт про Глобальне опитування

дорослих щодо вживання тютюну (GATS) переконливо демонструє, що поширеність як активного, так і пасивного куріння в Україні зменшується. Це означає, що ми разом з іншими країнами рухаємося в правильному напрямку, і все більше українців розуміє: курити тютюн – це не лише не здорово, не модно, а навіть незручно. Сучасна культурна людина не може труїти себе, своїх родичів, друзів і колег тютюновим димом.

Ірена Грига

Керівник Школи Охорони Здоров'я,
Національний університет «Кієво-Могилянська
академія»

Серед різних сфер громадського здоров'я контроль над тютюном пропонує яскравий приклад вдалої стратегії, спрямованої на подолання епідемії численних хвороб, які призводять до багатьох передчасних смертей, і які всі разом називаються тютюновою епідемією. Хоча більшість смертей, які зараз трапляються як у розвинених країнах, так і в тих, що розвиваються, викликані неінфекційними хворобами, більшість ресурсів охорони здоров'я витрачається на зусилля, пов'язані з подоланням інфекційних хвороб. Через це цінним інструментом стають наукові дані, що надають інформацію, необхідну для прийняття політичних рішень, націлених на вирішення проблем охорони здоров'я, які викликають значну частину тягаря хвороб та смертей. Системи нагляду за факторами ризику, на жаль, не є достатньо розвиненими в країнах з низьким та середнім рівнем доходів. Нагляд за ефективністю політичних заходів громадського здоров'я також не є розвиненим в небагатих країнах. Таким чином, Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну разом з іншими

компонентами Глобальної системи нагляду за вживанням тютюну робить великий внесок в процес збору наукових даних та зменшення прірви, яка є результатом відсутності надійних даних популяційного рівня.

Заходи контролю над тютюном були досить успішними в Україні останніми роками. Це може розглядатися як добрий приклад для інших сфер охорони здоров'я, які також потребують науково-обґрунтованих рішень та дій. Можна багато чому навчитися і у контролі над тютюном в цілому, і у Глобальному опитуванні щодо вживання тютюну зокрема. Дані, зібрані з дотриманням міжнародних стандартів, серед іншого, є корисним матеріалом для навчання студентів.

Ми сподіваємось, що звіт про проведене опитування не буде єдиним його результатом. З одного боку, важливо, щоб він перетворився на ті політичні рішення, які були рекомендовані на підставі результатів аналізу. З іншого боку, вважаємо, що зібрані дані мають стати основою для широкого спектру досліджень, які мають бути опубліковані як в українських, так і в міжнародних журналах.

ПОДЯКА

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) стало спільним національним та міжнародним проектом дослідження споживання тютюну в Україні. Реалізація цього проекту стала можливою завдяки фінансуванню Ініціативи Блумберга зі скорочення вживання тютюну, яка підтримувала цей проект на всіх етапах його реалізації; технічній підтримці Центрів контролю та профілактики захворювань (CDC), Інституту RTI та Школи охорони здоров'я ім. Блумберга Університету Джонса Гопкінса, а також програмній підтримці Фондації CDC.

Реалізація цього важливого опитування та підготовка даного звіту були б неможливими без цілеспрямованих зусиль, технічної підтримки та повної прихильності партнерів-виконавців. Партнери-виконавці дякують Міністерству охорони здоров'я та Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в Україні за їхні щирі зусилля для забезпечення успішного завершення дослідження, а також за їх взаємодію та співробітництво в проведенні опитування.

Партнери також висловлюють глибоку вдячність членам національного комітету GATS за рекомендації та їх цінний вклад на всіх етапах дослідження. Вдячність також поширюється на всіх співробітників на місцях та інженерів інформаційних технологій, які стоять за нашим успіхом, а також осіб, які допомогли підготувати цей звіт.

Міжнародні партнери:

Всесвітня організація охорони здоров'я на різних рівнях (штаб-квартира ВООЗ, Європейське регіональне бюро ВООЗ та Бюро ВООЗ в Україні) сприяла ознайомленню з GATS українського уряду, забезпечила політичну волю, надала технічну та організаційну допомогу, координувала всі етапи дослідження з національними та міжнародними партнерами з метою сприяння та зміцнення потенціалу епідеміологів в країні та надавала організаційні та технічні консультації протягом всього процесу.

Центри контролю та профілактики захворювань (CDC) надали технічну допомогу для реалізації стандартних процедур дослідження. Стандарти-

зований протокол GATS та документи з методології містили основну та додаткову анкети, основу дизайну вибірки, декілька навчальних посібників та низку керівних принципів.

Фондація CDC відповідала за адміністрування коштів обстеження.

Інститут RTI надав програмне забезпечення та технічну підтримку з усіх питань, пов'язаних з електронним збором даних, включаючи завантаження адаптованих українською та російською мовою опитувальників у портативні комп'ютери та навчання інформаційно-технічної групи дослідження користувачу портативними комп'ютерами.

Школа охорони здоров'я ім. Блумберга Університету Джонса Гопкінса надала технічну підтримку щодо методів і протоколу GATS.

Ініціатива Блумберга зі скорочення вживання тютюну надала фінансову підтримку для проведення опитування.

Національні установи-виконавці:

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) відповідав за розробку вибірки GATS, реалізацію пілотного тестування опитувальника, польовий етап основного опитування GATS. Інститут також брав участь в аналізі даних і написанні остаточного звіту.

Міністерство охорони здоров'я України надавало постійну політичну підтримку дослідженню в Україні та відповідало за створення механізмів для розповсюдження та використання даних GATS в контексті національної системи контролю за тютюном для розробки та впровадження ініціатив щодо боротьби з тютюном.

Український інститут стратегічних досліджень Міністерства охорони здоров'я та Школа охорони здоров'я (ШОЗ) Національного університету «Києво-Могилянська Академія» (НаУКМА) відповідали за аналіз даних GATS та написання остаточного аналітичного звіту.

НАД ЗВІТОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Міністерство охорони здоров'я (МОЗ), Український інститут стратегічних досліджень (УІСД)

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ)

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС)

Школа охорони здоров'я (ШОЗ) Національного університету «Кієво-Могилянська академія»

Центри контролю та профілактики захворювань (ЦКПЗ), Атланта, США

Автори:

Андреева Тетяна (ШОЗ, Керівник магістерської програми охорони здоров'я)

Захожа Вікторія (КМІС, Заступник директора)

Король Наталія (Бюро ВООЗ в Україні, спеціаліст з питань епідеміологічного нагляду)

Красовський Костянтин (УІСД, Начальник відділу контролю за тютюном)

Лі Вероніка (ЦКПЗ)

Лі Джульєт (ЦКПЗ)

Уоррен Чарльз (ЦКПЗ, Глобальний відділ тютюну, Управління з питань куріння і здоров'я)

Харченко Наталя (КМІС, Виконавчий директор)

Рецензенти / Аналітики:

Міністерство охорони здоров'я України

Алла Григоренко, Заступник директора департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України

Міністерство охорони здоров'я, Український інститут стратегічних досліджень

Геннадій Слабкий, Директор

Всесвітня організація охорони здоров'я

Крістіна Мауер-Стендер, технічний співробітник, Група по боротьбі з тютюном, Європейське регіональне
бюро ВООЗ

Рула Хурі, координатор з епідеміологічного нагляду, Європейське регіональне бюро ВООЗ

Київський міжнародний інститут соціології

Володимир Паніотто, Генеральний директор

Центри контролю та профілактики захворювань (ЦКПЗ), Атланта, США

Енн Годінг

Мішель Карлберг

Скорочення:

GATS:	Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adult Tobacco Survey)
GYTS:	Глобальне опитування молоді щодо вживання тютюну (Global Youth Tobacco Survey)
GSPS:	Глобальне опитування шкільних працівників (Global School Personnel Survey)
GHPSS:	Глобальне опитування студентів медичних спеціальностей (Global Health Professions Student Survey)
ВООЗ:	Всесвітня організація охорони здоров'я
ІБ:	Ініціатива Блумберга (GBI: Global Bloomberg Initiative)
ІЗТ:	Ініціатива «Звільнення від тютюну» (TFI: Tobacco Free Initiative)
КМІС:	Київський міжнародний інститут соціології
КПК:	Кишеньковий персональний комп'ютер
МОЗУ:	Міністерство охорони здоров'я України
МСНТ:	Глобальна Система Нагляду за вживанням Тютюну (GTSS: Global Tobacco Surveillance System)
ПОВ:	Первинна одиниця відбору
РКБТ:	Рамкова конвенція із боротьби проти тютюну (FCTC: Framework Convention on Tobacco Control)
УІСД:	Український інститут стратегічних досліджень Міністерства охорони здоров'я
ШОЗ НаУКМА:	Школа охорони здоров'я Національного університету «Кієво-Могилянська академія»
ЦКПЗ:	Центри з контролю та профілактики захворювань (CDC: Centers for Disease Control and Prevention)

Зміст

Резюме	1
I. Вступ	5
1.1. Тягар вживання тютюну в Україні.....	6
1.1.1. Поширеність вживання тютюну серед дорослого населення	6
1.1.2. Поширеність вживання тютюну серед молоді	7
1.1.3. Поширеність вживання тютюну серед фахівців сфери охорони здоров'я	7
1.1.4. Вплив навколишнього тютюнового диму	7
1.1.5. Вплив вживання тютюну на здоров'я.....	7
1.1.6. Економічний вплив вживання тютюну	8
1.2. Нинішня політика контролю над тютюном в Україні	8
1.3. Завдання опитування	9
II. Методологія	10
2.1. Генеральна сукупність	10
2.2. Критерії прийнятності для участі в дослідженні	10
2.3. Вибірка.....	10
2.4. Анкети.....	10
2.5. Рекрутинг, навчання і польові роботи	12
2.5.1. Виконавці	12
2.5.2. Претест.....	12
2.5.3. Навчання.....	12
2.5.4. Польові роботи.....	12
2.5.5. Конфіденційність / інформована згода	13
2.6. Обробка й агрегація даних.....	13
2.7. Статистичний аналіз	13
2.8. Відсотки тих, хто відповів, і зважування.....	14
2.9. Характеристики досліджуваної популяції	15
III. Результати	17
3.1. Вживання тютюну	17
3.2. Припинення вживання тютюну	20
3.3. Нараженість на дію навколишнього тютюнового диму.....	21
3.4. Економічний аспект	25
3.5. Засоби масової інформації	26
3.6. Знання, ставлення і сприйняття	30

IV. Обговорення	31
4.1. Відстеження вживання тютюну й антитютюнових заходів	31
4.1.1. Поширеність куріння	31
4.1.2. Споживання тютюнових виробів	32
4.1.3. Інтенсивність вживання	32
4.1.4. Оцінювання річного споживання сигарет	33
4.1.5. Початок куріння.....	33
4.1.6. Нікотинова залежність	33
4.2. Захист людей від тютюнового диму.....	33
4.2.1. Загальна нараженість на вплив тютюнового диму	33
4.2.2. Нараженість на вплив тютюнового диму вдома.....	33
4.2.3. Нараженість на вплив тютюнового диму на роботі	33
4.2.4. Нараженість на вплив тютюнового диму в громадських місцях	34
4.3. Запропонувати допомогу у припиненні вживання тютюну	34
4.3.1. Зацікавленість у відмові від куріння	34
4.3.2. Процес припинення куріння	35
4.3.3. Забезпечення службами для допомоги у припиненні куріння	35
4.4. Попередження про небезпеки, пов'язані із вживанням тютюну	35
4.4.1. Обізнаність.....	35
4.4.2. Медичні попередження	36
4.5. Забезпечити дотримання заборон на рекламу, стимулювання продажу і спонсорство тютюну	36
4.6. Підвищити податки на тютюнові вироби	36
V. Рекомендації	38
ЛІТЕРАТУРА.....	42
Додаток А: Дизайн вибірки	44
Додаток В: Опитувальник	51
Додаток С: Розрахунок похибки вибірки.....	83
Додаток D: Таблиці	96

Резюме

Вживання тютюну — основна причина передчасних смертей та хвороб в усьому світі, яким людство здатне запобігти. На сьогоднішній день від вживання тютюну щороку гине понад 5 мільйонів людей; очікується, що до 2030 року ця цифра зросте до 8 мільйонів смертей щорічно. У Європейському регіоні тютюн винен у смерті близько 1,6 мільйона людей на рік. Ініціатива «Звільнення від тютюну» (ІЗТ) Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ) покликана зменшити глобальний тягар хвороб і смертей, спричинених вживанням тютюну, таким чином захищаючи теперішні та майбутні покоління від шкідливих наслідків куріння для здоров'я, негативних соціальних, економічних та екологічних наслідків, пов'язаних із вживанням тютюну та впливом тютюнового диму. Цієї мети буде досягнуто через глобальне стратегічне лідерство — просування Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ), так само як і через комплекс антитютюнових заходів MPOWER, що є ключовим інструментом реалізації Рамкової конвенції. У Європейському регіоні Конвенцію ратифікували 46 країн та Європейське співтовариство. Україна ратифікувала РКБТ 2006 року.

У серпні 2006 року ВООЗ і Центри з контролю та профілактики захворювань США (ЦКПЗ) скликали експертну нараду, аби обговорити питання нагляду за вживанням тютюну серед дорослого населення й виробити рекомендації щодо розроблення стандартизованої програми опитування. «Глобальне опитування дорослого населення щодо вживання тютюну» (GATS) дає країнам змогу зібрати дані щодо ключових антитютюнових заходів серед дорослого населення. Мета проекту GATS — збір даних щодо вживання тютюну і заходів контролю над тютюном із використанням стандартизованих анкети, дизайну вибірки й процедур збору та обробки даних серед населення віком 15 років і старші. Результати проекту GATS допоможуть країнам у розробленні, відстеженні і втіленні ефективних заходів контролю над тютюном, і країни матимуть змогу порівняти свої результати із результатами інших країн, які беруть участь у проекті.

Методологія

Дослідження GATS в Україні завершилося 2010 року. Для побудови вибірки використовувались усі населені пункти в Україні. Відбір домогосподарств здійснювався шляхом побудови двоетапної стратифікованої систематичної кластерної вибірки. Вибірчі дільниці слугували первинними одиницями відбору (ПОВ) для міських територій, а села — для сільських територій України. На першому етапі було відібрано 600 ПОВ — 300 ПОВ у міській місцевості та 300 — у сільській. Далі на території усіх 600 відібраних ПОВ був проведений перепис домогосподарств. На другому етапі у кожній з відібраних ПОВ у міській місцевості випадковим чином обиралися, в середньому, 26 домогосподарств, у сільській — 22 домогосподарства. Загалом було відібрано 13 833 домогосподарств. У кожному з відібраних домогосподарств випадковим чином обиралася одна особа для участі в опитуванні із загального списку всіх членів домогосподарства віком 15 років і старші із розбивкою за статтю. Загальний відсоток домогосподарств, що відповіли, склав 80,1%: 73,1% у містах та 89,0% у сільській місцевості. Загалом було зібрано інформацію про склад 8649 домогосподарств. Відсоток респондентів, що відповіли, у цілому склав 95,1%, у міській місцевості — 93,8%, у сільській — 96,5%. Усього на запитання дослідження відповіли 8173 особи.

Вживання тютюну

Дані дослідження показали, що в Україні на час опитування курили тютюнові вироби 28,8% (близько 11,5 мільйона) дорослих віком 15 років і старші. Серед чоловіків частка курців вища (50,0%), аніж серед жінок (11,2%). Близько 9,1 мільйона чоловіків та 2,5 мільйона жінок курили тютюнові вироби. Деяко менше половини чоловіків (45,4%) та 8,9% жінок на час опитування курили щоденно (8,3 мільйона чоловіків та 1,9 мільйона жінок). Практично всі (99,7%) теперішні курці вживають сигарети промислового виробництва. Понад дві третини (67,2%) теперішніх щоденних курців сигарет вживають

більше ніж півпачки (11 сигарет і більше) на день, тоді як 11,6% щоденно викурюють більше 20 сигарет. У середньому чоловіки викурюють більше сигарет за день (18,2), ніж жінки (11,8). За підрахунками, за рік в Україні викурюється 64 мільярди сигарет промислового виробництва.

Згідно з чинним законодавством, продавати тютюнові вироби особам до 18 років заборонено. Поза тим, більше половини (53,7%) теперішніх щоденних курців відповіли, що вони почали курити щоденно до настання повноліття. Чоловіки (56,9%) частіше, ніж жінки (45,6%), починають курити щоденно до досягнення 18 років. Середній вік початку куріння склав 16,8 року для чоловіків і 18,2 року для жінок.

Кількість сигарет, яку курці викурюють за день, та початок куріння протягом півгодини після пробудження — два показники тютюнової залежності, що були включені до опитування GATS. Близько половини чоловіків (45,5%) викурювали майже пачку сигарет за день, і один із семи (14,1%) — більше однієї пачки на день (затяті курці), тоді як серед жінок більше однієї пачки за день викурювали 1,3%. Загалом 61,6% щоденних курців викурювали першу сигарету впродовж півгодини після того, як прокинулися, 22,3% — протягом перших п'яти хвилин після підйому. Тих, хто починає курити впродовж першої півгодини після підйому, більше серед чоловіків (64,0%), ніж серед жінок (51,5%).

Куріння кальяну є новою для України формою вживання тютюну, що особливо поширюється серед молоді. Близько 2,0% дорослого населення курить кальян. Куріння кальяну найбільш поширене серед чоловіків віком 15–24 років (7,7%) та міських жителів (3,7%).

Відмова від куріння

Більше чверті (25,9%) тих, хто будь-коли курив щоденно, успішно припинили курити. Двоє з п'яти (40,5%) курців (теперішніх та колишніх, які припинили курити впродовж останніх 12 місяців) робили спробу припинити куріння впродовж минулого року. Проте лише 6,7% тих, хто за останні 12 місяців

намагався позбутися цієї звички, досягли успіху.

Близько третини (32,3%) курців відвідували медичні заклади впродовж останніх 12 місяців. Лише у 41,7% курців, які відвідували медичні заклади, лікарі запитували, чи вони курять. Три чверті з них (74,0%) отримали пораду припинити курити. Проте лише 6,3% тих, кому лікар порадив припинити курити, успішно здійснили це.

Більше двох третин (67,9%) теперішніх курців сигарет відповіли, що вони думали про те, аби припинити курити, проте лише 7,5% сказали, що планують зробити це впродовж найближчого місяця. Дані дослідження показали, що 7,8 мільйона теперішніх курців зацікавлені в тому, щоб припинити курити, — 6 млн чоловіків та 1,8 мільйона жінок.

Нараженість на вплив навколишнього тютюнового диму

Проведене дослідження виявило, що майже 5,8 мільйона дорослих (34,0%), які працюють у приміщеннях, наражались на вплив чужого тютюнового диму на робочому місці. За оцінками, пасивного куріння на робочому місці зазнавало близько 4 млн чоловіків та 1,9 мільйона жінок, які працюють у приміщеннях. Майже 2,9 мільйона (26,6%) тих, хто сам не курить, дихали чужим тютюновим димом на робочому місці.

Близько 12,2 мільйона (30,6%) дорослого населення України живе в оселях, де дозволено курити. Серед некурців більше 6 мільйонів (21,7%) живе в оселях, де дозволено курити. У майже 2,5 мільйона (8,6%) некурців хтось курить вдома принаймні раз на день.

Люди змушені дихати чужим тютюновим димом у багатьох місцях, особливо в ресторанах чи кафе. Серед тих, хто впродовж минулого місяця відвідував зазначені місця та установи, найрідше випадки впливу тютюнового диму спостерігалися у закладах охорони здоров'я (6,6% респондентів бачили, як хтось курив у цих закладах). При цьому 64,1% відповіли, що вони наражались на вплив тютюнового диму в ресторанах або кафе, 31,8% — на своєму робочому

місці, 23,5% — у вищому навчальному закладі, 17,5% — у громадському транспорті і 10,2% — у державних установах. Впродовж 30 днів, що передували інтерв'ю, чужим тютюновим димом дихали 7,2 мільйона дорослих відвідувачів ресторанів або кафе, 3 млн відвідувачів приватних компаній, 4,9 мільйона користувачів громадського транспорту, 1,1 мільйона відвідувачів вищих навчальних закладів і 2,1 мільйона відвідувачів державних установ.

Економічний аспект споживання тютюну

З-поміж тих, хто на час опитування курил скаретети промислового виробництва, 68,0% востаннє купували скаретети в магазині, а 26,8% — у кіоску. Лише 3,0% курців купували скаретети у вуличних продавців. Люди, які щодня курять скаретети промислового виробництва, в середньому щомісяця витрачають на придбання скаретет 142,7 гривень.

Реклама, спонсорство та акції з просування товару

Впродовж 30 днів, що передували інтерв'ю, 66,0% дорослого населення України помічали будь-які повідомлення, спрямовані проти куріння скаретет; найчастіше таку інформацію бачили по телебаченню (46,3%), дещо рідше — на білбордах (24,7%), у газетах (23,5%), у закладах охорони здоров'я (21,4%).

Серед тих, хто курить скаретети промислового виробництва, 96,6% помічали медичні попередження на упаковці скаретет впродовж минулих 30 днів, і більше половини (57,9%) таких курців задумувалися про те, щоб припинити курити, у зв'язку із цими попередженнями. На упаковках скаретет, які продемонстрували курці в ході інтерв'ю, медичні попередження були українською (98,4%), російською (0,6%), молдовською (0,9%) мовами, і 0,1% пачок не мали жодних попереджень.

Загалом 40,8% дорослого населення України бачили рекламу скаретет впродовж минулих 30 днів. Найчастіше рекламу скаретет можна було побачити в магазинах (20,5%). Рекламу скаретет частіше бачить молодь 15–

24 років (60,6%), ніж люди старші 25 років (36,4%), причому 15,3% молодих людей віком 15–24 роки бачили рекламу скаретет в Інтернеті.

Упродовж 30 днів, що передували інтерв'ю, 2,2% дорослих в Україні звертали увагу на те, що виробники скаретет виступали спонсором спортивних заходів, і 15,8% помітили акції з просування скаретет. Найчастіше привертала увагу такі способи стимулювання продажу скаретет, як одяг або інші предмети з назвою або логотипом марки скаретет (9,5%), конкурси із призами для покупців скаретет (5,9%), отримання подарунків або знижок (4,8%).

Знання, ставлення і сприйняття

Більшість (86,3%) дорослих переконані, що вдихання чужого тютюнового диму може призвести до серйозних хвороб, і 93,1% переконані, що куріння може призвести до серйозних хвороб. Серед тих, хто погоджується, що куріння призводить до серйозних хвороб, 95,2% переконані, що воно може спричинити рак легень, 82,7% — інфаркт, 81,3% — інсульт. Поза тим, лише 31,4% вважає, що куріння кальяну може завдати серйозної шкоди здоров'ю.

Висновки і їх значення для політики контролю над тютюном

Результати опитування GATS про те, що на даний момент в Україні 45,4% чоловіків та 8,9% жінок курять щоденно, узгоджуються із раніше зафіксованим спадом поширення куріння після 2005 року, коли щоденно курили 62,3% чоловіків та 16,7% жінок. Зниження поширеності куріння після 2005 року в Україні є результатом заходів контролю над тютюном після прийняття першого національного закону «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» 2005 року та ратифікації РКБТ 2006.

Державна цільова соціальна програма зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення в Україні на період до 2012 року, затверджена Кабінетом Міністрів України, посилює заходи з контролю над тютюном в Україні через розроблення

і втілення ефективної програми контролю над тютюном, співзвучної з положеннями Рамкової конвенції та розробленим ВООЗ комплексом заходів MPOWER.

Було висунуто такі рекомендації:

- Необхідно створити систему моніторингу для оцінювання ефективності заходів із контролю над тютюном та рівня вживання тютюну.
- Необхідно вдосконалити національне законодавство та нормативні акти, аби розширити перелік місць, звільнених від тютюнового диму, та посилити контроль виконання прийнятих актів.
- Необхідно створити комплексну національну систему діагностики та лікування залежності від тютюну.
- Зробити більш помітними повідомлення щодо ризиків, пов'язаних із вживанням тютюну (включаючи куріння

кальяну, сигарил та інших тютюнових виробів), через медичні попередження на упаковках, інформаційні стенди в освітніх закладах та закладах охорони здоров'я, інші інформаційні заходи.

- Необхідно вдосконалити законодавство з метою заборони реклами тютюну в точках продажу, в Інтернеті й у будь-яких інших місцях.
- Необхідно щорічно підвищувати акцизний збір на тютюнові вироби, аби досягнути рівня прийнятих у Європейському союзі податкових ставок на тютюн, спершу у відсотковому, а потім у грошовому вимірі.

Ці заходи, якщо вони будуть повністю вжиті й виконані, зменшать рівень захворюваності та смертності серед тих, хто курить або зазнає впливу тютюнового диму.

I. Вступ

Вживання тютюну — основна з причин передчасної смерті та хвороб, котрим людство здатне запобігти, в усьому світі. На сьогоднішній день від вживання тютюну щороку гине понад 5 млн людей; очікується, що до 2030 року ця цифра зросте до 8 млн смертей щорічно (1). Зі збереженням нинішніх тенденцій основна частка цих смертей припадатиме на країни, що розвиваються. ВООЗ у рамках ІЗТ проводить роботу в багатьох країнах, аби зменшити глобальний тягар хвороб та смертей, спричинених вживанням тютюну, таким чином захищаючи нинішні та майбутні покоління від шкідливих наслідків тютюну для здоров'я, негативних соціальних, економічних та екологічних наслідків, пов'язаних із вживанням тютюну і впливом тютюнового диму. ВООЗ досягає цієї мети через глобальне стратегічне лідерство — просування РКБТ, так само як і комплексу антитютюнових заходів MPOWER (2), що є ключовим інструментом реалізації Рамкової конвенції (3). РКБТ заохочує країни дотримуватися її принципів, а ІЗТ підтримує країни у їхніх спробах упровадження комплексної програми контролю над тютюном через комплекс заходів MPOWER.

Моніторинг тютюнової епідемії шляхом втілення ефективної системи нагляду є одним із базових елементів комплексної програми контролю над тютюном. У серпні 2006 року ВООЗ і ЦКПЗ скликали експертну нараду, аби обговорити необхідність нагляду за вживанням тютюну серед дорослого населення. Робоча група дійшла висновку щодо необхідності проведення опитування серед дорослого населення про вживання тютюну з використанням стандартизованої анкети й методології. Група також відмітила проблему обмеженості ресурсів та методологічні складнощі під час розроблення систематичного дослідження вживання тютюну серед дорослого населення.

Ініціатива Блумберга (ІБ) зі скорочення вживання тютюну запропонувала ресурси

для заповнення прогалини в даних щодо вживання тютюну серед дорослого населення у світовому масштабі та для оптимізації охоплення і результатів Глобальної Системи Нагляду за вживанням Тютюну (ГСНТ), яка спочатку включала три пов'язані з навчальними закладами опитування молоді та вибіркового груп дорослого населення: «Глобальне опитування молоді щодо вживання тютюну» (GYTS), «Глобальне опитування шкільних працівників» (GSPS), та «Глобальне опитування студентів медичних спеціальностей» (GHPSS) (4).

GATS — це опитування домогосподарств, яке стартувало в лютому 2007 року як новий компонент ГСНТ. GATS дає країнам змогу зібрати дані щодо ключових заходів контролю над тютюном серед дорослого населення віком 15 років і старші. Результати опитування GATS можуть допомогти країнам у розробленні, відстеженні та втіленні ефективних заходів контролю над тютюном, і країни матимуть змогу порівняти свої результати з результатами інших країн, які беруть участь у проекті.

Спочатку дослідження GATS проводиться в 14 країнах, де за підрахунками проживає більше половини курців світу, і де, відповідно, найважчим є тягар наслідків вживання тютюну (в алфавітному порядку): Бангладеш, Бразилія, В'єтнам, Єгипет, Індія, Китай, Мексика, Польща, Російська Федерація, Таїланд, Туреччина, Україна, Уругвай та Філіппіни. ЦКПЗ, Фонд ЦКПЗ, Школа охорони здоров'я ім. Блумберга Університету Джонса Гопкінса (JHSPH), Інститут RTI (Research Triangle Institute International), ВООЗ та країни з усього світу співпрацюють для розроблення і втілення проекту GATS. У проекті GATS використовується стандартизована програма дослідження, що дає змогу отримати дані щодо вживання тютюну, які можна порівнювати між різними країнами і які можна використовувати з метою оцінювання ефективності заходів для контролю над тютюном, особливо рекомендованих Рамковою конвенцією.

1.1 Тягар вживання тютюну в Україні

1.1.1. Поширеність вживання тютюну серед дорослого населення

Починаючи із 2000 року, за підтримки різних міжнародних організацій в Україні було проведено кілька досліджень поширеності куріння. Дані цих досліджень узагальнені в Таблиці 1.1.

Розбіжності в результатах оцінювання поширеності куріння частково пояснюються різницею у методах збору даних, різними віковими межами, відмінностями вибірки тощо. Навіть за цих умов між 2000–2006 та 2007–2009 роками можна зауважити зміну рівня поширеності куріння (14). Частка тих, хто курить щоденно, у 2000–2006 роках становила 30–37%, але з 2007 до 2009 року вона скоротилася до 25–27%. Серед чоловіків частка тих, хто курить щоденно, у 2000–2005 роках була близько 60%, а у 2008–2009 роках скоротилася до менше 50%. Серед

жінок частка щоденних курців спершу зростає з 10–13% на початку 2000-х до 16–17% у 2004–2005 роках, після чого зменшилася до 7–9% у 2008–2009 роках. Порівняння різних досліджень показало, що без додаткового запитання щодо епізодичного куріння (або куріння час від часу) можливо виміряти лише частку щоденних курців, оскільки люди, які курять час від часу, схильні відповідати, що вони не курять. У деяких дослідженнях запитання були сформульовані таким чином, що вони дали завищену частку епізодичних курців.

Прийняття національного закону щодо контролю над тютюном наприкінці 2005 року і подальше ефективне втілення заходів контролю над тютюном є можливим поясненням зниження поширеності куріння після 2005 року.

В Україні близько 99% курців курять сигарети промислового виробництва. У 1990-х роках сигарети без фільтра становили понад 50% усіх спожитих тютюнових виробів; на-

Таблиця 1.1. Поширеність куріння серед дорослого населення в Україні у 2000–2009 роках

Рік, місяць, джерело	Обсяг вибірки	Вік	Чоловіки		Жінки		Всього	
			курять щоденно	курять не щоденно	курять щоденно	курять не щоденно	курять щоденно	курять не щоденно
2000, лютий [5]	1590	18+	57		10		31	
2000, листопад [6]	2392	18+	58	6	13	6	34	6
2001, березень [7]	1797	15+	53		11		27	
2001, червень [6]	2721	14+	57		14		34	
2002 [8]	1711	18+	61		12		34	
2002, листопад [9]	2463	15+	59		16		37	
2004, серпень [10]	2008	18+	50		16		31	
2005, червень [11]	2239	15+	62	5	17	3	37	4
2005, грудень [12]	2018	18+	56		17		33	
2006, березень [12]	2004	18+	58		13		31	
2007, лютий [12]	1996	18+	52		11		27	
2008, листопад [12]	1000	18+	50	10	8	6	27	8
2009, травень [13]	2008	18+	49	6	9	3	27	4
2009, жовтень [13]	1997	18+	47	13	7	6	25	9

прикінці 2000-х років їх частка скоротилася до менше 10% (14). У 1990-х роках щорічна кількість спожитих сигарет була 60–70 млрд; у середині 2000-х років кількість спожитих сигарет зросла до 80–90 мільярдів на рік. Самокрутки курили майже виключно чоловіки літнього віку. Сигари курили близько 1% курців-чоловіків. Споживання некурильного тютюну та тютюну для трубок було незначним.

1.1.2. Поширеність вживання тютюну серед молоді

Україна брала участь у трьох міжнародних дослідженнях серед молоді: «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин» (European School Survey Project on Alcohol and other Drugs — ESPAD), «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді» (Health Behavior in School-aged Children — HBSC) та «Глобальне опитування молоді щодо вживання тютюну» (GYTS). Дослідження ESPAD проводилося в Україні в 1995, 1999, 2003 та 2007 роках (16). Дані дослідження ESPAD показали, що рівень куріння серед підлітків — як протягом життя, так і протягом останнього місяця — між 1995 та 1999 роками зріс, проте суттєво знизився до 2007 року. Серед молоді віком 15–16 років частка тих, хто курив протягом останнього місяця, за даними дослідження 2007 року, становила 37% серед підлітків чоловічої статі та 22% серед підлітків жіночої статі проти, відповідно, 49% і 28% у 2003 році. Як було показано у звіті за даними дослідження HBSC (17), протягом 2002–2006 років рівень поширеності куріння — як будь-коли протягом життя, так і впродовж останнього місяця — серед 11–12-річних лишався незмінним, проте знизився серед 13–16-річних підлітків, особливо чоловічої статі. Серед молоді віком 15–16 років частка курців зменшилася з 52% до 42% серед підлітків чоловічої статі та з 32% до 26% серед підлітків жіночої статі. Дослідження GYTS проводилося в Україні у 1999 та 2004 роках. Результати показали, що частка тих, хто на час опитування курив, між 1999 та 2004 роками дещо знизилася. Наступне дослідження GYTS в Україні заплановане на 2010 рік.

Загальна картина зміни рівня поширеності куріння серед молоді подібна до змін серед дорослого населення: високий рівень на початку 2000-х і спад у другій половині 2000-х років.

1.1.3. Поширеність вживання тютюну серед фахівців сфери охорони здоров'я

Серед медичних працівників куріння дещо менш поширене, аніж серед решти населення із таким самим рівнем освіти (18). Пілотний етап «Глобального опитування студентів медичних спеціальностей» (GHPSS) в Україні проводився у 2009 році серед студентів третього курсу Київського медичного університету (19, 20). Дослідження виявило, що 62,5% студентів будь-коли курили і найчастіше вперше пробували сигарети у віці 11–15 років; 31,6% курців повідомили, що вони впродовж минулого року курили на території Університету; 60,5% студентів відповіли, що вони протягом останнього тижня наражалися на вплив тютюнового диму у себе вдома, 73,3% — в інших місцях за межами дому.

1.1.4. Вплив навколишнього тютюнового диму

Аналіз даних загальнонаціонального опитування щодо вживання тютюну, проведеного у 2005 році, (21) показав, що більшість населення (53%) щодня наражаються на вплив чужого тютюнового диму. Коли відповіді стосовно щоденного впливу тютюнового диму об'єднали з варіантом «кілька днів на тиждень», пасивними курцями виявилися 74% тих, хто припинив курити, і 65% людей, які самі ніколи не курили.

1.1.5. Вплив вживання тютюну на здоров'я

За звітом ВООЗ Про стан здоров'я в Європі (22), тютюн є основним фактором ризику для здоров'я. В Україні тютюн є причиною 14,8% усіх смертей і 12,8% втрачених років здорового життя. Куріння спричинює 13% хвороб в Україні (23). За оцінками, загальна кількість пов'язаних із тютюном смертей в Україні — близько 100 000, або 13% усіх смертей (24). Основними причи-

нами пов'язаних із тютюном смертей були: серцево-судинні захворювання (47%); захворювання органів дихання (19%); рак легень (16%); інші види раку (9%) та інші причини (9%). Близько 70% пов'язаних із тютюном смертей сталися з людьми віком 35–69 років, а це означає, що кожен померлий у цій віковій групі втратив у середньому 19 років життя.

1.1.6. Економічний вплив вживання тютюну

За оцінками міжнародних експертів, у 2007 році непрямі втрати української економіки через тютюн становили 3 млрд доларів США (25). За підрахунками, витрати населення на тютюнові продукти зросли із 6,3 млрд гривень у 2001 році до 8,3 млрд гривень у 2005 році (15). Відповідно до офіційної статистики частка чистого доходу домогосподарств, яка витрачається на тютюн, поступово знижувалася із 1,5% у 2000 році до 0,8% у 2008 році, після чого у 2009 році різко зросла до 1,7%. Це, можливо, відбулося тому, що реальні (скориговані відповідно до інфляції) ціни на тютюнові вироби знизилися на 46% у 2001–2007 роках. Утім, у 2009 році індекс споживчих цін на тютюн був 1,67, тоді як загальний індекс споживчих цін становив 1,12. Зміна ціни відбиває політику щодо оподаткування тютюнових виробів в Україні.

1.2 Нинішня політика контролю над тютюном в Україні

У 2001 році Верховна Рада України схвалила *Концепцію державної політики у сфері здійснення контролю над тютюном* з метою захисту здоров'я населення від шкідливого впливу тютюнокуріння та зменшення споживання тютюнових виробів в Україні. На жаль, не було надано жодних ресурсів для втілення заходів, окреслених у Концепції.

У 2005 році Верховна Рада прийняла закон *Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення*. Цим Законом заборонялися такі написи на упаковках сигарет як «легкі», впроваджувалася заборона на куріння в деяких місцях, медичні попередження на упаковці мали за-

ймати 30% площі та інше. У 2006 році Україна ратифікувала РКБТ. У 2009 році до вищезгаданого закону були внесені поправки, за якими медичні попередження на упаковці мали займати 50% і містити малюнки, і посилювалася заборона на куріння в деяких місцях. Окрім цього, в Законі було прописано, що інтереси здоров'я нації є вищими, аніж корисливі інтереси суб'єктів тютюнової індустрії.

Чинне законодавство забороняє куріння в усіх закладах охорони здоров'я, освітніх закладах, громадському транспорті та деяких інших місцях. У ряді інших громадських місць та на робочих місцях дозволено курити лише на спеціально відведеній для цього території. У ресторанах, барах та готелях не менше 50% площі мають бути територією, вільною від тютюнового диму. Відповідно до національного закону, місцеві органи влади мають право впроваджувати локальні заборони куріння, які можуть бути жорсткішими, ніж загальнонаціональні. У ряді міст (Черкаси, Луцьк, Донецьк, Суми та інші) уже прийняті спеціальні місцеві постанови щодо подальшої заборони куріння в громадських місцях. Утім дотримання загальнонаціональних та місцевих законів щодо звільнення громадських та робочих місць від тютюнового диму досі лишається проблемою.

В Україні законодавчо заборонена реклама тютюну на телебаченні (з 1996 року), по радіо (з 1996 року), у громадському транспорті (з 2003 року), на зовнішніх носіях (з 2009 року) та в друкованих виданнях (з 2010 року); також закон забороняє поширення безкоштовних зразків сигарет. Наприкінці 2009 року до Верховної Ради був поданий проект закону, який повністю забороняє рекламу тютюну, промоутерські акції та спонсорство зі сторони тютюнових компаній.

У 2000–2007 роках акцизні податки на тютюн збільшувались, але потроху. Надходження до державного бюджету впродовж цих років збільшувалися, однак тогочасна податкова політика зумовила кілька негативних тенденцій (15). По-перше, знизились реальні ціни тютюнових виробів: загальний індекс споживчих цін у 1999–2007 роках зріс на 131%, тоді як індекс спожив-

чих цін на тютюнову продукцію зріс лише на 25%. По-друге, це призвело до посилення контрабанди сигарет за межі України. Низький акцизний збір на сигарети став стимулом для нелегального вивезення сигарет, легально придбаних в Україні, до інших країн. За нещодавніми оцінками, щорічно з України контрабандою вивозять понад 30 млрд сигарет. По-третє, частка тютюнового акцизного збору в загальних надходженнях від податків знизилася з 4% у 1999 році до 1,6% у 2007 році.

Із середини 2008 року податкова політика стосовно тютюну в Україні змінилася. Акцизний збір на тютюнову продукцію підвищувався кілька разів. У вересні 2008 року мінімальний акцизний збір на сигарети з фільтром — найбільш популярний тютюновий виріб — виріс з 18 гривень до 40 гривень за 1000 сигарет. Після цього в лютому 2009 року цей збір був підвищений до 47 гривень, у травні 2009 року — до 100 гривень, у січні 2010 року — до 115 гривень, і від липня 2010 року — до 150 гривень. За законом акцизний збір на тютюнову продукцію має коригуватися щороку відповідно до рівня інфляції. За 22 місяці мінімальна ставка зростала більше, ніж вісім разів. За цей період середня вартість пачки сигарет із фільтром зросла з 2,7 гривень до 6,4 гривень. Частка акцизного збору від роздрібної ціни пачки сигарет із фільтром зросла із 19% на початку 2008 року до 39% на початку 2010 року. Дохід держави виріс із 2,44 мільярда гривень у 2007 році до 3,58 мільярда гривень у 2008 році і 9,06 мільярда гривень у 2009 році. У 2009 році частка акцизного збору на тютюн у загальних надходженнях від податків зросла до 6%.

Кабінет Міністрів України 3 вересня 2009 року затвердив *Державну цільову соціальну програму зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення в Україні на період до 2012 року*. Метою Програми є збереження та зміцнення здоров'я населення, захист від наслідків споживання тютюну і впливу тютюнового диму, мінімізація соціальних, екологічних та економічних наслідків тютюнокуріння через проведення заходів боротьби проти тютюну на національному

та місцевому рівні. Державна Програма містить широкий спектр заходів контролю над тютюном. Міністерство охорони здоров'я України (МОЗУ) виступає ключовим державним органом втілення цієї програми.

Державна Програма передбачає реалізацію заходів з діагностики, запобігання та лікування тютюнової залежності, включаючи створення спеціальної загальнодержавної телефонної лінії довіри для тих, хто прагне припинити курити. Із 2009 року подібна лінія довіри діє в місті Києві. Державною Програмою також заплановано проведення спеціального навчання та підготовки для медичних працівників, фармацевтів, соціальних працівників та освітян щодо втілення заходів, спрямованих на запобігання і зниження вживання тютюну та лікування тютюнової залежності. У 2009 році Національний медичний університет за підтримки бюро ВООЗ в Україні розробив спеціальний навчальний курс для студентів медичних спеціальностей «Контроль над тютюном». Державна Програма також передбачає проведення моніторингу й оцінювання ефективності заходів, спрямованих на запобігання і зниження вживання тютюну, та контроль впливу вживання тютюну на здоров'я населення. Проект GATS є основною складовою цього моніторингу.

1.3 Завдання опитування

Завданнями проекту GATS є:

- систематичний моніторинг вживання тютюну серед дорослого населення та відстеження ключових показників контролю над тютюном на основі репрезентативної загальнонаціональної вибірки населення України;
- відстеження втілення заходів, передбачених РКБТ та окреслених у комплексі MPOWER.

II. Методологія

З дотриманням глобального стандартного протоколу щодо систематичного моніторингу вживання тютюну серед дорослого населення та відстеження ключових показників, пов'язаних із вживанням тютюну, дослідження GATS, проведене у 2010 році в Україні, було крос-секційним (одномоментним) опитуванням домогосподарств, завданням якого було отримати оцінки показників на загальнонаціональному рівні. Дизайн дослідження також дає змогу з достатньою точністю виміряти необхідні індикатори з розбивкою за статтю, віковими групами та місцем проживання.

2.1. Генеральна сукупність

Генеральна сукупність опитування включає всіх чоловіків та жінок віком 15 років і старші, які проживають в Україні і вважають цю країну своїм основним місцем проживання, незалежно від громадянства. З матеріально-технічних причин опитування не проводилося у спеціалізованих установах та місцях сумісного проживання, таких як військові частини, в'язниці, монастирі, готелі, гуртожитки, лікарні, будинки для людей похилого віку тощо. Також не охоплювалися бездомні.

2.2. Критерії прийнятності для участі в дослідженні

Потенційними респондентами були всі люди віком 15 років і старші, які мешкають в Україні, окрім тих, хто перебуває в спеціалізованих установах. З участі в дослідженні виключалися люди, основним місцем проживання яких були спеціалізовані установи або місця сумісного проживання, такі як військові формування, в'язниці, монастирі, готелі, гуртожитки, лікарні, будинки для людей похилого віку тощо.

2.3. Вибірка

Дослідження GATS, проведене у 2010 році в Україні, було опитуванням домогосподарств, здійсненим відповідно до протоколу GATS щодо дизайну вибірки (детальніше див. Додаток А). В українському дослідженні GATS–2010 використовувалася двоетапна

вибірка. На першому етапі з імовірністю, пропорційною до розміру, були відібрані ПОВ. Визначення ПОВ відрізнялося для міської та сільської місцевості. Для міського населення ПОВ були виборчі ділянки, визначені Центральною Виборчою Комісією для проведення парламентських виборів 2007 року, і ці ПОВ склалися з усіх людей, які мають право голосу (громадяни віком 18 років і старші). Для сільського населення ПОВ були села (або групи невеликих сіл), і ПОВ включали все населення відповідно до даних Всеукраїнського перепису 2001 року. Усього було відібрано 300 ПОВ в міській місцевості, та 300 — у сільській. На другому етапі в кожній із ПОВ в міській місцевості випадковим чином обиралися в середньому 26 житлових одиниць, у сільській — 22 житлові одиниці. Список домогосподарств був створений на основі перепису домогосподарств, проведеного у вересні 2009 року в рамках проекту GATS в Україні.

Половині обраних домогосподарств випадковим чином приписувалося, що респондентом має стати чоловік, іншій половині — жінка. Для участі в опитуванні у кожному «чоловічому» домогосподарстві випадковим чином обирався один чоловік віком 15 років і старші, у кожному «жіночому» домогосподарстві — одна жінка віком 15 років і старші.

2.4. Анкети

В українському дослідженні GATS–2010 використовувалися два типи анкет: Анкета домогосподарства та Індивідуальна анкета. Базове ядро анкет складалося з набору запитань, однакових для всіх країн-учасниць проекту GATS. Окрім цього, для розкриття важливих для України аспектів вживання тютюну був доданий ряд спеціальних запитань, рекомендованих МОЗ, ШОЗ НаУКМА, ЦКПЗ та ВООЗ і схвалених Комітетом ЦКПЗ із розроблення інструментарію (детальніше див. Додаток В). Анкети розроблялися англійською, після чого були перекладені українською та російською мовами. Для перевірки якості перекладу було здійснено зворотний переклад анкет на англійську.

Анкета домогосподарства використовувався для збору інформації про кількість членів відібраного домогосподарства, для кого це домогосподарство було основним місцем проживання станом на останню ніч перед датою опитування. Інформацію про кількість потенційних респондентів у домогосподарстві (чоловіків чи жінок, відповідно до стратегії відбору) міг надати будь-який повнолітній член домогосподарства (18 років і старші). За анкетною домогосподарства також збиралася інформація про потенційних респондентів — стать, вік і вживання тютюну на момент опитування. Для опитування за індивідуальною анкетною зі списку членів домогосподарства, які підходили для опитування, випадковим чином обиралася одна людина.

Індивідуальна анкета використовувалася для збору інформації від кожного чоловіка чи жінки, обраних для опитування, і містила 10 розділів:

1. **Розділ А — Основні загальні дані:** містить запитання стосовно статі, віку, освіти, статусу зайнятості, сімейного стану, володіння певними речами та матеріального добробуту домогосподарства;
2. **Розділ В — Тютюнокуріння:** включає запитання про моделі вживання (курять щодня, не кожного дня чи взагалі не курять), вживання тютюну в минулому, вік початку щоденного куріння, споживання різних тютюнових продуктів (сигарети, трубка, сигари та інший курильний тютюн), нікотинову залежність та частоту консультацій із медичними працівниками;
3. **Розділ WP — Кальян:** містить запитання про частоту вживання, вік, коли уперше почали курити кальян, та про деякі деталі останнього сеансу куріння (тривалість, кількість учасників);
4. **Розділ С — Некурильний тютюн:** включає запитання про моделі вживання некурильного тютюну (вживають щодня, не кожного дня чи взагалі не вживають), вживання некурильного тютюну в минулому, споживання різних некурильних тютюнових виробів (жувальний тютюн, снюс, нюхальний тютюн, насвай);
5. **Розділ D — Припинення вживання тютюну:** запитання, пов'язані з рекомендаціями припинити курити від медичних працівників та методами, за допомогою яких люди намагалися припинити курити. Подібні запитання ставилися і щодо припинення вживання некурильного тютюну;
6. **Розділ E — Вплив навколишнього тютюнового диму:** містить запитання про правила куріння вдома, нараженість на дію тютюнового диму вдома, правила куріння в приміщеннях на робочому місці та вплив тютюнового диму впродовж останніх 30-ти днів у різних місцях, включаючи робоче місце, державні установи, заклади охорони здоров'я, ресторани та кафе, громадський транспорт, вищі навчальні заклади та приватні компанії. Додатково були включені запитання стосовно знання про те, що вдихання чужого диму може призвести до серйозних захворювань серед некурців;
7. **Розділ F — Економіка:** запитання стосовно марки, кількості, вартості та місця останньої покупки сигарет;
8. **Розділ G — Засоби масової інформації:** включає запитання стосовно реклами тютюну та антитютюнової реклами, яку респонденти могли помічати на телебаченні, по радіо, на білбордах, постерах, у газетах / журналах, у кінотеатрах, в Інтернеті, в громадському транспорті тощо; запитання щодо помічених респондентами спортивних заходів, спонсором яких виступали тютюнові компанії, і акцій з просування тютюну; запитання щодо реакції на медичні попередження, розміщені на сигаретних пачках. Період, якого стосувалися питання цього розділу, охоплює останні 30 днів;
9. **Розділ H — Знання, ставлення і сприйняття:** містить запитання стосовно обізнаності з тим, який вплив на здоров'я мають куріння, вдихання тютюнового диму, вживання некурильного тютюну та куріння кальяну;

10. Розділ СР — Пачки сигарет: у цьому розділі фіксувалася інформація, надрукована на пачці сигарет, яку респондент мав при собі (марка, медичне попередження, вміст смоли та нікотину, дата виробництва і максимальна роздрібна ціна).

2.5. Рекрутинг, навчання і польові роботи

2.5.1 Виконавці

Виконавцем робіт зі збору даних в українському дослідженні GATS 2010 року виступав Київський міжнародний інститут соціології (КМІС). Кошти на проведення дослідження були надані ІБ через Фонд ЦКПЗ і ВООЗ. Ці ж організації, а також ЦКПЗ, надавали технічну підтримку під час здійснення проекту.

Координатор проекту від КМІС здійснював загальне керівництво виконанням дослідження. Керівникові відділу збору даних допомагали чотири менеджери (координатори польових робіт), кожен з яких відповідав за свій регіон, тоді як 25 польових супервізорів здійснювали нагляд за ходом польових робіт у областях. Загалом, кожна польова робоча група складалася з одного супервізора і від двох до семи інтерв'юерів.

2.5.2 Претест

КМІС проводив претест опитувальника GATS у лютому–березні 2009 року. Претест засвідчив прийнятність україномовної та російськомовної версій анкет з точки зору зрозумілості запитань, логічної послідовності та узгодженості запитань, адекватності та доречності використовуваних варіантів відповідей та зрозумілості і правильності перекладів. Окрім цього, завданням претесту було: визначити, чи будуть ставлення, інтерес та мотивація респондентів достатніми для відповіді на всі запитання анкети; оцінити середню тривалість інтерв'ю для встановлення раціональної норми інтерв'ю на день; виявити проблеми в ході претесту, які можуть статися і під час основних польових робіт проекту GATS, і знайти рішення для таких проблем.

Іншим важливим завданням претесту була перевірка використання кишенькових персональних комп'ютерів (КПК) для фіксування відповідей респондентів. Претест проводився як у міській, так і в сільській місцевості. Усього в претесті було опитано 138 респондентів, пропорційно розподілених за статтю, віком, місцем проживання і статусом щодо куріння.

2.5.3 Навчання

Із метою підготовки персоналу центрального офісу КМІС було проведено навчання для тренерів, аби з'ясувати, на які аспекти й інструкції необхідно буде звернути особливу увагу, і наперед визначити суперечливі запитання, які можуть виникнути під час проведення навчання для польових працівників. Це навчання проводилося для групи працівників КМІС, які були задіяні у претесті і працювали над створенням фінальної версії анкети й інструкцій.

Для навчання всіх працівників, задіяних у проведенні польових робіт проекту GATS–2010 в Україні, з 19 жовтня по 6 листопада 2009 року було проведено п'ять регіональних тренінгів. Тренерами були працівники центрального офісу КМІС, а експерти GATS від ЦКПЗ та ВООЗ виступали як дорадники. Усього в регіональних тренінгах взяли участь 25 польових супервізорів та 94 інтерв'юери (дехто із супервізорів у проекті GATS працювали також і інтерв'юерами). Кожен тренінг охоплював базові поняття і визначення, які використовуються в дослідженні, проведення дослідження із використанням КПК та інші польові процедури. Усі тренінги включали лекції, письмові вправи, демонстраційні інтерв'ю, рольові ігри, імітаційні інтерв'ю і польову практику.

2.5.4 Польові роботи

Для реалізації проекту GATS–2010 в Україні КМІС залучив 103 інтерв'юери, об'єднаних у 25 обласних бригад. Керівники груп (супервізори) несли відповідальність за роботу двох–семи інтерв'юерів і стежили, аби інтерв'юери чітко дотримувалися правил і приписаних процедур під час проведення опитування у відібраному домогосподар-

стві та під час індивідуальних інтерв'ю. У кожній області супервізори із постійної команди КМІС мали відстежувати хід робіт у їхній області й гарантувати, аби усі роботи були виконані у відведений для цього час. Менеджери польових робіт стежили за реалізацією дослідження в їхній групі областей та надавали консультації щодо термінології дослідження, питань анкети й польових процедур. Зазвичай регіональні супервізори надавали консультації щодо використання КПК, тоді як ІТ-команда центрального офісу КМІС вирішувала більш складні питання. Польові супервізори вибірково перевіряли роботу інтерв'юерів, а відділ контролю якості КМІС здійснював короткі перевірені інтерв'ю. Як і було заплановано, польові роботи проекту GATS розпочалися одразу після навчання. Завершення польових робіт було намічене на 5 лютого 2010 року, проте ця дата була перенесена на 4 березня 2010 року через епідемію грипу H1N1 та несприятливі погодні умови.

2.5.5 Конфіденційність / інформована згода

Для опитування респондентів віком 15–17-ти років вимагалася згода батьків. Крім того, отримувалася усна згода самого респондента в присутності батьків.

Стаття 4 Акту Співдружності номер 591 приписує, що дані, зібрані в проекті GATS, є конфіденційними. Респондентів запевнили, що всі відповіді на запитання дослідження будуть використані лише для наукового аналізу й не можуть бути використані з будь-якою іншою метою, і що будь-які дані, за якими можна ідентифікувати респондента, такі як ім'я чи адреса, ніколи не будуть пов'язуватись із відповідями, даними під час інтерв'ю. Окрім цього, інтерв'юери підписали Заяву про нерозголошення, яка гарантує збереження конфіденційності даних.

2.6. Обробка й агрегація даних

У проекті GATS використовувалася електронна анкета, збережена в пам'яті КПК. Питання, пов'язані зі встановленням анкети на

КПК, програмним забезпеченням, організацією та інтеграцією даних здійснювалися під керівництвом ВООЗ та RTI.

Завдання організації даних вирішував технічний персонал у центральному офісі КМІС. Польові супервізори експортували файли даних із КПК щодня. В окремих випадках (якщо інтерв'юери перебували в дуже віддалених регіонах), дані з КПК забиралися рідше, аніж щодня. Після експортування наприкінці дня файли даних пересилалися в Національний центр даних КМІС.

Організація передбачала отримання і впорядкування файлів даних, надісланих польовими супервізорами. Для вчасного виявлення й усунення помилок у файлах даних координатор проекту GATS переглядав та перевіряв дані після отримання.

Менеджери даних регулярно переглядали та контролювали надіслані файли даних і надавали щотижневі звіти про кількість завершених і незавершених інтерв'ю на кожного інтерв'юера. Для створення звітів із цією інформацією використовувалася спеціальна програма агрегації даних — General Survey System (GSS).

Під час процедури обробки програма агрегації даних сортувала і обробляла файли в обраних папках відповідно до останніх даних файлів формату sdf (standard database format). Після перевірки завершеності sdf-файлів менеджери даних об'єднували всі файли в один файл формату sdf, використовуючи для цього агрегаційний модуль програми GSS. Агреговані дані експортувалися в формат SPSS для первинного контролю якості даних.

2.7. Статистичний аналіз

З дотриманням стандартної процедури ЦКПЗ, описаної в Інструкції щодо зважування вибірки для проекту GATS, було створено вагові коефіцієнти для відповідей кожного з респондентів. Детально процедура зважування описана в Додатку А. Розрахунок вагових коефіцієнтів та стандартної похибки здійснювався з використанням програми SAS версії 9.2 (див. Додаток С).

2.8. Відсотки тих, хто відповів, і зважування

Відсотки тих, хто відповів

Для проекту GATS була створена вибірка із 13 833 домогосподарств з усієї України. Результати реалізації вибірки наведені в Таблиці 2.1 (Усі таблиці наведені в Додатку D). Загальний відсоток домогосподарств, які відповіли, становив 80,1%: 73,1% у містах та 89,0% у сільській місцевості. Загалом було зібрано інформацію про склад 8649-ти домогосподарств. У 8649-ти домогосподарствах було проведено 8173 індивідуальні інтерв'ю — 4076 у містах і 4097 у сільській місцевості. Частка респондентів, які відповіли, у цілому становила 95,1%, у міській місцевості — 93,8%, у сільській — 96,5%. Загальна частка тих, хто відповів, становить 76,2%, у міській місцевості — 68,6%, у сільській — 85,9%.

Зважування

Зважування — це метод, який використовується для приведення параметрів вибірки у відповідність до параметрів генеральної сукупності. Відповідно до Інструкції щодо зважування вибірки для проекту GATS, використовувалася трьохетапна процедура зважування.

Перший етап процедури зважування

Були розраховані базові вагові коефіцієнти, обернено пропорційні до імовірності бути відібраними для кожного респондента у вибірці. Розрахунки на цій стадії включали ймовірність відбору ПОВ, домогосподарств та респондентів. Базові вагові коефіцієнти розраховувалися з використанням цих імовірностей на основі відбору домогосподарств та індивідуальних респондентів.

Другий етап процедури зважування

На другому етапі вагові коефіцієнти були скориговані для компенсації втрат вибірки через відсутні відповіді. На цьому етапі коригувалися відсутні відповіді на рівні домогосподарств, для чого використовувалися зважені дані за ПОВ, й відсутні відповіді на рівні респондентів, для чого використовувалися зважені дані по 40 групах, які врахову-

вали місце проживання, стать, вікову групу та статус щодо куріння.

Відсутні відповіді на рівні домогосподарств коригувалися з використанням такої формули розрахунку частки тих, хто відповів, для кожної ПОВ (26):

$$\text{Відсоток домогосподарств, що відповіли} = \frac{\text{"200"} + \text{"201"}}{\text{"200"} + \text{"201"} + \text{"202"} + \text{"203"} + \text{"204"} + \text{"207"} + \text{"208"}}$$

де:

"200" = Кількість заповнених анкет для опитування домогосподарства, один респондент вибраний;

"201" = Кількість заповнених анкет для опитування домогосподарства, респондент не вибраний;

"202" = Кількість випадків, у яких заповнена тільки частина Анкети для опитування домогосподарства, не змогли відповісти на запитання про склад домогосподарства;

"203" = Кількість випадків, коли анкета для опитування домогосподарства не заповнена, не змогли визначити респондента, який відповідає критеріям відбору;

"204" = Кількість домогосподарств, які відмовилися відповідати;

"207" = Кількість випадків, коли респондент не здатний відповідати на запитання;

"208" = Кількість випадків з іншими причинами того, що Анкету не було заповнено домогосподарством.

Відсутні відповіді на рівні респондентів коригувалися з використанням такої формули розрахунку частки тих, хто відповів, для 40 підгруп, які зважувались, враховуючи місце проживання, стать, вікову групу та статус щодо вживання тютюну (26):

$$\text{Відсоток респондентів, що відповіли} = \frac{\text{"400"}}{\text{"400"} + \text{"404"} + \text{"407"} + \text{"408"}}$$

де:

"400" = Кількість індивідуальних анкет, заповнених повністю;

"404" = Кількість випадків, коли вибраний респондент відмовився відповідати;

"407" = Кількість випадків, коли вибраний респондент не здатний відповідати на запитання;

"408" = Кількість випадків з іншими причинами, чому Індивідуальна анкета не була заповнена.

Третій етап процедури зважування

На останньому етапі процедури зважування ваги були відкалібровані відповідно до даних Всеукраїнського перепису населення 2001 року. Для калібрування використовувалися такі змінні, як стать, вікова група і місце проживання.

2.9 Характеристики досліджуваної популяції

Загалом 8173 проведені інтерв'ю репрезентують близько 40 млн дорослих жителів України віком 15 років і старші (Діаграма 1 і Таблиця 2.2). Серед опитаних частка чоловіків становить 45,4%, жінок — 54,6%. Розподіл за віковими групами має такий вигляд: 18,3% — віком 15–24 роки, 34,3% — віком

25–44 роки, 30,1% — віком 45–64 років і 17,3% — віком 65 років і старші.

Понад дві третини (68,0%) дорослих проживали у містах, 32,0% — у сільській місцевості (Таблиця 2.2, див. Додаток D). Розподіл по регіонах злегка варіюється від 29,9% у Центральному регіоні до 20,1% у Східному¹. У розрізі освіти більше однієї третини (36,1%) дорослих мали середню спеціальну освіту, 22,4% — повну середню освіту, 22,3% — закінчили університет чи інший вищий навчальний заклад і 19,1% не мали закінченої середньої освіти (Діаграма 2).

За рівнем освіти між чоловіками та жінками не було значущих відмінностей (Діаграма 3).

Вищезгадані характеристики населення збігаються з даними Всеукраїнського перепису 2001 року, оскільки дані опитування GATS в Україні були відкалібровані відповідно до даних останнього перепису.

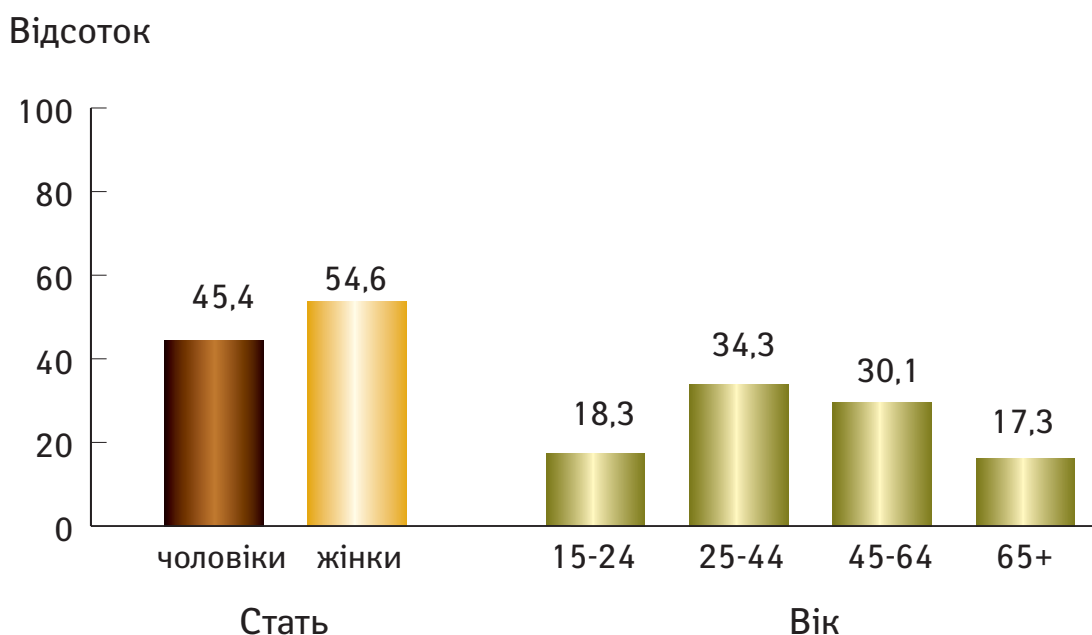
¹ Західний регіон — Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька і Чернівецька області.

Центральний регіон — місто Київ, Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Черкаська і Чернігівська області.

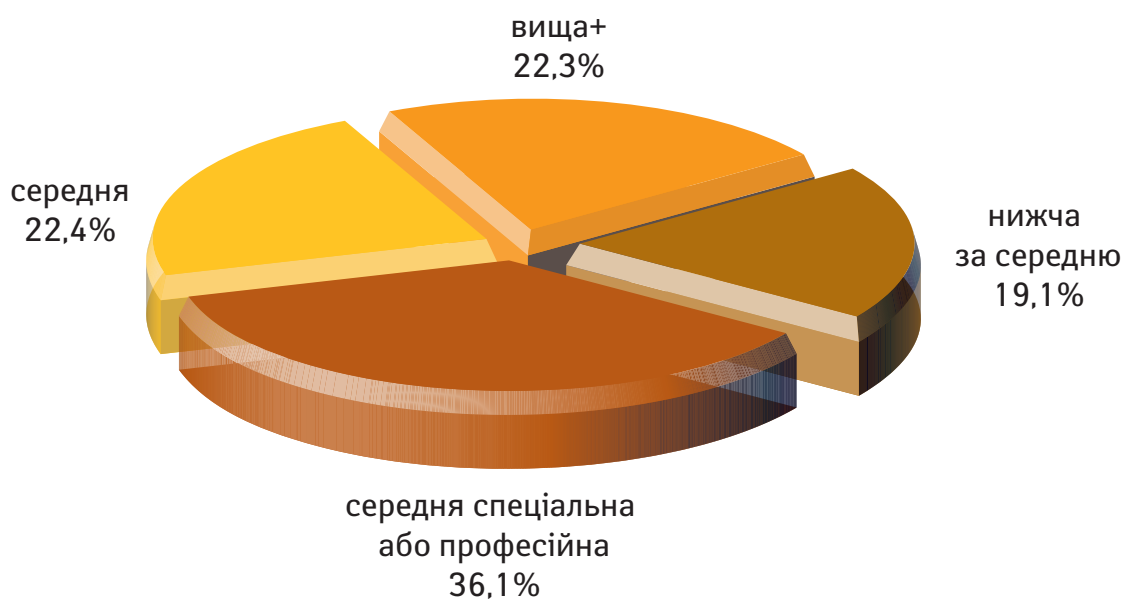
Південний регіон — АР Крим, Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Одеська і Херсонська області.

Східний регіон — Донецька, Луганська і Харківська області.

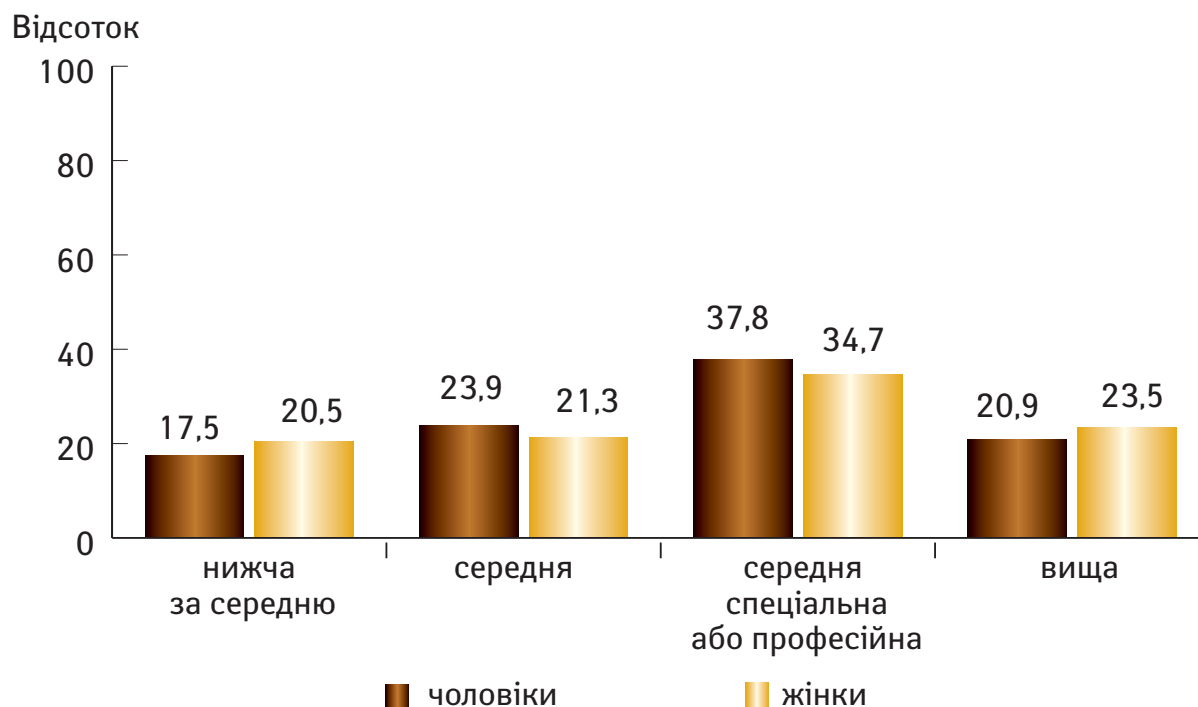
Діаграма 1: Відсотковий розподіл респондентів за статтю і віком: Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Діаграма 2: Відсотковий розподіл респондентів за рівнем освіти:
Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Діаграма 3: Відсотковий розподіл респондентів за рівнем освіти і статтю:
Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

III. Результати

3.1 Вживання тютюну

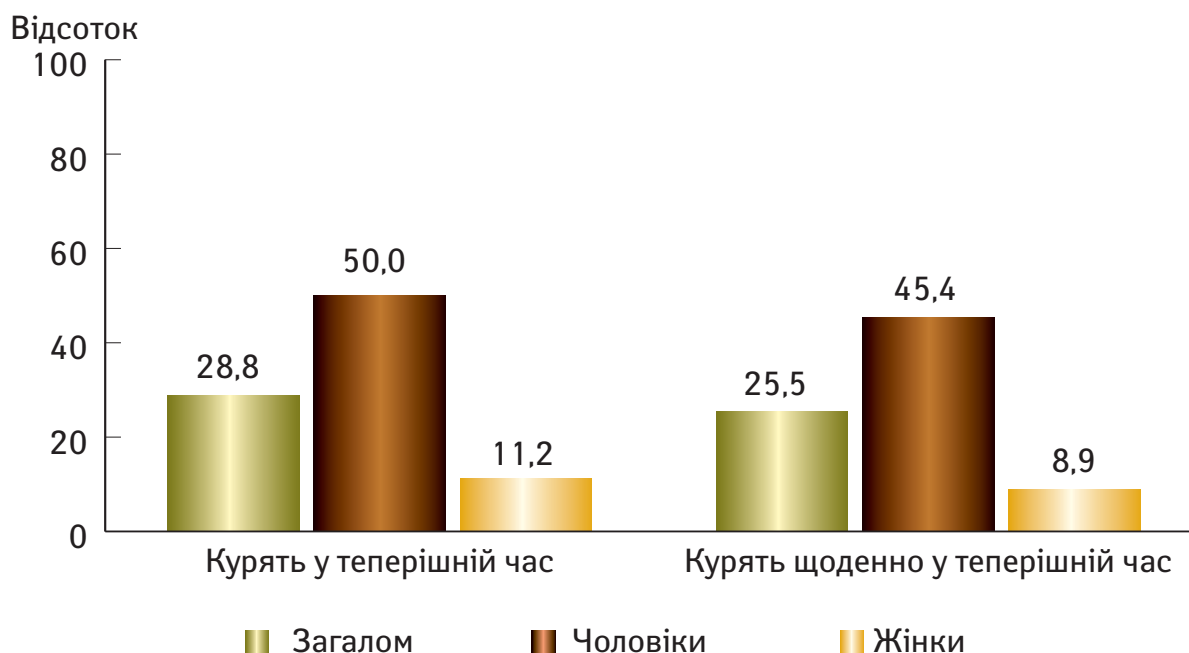
В Україні на час опитування 28,8% дорослих віком 15 років і старші курили тютюн, що означає, що в Україні курить близько 11,5 мільйона жителів (Діаграма 4 і Таблиця 3.1 та 3.2. Усі таблиці наведені в Додатку D). Серед чоловіків частка курців вища (50,0%), ніж серед жінок (11,2%). Загалом, тютюн курять близько 9,1 мільйона чоловіків та 2,5 мільйона жінок. Кожного дня курить 45,4% чоловіків (це 91% усіх теперішніх курців-чоловіків) і 8,9% жінок (це 79,5% усіх теперішніх курців-жінок). Частка епізодичних курців серед чоловіків становить 4,6% (це 9% усіх теперішніх курців-чоловіків), серед жінок — 2,4% (це 21% усіх теперішніх курців-жінок).

На час опитування в Україні щоденно курило 10,2 мільйона осіб (8,3 мільйона чоловіків і 1,9 мільйона жінок) (Таблиця 3.2). Найбільша частка чоловіків, які курять щодня, — серед людей віком 25–44 роки (56,3%) і 45–64 роки (47,0%), а також серед тих, хто має середню (47,9%) або середню спеціальну (51,4%) освіту, порівняно з тими,

хто має неповну середню (40,3%) або вищу освіту (35,8%) (Таблиця 3.3). Частка щоденних курців серед чоловіків однакова в містах і селах і не залежить від регіону проживання. Найбільша частка жінок, які курять щодня, спостерігається у молодших вікових категоріях — 15–24 роки (12,1%) та 25–44 роки (15,1%); у містах (11,3%) порівняно з селами (3,7%); у Південному (13,5%) та Східному (12,0%) регіонах порівняно із Західним регіоном (3,6%). Що стосується освіти, серед жінок найбільша частка щоденних курців була зафіксована серед осіб з вищою освітою (близько 10%), найменша — серед людей з освітою нижче середньої (4,4%). Серед чоловіків поширеність епізодичного куріння не залежить від місця проживання, регіону чи освіти, при цьому серед жінок частка епізодичних курців дещо більша серед тих, кому 15–24 (3,3%) і 25–44 роки (4,9%), порівняно з іншими віковими групами, а також у містах (3,2%) порівняно із сільською місцевістю (0,7%). Поширеність епізодичного куріння серед жінок не залежить від регіону та рівня освіти.

Діаграма 4: Теперішній статус щодо куріння:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Загалом 28,6% дорослих курять сигарети (28,5% курять сигарети промислового виробництва і 1,1% — самокрутки) і 2,0% курять кальян (Таблиця 3.4). Сигарети промислового виробництва курить більше чоловіків (49,4%), аніж жінок (11,1%). За підрахунками, сигарети промислового виробництва курить 9,0 мільйона чоловіків та 2,4 мільйона жінок (Таблиця 3.5). Серед чоловіків частка тих, хто курить сигарети промислового виробництва, зростає з віком від 44,5% серед 15–24-річних до 50,0% серед людей віком 25–64 роки, після чого знижується до 24,3% серед людей віком 65 років і старших. За рівнем освіти серед чоловіків частка тих, хто курить сигарети промислового виробництва, спершу зростає від 44,6% для людей з неповною середньою освітою до 56,2% для людей із середньою спеціальною освітою, після чого знижується до 39,1% серед тих, хто має вищу освіту. Серед чоловіків з неповною середньою освітою та серед чоловіків із вищою освітою частка курців сигарет промислового виробництва однакова. Поширеність куріння сигарет промислового виробництва серед чоловіків не залежить від регіону та місця проживання. Для жінок частка курців сигарет промислового виробництва зростає від 14,7% серед 15–24-річних до 19,8% серед тих, кому 25–44 роки, після чого падає до 0% серед жінок старших за 65 років. Відсоток жінок, які курять сигарети промислового виробництва, більший у містах (14,2%), ніж у сільській місцевості (4,3%), а також у Південному (16,1%) та Східному (14,8%) регіонах, порівняно із Західним і Центральним регіонами (4,9% та 8,9%, відповідно). Більше схильні курити сигарети промислового виробництва жінки із середньою або вищою освітою (більше 10%), аніж жінки без повної середньої освіти (5,5%).

Серед тих, хто курить сигарети промислового виробництва, 8,6% під час інтерв'ю відповіли, що останнього разу вони купували сигарети без фільтра (10,7% чоловіків та 0,9% жінок), 81,4% — купували звичайні сигарети з фільтром (88,0% чоловіків та 56,5% жінок), і 10,0% купували тонкі сигарети з

фільтром (1,3% чоловіків та 42,6% жінок) (Таблиця 3.6).

Куріння саморобних сигарет (самокруток) більше поширене серед чоловіків (2,3%), ніж серед жінок (0,1%), у сільській місцевості (2,1% проти 0,7% у містах) та в Центральному регіоні (1,9%) порівняно із Західним (0,9%) та Східним (0,2%). Куріння самокруток більш типове для людей без повної середньої освіти (1,9%), ніж для тих, хто має вищу освіту (0,5%) (Таблиця 3.4).

Куріння кальяну більше поширене серед чоловіків (3,2%), ніж серед жінок (1,1%) (Таблиця 3.4). Серед чоловіків найбільший відсоток курців кальяну спостерігається серед молоді віком 15–24 роки (7,7%) та людей з вищою освітою (6,0%). Відмінностей між регіонами чи за місцем проживання немає. Серед жінок куріння кальяну найбільше поширене у віковій групі 15–24 роки (4,2%), у містах (1,6%), а також серед тих, хто має середню (2,4%) або вищу (1,8%) освіту. Відмінностей між регіонами немає.

Куріння сигар і сигарил більше поширене серед чоловіків (1,3%), аніж серед жінок (0,2%). Цей вид тютюнових виробів частіше вживають чоловіки віком 15–24 роки (2,3%), ніж чоловіки старші 45 років, а також ті, хто має вищу освіту (2,7%), у порівнянні з людьми із середньою освітою чи освітою нижче середньої (Таблиця 3.4).

Більше половини (53,2%) теперішніх щоденних курців викурює 16 чи більше сигарет за день (Таблиця 3.7). Серед чоловіків, які курять щодня, майже 60% викурюють 16 чи більше сигарет за день, і 14,1% — більше ніж 20 сигарет за день. Для порівняння, 63,8% жінок-щоденних курців, за день викурюють менше 11-ти сигарет. Щоденні курці в середньому викурюють 16,9 сигарет за день: чоловіки — 18,2 сигарети і жінки — 11,8 сигарети (Діаграма 5).

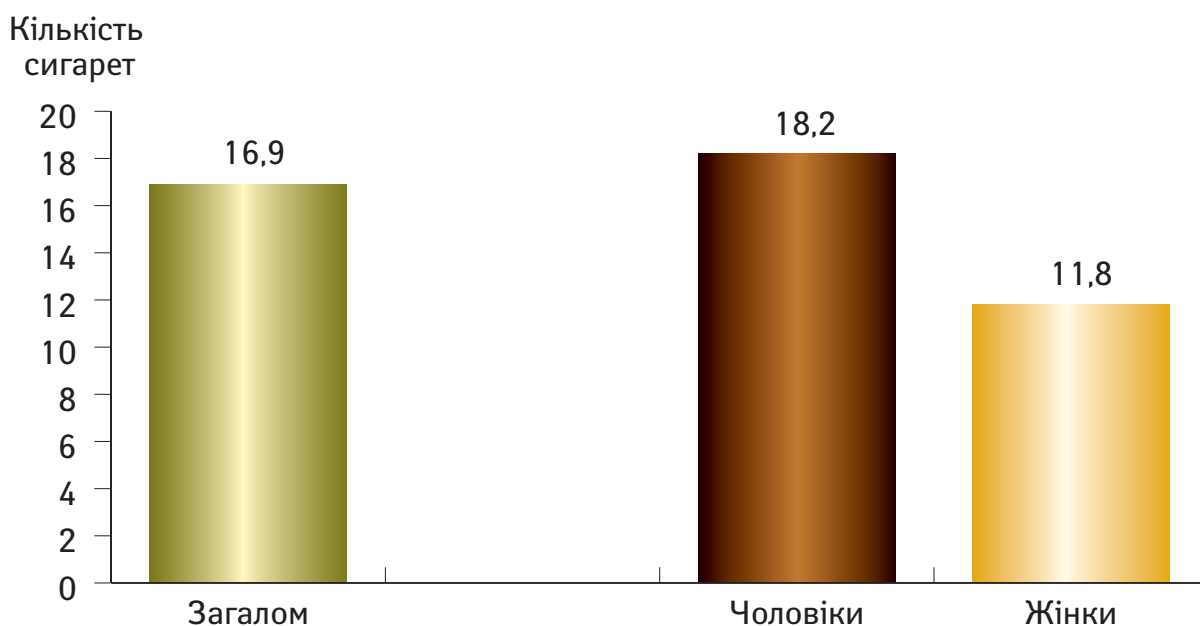
Більше половини (53,7%) осіб віком 18–34 роки, які будь-коли курили щоденно, почали курити до 18 років, що є мінімальним віком для легального придбання сигарет в Україні (Таблиця 3.8). Про те, що вони почали курити до настання повноліття, повідомило більше половини чоловіків (56,9%) і 45,6% жінок. Куріння тютюну до 18 років

дещо менш поширене в Західному регіоні (47,8%) і найбільш поширене в південних областях України (60,8%). Середній вік початку щоденного куріння становить 16,8 року серед чоловіків і 18,2 року серед жінок (Діаграма 6).

Загалом, 61,6% щоденних курців викурюють першу сигарету впродовж півгодини після того, як прокинуться, причому 22,3% — протягом перших 5-ти хвилин після підйому (Таблиця 3.9). Тих, хто починає курити впродовж півгодини після підйому,

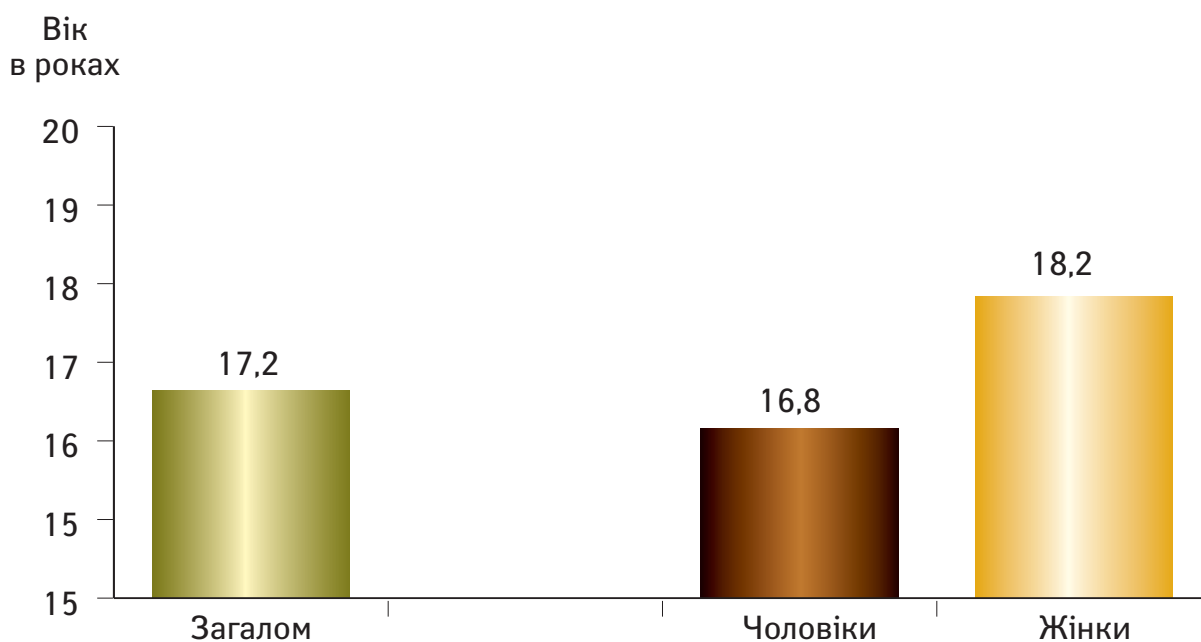
Діаграма 5: Середня кількість сигарет, яку щоденні курці викурюють за день, розподіл за статтю:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Діаграма 6: Середній вік початку щоденного куріння серед людей віком 18–34 роки, які будь-коли курили щоденно, — розподіл за статтю:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

більше: серед курців чоловічої статі (64,0%), ніж серед курців жіночої статі (51,5%), серед осіб віком 25 років і старших (більше 60%), ніж серед 15–24-річних (50,3%), серед сільського населення (66,8%), ніж у містах (59,5%), а також серед людей без вищої освіти (більше 60%), ніж серед тих, хто закінчив університет чи інший вищий навчальний заклад (50%).

Близько 0,2% дорослих віком 15 років і старших вживають некурильний тютюн — 0,5% чоловіків та 0% жінок (Таблиця 3.10). Це означає, що в Україні 84 тисячі дорослих вживають некурильний тютюн, порівняно з 11,4 мільйона тих, хто курить сигарети (Таблиця 3.11). Ніхто з опитаних не вживав некурильний тютюн кожного дня.

На Діаграмі 7 показано поширеність серед курців вживання одного виду тютюнових виробів порівняно із вживанням кількох типів тютюнових виробів. Загалом 89,3% тих, хто вживає тютюн, курять лише сигарети промислового виробництва, 6,6% курять фабричні сигарети і кальян, 3,2% курять сигарети промислового виробництва і самокрутки, 0,4% курять лише саморобні сигарети і 0,2% курять лише кальян.

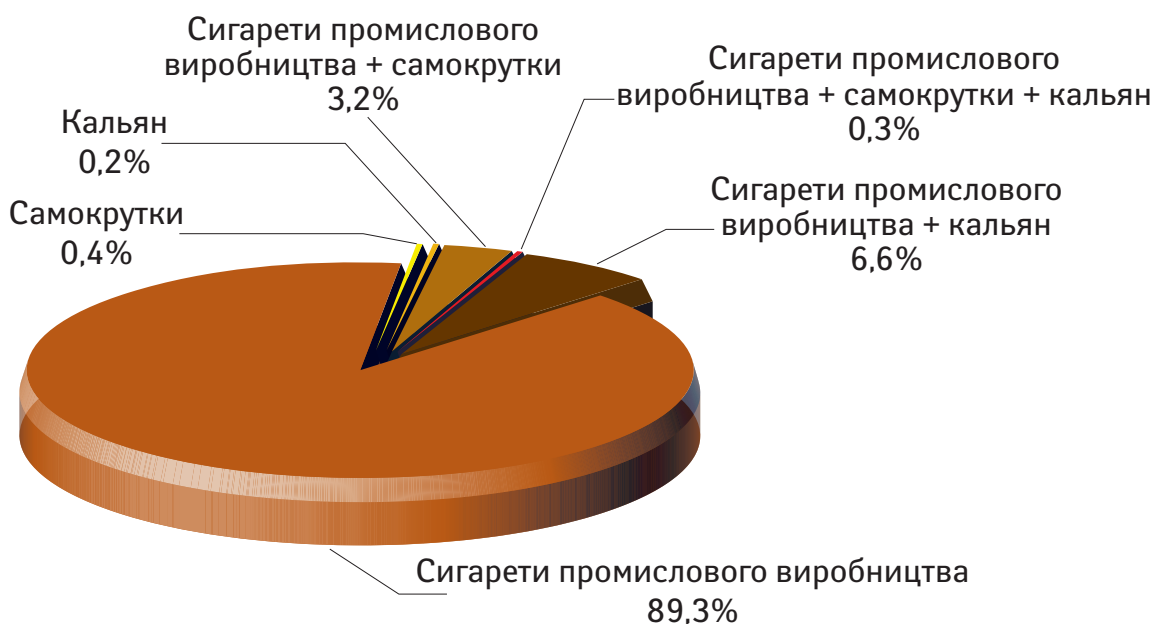
3.2 Припинення вживання тютюну

Колишніми курцями є чверть (25,9%) тих, хто будь-коли курило щоденно (індикатор, відомий як «рівень припинення куріння» — «quit rate») (Діаграма 8 і Таблиця 3.12). Частка тих, хто в минулому курило щодня, а на час опитування взагалі не курило, є однаковою серед жителів різних регіонів, серед міського і сільського населення, а також серед людей з різним рівнем освіти. Серед чоловіків частка курців, які припинили курити, зростає з віком: від 15,5% серед 15–24-річних до 59,8% серед людей старших за 65 років. Ані серед чоловіків, ані серед жінок, частка тих, хто припинив курити, не залежить від регіону проживання, типу місцевості чи рівня освіти.

Загалом, 41,7% колишніх щоденних курців припинили вживати тютюн впродовж останніх п'яти років, 42,6% — десять або більше років тому (Таблиця 3.13). Частка тих, хто припинив курити впродовж останніх п'яти років, вища серед колишніх курців-жінок (63,6%), ніж серед чоловіків (36,6%). Крім цього, питома вага тих, хто не так давно припинив курити, зменшується з віком: серед 15–24-річних колишніх курців 88,3%

Діаграма 7: Розподіл вживання різних тютюнових виробів серед курців віком 15 років та старших:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

припинили курити не більше п'яти років тому, тоді як серед колишніх курців старших за 65 років за останні п'ять років упродовж цього часу припинили курити лише 10,1% колишніх курців. Тих, хто припинив курити впродовж останніх п'яти років, дещо більше серед колишніх курців із середньою або вищою освітою (більше 40%), аніж серед тих, хто не має середньої освіти (27,6%). За регіоном та місцем проживання відмінностей немає. Частка тих, хто припинив курити понад 10 років тому, найбільша серед колишніх щоденних курців старших за 65 років (79,7%) та людей, які не мають середньої освіти (63,2%).

Загалом 40,5% осіб, які курили впродовж минулого року (теперішні курці та колишні курці, які припинили курити не більше року тому), робили спробу відмовитися від куріння тютюну впродовж минулого року (Таблиця 3.14 і Діаграма 8). Ймовірність спроби припинити курити не залежала від статі, регіону чи освіти. Серед чоловіків найбільший відсоток тих, хто намагався припинити курити, був зафіксований серед 15–24-річних (53,1%), серед сільського населення (44,3%), а також серед жителів Західного регіону (47,5%). Серед жінок спроби відмовитися від вживання тютюну не залежали від віку, місця проживання, регіону чи освіти. Лише 6,7% тих, хто курив упродовж минулого року, успішно припинили вживати тютюн; різниці між чоловіками й жінками в цьому аспекті немає. Відсоток тих, кому вдалося припинити курити, вищий серед молоді віком 15–24 роки (12,0%), ніж серед осіб старших за 45 років (більше 3,5%).

Майже третина (32,3%) курців відповіла, що вони відвідували медичні установи впродовж минулих 12-ти місяців (Таблиця 3.15). Частка тих, хто звертався до установ охорони здоров'я, більша серед жінок (41,9%), ніж серед чоловіків (29,6%), серед людей віком 15–24 роки (44,9%), ніж серед людей старших 25 років; а також серед жителів міст (35,0%), ніж у сільській місцевості (25,5%). Лише в 41,7% курців, які відвідували медичні заклади, лікарі запитували, чи вони курять. Частіше таке запитання лікарі ставили людям старшим за 45 років (понад 50%),

ніж молодшим, а також у Західному регіоні (57,3%), ніж у Східному (28,8%). Майже три чверті (74,0%) тих, у кого лікарі запитували, чи вони курять, отримали пораду припинити курити. З однаковою частотою пораду припинити курити отримували і чоловіки, і жінки, жителі сільської і міської місцевості, люди в різних регіонах та з різним рівнем освіти. Проте лише 6,3% курців, яким лікар порадив припинити курити, справді зробили це — причому це не залежало від статі, віку, місця проживання, регіону чи освіти.

Серед курців, які впродовж останніх 12-ти місяців намагалися припинити курити, 1,9% вживали медикаментозні препарати, 2,7% консультувалися з лікарем, 4,3% використовували безрецептурні препарати й 9,7% — інші методи (Таблиця 3.16). Абсолютна більшість (84,7%) тих, хто намагався припинити курити, не використовували жодних із перелічених методів.

Більше двох третин (67,9%) теперішніх курців сигарет відповіли, що вони думали про те, аби припинити курити, проте лише 7,5% сказали, що планують зробити це впродовж найближчого місяця (Таблиця 3.17 і Діаграма 8). Це означає, що 7,8 мільйона теперішніх курців зацікавлені в тому, щоб припинити курити, — 6,0 мільйона чоловіків та 1,8 мільйона жінок. Близько чверті (25,1%) теперішніх курців не мають наміру припинити курити. Частіше бажання припинити курити виявляють люди молодші за 65 років (більше 60%), ніж люди віком 65 років і старші (43,9%), жителі Західного і Центрального регіонів (більше 70%), ніж жителі Сходу України (60,6%), а також люди із середньою спеціальною чи вищою освітою (більше 70%), ніж ті, хто не має середньої освіти (54,9%). Різниці за статтю і місцем проживання в цьому аспекті немає.

3.3 Нараженість на дію навколишнього тютюнового диму

Як показало дослідження, близько 12,2 мільйона (30,6%) дорослого населення України живе в оселях, де дозволено курити (Діаграма 9 і Таблиця 3.18). Тих, у кого вдома дозволяється курити, більше серед

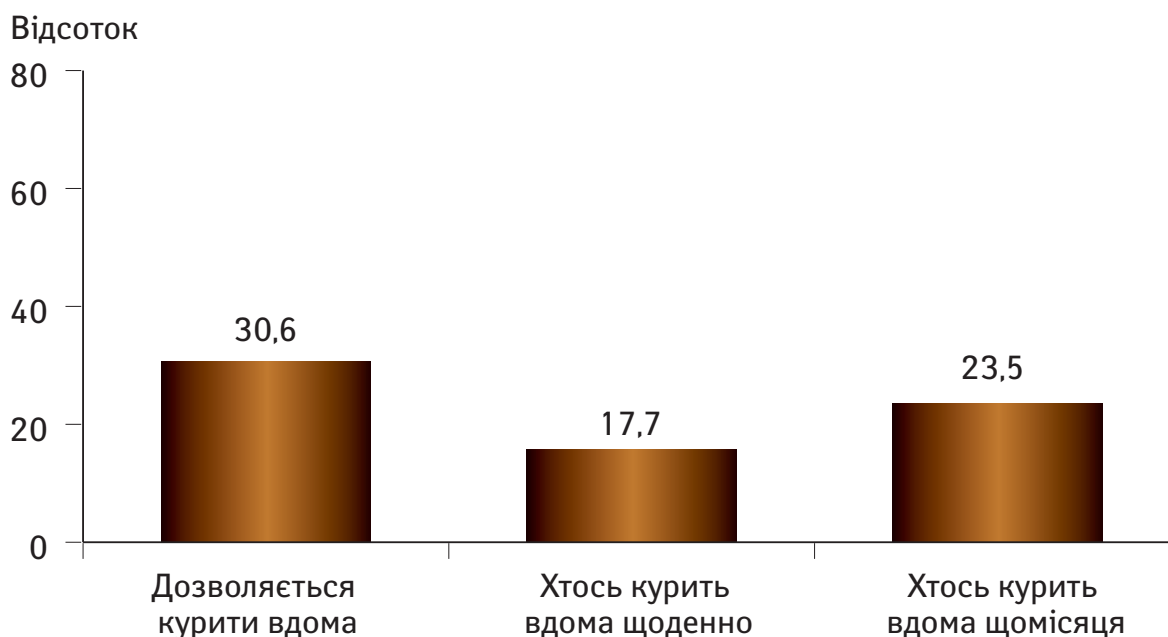
Діаграма 8: Статус щодо припинення куріння серед дорослих віком 15 років та старших – розподіл за статтю:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Діаграма 9: Вдихання чужого тютюнового диму вдома:

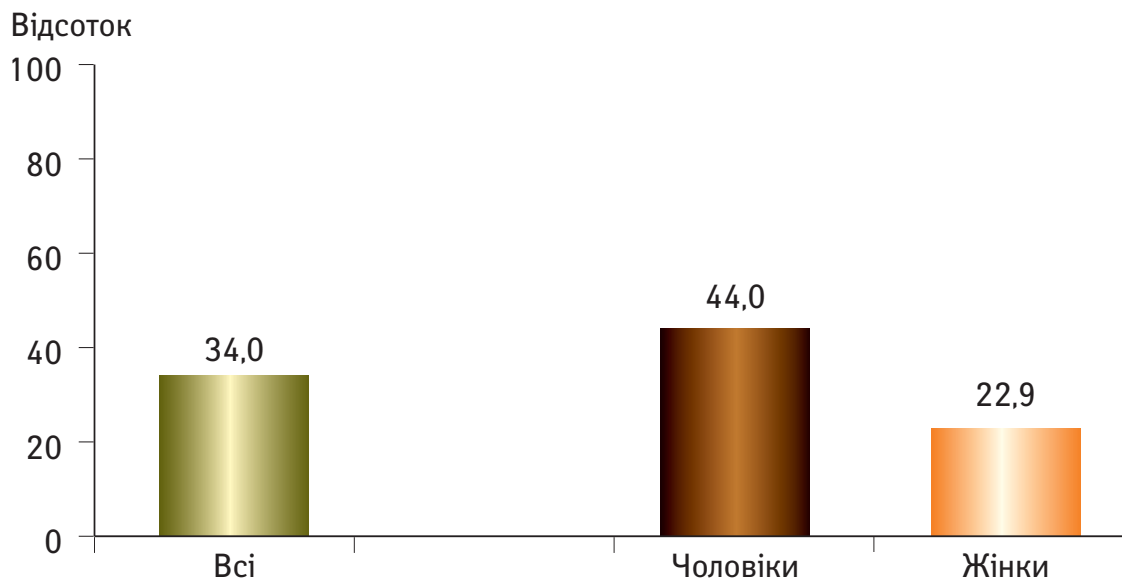
Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

чоловіків (33,6%), ніж серед жінок (28,1%), а також серед людей молодших за 65 років (понад 30%), у містах (32,5%), у Західному (33,7%) та Східному регіонах (35,4%). До-

слідження показало, що у майже 6,3 мільйона (15,7%) дорослих хтось курить удома щодня. У більше ніж 9,4 мільйона (23,5%) дорослих хтось курить удома як мінімум раз

Діаграма 10: Вдихання чужого тютюнового диму на роботі* — розподіл за статтю; Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

* Робота в закритих приміщеннях

на місяць. Частка тих, хто щоденно відчуває вплив чужого тютюнового диму, більша серед людей молодших за 65 років (понад 15%) порівняно з людьми віком 65 років і старших (8,4%), а також серед міського населення (16,7%) порівняно з жителями сіл (13,5%). За статтю, регіоном та освітою відмінностей у рівні щоденної нараженості на вплив тютюнового диму немає. Частка тих, хто щомісяця відчуває вплив чужого тютюнового диму, більша серед людей молодших 65 років (понад 20%), а також серед жителів Західного та Східного регіонів (понад 25%) порівняно із Центральним та Південним регіонами (19,8% та 22,9%, відповідно). За статтю, місцем проживання та освітою відмінностей у рівні щомісячної нараженості на вплив тютюнового диму немає.

Серед некурців 21,7% (6,2 мільйона) живуть в оселях, де дозволено курити; 8,6% (2,4 мільйона) повідомили, що у них вдома хтось курить кожного дня, і 14,6% (4,2 мільйона) сказали, що у них вдома хтось курить принаймні раз на місяць (Таблиця 3.18).

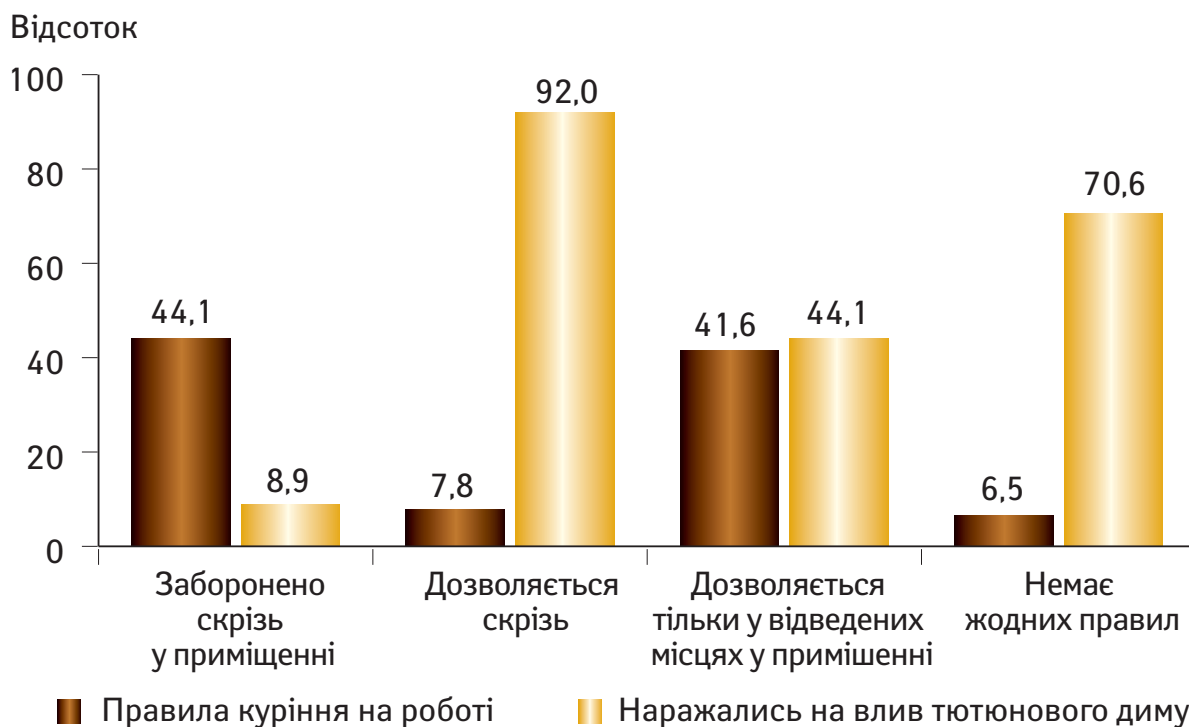
Результати дослідження показали, що 5,8 мільйона дорослих (34,0%), які працюють у приміщенні або на відкритому повітрі, але з ділянками в закритих приміщеннях, впро-

довж минулого місяця зазнавали впливу чужого тютюнового диму в закритих приміщеннях на роботі (Діаграма 10 та Таблиця 3.19). Чоловіки більшою мірою (44,0%) наражаються на вплив чужого тютюнового диму, ніж жінки (22,9%).

Таким чином, близько чотирьох мільйонів чоловіків та 1,9 мільйона жінок, які працюють у приміщенні, наражалися на вплив навколишнього тютюнового диму на роботі (Таблиця 3.19). Частка тих, хто буває змушений дихати чужим тютюновим димом на роботі, більша у Східному регіоні (44,3%), ніж в інших регіонах України, а також серед людей без вищої освіти (понад 34%) порівняно з випускниками університетів чи інших вищих навчальних закладів (26,4%). Майже 2,9 мільйона (26,6%) некурців наражаються на вплив чужого тютюнового диму на роботі. Серед некурців 1,4 мільйона чоловіків (35,2%) та 1,5 мільйона жінок (21,4%) зазнають впливу тютюнового диму на роботі.

Загалом у 44,1% дорослих, які працюють у закритих приміщеннях, курити на роботі заборонено скрізь у приміщеннях; 7,8% зазначили, що на їхній роботі курити можна будь-де, 41,6% — що курити на їхній роботі можна у спеціально відведених місцях, і 6,5% відповіли, що в них на роботі немає жодних

Діаграма 11: Правила щодо куріння в закритих приміщеннях на роботі: Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

правил щодо куріння (Діаграма 11 і Таблиця 3.20). В основному дещо краще захищені від впливу тютюнового диму на роботі жінки (куріння заборонене у 56,8%), ніж чоловіки (32,7%), сільське населення (49,9%) порівняно із жителями міст (42,5%), а також працівники з вищою освітою (50,6%).

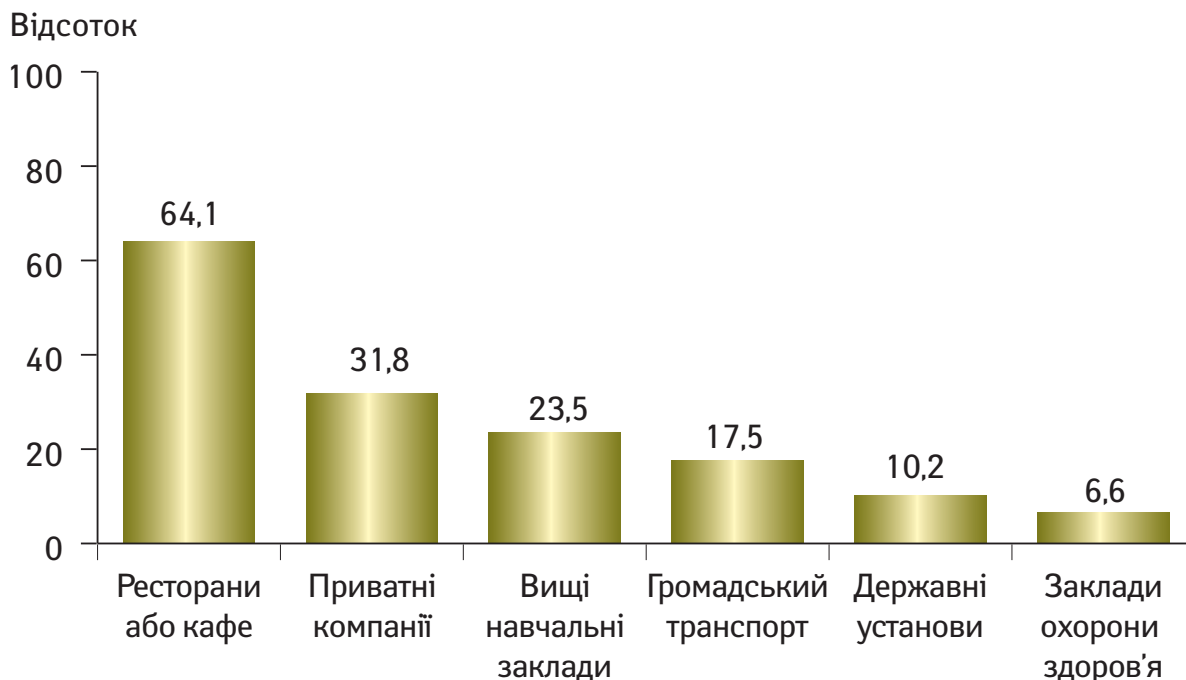
Для дорослих, які працюють у приміщенні, імовірність того, що вони зазнаватимуть впливу чужого тютюнового диму на роботі, залежить від прийнятих правил куріння в їхній установі/організації (Діаграма 11 та Таблиця 3.21). Серед тих, у кого заборонено курити на роботі в усіх приміщеннях, на вплив тютюнового диму на роботі наражалося 8,9%, тоді як серед працівників підприємств та організацій, де дозволено курити у спеціально відведених місцях, тютюновим димом дихало 44,1%, а серед працівників підприємств та організацій, де дозволено курити скрізь, таких було 92%. В установах, де немає формальних правил щодо куріння, вплив тютюнового диму зазнавало 70,6%.

Якщо говорити про конкретні місця й установи, найрідше випадки впливу тютюнового диму спостерігалися в установах охорони здоров'я (6,6%); поза тим, 64,1% опи-

таних зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах чи кафе, 31,8% — у приватних компаніях, 23,5% — у вищих навчальних закладах, 17,5% — у громадському транспорті й 10,2% — у державних установах (Діаграма 12 і Таблиця 3.22). За оцінками, впродовж минулих 30-ти днів чужим тютюновим димом дихали 7,2 мільйона дорослих відвідувачів ресторанів або кафе, 3,0 мільйона людей, які відвідали приватні компанії, 4,9 мільйона користувачів громадського транспорту, 1,1 мільйона відвідувачів вищих навчальних закладів і 2,1 мільйона відвідувачів державних установ. На вплив тютюнового диму в ресторанах або кафе відвідувачі частіше наражаються в містах (68,6%), аніж у сільській місцевості (48,9%), а також у східних областях (73,0%) порівняно із західними (58,7%). Куріння в державних установах і установах охорони здоров'я частіше зауважували відвідувачі цих установ у містах (11,5% і 7,6%, відповідно), ніж у сільській місцевості (6,8% і 4,2%, відповідно).

Відповідаючи на запитання, чи має куріння дозволятися у певних громадських місцях, більшість учасників опитування схилилася до повної заборони куріння в

Діаграма 12: Вдихання чужого тютюнового диму у громадських місцях: Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

більшості місць: у школах — 99,6%, (99,4% серед курців); у громадському транспорті — 99,6%, (99,4% серед курців), у храмах, церквах та інших релігійних установах — 99,8%, (99,9% серед курців), у лікарнях — 98,4% (96,9% серед курців), у вищих навчальних закладах — 95,8%, (92,8% серед курців) і на робочому місці — 91,1% (80,9% серед курців) (Таблиця 3.23). Хоча більшість населення підтримує заборону на куріння в ресторанах і барах, лише близько половини курців поділяє таку точку зору (53,7% підтримують заборону на куріння в ресторанах або кафе, і 44,0% — у барах).

Загалом, близько 7,9% респондентів відповіли, що їм доводиться вдихати чужий тютюновий дим кілька разів на день, 24,9% — практично кожного дня, і 19,3% — кілька разів на тиждень. Разом із тим, 47,9% відповіли, що їм практично не доводиться або взагалі не доводиться дихати чужим тютюновим димом (Таблиця 3.24).

3.4 Економічний аспект

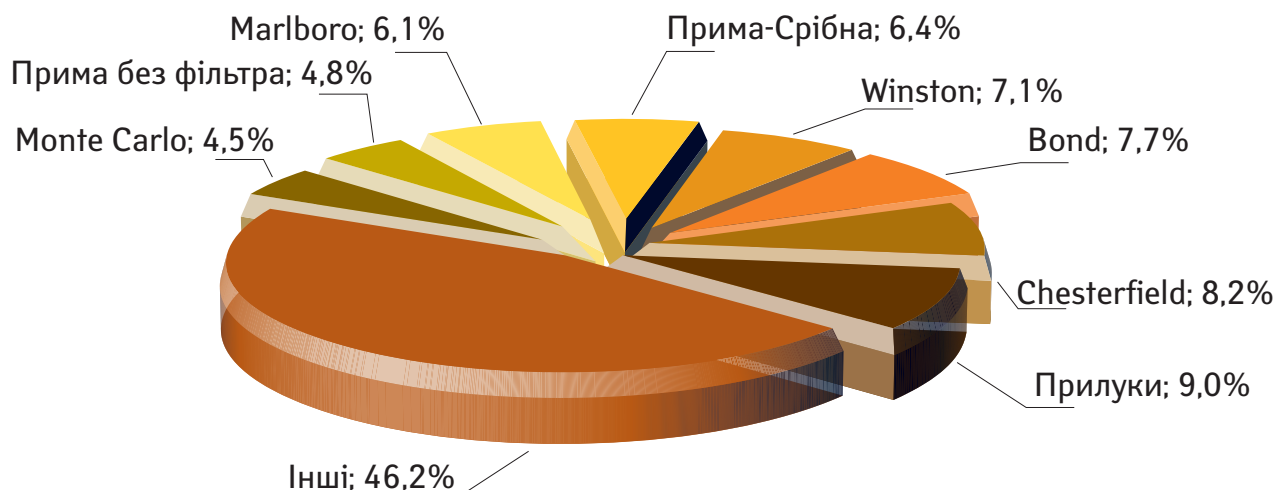
Серед курців сигарет промислового виробництва найбільшою популярністю користуються сигарети марки «Прилуки» (9,0%),

далі йдуть «Chesterfield» (8,2%), «Bond» (7,7%), «Winston» (7,1%), «Прима-Срібна» (6,4%), «Marlboro» (6,1%), «Прима без фільтра» (4,8%), «Monte Carlo» (4,5%) та інші (46,2%) (Діаграма 13 і Таблиця 3.25).

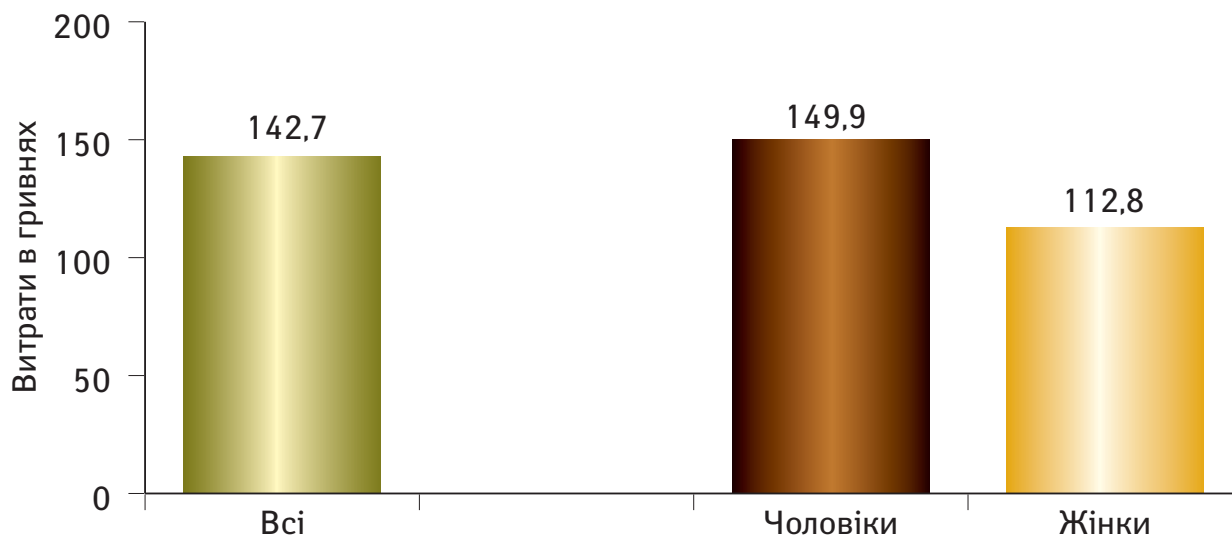
За результатами опитування, 68,0% тих, хто на час опитування курил сигарети промислового виробництва, востаннє купували сигарети в магазині, 26,8% — в кіоску (Таблиця 3.26). Лише 3,0% курців купували сигарети у вуличних продавців. Люди, які щодня курять сигарети промислового виробництва, в середньому витрачають на придбання сигарет 142,7 гривень на місяць (Діаграма 14 і Таблиця 3.27).

Відповідаючи на запитання щодо підвищення податків на тютюнові вироби, 39,5% респондентів сказали, що вони повністю підтримують таке підвищення, 12,3% — скоріше підтримують, 33,0% — скоріше не підтримують і 15,2% — абсолютно проти підвищення податків на тютюнові вироби (Таблиця 3.28). Загалом серед курців проти підвищення податків на тютюнові вироби виступає 84,3%, серед некурців — 31,8%. Більше половини (53,0%) некурців повністю підтримує підвищення податків на тютю-

Діаграма 13: Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва за марками сигарет, які вони придбали для себе під час останньої покупки:
Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Діаграма 14: Середньомісячні витрати на сигарети серед курців сигарет промислового виробництва – розподіл за статтю:
Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

тютюнові вироби. Серед теперішніх курців сигарет промислового виробництва найбільш імовірною очікуваною реакцією на подорожчання тютюнових виробів стало б скорочення кількості викурюваних за день сигарет (32,5% серед чоловіків і 40,5% серед жінок); наступною за частотою реакцією стало би припинення куріння (28,3% серед

чоловіків і 25,8% серед жінок), тоді як 24,9% чоловіків та 27,6% жінок відповіли, що вони продовжували б курити, як і раніше (Таблиця 3.29).

3.5 Засоби масової інформації

Серед дорослих жителів України 66,0% впродовж минулих 30-ти днів помічали ін-

Діаграма 15: Відсоток респондентів, які помічали інформацію про небезпеку куріння або інформацію, яка б закликала припинити курити: Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

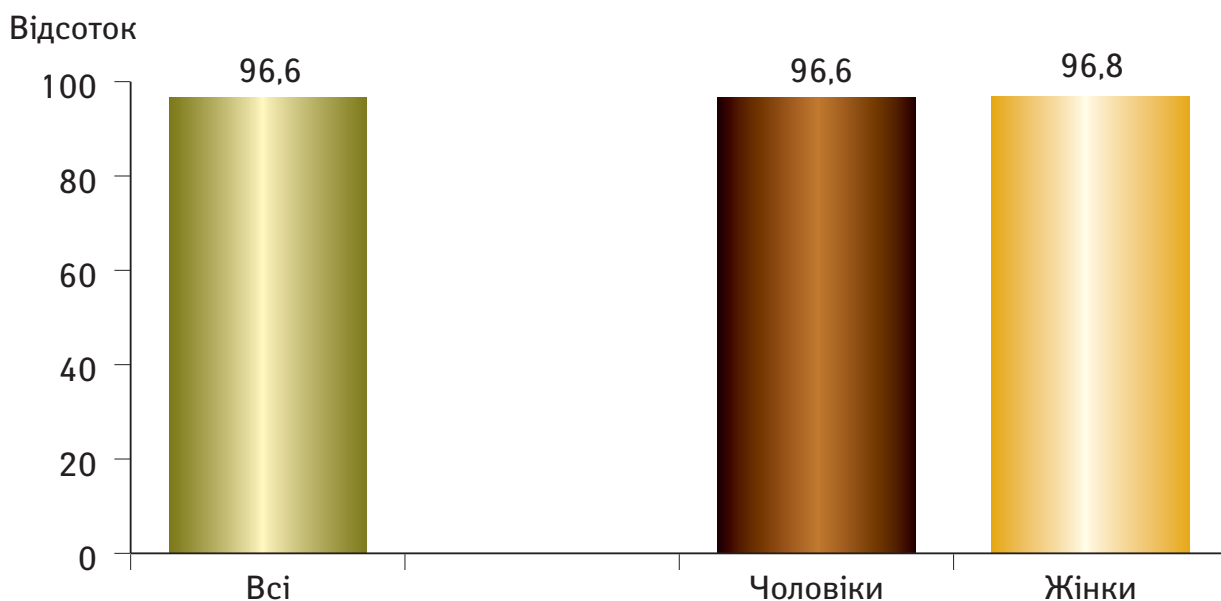
формацію про небезпеку куріння або інформацію, яка б закликала припинити курити. Найбільша кількість людей бачила антитютюнові повідомлення по телебаченню (46,3%), дещо менше — на рекламних щитах (24,7%), у газетах (23,5%) і на плакатах у закладах охорони здоров'я (21,4%) (Діаграма 15 і Таблиця 3.30). Найбільша частка тих, хто помічав антитютюнову інформацію по телебаченню, — серед молоді віком 15–24 роки (51,4%) та сільського населення (52,4%). Відмінностей за статтю, регіоном та освітою у цьому аспекті немає. Антитютюнові рекламні щити частіше зауважувала молодь віком 15–24 роки (38,1%) і жителі міст (27,1%); найменша частка людей, які бачили такі рекламні щити, — у Східному регіоні (14,3%). Некурці частіше, ніж курці, звертали увагу на антитютюнову рекламу по радіо (15,3% проти 10,6%), на плакатах в установах охорони здоров'я (23,3% проти 16,7%) і на плакатах у навчальних закладах (10,5% проти 6,1%).

Серед тих, хто курить сигарети промислового виробництва, 96,6% зауважували медичні попередження на упаковці сигарет впродовж минулих 30-ти днів (Діаграма 16 і Таблиця 3.31) — незалежно від статі, віку, місця проживання, регіону чи освіти. Близько 57,9% курців сигарет промислового виробництва, які зауважували медичні попередження на упаковці, задумувалися над тим, щоб припинити курити, у зв'язку із цими попередженнями — причому це не залежало від статі, віку, місця проживання, регіону чи освіти.

З-поміж шести типів медичних попереджень, які мають бути розміщені на упаковках сигарет, з найменшою імовірністю можна побачити напис «Захистіть дітей: не дозволяйте їм дихати вашим димом» (13,9%) (Таблиця 3.32). На упаковках сигарет, які теперішні курці показували інтерв'юерам під час опитування, у 98,4% випадках медичні попередження були українською, у 0,6% — російською, у 0,9% — молдовською мовою

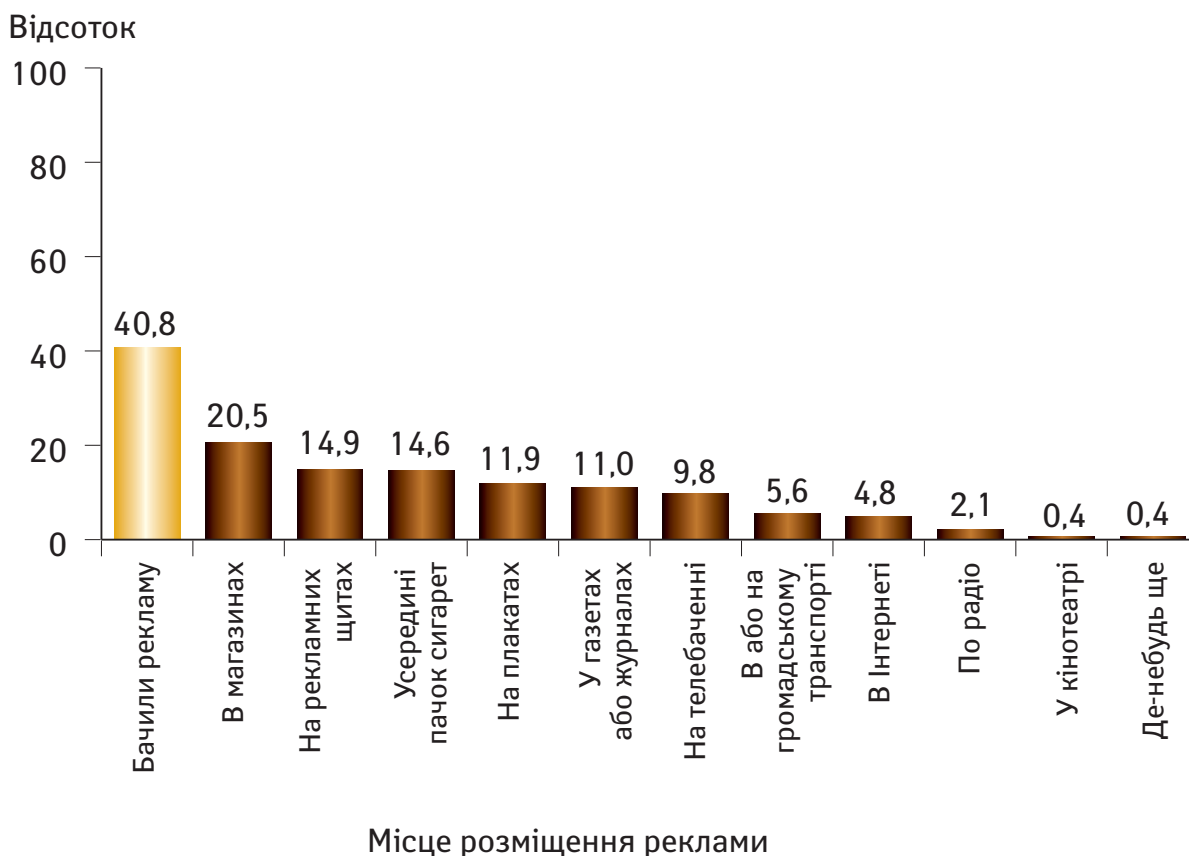
Діаграма 16: Відсоток теперішніх курців сигарет промислового виробництва, які зауважували медичні попередження про шкідливість куріння для здоров'я, за статтю:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

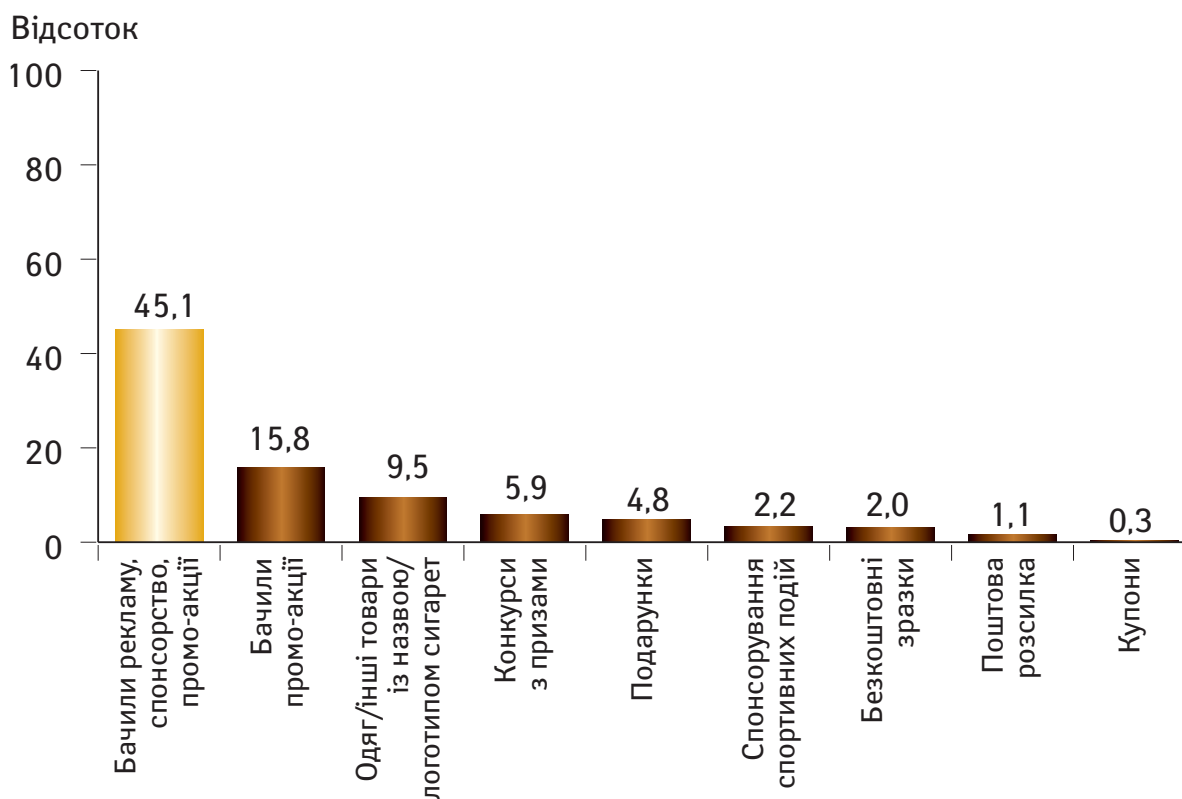
Діаграма 17: Відсоток респондентів, які помічали рекламу сигарет:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

Діаграма 18: Відсоток респондентів, які помічали промоутерські акції чи спонсорство зі сторони тютюнових компаній:

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

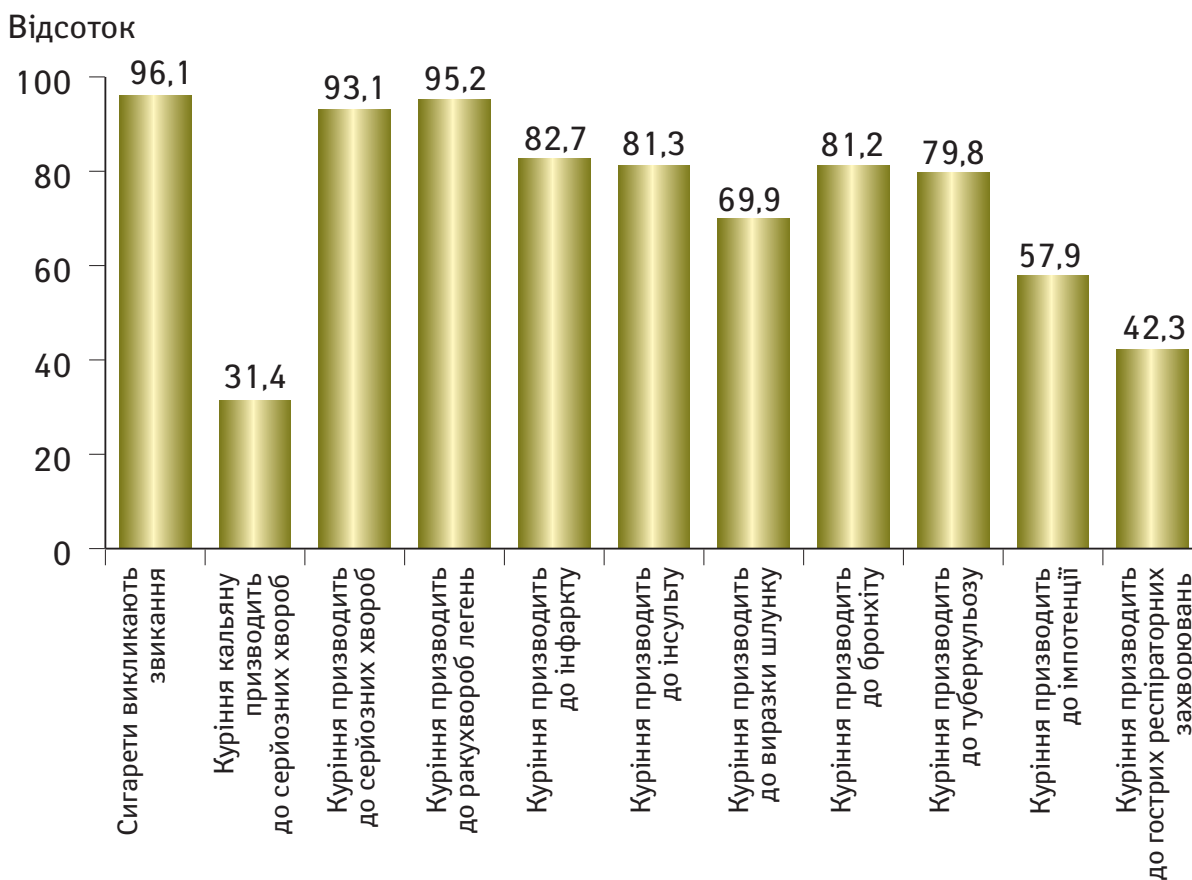
Різновид спонсорства / акції зі стимулювання продажу сигарет

(Таблиця 3.33). Відмінностей за статтю курців у цьому аспекті не було.

Загалом, 40,8% дорослого населення України впродовж минулих 30-ти днів помічали рекламу або оголошення, що сприяють продажу сигарет (Діаграма 17 і Таблиця 3.34). Дещо частіше рекламу сигарет зауважували чоловіки (46,1%), ніж жінки (36,4%), люди віком 15–24 роки (60,6%), ніж старші 25-ти років (36,4%), а також люди із середньою або вищою освітою (понад 40%) порівняно з тими, хто не має середньої освіти (28,2%). Теперішні курці (52,5%) частіше, ніж некурці (36,1%), звертали увагу на рекламу сигарет. Найбільше дорослих жителів України бачило рекламу сигарет у магазинах (20,5%), ненабагато менше — на рекламних щитах (14,9%) і на вкладах у пачках сигарет (14,6%). Рекламу сигарет на рекламних щитах і плакатах частіше бачили жителі Південного регіону, ніж інших регіонів України.

Загалом 70,1% респондентів схвалювали повну заборону реклами тютюнових виробів, і 16,6% висловлювали переконання, що необхідні жорсткіші обмеження, ніж ті, що існують зараз, але не повна заборона реклами (Таблиця 3.35). Близько 2,2% дорослих в Україні впродовж минулих 30-ти днів помічали окремі спортивні заходи, пов'язані зі спонсорством марки сигарет або тютюновою компанією, і 15,8% стикалися з рекламними заходами або акціями, що сприяють продажу сигарет (Діаграма 18 і Таблиця 3.36). Найчастіше опитані зауважували такі елементи акцій зі стимулювання продажу сигарет, як одяг або товари з назвою або логотипом марки сигарет (9,5%), конкурси із призами для покупців сигарет (5,9%), пропозицію подарунків або знижок (4,8%). Чоловіки, а також молодь віком 15–24 роки частіше помічали промоутерські акції та спонсорство з боку тютюнових компаній, ніж жінки й особи віком 25 років і старші.

Діаграма 19: Відсоток респондентів, які вважають, що куріння викликає конкретні захворювання і звикання:
Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010

3.6 Знання, ставлення і сприйняття

Загалом 93,1% дорослих погоджуються з тим, що куріння може призвести до серйозних захворювань, зокрема до раку легень (95,2%), інфаркту (82,7%), інсульту (81,3%), порівняно із лише 42,3% тих, хто вважає, що куріння може призвести до гострих респіраторних захворювань (Діаграма 19 і Таблиця 3.37). Майже 7 із 10 (69,9%) знають, що куріння може призвести до виразки шлунку, 81,2% знають, що куріння призводить до бронхіту, 79,8% знають про зв'язок між курінням і туберкульозом, проте менше шести людей з 10 (57,9%) знають, що куріння призводить до імпотенції. Загалом 96,1%

вважають, що сигарети викликають залежність, а серед теперішніх курців такої думки дотримуються навіть більше (97,6%). Поза тим, лише 31,4% вважає, що куріння кальяну може завдати серйозної шкоди здоров'ю, і в цьому переконано тільки 24,7% курців.

Більшість населення (89,7% тих, хто не курить, і 78,0% теперішніх курців) вважає, що вдихання чужого тютюнового диму може призвести до серйозних захворювань. Найбільш обізнані з небезпекою пасивного куріння люди із вищою освітою (90,5%), і ця обізнаність знижується зі зниженням рівня освіти до 81,2% серед людей, які не мають повної середньої освіти.

IV. Обговорення

Щоб допомогти країнам виконати зобов'язання, передбачені РКБТ (3), і перетворити цей глобальний консенсус на глобальну реальність, ВООЗ розробила комплекс заходів під назвою MPOWER. Він ґрунтується на запропонованих у Рамковій конвенції заходах, які довели свою ефективність у зменшенні поширеності куріння (1, 2). Комплекс MPOWER включає такі рекомендовані заходи:

- **Monitor** — відстежувати вживання тютюну;
- **Protect** — захистити людей від тютюнового диму;
- **Offer** — запропонувати допомогу у припиненні вживання тютюну;
- **Warn** — попередити про небезпеки, пов'язані із вживанням тютюну;
- **Enforce** — забезпечити дотримання заборон на рекламу і стимулювання продажу тютюну;
- **Raise** — підвищити податки на тютюнові вироби.

Ефективно реалізувавши комплекс заходів MPOWER, країни зможуть вплинути на епідемію тютюнокуріння і виконати свої зобов'язання за Рамковою конвенцією.

4.1 Відстеження вживання тютюну й заходів контролю над тютюном

Стаття 20 Рамкової конвенції «Наукові дослідження, епідагляд і обмін інформацією» містить рекомендацію для країн створити програми нагляду, зокрема «...програми національного, регіонального та глобального епідагляду за масштабами, структурами, детермінантами й наслідками вживання тютюну і впливу тютюнового диму» (3). Україна взяла участь у трьох із чотирьох опитувань, які є частинами ГСНТ, впровадженої ВООЗ і ЦКПЗ (4): «Глобальне опитування молоді щодо вживання тютюну» (GYTS) було проведене у 1999 і 2004 роках і заплановане на 2010 рік; «Глобальне опитування студентів медичних спеціальностей» (GHPSS) було проведене серед студентів ви-

щих медичних закладів 2009 року; проект GATS завершується 2010 року. Крім того, 2005 року було проведене детальне загальнонаціональне опитування щодо вживання тютюну серед українського населення віком 15 років і старшого (11). Також до кількох опитувань, проведених між 2000 і 2009 роками, було включено невелику кількість запитань, пов'язаних із тютюном. Вживання тютюну серед молоді також вивчалось у двох інших дослідженнях: «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотичних речовин» (ESPAD), проведеному в 1995, 1999, 2003 і 2007 роках (16), і «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді» (HBSC), проведеному у 2002 і 2006 роках (17).

4.1.1 Поширеність куріння

Частка осіб, які курять щодня, серед українського населення віком 15 років і старших скоротилася від 37,4% у 2005 році (11) до 25,5% у 2010 році. За результатами GATS, на час проведення опитування щодня курило 45,4% чоловіків і 8,9% жінок, що узгоджується зі скороченням поширеності куріння серед чоловіків і жінок, виявленим у 2006–2009 роках. У 2005 році щодня курило 62,3% чоловіків і 16,7% жінок (кількість щоденних курців в Україні, за оцінками, становила 14,1 мільйона осіб — 10,7 мільйона чоловіків і 3,4 мільйона жінок) (11). У 2010 році, за оцінками, кількість щоденних курців в Україні становила 10,2 мільйона осіб (8,3 мільйона чоловіків і 1,9 мільйона жінок). Це скорочення поширеності куріння було помічене в кількох опитуваннях, проведених за різними вибірками і з різними типами питань для визначення статусу куріння (12, 14). Частка епізодичних курців майже не змінилась: 3,8% (4,5% серед чоловіків і 3,2% серед жінок) у 2005 році та 3,4% (4,6% серед чоловіків і 2,4% серед жінок) у 2010 році. Спад куріння у 2005–2010 роках був однаковим серед чоловіків з різним рівнем освіти. Для жінок найбільше скорочення поширеності куріння спостерігалось серед тих, хто

має вищу освіту — від 22–27% до 13%. Ця зміна є обнадійливою, оскільки такі жінки склали основну групу курців жіночої статі у 2005 році.

4.1.2 Споживання тютюнових виробів

Як свідчать результати GATS, 28,6% дорослих курять сигарети (28,5% — промислового виробництва, і 1,1% — самокрутки) і 2,0% — кальян; 99,7% теперішніх курців сигарет повідомили, що вживають сигарети промислового виробництва. Утім, тип викурюваних фабричних сигарет з роками змінювався. У 1990-их роках сигарети без фільтра становили понад 50% загального споживання тютюну (6); у 2005 році 20% курців чоловічої статі й 4% — жіночої (загалом 16%) відповіли, що курять сигарети без фільтра (11). У 2010 році результати GATS показали, що ця цифра скоротилася до 8,6% курців (10,7% серед чоловіків і 0,9% серед жінок). Частку курців, які вживають тонкі сигарети, вперше було визначено в опитуванні GATS 2010 року, і вона становила 10,0% (1,3% серед чоловіків і 42,6% серед жінок).

Типовий курець самокруток в Україні — чоловік із середньою або з нижчою за середню освітою, віком понад 45 років, що проживає у сільській місцевості переважно в Центральному регіоні України. Порівняно з результатами опитування 2005 року, вживання самокруток зросло від 1,9% до 3,4% серед чоловіків віком 45 років і старших. Вживання сигар і сигарил, як було встановлено, найбільш поширене серед молодих чоловіків із вищою освітою. Цей вид вживання тютюну може викликати нові проблеми зі здоров'ям, особливо коли курці сигарет переходять на сигари або сигарил. Згідно з результатами опитування 2005 року (11), на той момент курило сигари до 1% чоловіків віком 30–60 років. У 2010 році курцями сигар або сигарил на час опитування було 2,3% чоловіків віком 15–24 роки. Помічене зростання у вживанні саморобних сигарет і сигар/сигарил може бути наслідком успішного маркетингу з боку тютюнової індустрії, на противагу чому потрібно вжити певних заходів контролю над тютюном.

Куріння кальяну в Україні — це нова проблема, яка потребує вирішення. Як показали результати GATS, куріння кальяну найбільш поширене серед молоді, що має вищу освіту і проживає у містах. Утім, куріння кальяну було виявлено в усіх регіонах України. До GATS не було включено запитань щодо куріння кальяну бодай раз у житті, тому дані GATS не можна порівняти з даними інших опитувань, які показали, що від 50% до 70% студентів університетів пробували курити кальян (27). Значна поширеність куріння кальяну серед молоді з вищою освітою може бути передвісником різкого поширення епідемії куріння кальяну в Україні, що матиме як типові для інших тютюнових виробів наслідки, так і специфічні для кальяну, включаючи туберкульоз і гепатит. Оскільки туберкульоз в Україні вже є першочерговою проблемою у сфері охорони здоров'я, прогнозоване поширення куріння кальяну потребує нагальних заходів щодо обмеження його використання. Дане опитування, як і попередні, не виявило значної кількості споживачів некурильного тютюну.

4.1.3 Інтенсивність вживання

Щоденні курці сигарет, як свідчить опитування, викурюють за день в середньому 16,9 сигарети: чоловіки — 18,2 сигарети, жінки — 11,8 сигарети. У 2005 році (11) середня кількість сигарет, яку за день викурювали щоденні курці чоловічої статі, становила 16, а для щоденних курців жіночої статі — 11. Отже, середня кількість викурюваних за день сигарет трохи зросла між 2005 і 2010 роками. Спад спостерігається у частці тих, хто викурює за день лише 1–5 сигарет: для чоловіків — від 8% у 2005 році до 4% у 2010 році і для жінок — від 27% до 17%. Разом із тим, частка чоловіків, які викурюють більше ніж 11 сигарет на день, зросла від 67% у 2005 році до 74% у 2010 році. Серед жінок ця частка залишилася незмінною — 36% у 2005–2010 роках. Отже, нещодавнє скорочення рівня куріння могло відбутися за рахунок припинення куріння серед людей, які викурювали за день менше ніж 11 сигарет, особливо серед жінок.

4.1.4 Оцінювання річного споживання сигарет

За оцінками, на момент проведення GATS середня кількість сигарет, яку споживали щоденні курці в Україні, становила 172,2 мільйона сигарет на день (16,9 x 10 192 000). Припускаючи, що люди, які курять епізодично, викурювали тільки одну сигарету за день, отримуємо 1 x 1 349 000 або 1,3 мільйона сигарет на день. Загалом 11,5 мільйона курців в Україні споживали 173,6 мільйона сигарет на день, або 63,4 мільярда сигарет за рік. За даними Державної податкової адміністрації, 2009 року в Україні було легально продано 112 мільярдів сигарет вітчизняного та закордонного виробництва. Це свідчить про те, що 49 мільярдів сигарет (112 – 63 = 49) було легально продано в Україні, але їх спожили курці за межами країни. Ці сигарети становлять 44% від загальної кількості легально проданих сигарет.

4.1.5 Початок куріння

Як свідчить GATS, більше половини (53,7%) щоденних курців віком від 18 до 34 років почали курити щодня у віці до 18 років (56,9% чоловіків і 45,6% жінок). За даними опитування 2005 року, якщо розглянути цю ж вікову групу щоденних курців, курити щодня до настання повноліття почало 44,0% опитаних (47,7% чоловіків і 36,9% жінок). За результатами GATS 2010 року, середній вік початку щоденного куріння для чоловіків становить 16,8 років, а для жінок — 18,2 років. За результатами опитування 2005 року, у цій самій віковій групі (18–34 роки) середній вік початку щоденного куріння для чоловіків становить 17,2 років і для жінок — 18,6 років. Отже, між 2005 і 2010 роками вік початку куріння зменшився.

4.1.6 Нікотинова залежність

У 2005 році (11) 56% щоденних курців чоловічої статі і 41% щоденних курців жіночої статі відповіли, що викурюють першу сигарету протягом півгодини після того, як прокинуться. Цей показник нижчий, ніж у GATS 2010 року, коли таку відповідь дало 64% чоловіків і 52% жінок. Особи із сильнішою

залежністю від нікотину, прокинувшись, зазвичай викурюють першу сигарету раніше, а особи зі слабшою залежністю зазвичай викурюють її пізніше вранці або вдень. Частка більш залежних курців 2010 року становила більшу частину курців, ніж 2005 року, що може означати, що ті, хто припинив курити, були менш залежними. Ці результати диктують необхідність поставити заснування служб для допомоги у припиненні куріння на порядок денний у сфері охорони громадського здоров'я.

4.2 Захист людей від тютюнового диму

4.2.1 Загальна нараженість на вплив тютюнового диму

У 2005 і 2010 роках (11) було поставлено однакові запитання про те, як часто респондент відчуває вплив чужого тютюнового диму. Відсоток тих, хто відчував цей вплив кілька разів на тиждень, залишився таким самим (відповідно 21% і 19%), тоді як частка тих, хто піддавався пасивному курінню щодня або майже щодня, скоротилася від 53% до 33%, а тих, хто майже ніколи або рідко, — зросла від 26% до 48%. Це демонструє успіх політики звільнення від тютюнового диму в Україні, втім усе ще існує потреба ефективнішого забезпечення дотримання заборони куріння у громадських та на робочих місцях. Деякі органи місцевої влади ухвалили розпорядження щодо захисту від впливу тютюнового диму, які ґрунтуються на положеннях прийнятого 2005 року закону щодо контролю над тютюном, за яким дозволено запроваджувати більш суворі вимоги на місцевому рівні. До міст, які прийняли таку політику, належать Черкаси, Луцьк, Херсон, Донецьк, Ужгород, Київ, Суми, Кіровоград і Чернівці.

4.2.2 Нараженість на вплив тютюнового диму вдома

В Україні 31% дорослого населення (34% чоловіків і 28% жінок) повідомив, що в них удома дозволено курити. Це трохи менше порівняно з 39% респондентів, які дали таку відповідь 2005 року.

4.2.3 Нараженість на вплив тютюнового диму на роботі

І в 2005, і в 2010 році респондентам, які працюють у приміщенні або в закритих місцях, було поставлене запитання про обмеження куріння на роботі. У 2005 році тільки 17% відповіли, що куріння повністю заборонене або поруч немає курців, тоді як у 2010 році 44% сказали, що їхні робочі місця вільні від тютюнового диму. У 2005 році 34% опитаних відповіли, що куріння було дозволене тільки у визначених зонах усередині приміщення, а 20% повідомили, що місця, відведені для курців, відвідують люди, які не курять. У 2010 році куріння у відведених місцях було дозволене у 42% організацій. У 2005 році 30% респондентів заявили, що на їхньому місці роботи не існує жодних обмежень на куріння, тоді як у 2010 році таку відповідь дало тільки 8% опитаних. Отже, частка організацій, де немає обмежень на куріння або вони є частковими, значно скоротилася, тоді як кількість місць роботи, де курити повністю заборонено, стала більшою.

Результати, які стосуються зв'язку між правилами, що обмежують куріння на робочому місці, і нараженістю на вплив тютюнового диму, забезпечують підтримку для більш рішучих зусиль, спрямованих на впровадження політики звільнення від тютюнового диму. Місця роботи, де курити дозволено всюди, створюють найвищий ризик наразитися на вплив тютюнового диму. Місця роботи, де не введено обмежень, на другому місці щодо ризику впливу пасивного куріння. У місцях роботи, де відведено зони для куріння, під вплив тютюнового диму все ж таки потрапляє майже половина працівників, а в місцях роботи, де курити повністю заборонено, пасивному курінню усе ж піддається 9% працівників. Хоча законом встановлено, що робочі місця мають бути вільними від тютюнового диму, владі потрібно зобов'язати власників бізнесу й орендарів приміщень заборонити куріння в усіх закритих місцях. Також органи влади повинні розробити та впровадити заходи для контролю дотримання задекларованих правил.

4.2.4 Нараженість на вплив тютюнового диму в громадських місцях

Як свідчить GATS, вимог щодо вільного від тютюнового диму повітря найменше дотримувалися у ресторанах (64,1% відвідувачів кафе і ресторанів повідомили про те, що хтось курив у приміщенні цих закладів), приватних компаніях (31,8%), вищих навчальних закладах (23,5%), громадському транспорті (17,5%) і державних установах (10,2%). Отже, ресторани і кафе, громадський транспорт, робочі місця і заклади освіти досі залишаються першочерговими об'єктами для впровадження політики вільного від тютюнового диму повітря.

Згідно з результатами GATS, населення України підтримує заборону на куріння в усіх громадських місцях. Підтримка заборони на куріння в медичних і навчальних закладах, а також у громадському транспорті перевищує 94%. Значна більшість (91,1%) вважає, що місця роботи мають бути вільними від тютюнового диму. Найнижчою була підтримка заборони на куріння в барах, однак вона все ж таки становила 67,1%. Хоча курці підтримали заборону на куріння в більшості громадських місць, тільки близько половини підтримало її також для барів і ресторанів.

4.3 Пропонування допомоги у припиненні вживання тютюну

4.3.1 Зацікавленість у відмові від куріння

Понад дві третини (68%) теперішніх курців сигарет заявили, що зацікавлені у відмові від куріння. У 2005 році курці чоловічої статі виявили такий самий рівень зацікавленості у відмові від куріння. У 2005 році 65% жінок-курців повідомили про бажання припинити курити, а в 2010 році їхня частка зросла до 74%. Для обох статей відсоток тих, хто бажає відмовитися від вживання тютюну, був значно вищим у молодших вікових групах і зменшувався з віком. Ця вікова різниця так само простежувалася в 2010 році.

4.3.2 Процес припинення куріння

Серед тих, хто будь-коли курив щодня, у 2010 році колишніми курцями були близько 26%, тоді як у 2005 році — 19%. Це означає, що 2005 року в Україні було 3,6 мільйона осіб, які в минулому курили щодня, а на 2010 рік їхня кількість зросла до 3,8 мільйона. Зміна частки тих, хто відмовився від вживання тютюну, відбулася паралельно із суттєвим скороченням кількості теперішніх щоденних курців, але без відповідного зростання кількості колишніх щоденних курців. Відповідно частка тих, хто припинив курити, не надто зросла. Можливо, нещодавнє скорочення поширеності куріння в Україні частково відбулося за рахунок чоловіків, що припинили курити, серед яких кількість колишніх щоденних курців зросла від 2,7 мільйона до 3,0 мільйона, а кількість колишніх епізодичних курців — від 200 000 до 700 000. Крім того, скорочення поширеності куріння може пояснюватися нижчим відсотком тих, хто почав курити, тому більша частка померлих щоденних курців не була замінена новими щоденними курцями. Незначне зростання частки тих, хто припинив курити, також зумовлений слабкою забезпеченістю службами для допомоги у припиненні куріння в Україні.

У 2005 році 39% колишніх курців повідомили, що не вживають тютюн уже понад 10 років (у 2010 році — 42,6%), 20% — від 5 до 10 років (у 2010 р. — 15,7%), 26% — від 1 до 5 років (так само, як у 2010 році), 7% — від 6 до 12 місяців, 7% — від 1 до 6 місяців, і 2% — менше ніж один місяць (у 2010 році про те, що вони не курять менше року, повідомило так само 16% респондентів). Це показує, що у 1995–2000 роках частка тих, хто відмовився від куріння, була вищою, ніж у 2000–2005 роках. Крім того, зріс відсоток колишніх курців, які давно відмовились від куріння.

4.3.3 Забезпечення службами для допомоги у припиненні куріння

Хоча 40,5% тих, хто курив протягом минулого року, здійснив у цей період спробу відмовитися від тютюну, тільки для 6,7% респондентів ця спроба була успішною. Тільки

10% усіх курців і 31% курців, які протягом минулого року відвідували медичні установи, отримали пораду від медиків припинити курити. Серед курців, які отримали від лікаря пораду припинити курити, насправді відмовилося від куріння тільки 6,3%. Цей показник навіть трохи нижчий за відсоток курців, яким протягом минулого року вдалося припинити курити. Серед тих, хто припинив курити, 85% не користувалися жодною допомогою, а консультації або поради отримали менше ніж 3%.

Ці результати свідчать, що служб для допомоги у припиненні куріння майже немає в більшості населених пунктів України, і ситуація не дуже змінилася між 2005 і 2010 роками. Втім, результати GATS показали, що у Східному і Південному регіонах більше курців отримали консультації і застосовували лікарські засоби, ніж у інших регіонах. У цілому майже 216 000 осіб застосовували безрецептурні препарати (такі як «Табекс»), тоді як нікотин-замісну терапію використовували 83 000 осіб. Усі ці дані вказують на нагальну потребу в розвитку служб для допомоги у припиненні куріння в Україні.

4.4 Попередження про небезпеки, пов'язані із вживанням тютюну

4.4.1 Обізнаність

Загалом населення України добре обізнане із загальновідомими ризиками, пов'язаними з курінням, такими як рак легень і серцеві напади, а також із тим, що тютюнові вироби викликають залежність. Відсоток людей, яким відомо про ці небезпеки, згадані в медичних попередженнях на упаковці тютюнових виробів, значно зріс. У 2005 році 39% респондентів відповіли, що тютюн викликає залежність, порівняно з 96% у 2010 р. У 2005 році 28% опитаних знали, що пасивне куріння призводить до захворювань, тоді як у 2010 році — 86%. У 2005 році тільки 10% знали, що куріння призводить до імпотенції, а в 2010 році — 58%. У 2005 році 44% знали, що куріння призводить до серцево-судинних захворювань, а на 2010 рік 83% знали, що куріння призводить до серцевих нападів. З іншого боку, лише 42% відповіли,

що куріння може стати причиною гострих респіраторних захворювань, і лише 31% вважає, що куріння кальяну призводить до серйозних захворювань. Відсоток тих, хто усвідомлює зв'язок між курінням і такими проблемами зі здоров'ям, як виразка шлунку, бронхіт і туберкульоз, вищий серед некурців, ніж серед курців.

Це вказує на те, що кампанії з інформування про шкоду для здоров'я, пов'язану із вживанням тютюну, були успішними. Більшість (66%) респондентів сказали, що вони бачили антитютюнові повідомлення протягом минулого місяця, і більшість курців звертали увагу на медичні попередження на пачках сигарет.

4.4.2 Медичні попередження

Серед теперішніх курців, які вживають сигарети промислового виробництва, 96,6% помічали медичні попередження на пачках сигарет протягом останніх 30-ти днів. Загалом серед теперішніх курців, які вживають сигарети промислового виробництва і зауважували медичні попередження на упаковці, 57,9% задумувалися про те, щоб припинити курити, у зв'язку з цими попередженнями. Це означає, що попередження на пачках сигарет мали запланований ефект і сприяли припиненню куріння. Під час розгляду окремих медичних попереджень з'ясувалося, що виробники сигарет найрідше розміщували на пачках сигарет попередження, що стосуються шкідливого впливу на здоров'я пасивного куріння, особливо на дітей. Ці дані вказують, що до законів потрібно внести зміни, які б вимагали, щоб різні медичні попередження були однаково представлені, аби забезпечити їх позитивний вплив на обізнаність громадськості та бажання курців припинити вживання тютюну.

4.5 Забезпечення дотримання заборон на рекламу, стимулювання продажу і спонсорство тютюну

Результати опитування дали чітке уявлення про тютюнову рекламу в Україні. Певні типи реклами, не охоплені законодавством, такі як реклама в місцях продажу і в Інтернеті,

мають стати предметом для майбутніх поправок до законів. Інші типи реклами, охоплені законодавством, були, однак, наявні на певних територіях, наприклад, реклама на рекламних щитах (білбордах) і плакатах. Цю проблему потрібно вирішити на місцевому або регіональному рівні. Наявність реклами на телебаченні та радіо, яку заборонено, але про яку згадують респонденти в більшості областей України, потребує кращого забезпечення дотримання заборон на загальнонаціональному рівні.

Починаючи від 2000 року до чотирьох опитувань було включено запитання про підтримку населенням України заборони на тютюнову рекламу. Підтримка повної заборони на таку рекламу зростає від 49% у 2000 році до 70% у 2010 році.

4.6 Підвищення податків на тютюнові вироби

За результатами GATS 2010 року, повну підтримку підвищенню податків на тютюн висловили 39,5% респондентів; 12,3% відповіли, що скоріше підтримують, 33,0% — скоріше проти підвищення і 15,2% — повністю проти.

Найпоширенішою очікуваною реакцією курців на можливе різке зростання податків на тютюнові вироби було б зменшення кількості викурюваних за день сигарет (32,5% серед чоловіків і 40,5% серед жінок), другою за частотою реакцією було б припинення куріння (28,3% серед чоловіків і 25,8% серед жінок), тоді як 24,9% чоловіків і 27,6% жінок продовжували б курити як і раніше. Перехід на дешевші сигарети був найменш поширеною відповіддю (14,2% серед чоловіків і 6,0% серед жінок). Порівняно з 2005 роком, відсоток тих, хто спробував би відмовитися від куріння, зріс від 14% до 28%, а відсоток курців, які стали б курити менше, також зріс від 27% до 34%. Отже, обидві сприятливі для здоров'я реакції на підвищення податків вказувалися частіше.

Поширений аргумент проти підвищення податків на тютюнові вироби — ствердження, що підвищення податків змусить більшість курців перейти на дешевші і, нібито, більш небезпечні марки сигарет. Однак це

не може бути доводом в Україні, оскільки частка курців, які відповіли, що перейшли б на дешевші сигарети, була дуже низькою. Інший поширений аргумент (те, що підвищення податків змусить багатьох курців перейти на дешевші сигарети, незаконно ввезені з сусідніх країн) так само не відповідає ситуації в Україні. Як свідчать дані GATS щодо медичних попереджень, тільки 1,5% пачок сигарет, які продемонстрували курці в Україні, містили медичні попередження молдовською або російською мовами. У 2005 році 4,5% продемонстрованих пачок містили попереджувальні написи молдовською або російською мовами (11). Отже, споживання контрабандних сигарет в Україні все ж таки було обмеженим, попри значне збільшення податків на тютюн у 2008 і 2009 роках.

Цінова еластичність попиту від червня 2005 року до грудня 2009 року була обчислена, з урахуванням оцінки річного споживання сигарет (84 мільярди в 2005 р. і 65 мільярдів у 2009 р.), зміни поширеності куріння, а також індексу споживчих цін за ці чотири з половиною роки. Останній становив 2,4 для тютюнових виробів і 1,9 для всіх інших товарів. Цінова еластичність попиту, виміряна через рівень споживання, склала $(64 \text{ млрд} - 84 \text{ млрд}) / 84 \text{ млрд} / 0,5 = -0,48$. Цінова еластичність попиту, виміряна через участь/неучасть у поведінці (в даному разі — курінні, а саме щоденному курінні), склала $(25,5 - 37,4) / 37,4 / 0,5 = -0,64$. Утім, як і для всіх випадків визначення цінової еластичності, окрім зростання цін потрібно враховувати всі інші заходи, які впливають на споживання тютюну.

V. Рекомендації

GATS надає надійні дані для подальшого порівняння щодо широкого спектра показників, за допомогою яких можна визначити рівень досягнення цілей національної програми з контролю над тютюном. Дані GATS можуть бути відправною точкою для порівняння поширеності куріння і впливу навколишнього тютюнового диму, а також відповідності багатьом статтям і вказівкам РКБТ. Важливо, щоб результати GATS були поширені і використані на державному рівні як засіб для епідеміологічного нагляду й упровадження Рамкової конвенції. Ґрунтуючись на знахідках GATS в Україні, рекомендуємо такі заходи:

M — MONITOR

- Національна система нагляду і спостереження має оцінювати споживання тютюну й ефективність державної політики у сфері охорони здоров'я. Запроваджена система повинна на державному і місцевому рівнях відстежувати споживання тютюну серед підлітків, дорослих і в певних професійних групах (наприклад, серед медиків і працівників закладів освіти), а також визначати тенденції і детермінанти, щоб відстежувати й оцінювати ефективність, визначати вплив політики контролю над тютюном, ініціатив і заходів та отримувати дані для порівняння на всесвітньому рівні.
- Підтримувати систему нагляду і моніторингу шляхом регулярного проведення в Україні чотирьох опитувань, що входять до GTSS (тобто опитування в навчальних закладах — GYTS, GSPS, GHPSS і опитування домогосподарств GATS), та забезпечити фінансову підтримку для регулярних повторних опитувань GTSS.
- Ввести основні показники, зібрані під час GATS, до інших загальнонаціональних і місцевих опитувань, що стосуються обізнаності, ставлення і поведінкових орієнтацій у зв'язку зі вживанням тютюну.
- Розробити програму національних досліджень у сфері контролю над тютю-

ном і створити інформаційний центр для оприлюднення даних.

- Посилити співпрацю серед фахівців у сфері контролю над тютюном з різних інституцій та організацій, щоб зміцнити систему нагляду і моніторингу вживання тютюну.
- Встановити зв'язок з національними і міжнародними організаціями для технічної і фінансової підтримки з метою регулярного проведення опитувань, що входять до складу GTSS.
- Тісно співпрацювати з неурядовими організаціями і організаціями, що працюють у сфері контролю над тютюном, аби відстежувати втручання тютюнової індустрії, як рекомендує Стаття 5.3 Конвенції, і привертати увагу громадськості до виявлених порушень.
- Створити можливість для місцевих органів влади зрозуміти позитивний вплив на економіку і здоров'я масштабних антитютюнових програм і сильної системи нагляду для відстеження позитивних результатів втручання в межах їхніх повноважень.

P — PROTECT

На державному рівні:

- Внести зміни до державного законодавства відповідно до Статті 8 РКБТ, щоб забезпечити повний захист від впливу тютюнового диму, гарантувавши, що всі робочі місця всередині приміщень, закриті громадські місця, громадський транспорт і у відповідних випадках інші громадські місця будуть повністю вільними від тютюнового диму.
- Внести зміни до державного законодавства і нормативних актів, щоб покращити забезпечення дотримання заборони куріння в певних місцях.
- Забезпечити дотримання державного законодавства і нормативних актів стосовно ресторанів і кафе, які пропонують сеанси куріння кальяну.

- Залучати і навчати волонтерів, які пропагуватимуть впровадження заходів звільнення від тютюнового диму.
- Скоротити відсоток осіб, які зазнають впливу тютюнового диму на робочих місцях усередині приміщень і в громадських будівлях, до 0%, і розглядати це як орієнтир національної програми контролю над тютюном.
- Продовжувати інформувати як курців, так і людей, що не курять, про шкоду, якої завдає вплив навколишнього тютюнового диму, у межах інформаційної діяльності національної програми контролю над тютюном.
- Підкреслювати шкідливий вплив тютюнового диму на дітей і пов'язати це з державними програмами й різними ініціативами, спрямованими на захист дітей.
- Підкреслювати репродуктивні розлади, викликані впливом навколишнього тютюнового диму, і включити це до зусиль держави у сфері охорони материнства й дитинства.

На рівні місцевої влади:

- Закликати місцеві органи влади повністю втілити наявне законодавство щодо звільнення від тютюнового диму.
- Закликати місцеву владу прийняти у межах її повноважень постанови щодо звільнення від тютюнового диму більшого переліку громадських місць.
- Створити стимули й забезпечити підтримку для місцевих органів влади, які прагнуть втілювати заходи і програми щодо звільнення приміщень від тютюнового диму.

O — OFFER

На загальнодержавному рівні:

Створити всеохопний національний комплекс заходів для діагностики й лікування тютюнової залежності, включаючи такі втручання:

- Провести тренінги серед працівників медичних закладів першої ланки, включаючи медсестер, акушерок та інший медичний персонал, спрямовані на розви-

ток навичок надання курцям принаймні коротких порад.

- Створити систему видачі направлень і більш просунуті програми лікування тютюнової залежності в медичних закладах другої і третьої ланки, куди можна буде направляти залежних курців для консультації, мотиваційної співбесіди й лікування.
- Розробити фінансові механізми відшкодування вартості лікування від тютюнової залежності та консультацій, які надали курцям лікарі та інші медичні працівники.
- Розробити і прийняти «Рекомендації щодо клінічної практики» і провести навчання серед медичних працівників і студентів-медиків щодо лікування тютюнової залежності.
- Заснувати телефонні служби, які б допомагали у припиненні куріння, покращували доступ до інформації і системи направлень, а також надавали психологічну підтримку тим, хто бажає відмовитися від вживання тютюну, і їхнім сім'ям.
- Забезпечити доступність препаратів для лікування тютюнової залежності, ефективність яких доведена дослідженнями.
- Провести масштабні рекламні кампанії для збільшення рівня припинення куріння, особливо з власної ініціативи.
- Включити заходи з контролю над тютюном до національної програми боротьби з туберкульозом і ввести до програми DOTS короткі консультації курців і направлення їх у служби лікування тютюнової залежності.
- Розробити програми для запобігання й лікування тютюнової залежності, орієнтовані на молодих жінок, з акцентом на наслідках для репродуктивного здоров'я. Включити такі програми до діяльності з охорони материнства і дитинства.

На місцевому рівні:

- Розробити місцеві програми лікування тютюнової залежності.
- Провести навчання і створити потенціал для заснування місцевих служб для допомоги у припиненні куріння (включаючи

телефонні гарячі лінії і групи самодопомоги).

W — WARN

- Забезпечити повну реалізацію Рекомендацій Конференції сторін РКБТ щодо Статті 11 Конвенції, які стосуються медичних попереджень на упаковках із тютюновими виробами, включаючи законодавчі акти про періодичну зміну попереджень.
- Використовувати графічні попередження (що містять картинки), щоб поінформувати громадськість про шкоду, якої завдає вживання тютюну, водночас надавши інформацію про телефонні та інші служби допомоги тим, хто бажає відмовитися від куріння.
- За допомогою нормативних актів забезпечити, щоб різні медичні попередження на упаковках із тютюновими виробами були однаково представлені.
- Забезпечити наочність і привернути увагу до небезпек, пов'язаних із вживанням тютюну (включаючи кальян, сигарилли та інші тютюнові вироби), за допомогою плакатів і попереджень у навчальних і медичних закладах.
- Поширити інформацію про вплив куріння на здоров'я та економіку, а також про шкідливі наслідки впливу тютюнового диму через кампанії у ЗМІ.

E — ENFORCEMENT

Дотримання заборони на рекламу тютюну, акції зі стимулювання попиту на тютюнові вироби і спонсорство з боку тютюнових компаній має бути забезпечене за допомогою таких заходів:

- Підвищити обізнаність громадськості щодо мотивів і тактики тютюнових компаній стосовно їхньої діяльності у сфері стимулювання продажу тютюнових виробів.
- Розробити рекомендації та механізми для моніторингу з метою визначення дотримання заборон, тобто для оцінювання наявності реклами тютюну в межах певних юрисдикцій та на різних телевізійних каналах і радіостанціях, включа-

ючи приховану рекламу в друкованих ЗМІ.

- Привертати увагу громадськості до виявлених порушень і зловживань у рекламі в місцях продажу та інших дозволених зараз видах реклами тютюну.
- Внести зміни до законодавства, заборонивши рекламу тютюну в місцях продажу, в Інтернеті, а також інші види реклами тютюну.
- Забезпечити неухильне дотримання законів і нормативних актів, щоб ліквідувати рекламу тютюну, запровадивши ефективну систему розслідування.
- Дати можливість неурядовим організаціям брати участь у відстеженні порушень, пов'язаних із рекламою і стимулюванням продажу тютюну.
- Відстежувати спроби тютюнових компаній просувати на ринок нові типи тютюнових виробів, а також забезпечити основу для своєчасних змін у чинному законодавстві.
- Оскільки в Україні відсутня значна група споживачів некурильного тютюну, рекомендуємо повністю заборонити цей вид тютюнових виробів, внівши зміни до чинного законодавства згідно з Директивою ЄС 2001/37.

R — RAISE TAXES

- Забезпечити щорічні підвищення акцизного збору на тютюнові вироби, доки він не досягне рівня податків на тютюнові вироби у ЄС, спочатку у відсотковому, а потім у грошовому вимірі.
- Гарантувати, щоб всі тютюнові вироби обкладались однаковим акцизним збором, що дозволить уникнути заміни одних тютюнових виробів іншими.
- Привернути увагу громадськості до незаконного продажу тютюнових виробів, який здійснюють вуличні торговці.
- Посилити і запровадити закони, що дозволять ліквідувати незаконну торгівлю тютюновими виробами.
- Законодавчо закріпити заснування фонду або ради сприяння здоров'ю, які могли б використовувати частину доходів від акцизного збору на тютюнові вироби

для сприяння здоров'ю і контролю над тютюном, а також лікування тютюнової залежності.

Україна зобов'язалася впровадити Рамкову Конвенцію ВООЗ і комплекс заходів MPOWER. Відстеження вживання тютюну за допомогою періодичних опитувань — важлива складова контролю за вживанням тютюну, передбачена Статтею 20 Конвенції і комплексом заходів MPOWER. Опитування GATS дало можливість отримати багатови-

мірну характеристику епідемії. Ці дані допоможуть розробникам стратегій і керівникам програм вжити конкретних заходів. Надзвичайно важливо продовжувати збирати дані серед дорослого населення, які можна порівняти з даними інших країн, і забезпечити стабільність та умови для здійснення цього процесу. Зазначені заходи мають бути включені до Державної цільової соціальної програми зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. World Health Organization. WHO Report on the Global Tobacco Epidemic, 2009: Implementing smoke-free environments. — Geneva : World Health Organization, 2009.
2. *MPOWER: A Policy Package To Reverse The Tobacco Epidemic*. — Geneva : World Health Organization, 2008.
3. World Health Organization. WHO Framework Convention on Tobacco Control. — Geneva : World Health Organization, 2003.
4. Warren C.W. Evolution of the Global Tobacco Surveillance System (GTSS) 1998–2008 / [C.W. Warren, J. Lee, V. Lea, A. Goding, B. O'Hara, M. Carlberg, S. Asma, M. McKenna]. — Global Health Promotion, 2009 — P. 4–37. — (Supplement 2).
5. Gilmore A.B. Epidemiology of smoking in Ukraine, 2000 / A.B. Gilmore et al. // *Preventive Medicine*. — 2001. — № 33(5). P. 453–461.
6. Красовський К.С. Економіка контролю над тютюном в Україні з точки зору громадського здоров'я / Красовський К.С. та ін. — К., 2002. — 128 с.
7. Gilmore A.B. Prevalence of smoking in 8 countries of the former Soviet Union: results from the living conditions, lifestyles and health study / A.B. Gilmore et al. // *American Journal of Public Health*. — 2004. — № 94. — P. 2177–2187.
8. Webb C.P. Smoking initiation and nicotine dependence symptoms in Ukraine: findings from the Ukraine World Mental Health survey / C.P. Webb et al. // *Public Health*. — 2007. — № 121(9). — P. 663–672.
9. Andreeva T.I. Changes in smoking prevalence in Ukraine in 2001–2005 / T.I. Andreeva, K.S. Krasovsky // *Tobacco Control*. — 2007. — № 16(3). — P. 202–206.
10. Жадан І. Політика контролю над тютюном в Україні. Ставлення громадськості та законодавча база / Жадан І. та ін. — К. : Тандем, 2004.
11. Тютюн в Україні: національне опитування щодо знань, ставлення і поведінки [Електронний ресурс]. — К. : Міжнародний центр перспективних досліджень, 2005. — Режим доступу : http://www.adic.org.ua/coalition/pres/Tobacco_in_Ukraine_UKR1.pdf. — Доступ 1 серпня 2010.
12. Андреева Т.І. Кореляти та нещодавні зміни поширеності куріння серед дорослих в Україні [Електронний ресурс] / Т.І. Андреева, К.С. Красовський, Н.М. Харченко // Східноєвропейський журнал громадського здоров'я. — 2009. — №1. — С. 50–57. — Режим доступу: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/577>. — Доступ 1 серпня 2010.
13. Київський міжнародний інститут соціології. Поширеність щоденного тютюнокуріння в Україні надалі зменшується [Електронний ресурс] // Прес-реліз від 29 грудня 2009 року. — Режим доступу: <http://kiis.com.ua/txt/doc/29122009/pr.pdf>. — Доступ 1 серпня 2010.
14. Красовський К.С. Оцінка динаміки поширеності тютюнокуріння в Україні [Електронний ресурс] / К.С. Красовський та ін. // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2009. — №2. — С. 91–99. — Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/VSG/2009_2.pdf. — Доступ 1 серпня 2010.
15. Контроль над тютюном в Україні. Національний звіт. — К. : Міністерство охорони здоров'я України., 2009. — 127 с.
16. Рівень і тенденції поширення тютюнокуріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед учнівської молоді України [Електронний ресурс] / О.М. Балакірева (кер. авт. кол.), Т.В. Бондар, Н.О. Рингач та ін. — К. : УІСД ім. О. Яременка, 2008. — 152 с. — Режим доступу : http://www.unicef.org/ukraine/ukr/ESPAD_report_web.pdf. — Доступ 1 серпня 2010.

17. Currie C. *Young people's health in context. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2001/2002 survey* [Electronic resource] / C. Currie et al. ; eds. Copenhagen : WHO Regional Office for Europe, 2004. — (Health policy for children and adolescents, No. 4). — Mode of access : <http://www.hbsc.org/publications/reports.html>, accessed. — 2 May 2010.
18. Андреева, Т.І. Тютюнокуріння серед медичних працівників [Електронний ресурс] / Т.І. Андреева, К.С. Красовський // Судинні захворювання головного мозку. — 2007. — № 6. — С. 23–25. — Режим доступу : <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/537>. — Доступ 1 серпня 2010.
19. Gruzieva O. Prevalence of tobacco smoking among medical students: results from GHPSS survey : матеріали II (63) Міжнародного конгресу студентів і молодих вчених [«Актуальні проблеми сучасної медицини»], (Україна, м. Київ, 4–6 листоп. 2009 р.) [Електронний ресурс] / O. Gruzieva // Український науково-медичний молодіжний журнал. — 2009. — №3. — С. 294–295. — Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Unmmj/2009_3/No_3_2009_%F155-416_.pdf. — Доступ 1 серпня 2010.
20. GHPSS pilot study report. Ukraine 2009, наданий Olena Gruzieva&Natalia Korol
21. Андреева Т.І. Нараженість населення України на дію навколишнього тютюнового диму та потенціал заходів щодо заборони куріння на робочих та в громадських місцях [Електронний ресурс] / Т.І. Андреева, К.С. Красовський // Україна. Здоров'я нації. — 2007. — № 4. — С. 191–197. — Режим доступу : <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/539>. — Доступ 1 серпня 2010.
22. *The European health report 2005. Public health action for healthier children and populations.* — Copenhagen : WHO Regional Office for Europe, 2006.
23. Arnaudova A. *Ten health questions about the new EU neighbours* [Electronic resource] / A. Arnaudova. — Copenhagen : WHO Regional Office for Europe, 2006. — Mode of access : <http://www.euro.who.int/Document/E88202.pdf>. — Accessed 2 May 2010.
24. Peto R. *Mortality from smoking in developed countries 1950–2000*, 2nd ed. / R. Peto et al. — Oxford : Oxford University Clinical Trial Service Unit. — Mode of access : <http://www.ctsu.ox.ac.uk/~tobacco/>. — Accessed 2 May 2010.
25. American Cancer Society. *The Tobacco Atlas*. Third Edition. — Atlanta, 2009.
26. Global Tobacco Surveillance System (GTSS), Global Adult Tobacco Survey (GATS): Sample Weights Manual, 2009.
27. Андреева Т.І. Куріння кальяну як новий фактор ризику поширення туберкульозу в Україні: матеріали конф. [«Шляхи удосконалення політики та практики протидії соціально небезпечним хворобам в Україні»], (Україна, м. Київ, листоп. 2010 р.) / Т.І. Андреева та ін. — (У друці).

Додаток А: Дизайн вибірки

Дослідження GATS — Україна, 2010, було загальнонаціональним опитуванням домогосподарств, репрезентативним для усіх чоловіків та жінок віком 15 років і старші, які не перебувають в інституціональних закладах, розробленим таким чином, щоб отримати дані щодо вживання тютюну і заходів контролю над тютюном для країни в цілому та які можна було б порівнювати на міжнародному рівні. Воно також дає можливість оцінити важливі показники за статтю, віком та місцем проживання з достатнім рівнем точності.

Етапи відбору

У дослідженні GATS — Україна, 2010, використовувалась стратифікована двоступінчата вибірка. На першому етапі випадковим чином були відібрані первинні одиниці відбору (ПОВ) з імовірністю, пропорційною розміру. Визначення ПОВ відрізнялось для міської та сільської місцевості. Для міського населення ПОВ були виборчі ділянки, визначені Центральною Виборчою Комісією для проведення парламентських виборів 2007 року, і ці ПОВ склалися з усіх людей, які мають право голосу (громадяни віком 18 років і старші). Для сільського населення ПОВ були села (або групи невеликих сіл), і ці ПОВ включали все населення відповідно до даних Всеукраїнського перепису 2001 року. Усього було відібрано 300 ПОВ у міській місцевості та 300 — у сільській.

На другому етапі у кожній із ПОВ у міській місцевості випадковим чином обиралися в середньому 26 житлових одиниць, у сільській — 22 житлові одиниці. Список домогосподарств був створений на основі перепису домогосподарств, проведеного у вересні 2009 року в рамках проекту GATS в Україні.

Половині відібраних домогосподарств випадковим чином приписувалося, що респондентом має стати чоловік, іншій половині — жінка. Для участі в опитуванні у кожному «чоловічому» домогосподарстві випадковим чином обирався один чоловік віком 15 років і старше, у кожному «жіночому» домогосподарстві — одна жінка віком 15 років і старше. Не дозволялось проводити жодних замінів відібраних респондентів.

Зважування

Зважування — це метод, який використовується для приведення параметрів вибірки у відповідність до параметрів генеральної сукупності. Відповідно до Інструкції щодо зважування вибірки для проекту GATS, використовувалася тріступінчата процедура зважування: 1-й етап — розрахунок базових ваг для кожного респондента вибірки; 2-й етап — коригування базових ваг з урахуванням відсутніх відповідей; 3-й етап — пост-стратифікаційна калібрація ваг з метою коригування з урахуванням відомих показників для населення.

Базові ваги

Були розраховані базові вагові коефіцієнти, які були обернено пропорційні до ймовірності бути відібраними для кожного респондента у вибірці (1-й етап). Розрахунки на цій стадії враховували ймовірність відбору ПОВ, домогосподарств та респондентів. Базові вагові коефіцієнти розраховувалися з врахуванням цих імовірностей на основі відбору домогосподарств та індивідуальних респондентів.

Коригування з урахуванням відсутніх відповідей

На другому етапі вагові коефіцієнти були скориговані для компенсації втрат вибірки через недоступність респондентів. На цьому етапі коригувалися відсутні відповіді на рівні домогосподарств, для чого використовувалися зважені дані по ПОВ, а відсутні відповіді на рівні респондентів коригувалися з врахуванням зважених даних по 40-а групах, які враховували місце проживання, стать, вікову групу та статус щодо куріння.

Відсоток домогосподарств, які відповіли

Відсоток домогосподарств, які відповіли, був розрахований окремо для кожної ПОВ на основі кодів результатів опитування домогосподарств за такою формулою (26):

$$\text{Відсоток домогосподарств, що відповіли} = \frac{"200"+"201"}{"200"+"201"+"202"+"203"+"204"+"207"+"208"}$$

де:

- "200" = Кількість заповнених анкет для опитування домогосподарства, один респондент вибраний;
- "201" = Кількість заповнених анкет для опитування домогосподарства, респондент не вибраний;
- "202" = Кількість випадків, у яких заповнена тільки частина Анкети для опитування домогосподарства, не змогли відповісти на запитання про склад домогосподарства;
- "203" = Кількість випадків, коли анкета для опитування домогосподарства не заповнена, не змогли визначити респондента, який відповідає критеріям опитування;
- "204" = Кількість домогосподарств, які відмовилися відповідати;
- "207" = Кількість випадків, коли респондент не здатний відповідати на запитання;
- "208" = Кількість випадків з іншими причинами, чому Анкета домогосподарства не була заповнена.

Відповідні коригувальні коефіцієнти для домогосподарств були розраховані так: одиниця, поділена на зважений відсоток домогосподарств, які відповіли, для кожної ПОВ у вибірці. Під час коригування з урахуванням відсотка домогосподарств, які відповіли, було виявлено лише одинадцять ПОВ з коригувальним коефіцієнтом для домогосподарств більшим за 3,0 (3,1 – 31,0). Для цих 11 ПОВ коригувальний коефіцієнт для домогосподарств був зменшений до 3,0. Мінімальне значення дорівнює 1,00; медіанне значення дорівнює 1,64. Таблиця А1 Додатку містить всі значення коригувальних коефіцієнтів для домогосподарств.

Відсоток респондентів, які відповіли

Відсутні відповіді на рівні респондентів коригувались з використанням формули розрахунку частки тих, хто відповів, у поєднанні зі змінними для груп, що зважувались. Як і у випадку коригування складової домогосподарств, складова для коригування на рівні респондентів розраховувалась так: одиниця, поділена на зважений відсоток респондентів, які відповіли, для кожної групи респондентів, яка зважувалася (26):

$$\text{Відсоток домогосподарств, що відповіли} = \frac{"400"}{"400"+"404"+"407"+"408"}$$

де:

- "400" = Кількість індивідуальних анкет, заповнених повністю;
- "404" = Кількість вибраних респондентів, які відмовились відповідати;
- "407" = Кількість випадків, коли вибраний респондент не здатний відповідати на запитання;
- "408" = Кількість випадків з іншими причинами, чому Індивідуальна анкета не була заповнена.

Відповідні коригувальні коефіцієнти для кожної групи респондентів, яка зважувалася, розраховувались так: одиниця, поділена на зважений відсоток респондентів, які відповіли, для кожної групи респондентів, яка зважувалася. Мінімальне значення дорівнює 1,00, тоді як максимальне значення дорівнює 1,12, а медіанне значення дорівнює 1,05. Таблиця А2 Додатку містить всі значення коригувальних коефіцієнтів для респондентів.

Таблиця А1 Додатку А. Кориговальні коефіцієнти з врахуванням відсутніх відповідей на рівні домогосподарств

ПОВ	Кориговальні коефіцієнти з врахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Кориговальні коефіцієнти з врахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Кориговальні коефіцієнти з врахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Кориговальні коефіцієнти з врахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Кориговальні коефіцієнти з врахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г
1	1,57	65	1,93	129	1,42	193	1,14	257	1,23
2	1,47	66	1,92	130	1,07	194	1,21	258	3,00
3	1,21	67	2,00	131	1,00	195	1,21	259	1,00
4	1,43	68	1,73	132	1,21	196	1,29	260	1,75
5	1,31	69	1,86	133	1,07	197	1,43	261	2,70
6	1,64	70	1,79	134	1,21	198	1,21	262	1,25
7	1,71	71	1,00	135	1,21	199	1,36	263	2,42
8	1,57	72	1,71	136	1,14	200	1,43	264	1,00
9	1,29	73	1,73	137	1,25	201	1,17	265	1,07
10	1,50	74	1,54	138	1,14	202	2,00	266	1,33
11	1,50	75	1,50	139	1,17	203	1,00	267	1,75
12	1,71	76	1,69	140	1,60	204	1,07	268	1,33
13	1,25	77	1,86	141	1,33	205	1,00	269	1,57
14	1,21	78	1,14	142	1,50	206	1,29	270	1,58
15	1,75	79	1,07	143	1,64	207	1,57	271	1,86
16	1,60	80	1,36	144	1,93	208	1,36	272	1,86
17	1,77	81	1,79	145	1,46	209	1,21	273	1,71
18	2,08	82	1,79	146	1,00	210	1,21	274	1,86
19	1,47	83	1,93	147	1,50	211	1,36	275	1,69
20	1,80	84	2,00	148	1,93	212	1,07	276	1,62
21	1,93	85	2,07	149	1,46	213	1,00	277	1,29
22	2,07	86	2,07	150	1,29	214	1,29	278	1,69
23	3,00	87	1,44	151	1,07	215	1,36	279	1,43
24	1,21	88	1,93	152	1,93	216	1,43	280	2,33
25	1,32	89	2,45	153	1,36	217	1,53	281	1,50
26	2,07	90	2,70	154	1,33	218	1,43	282	1,69
27	1,38	91	2,64	155	2,56	219	1,43	283	1,29
28	2,00	92	2,00	156	1,71	220	1,57	284	1,36
29	1,58	93	2,08	157	1,64	221	1,57	285	1,43
30	1,64	94	1,17	158	1,07	222	1,29	286	1,25
31	1,60	95	1,85	159	1,92	223	1,40	287	1,27
32	2,64	96	1,71	160	2,07	224	1,21	288	1,29
33	1,50	97	1,92	161	1,14	225	1,36	289	1,50
34	1,71	98	1,20	162	1,50	226	1,36	290	1,50
35	1,53	99	1,50	163	1,19	227	1,29	291	1,29
36	1,07	100	1,50	164	1,75	228	1,43	292	2,64
37	1,50	101	1,79	165	1,73	229	1,07	293	2,07
38	1,73	102	2,23	166	1,93	230	1,15	294	1,53
39	2,64	103	2,27	167	1,07	231	1,29	295	1,71
40	1,17	104	1,29	168	1,86	232	1,25	296	1,29
41	1,00	105	2,00	169	2,00	233	1,57	297	1,57
42	2,25	106	1,58	170	2,00	234	1,36	298	1,14
43	1,79	107	1,79	171	1,14	235	1,50	299	2,23
44	1,31	108	1,57	172	1,83	236	1,50	300	1,56
45	1,64	109	1,36	173	1,71	237	1,81	1023	1,67
46	1,54	110	1,43	174	1,42	238	1,18	2001	1,71
47	1,71	111	1,14	175	1,71	239	1,43	2090	1,21
48	1,17	112	1,69	176	2,08	240	1,50	3002	1,79
49	1,73	113	1,91	177	2,33	241	2,07	3005	1,71
50	1,29	114	2,07	178	1,40	242	1,21	3017	1,67
51	1,43	115	1,42	179	1,43	243	2,07	4027	2,42
52	1,36	116	1,14	180	1,92	244	1,77	5047	1,62
53	1,43	117	1,43	181	1,45	245	1,57	5052	1,64
54	1,07	118	1,57	182	1,64	246	1,29	5063	1,64
55	1,08	119	1,50	183	1,21	247	1,36	6012	1,67
56	1,29	120	1,29	184	1,86	248	1,50	6019	2,21
57	1,25	121	1,36	185	1,29	249	1,64	7054	2,21
58	1,07	122	1,29	186	1,14	250	1,83	9054	2,14
59	1,14	123	1,07	187	1,93	251	1,79	9074	2,21
60	1,29	124	1,50	188	1,60	252	1,42	9085	1,50
61	2,07	125	1,57	189	1,45	253	1,14	9132	1,79
62	1,00	126	1,57	190	1,29	254	1,00	9150	1,43
63	1,93	127	1,42	191	1,57	255	1,45	10023	1,14
64	1,86	128	1,57	192	1,36	256	2,09	17071	1,77

ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г
23005	1,31	46073	2,07	94146	1,71	133099	2,82	184010	2,21
23011	1,17	46090	1,79	95010	1,21	133164	3,00	184105	1,87
23063	1,36	47023	1,77	95090	1,07	135073	3,00	185003	2,00
23081	1,17	47028	2,38	95097	1,07	135111	3,00	185122	1,79
24019	1,57	47050	1,29	97002	1,36	136078	1,86	188042	1,93
27031	2,21	47061	1,67	99005	1,07	137051	1,93	191084	1,07
27040	2,38	48001	1,71	100003	1,36	137053	1,93	192018	1,29
27089	2,38	48003	1,43	102003	1,60	139011	1,29	194001	2,30
27093	2,14	48029	1,43	102032	2,08	142034	1,14	194032	1,09
27094	2,21	48065	1,36	103025	2,21	142083	1,21	194043	1,67
27142	2,23	48070	1,71	103030	2,14	142092	1,29	194084	1,33
28044	2,14	51016	2,21	103076	2,07	142103	1,29	198026	1,86
28052	2,21	51143	1,36	103080	2,08	143004	1,08	199071	2,14
29001	1,87	53028	1,93	103086	2,00	143029	1,31	202121	1,71
29018	2,21	53044	1,92	104006	2,00	144026	1,25	203023	2,14
29078	2,07	53107	2,15	104039	2,21	144047	1,07	203048	1,50
29088	2,21	53115	1,80	104053	2,33	147104	1,25	204002	2,00
29102	1,93	56082	2,21	104054	1,88	151007	1,50	205026	1,92
29134	3,00	56085	1,79	105124	1,57	151087	1,21	205028	1,36
30069	2,31	59146	1,79	106013	2,07	151095	1,25	207022	1,56
30090	2,21	60004	1,93	106020	2,00	153059	1,21	207041	1,81
30096	2,07	65004	2,50	108038	2,00	157086	1,29	210123	1,62
30107	2,21	65015	1,79	108110	2,21	158075	1,83	211030	2,21
31052	1,86	65054	1,43	108122	1,75	158086	1,64	211033	2,07
32061	1,33	66012	2,58	109116	2,82	159006	1,57	211034	1,43
32111	1,93	68015	1,93	109118	1,07	161023	1,50	211082	1,21
33135	1,86	69002	2,00	111034	1,83	162008	1,36	213003	1,58
34026	2,21	70086	1,36	112005	2,21	163008	1,57	214030	1,50
34076	2,14	71051	1,79	112080	2,08	163098	1,55	216001	2,33
35029	2,21	71115	2,00	113007	2,58	163103	1,58	219059	2,31
36076	2,07	71121	1,71	113054	1,92	165042	1,56	219124	1,65
36084	2,21	71131	1,50	113067	1,71	165062	1,64	219145	2,64
39112	1,79	71135	2,07	113082	2,00	171136	1,29	219161	1,76
39127	1,54	72124	2,17	113096	1,93	172099	1,57	219170	3,00
40015	2,17	73044	1,86	113139	2,00	173009	1,64	220036	1,72
40029	1,79	73088	1,93	122080	2,00	173030	1,62	220040	1,87
40116	1,50	74041	2,42	122107	1,55	173043	3,00	220062	3,00
41067	2,17	74047	1,57	122126	2,38	173126	1,36	220065	2,10
41072	2,14	74090	2,33	124029	3,00	174069	1,64	220069	1,82
41088	1,67	75002	1,64	125002	1,57	174087	1,79	220091	2,58
42035	1,58	76018	1,17	125010	2,50	174098	1,58	220097	1,59
42045	2,00	76104	1,50	126029	2,31	174103	1,36	220102	3,00
42058	2,31	79001	1,47	126125	1,64	175067	1,21	221057	3,00
43015	2,08	79027	1,07	126152	2,21	175076	2,21	221100	2,82
43061	1,40	79063	2,15	126175	1,67	175095	2,21	222026	1,36
43149	1,64	84023	2,14	126177	1,17	175146	1,43	222036	1,00
44065	1,93	84030	1,64	126190	1,92	175170	1,43	222050	1,10
44067	1,79	86009	2,21	131012	2,00	176076	2,07	222103	1,27
44074	1,50	86063	1,75	131086	2,08	176104	1,36	222116	2,21
44111	1,79	89002	2,21	132017	2,21	177015	2,14	222144	2,38
45008	1,64	89142	1,57	132031	3,00	179145	1,86	223014	1,47
45014	1,86	91128	2,38	132054	1,35	180061	1,93	223080	1,18
45029	1,77	92017	2,38	132147	3,00	181040	1,50	224034	2,21
45086	2,21	92018	2,00	133034	1,48	181097	1,86	224081	2,07
46003	2,25	93023	1,64	133052	2,21	182042	2,07	225105	1,64
46005	2,17	94019	1,69	133097	2,38	184005	2,38	225152	1,75

Таблиця А2 Додатку А. Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні респондентів.

Місцевість	Стать	Вікові групи	Теперішній статус щодо куріння	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні респондентів
Міська	чоловіки	15-24	курять	1,06
			не курять	1,05
		25-34	курять	1,05
			не курять	1,12
		35-44	курять	1,09
			не курять	1,12
		45-54	курять	1,07
			не курять	1,08
		55+	курять	1,04
			не курять	1,08
	жінки	15-24	курять	1,06
			не курять	1,09
		25-34	курять	1,08
			не курять	1,05
		35-44	курять	1,03
			не курять	1,07
		45-54	курять	1,04
			не курять	1,04
55+	курять	1,07		
	не курять	1,05		
Сільська	чоловіки	15-24	курять	1,06
			не курять	1,05
		25-34	курять	1,04
			не курять	1,12
		35-44	курять	1,05
			не курять	1,06
		45-54	курять	1,04
			не курять	1,03
		55+	курять	1,03
			не курять	1,03
	жінки	15-24	курять	1
			не курять	1,03
		25-34	курять	1,07
			не курять	1,02
		35-44	курять	1
			не курять	1,03
		45-54	курять	1,04
			не курять	1,03
55+	курять	1		
	не курять	1,03		

Коригувальна пост-стратифікаційна калібрація

На останньому етапі зважування (3-й етап) ваги були відкалібровані відповідно до наявних даних для населення. Групи, які використовувались для калібрування, визначались за змінними, зв'язок яких з основними характеристиками вживання тютюну добре відомий. Відповідно до Протоколу GATS, для формування груп для зважування використовувались такі змінні: місце проживання, стать та вік респондента. Таблиця А3 Додатку містить коригувальні коефіцієнти пост-стратифікаційної калібрації. Середнє значення коригувального коефіцієнта калібрації становить 0,93.

Остаточні ваги

Остаточне значення ваг, приписаних кожному респонденту, розраховувалось як добуток базових ваг, коригувальних коефіцієнтів з урахуванням відсутніх відповідей та коригувальних коефіцієнтів пост-стратифікаційної калібрації. Остаточні ваги завжди використовувались для аналізу та розрахунку показників для населення.

Вплив варіації ваг вибірки на точність зважування

Варіативність ваг вибірки може збільшувати похибку вибірки в результатах дослідження і, таким чином, призводити до більшої дисперсії та стандартної похибки цих результатів. Конкретніше, мультиплікативне збільшення дисперсії результатів дослідження залежить від того, наскільки варіюють ваги для певного набору спостережень у вибірці, які використовувались для розрахунку результатів. Чим більше варіюють ваги, тим більше значення $Meff_w$. Бажано, щоб значення $Meff_w$ було меншим за 2,00. У таблиці А4 Додатку наведено значення $Meff_w$ за віком, статтю, типом місцевості та освітою. У нашому випадку значення $Meff_w$ виявилось низьким, а тому необхідності у застосуванні таких засобів зниження впливу варіативності ваг на результати, як зменшення ваг, не було.

Таблиця А3 Додатку А. Коригувальні коефіцієнти пост-стратифікаційної калібрації

Місцевість	Стать	Вік	Коригувальні коефіцієнти калібрації
Міська	чоловіки	15-24	1,174257438
		25-44	0,837165134
		45-64	0,811661956
		65+	0,771188844
	жінки	15-24	1,442632999
		25-44	1,017798110
		45-64	0,985551720
		65+	0,904475091
Сільська	чоловіки	15-24	0,779402415
		25-44	0,955795293
		45-64	0,706278269
		65+	0,705374277
	жінки	15-24	1,035606130
		25-44	0,987475011
		45-64	0,870837118
		65+	0,966046684

Таблиця А4 Додатку А. Мультиплікативний ефект за статтю, типом місцевості, віковими групами та освітою.

Характеристика	$Meff_w$
Вік (років)	
15–24	1,623599
25–44	1,440314
45–64	1,483314
65+	1,418106
Стать	
чоловіки	1,568666
жінки	1,620113
Місцевість	
міська	1,394354
сільська	1,562637
Освіта	
< середньої	1,707221
середня	1,603125
середня спеціальна / професійна	1,526751
вища	1,61836
Усього	1,61218

Інші розрахунки

Щоб перевірити, чи відповідає калібрація відомим розподілам населення за типом місцевості, статтю та віком, за цими категоріями були підсумовані ваги вибірки. Таблиця А5 Додатку показує, що кількість населення збігається із сумою ваг вибірки за типом місцевості, статтю та віковими групами.

Таблиця А5 Додатку А. Сума остаточної ваги за типом місцевості, статтю та віковими групами

Місцевість	Стать	Вік	Сума ваг	Кількість населення
Міська	чоловіки	15–24	2738083	2738083
		25–44	4642372	4642372
		45–64	3681585	3681585
		65+	1394776	1394776
	жінки	15–24	2666609	2666609
		25–44	5065227	5065227
		45–64	4677460	4677460
		65+	2642954	2642954
Сільська	чоловіки	15–24	1038369	1038369
		25–44	2162289	2162289
		45–64	1723783	1723783
		65+	948715	948715
	жінки	15–24	975978	975978
		25–44	2023202	2023202
		45–64	2055510	2055510
		65+	2001072	2001072

Додаток В – Опитувальник

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ ПРО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ (GATS)

Анкета для України

24 червня 2009 року

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР АНКЕТИ _____ **ВИКОРИСТОВУЙТЕ ЗАЗДАЛЕГІДЬ**
НАДРУКОВАНІ НАКЛЕЙКИ, У ВИПАДКУ ЇХНЬОЇ НАЯВНОСТІ]

В ДОМОГОСПОДАРСТВІ ОПИТУЄТЬСЯ: ЧОЛОВІК ЖІНКА

ОБЛАСТЬ/МІСТО _____

Республіка Крим	1
м. Київ	2
Київська	3
Вінницька	4
Волинська	5
Дніпропетровська	6
Донецька	7
Житомирська	8
Закарпатська	9
Запорізька	10
Івано-Франківська	11
Кіровоградська	12
Луганська	13

Львівська	14
Миколаївська	15
Одеська	16
Полтавська	17
Рівненська	18
Сумська	19
Тернопільська	20
Харківська	21
Херсонська	22
Хмельницька	23
Черкаська	24
Чернівецька	25
Чернігівська	26

РАЙОН _____

НАЗВА НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ _____

МІСЬКА/СІЛЬСЬКА МІСЦЕВІСТЬ _____

ТИП/РОЗМІР НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ _____

Місто від 1 млн. і більше людей	1
Місто від 100 до 999 тисяч людей	2
Місто від 50 до 99 тисяч людей	3
Місто від 20 до 49 тисяч людей	4
Місто менше 20 тисяч людей	5
Селище міського типу	6
Село	7

АДРЕСА: ВУЛИЦЯ _____

ОБЛІКОВИЙ СЕКТОР _____

ДОМОГОСПОДАРСТВО № _____

СЕГМЕНТ № _____

Кодування результатів опитування

Кодування проміжних результатів опитування домогосподарства

- 102: Заповнена тільки частина анкети для опитування домогосподарства, не змогли відповісти на питання про склад домогосподарства
- 103: Анкета для опитування домогосподарства не заповнена, не змогли визначити респондента, який відповідає критеріям опитування
- 104: Домогосподарство відмовилося відповідати
- 105: Нежитловий/незайнятий/зруйнований будинок чи квартира
- 106: Обрана адреса не є місцем проживання домогосподарства
- 107: Респондент не здатний відповідати на питання
- 108: Інші причини незаповнення анкети домогосподарством
- 109: Нікого немає вдома

Кодування остаточних результатів опитування домогосподарства

- 200: Анкета для опитування домогосподарства заповнена, один респондент вибраний
- 201: Анкета для опитування домогосподарства заповнена, респондент не вибраний
- 202: Заповнена тільки частина Анкети для опитування домогосподарства, не змогли відповісти на питання про склад домогосподарства
- 203: Анкета для опитування домогосподарства не заповнена, не змогли визначити респондента, який відповідає критеріям опитування
- 204: Домогосподарство відмовилося відповідати
- 205: Нежитловий/незайнятий/зруйнований будинок чи квартира
- 206: Обрана адреса не є місцем проживання домогосподарства
- 207: Респондент не здатний відповідати на питання
- 208: Інші причини незаповнення Анкети домогосподарством
- 888: Домогосподарство передано іншому інтерв'юєру
- 999: Домогосподарство замінено іншою випадково обраною адресою за процедурою для недосягнутого житлового приміщення

Кодування проміжних результатів опитування по індивідуальній анкеті

- 302: Заповнена тільки частина Індивідуальної анкети
- 303: Вибраний респондент був пізніше визначений як такий, що не відповідає критеріям опитування
- 304: Вибраний респондент відмовився відповідати
- 307: Вибраний респондент не здатний відповідати на питання
- 308: Інші причини, чому Індивідуальна анкета не була заповнена
- 309: Вибраного респондента немає вдома

Кодування остаточних результатів опитування по індивідуальній анкеті

- 400: Індивідуальна анкета заповнена повністю
- 401: Не відповідає критеріям опитування Індивідуальної анкети
- 403: Вибраний респондент був пізніше визначений як такий, що не відповідає критеріям опитування
- 404: Вибраний респондент відмовився відповідати
- 407: Вибраний респондент не здатний відповідати на питання
- 408: Інші причини, чому Індивідуальна анкета не була заповнена
- 888: Передано іншому інтерв'юєру
- 999: Домогосподарство замінено іншою випадково обраною адресою за процедурою для недосягнутого житлового приміщення

Анкета домогосподарства

ІНСТР.: РЕСПОНДЕНТУ ОПИТУВАННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВА ПОВИННО БУТИ 18 РОКІВ АБО БІЛЬШЕ, І ВИ ПОВИННІ БУТИ ВПЕВНЕНІ, ЩО ВІН/ВОНА МОЖЕ НАДАТИ ТОЧНУ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ВСІХ ЧЛЕНІВ ДАНОГО ДОМОГОСПОДАРСТВА.

ЯКЩО ПОТРІБНО, ПЕРЕВІРТЕ ВІК РЕСПОНДЕНТА, ЯКОГО ВИ ЗБИРАЄТЕСЯ ОПИТУВАТИ В ДОМОГОСПОДАРСТВІ, ЩОБ ПЕРЕКОНАТИСЯ, ЩО ЙОМУ/ЇЙ ВЖЕ Є 18 РОКІВ АБО БІЛЬШЕ

ПРИВІТАЙТЕСЬ З РЕСПОНДЕНТОМ, НЕ АКЦЕНТУЮЧИ МОВИ ПРИВІТАННЯ, ЩОБ З'ЯСУВАТИ, ЯКОЮ МОВОЮ РЕСПОНДЕНТУ ЗРУЧНІШЕ З ВАМИ РОЗМОВЛЯТИ:

Добрий д[е]нь (в[е]ч[і]р)

ЯКЩО НА ПРИВІТАННЯ РЕСПОНДЕНТ ВІДПОВІДАЄ:

...українською, ЗАПИТАЙТЕ:

Скажіть, будь ласка, Вам легше розмовляти українською мовою, или, может быть, Вам легче разговаривать на русском языке?

...по-русски, СПРОСИТЕ:

Скажите, пожалуйста, Вам легче разговаривать на русском языке, чи, можливо, Вам легче розмовляти українською мовою?

українською.....1

→ ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ

на русском.....

→ ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ

однаково, не має значення

А якою з цих двох мов Ви розмовляєте більше — українською чи російською?

українською3

важко сказати, мабуть однаково4

на русском.....

трудно сказать, наверное одинаково...

все равно, не имеет значения

А на каком из этих двух языков Вы разговариваете больше — на русском или на украинском?

ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: В Україні за підтримки Міністерства охорони здоров'я проводиться важливе опитування стосовно вживання дорослими людьми тютюнових виробів, і Ваше домогосподарство було відібране для участі в опитуванні. Усі адреси обиралися за принципом наукової вибірки, тому для успішного проведення опитування дуже важливо, щоб кожне обране домогосподарство взяло участь в ньому. Уся зібрана інформація буде суворо конфіденційною. У мене є декілька запитань, за допомогою яких ми хочемо визначити, хто з Вашої сім'ї повинен відповідати на запитання анкети.

НН1. Перш за все, я хочу поставити декілька запитань про Ваше домогосподарство. Скільки всього осіб проживає тут у Вашому домогосподарстві?

ВКЛЮЧАЙТЕ ВСІХ, ХТО ВВАЖАЄ ЦЕ ДОМОГОСПОДАРСТВО СВОЇМ ОСНОВНИМ МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ СТАНОМ НА МИНУЛУ НІЧ

ОСІБ

НН2. Скільки членів Вашого домогосподарства віком 15 років або старше?

ОСІБ

НН3. Скільки (чоловіків/жінок) серед членів Вашого домогосподарства віком 15 років або старше?

ОСІБ

ЯКЩО ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТАННЯ НН3 = 00 (НЕМАЄ ЧОЛОВІКІВ/ЖІНОК У ДОМОГОСПОДАРСТВІ, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ КРИТЕРІЯМ ОПИТУВАННЯ), ЗАКІНЧІТЬ ІНТЕРВ'Ю ТА ВВЕДІТЬ КОД РЕЗУЛЬТАТУ 201 .

НН4. Зараз я хочу отримати від Вас деяку інформацію про (чоловіків/жінок) віком 15 років і старше, які проживають у Вашому домогосподарстві. Перелічіть, будь ласка, усіх (чоловіків / жінок) по старшинству, від найстарших до наймолодших.

ПОСТАВТЕ НАСТУПНІ ЗАПИТАННЯ Й ЗАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ В ТАБЛИЦІ НИЖЧЕ

a. Як звать цю людину?

b. Скільки йому/їй років? ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ НЕ ЗНАЄ, СПРОБУЙТЕ ОЦІНИТИ

c. ЯКЩО НАЗВАНИЙ ВІК ВІД 15 ДО 17 РОКІВ, ЗАПИТАЙТЕ ПРО ДАТУ НАРОДЖЕННЯ: В якому місяці й році народилася ця людина?

САМОСТІЙНО ПЕРЕРАХУЙТЕ ВІК РЕСПОНДЕНТА ЗА ДАТОЮ НАРОДЖЕННЯ НА МОМЕНТ ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕРВ'Ю Й ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ, ЩО ЛЮДИНІ ВЖЕ ВИПОВНИЛОСЯ 15 РОКІВ АБО БІЛЬШЕ. ЯКЩО НЕМАЄ 15 РОКІВ, ЗАКРЕСЛІТЬ (ВИДАЛІТЬ) ЦЕЙ РЯДОК ТАБЛИЦІ.

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ НЕ ЗНАЄ ДАТИ НАРОДЖЕННЯ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПУНКТУ d

d. ВКАЖІТЬ СТАТЬ

e. Чи курить ця людина зараз сигарети, сигари, трубку або кальян?

В ДГ ОПИТУЄТЬСЯ ЧОЛОВІК 1

В ДГ ОПИТУЄТЬСЯ ЖІНКА..... 2

	a. Ім'я	b. Вік	ТІЛЬКИ ЯКЩО ВІК= 15-17 років c. Дата народження	d. Стать		e. Зараз курить?		
				Ч	Ж	ТАК	НІ	Не знаю
1	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
2	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
3	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
4	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
5	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
6	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
7	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
8	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
9	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7
10	_____	___ ___	Місяць: ___ __ Рік: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 1	☐ 2	☐ 7

ПРИМІТКА: ВІДБІР РЕСПОНДЕНТА ДЛЯ ОПИТУВАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ АНКЕТОЮ БУДЕ ВИКОНАНИЙ ДОСЛІДНИЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ КПК

Індивідуальна анкета

ЯКЩО ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНТЕРВ'Ю БУВ ВІДБІРАНИЙ НЕ РЕСПОНДЕНТ АНКЕТИ ДОМОГОСПОДАРСТВА, ПОВТОРІТЬ ПРОЦЕДУРУ ВИБОРУ МОВИ, ЯКОЮ РЕСПОНДЕНТУ ЗРУЧНІШЕ З ВАМИ РОЗМОВЛЯТИ:

Добрий д[е]нь (в[е]ч[і]р)

ЯКЩО НА ПРИВІТАННЯ РЕСПОНДЕНТ ВІДПОВІДАЄ:

...українською, ЗАПИТАЙТЕ:

Скажіть, будь ласка, Вам легше розмовляти українською мовою, или, может быть, Вам легче разговаривать на русском языке?

...по-русски, СПРОСИТЕ:

Скажите, пожалуйста, Вам легче разговаривать на русском языке, чи, можливо, Вам легче розмовляти українською мовою?

українською.....1

→ ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ

на русском.....

→ ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ

однаково, не має значення

все равно, не имеет значения

А якою з цих двох мов Ви розмовляєте більше — українською чи російською?

А на каком из этих двух языков Вы разговариваете больше — на русском или на украинском?

ЗГОДА1. ПЕРЕВІРТЕ ВІК ВІДБІРАНОГО РЕСПОНДЕНТА ЗА ВІДПОВІДНИМ ЗАПИСОМ В АНКЕТИ ДОМОГОСПОДАРСТВА Й ВІДМІТЬТЕ ВАРІАНТ ВІДПОВІДІ, ЯКИЙ ПІДХОДИТЬ:

15-17 1 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА2]

18 РОКІВ І БІЛЬШЕ..... 2 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА5]

НЕЗАЛЕЖНИЙ НЕПОВНОЛІТНІЙ (15-17)..... 3 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА5]

ЗГОДА2. Перш ніж розпочати інтерв'ю, я повинна дістати згоду когось з батьків або опікуна [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] та самого [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА].

ЯКЩО ПРИСУТНІ ВІДБІРАНИЙ РЕСПОНДЕНТ І ХТОСЬ ІЗ БАТЬКІВ/ОПІКУН, ПРОДОВЖУЙТЕ ІНТЕРВ'Ю.

ЯКЩО НІХТО З БАТЬКІВ/ОПІКУНІВ НЕ ПРИСУТНІЙ, ПРИПИНІТЬ ІНТЕРВ'Ю І ПРИЗНАЧТЕ ЙОГО НА ІНШИЙ ЧАС.

ЯКЩО НЕПОВНОЛІТНІЙ РЕСПОНДЕНТ НЕ ПРИСУТНІЙ, ПРОДОВЖУЙТЕ ОДЕРЖАННЯ ЗГОДИ ВІД ОДНОГО З БАТЬКІВ.

ЗГОДА3. ЗАЧИТАЙТЕ НАСТУПНУ ІНФОРМАЦІЮ БАТЬКОВІ/ОПІКУНУ ТА ВІДІБРАНОМУ РЕСПОНДЕНТОВІ (ЯКЩО ВІН ПРИСУТНІЙ):

Я працюю для Київського міжнародного інституту соціології. Наш інститут проводить дослідження про вживання тютюну в Україні. Цю інформацію Міністерство охорони здоров'я буде використовувати з метою охорони громадського здоров'я.

Ваше домашнє господарство і [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] були обрані методом випадкового відбору. Відповіді [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] дуже важливі для нас і всього суспільства, тому що ці відповіді будуть представляти думки багатьох інших людей.

Інтерв'ю буде тривати приблизно 30 хвилин. Участь [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] у цьому дослідженні повністю добровільна. Вся інформація, яку надасть [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА], буде суворо конфіденційною, й [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] неможливо буде ідентифікувати за його/її відповідями. Особиста інформація не буде розголошуватися будь-кому, навіть іншим членам родини, включаючи Вас. [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] може припинити участь у дослідженні в будь-який момент, а також може відмовитися відповідати на будь-яке запитання.

Ми залишимо Вам усю необхідну контактну інформацію. Якщо у Вас виникнуть запитання про це дослідження, Ви можете звернутися до нашої організації за вказаними телефонами.

Якщо Ви погоджуєтесь на участь [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] у цьому дослідженні, ми проведемо з ним/нею особисте інтерв'ю.

ЗАПИТАЙТЕ КОГОСЬ З БАТЬКІВ/ОПІКУНА: Ви даєте згоду на участь [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] в опитуванні?

ТАК..... 1 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА4]
НІ..... 2 [ЗАКІНЧИТЬ ІНТЕРВ'Ю]

ЗГОДА4. ЧИ ПРИСУТНІЙ ЗАРАЗ НЕПОВНОЛІТНІЙ РЕСПОНДЕНТ?

ПРИСУТНІЙ..... 1 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА6]
ВІДСУТНІЙ 2 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА5]

ЗГОДА5. ПРОЧИТАЙТЕ ВІДБРАНОМУ РЕСПОНДЕНТОВІ:

Я працюю для Київського міжнародного інституту соціології. Наш інститут проводить дослідження про вживання тютюну в Україні. Цю інформацію Міністерство охорони здоров'я буде використовувати з метою охорони громадського здоров'я.

Ваше домогосподарство й Ви були обрані методом випадкового відбору. Ваші відповіді дуже важливі для нас і всього суспільства, тому що ці відповіді будуть представляти думки багатьох інших людей.

Інтерв'ю буде тривати приблизно 30 хвилин. Ваша участь у цьому дослідженні повністю добровільна. Вся інформація, що Ви надасте, буде суворо конфіденційною, й Вас неможливо буде ідентифікувати за Вашими відповідями. Особиста інформація не буде розголошуватися будь-кому, навіть іншим членам родини. Ви може припинити участь у дослідженні в будь-який час, а також можете відмовитися відповідати на будь-яке запитання.

{ДОДАЙТЕ, ЯКЩО ЗГОДА1=2: Якщо Ви курите сигарети, Вас попросять показати пачку сигарет, якщо вона у Вас є і Ви погодитеся це зробити}

Ми залишимо Вам усю необхідну контактну інформацію. Якщо у Вас є запитання про це дослідження, Ви можете звернутися до нашої організації за вказаними телефонами.

{ДОДАЙТЕ, ЯКЩО ЗГОДА4=2: Один з Ваших батьків/опікун дав нам дозвіл на Вашу участь у цьому дослідженні}

Якщо Ви згодні брати участь, ми проведемо з Вами особисте інтерв'ю.

ЗГОДА6. ЗАПИТАЙТЕ ВІДБРАНОВОГО РЕСПОНДЕНТА: Ви дасте згоду на участь?

ТАК..... 1 [ПОЧИНАЙТЕ ІНТЕРВ'Ю]

НІ..... 2 [ЗАКІНЧІТЬ ІНТЕРВ'Ю]

РОЗДІЛ А. ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ДАНІ

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ:

Перш за все, я хочу поставити Вам декілька загальних запитань.

A1. ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ВКАЖІТЬ СТАТЬ РЕСПОНДЕНТА. ЯКЩО НЕОБХІДНО, ЗАПИТАЙТЕ.

ЧОЛОВІК 1

ЖІНКА 2

A2. Місяць і рік Вашого народження?

МІСЯЦЬ:			ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, НАПИШІТЬ (ВВЕДІТЬ) «77»	
РІК:				ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, НАПИШІТЬ (ВВЕДІТЬ) «7777»

ІНСТР.: ЯКЩО МІСЯЦЬ=77 АБО РІК=7777 У ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ А2, ЗАПИТУЙТЕ А3. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ А4.

A3. Скільки Вам років?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ НЕ ЗНАЄ ТОЧНО, ДІЗНАЙТЕСЯ ПРИБЛИЗНИЙ ВІК І ЗАПИШІТЬ ВІДПОВІДЬ

		РОКІВ
--	--	-------

ЧИ Є ВІДПОВІДЬ ПРИБЛИЗНОЮ?

ТАК 1

НІ 2

НЕ ЗНАЮ 7

A4. Яка У Вас освіта?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ВИБЕРІТЬ ТІЛЬКИ ОДНУ КАТЕГОРІЮ

- НІЯКОЇ ОФІЦІЙНОЇ ОСВІТИ 1 ПЕРЕХОДЬТЕ ДО А5
- ПОЧАТКОВА ЗАГАЛЬНА ОСВІТА (ПОЧАТКОВА ШКОЛА) 2
- НЕЗАКІНЧЕНА БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ (МЕНШЕ 9 КЛАСІВ ШКОЛИ) 3
- БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ (ЗАКІНЧЕНА 9-РІЧНА ШКОЛА) 4
- ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ (11 КЛАСІВ ШКОЛИ) 5
- СЕРЕДНЯ СПЕЦІАЛЬНА, ВКЛЮЧАЮЧИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ ... 6
- ВИЩА ОСВІТА 7
- ВЧЕНИЙ СТУПІНЬ 8
- НЕ ЗНАЮ 77

AA4a. Скільки всього років Ви навчалися в офіційній системі освіти?

A5. Яким було Ваше основне заняття за останні 12 місяців?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ВІДНЕСІТЬ ВЛАСНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ДО КАТЕГОРІЇ САМОЗАЙНЯТИЙ

- Працюю в державному секторі..... 1
 Працюю у недержавному секторі..... 2
 Самозайнятий (-а), підприємець або роботодавець..... 3
 Студент / Учень 4
 Зайнятий (-а) домашнім господарством..... 5
 Пенсіонер..... 6
 Безробітний, здатний працювати 7
 Безробітний, не здатний працювати 8
 НЕ ЗНАЮ 77

A6. Наступні декілька запитань стосуються окремих речей, які можуть бути у Вашому домогосподарстві. Такі запитання ставляться усім учасникам дослідження в усіх країнах і будуть використовуватись для порівняння. Ви можете не відповідати на будь-яке з цих запитань, якщо вважатимете за необхідне. Скажіть, будь ласка, чи є у Вашому домашньому господарстві або в кого-небудь із членів домогосподарства таке:

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ
a. Електрика?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
b. Туалет із системою змиву?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
c. Стаціонарний телефон?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
d. Мобільний телефон?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
e. Телевізор?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
f. Радіоприймач?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
g. Холодильник?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
h. Автомобіль?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
i. Мопед/скутер/мотоцикл?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
j. Пральна машина?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
k. Комп'ютер?	☐ 1	☐ 2	☐ 7

AA7. Яке з наступних тверджень Вам найбільше підходить?

- Нам не вистачає грошей навіть на їжу й речі першої необхідності..... 1
 Вистачає лише на харчування й речі першої необхідності 2
 Живемо в достатку, але деякі дорогі покупки собі не можемо
 дозволити (квартира, автомобіль) 3
 Ми вже придбали квартиру або машину, але не можемо
 дозволити собі більш дорогі придбання 4
 Можемо дозволити собі все, що хочемо..... 5
 НЕ ЗНАЮ/ВАЖКО СКАЗАТИ 77

A8. Скільки кімнат у Вашому домогосподарстві використовуються для того, щоб там спати?

КІМНАТ

AA9. Якою мовою Ви вперше почали розмовляти, коли були дитиною?

- Українською..... 1
- Російською 2
- Українською і російською 3
- Українською і іншою 4
- Російською і іншою 5
- Іншою мовою? 6

AA10. Як часто Ви відвідували релігійні служби за останні 12 місяців?

- ЩОДНЯ..... 1
- ЩОТИЖНЯ..... 2
- ЩОМІСЯЦЯ 3
- КІЛЬКА РАЗІВ НА РІК..... 4
- НІКОЛИ 5

A11. Ваш сімейний стан? Ви...

- Одружений/заміжня..... 1
- Живемо разом, але не одружені 2
- Живемо окремо 3
- Розлучений/розлучена 4
- Вдова/вдівець..... 5
- Ніколи не був(-ла) одружений(-а) 6

РОЗДІЛ В. ТЮТЮНОКУРІННЯ

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Я хочу поставити Вам декілька запитань про куріння тютюну, включно із сигаретами, сигарами, курильними трубками та кальяном.

Будь ласка, давайте зараз поговоримо лише про куріння тютюну, не про вживання його іншими способами, крім куріння.

В1. Ви зараз курите тютюн щодня, не кожного дня чи зовсім не курите?

- ЩОДНЯ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В4
 НЕ КОЖНОГО ДНЯ 2
 ЗОВСІМ НЕ КУРЮ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В3
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

В2. Чи курили Ви щодня в минулому?

- ТАК..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В8
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ ВВ3а
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ ВВ3а

В3. У минулому Ви курили тютюн щодня, не кожного дня чи зовсім не курили?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ У МИНУЛОМУ КУРИВ І «ЩОДНЯ», І «НЕ КОЖНОГО ДНЯ», ВІДМІТЬТЕ «ЩОДНЯ» І ДАЛІ РУХАЙТЕСЯ ЗА СХЕМОЮ ПИТАНЬ ДЛЯ ЩОДЕННОГО КУРІННЯ

- ЩОДНЯ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В11
 НЕ КОЖНОГО ДНЯ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ ВВ3а
 ЗОВСІМ НЕ КУРИВ 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ ВВ3а
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ ВВ3а

ВВ3а. {Ви вже сказали, що ніколи не курили (щодня)}. І все ж, якщо підрахувати всі сигарети, які Ви викурили протягом всього життя, це буде більше, ніж 100 сигарет або 5 пачок?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2

ІНСТР:

- ЯКЩО В2=2 АБО 7, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В10
- ЯКЩО В3=2, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В13
- ЯКЩО В3=3 АБО 7, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

[ЩОДЕННІ КУРЦІ]

В4. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВПИШІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО В4 = 99, ЗАПИТАЙТЕ В5. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ В6.

В5. Скільки років тому Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ

B6. Яку кількість тютюнових виробів в середньому Ви викурюєте зараз за день? Також скажіть мені, якщо Ви курите цей тютюновий виріб, але не кожного дня.

ІНТЕРВ'ЮЕР: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО КУРИВ ПЕВНИЙ ВИД ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ, АЛЕ НЕ ЩОДНЯ, ВІДМІТЬТЕ «888»

ІНТЕРВ'ЮЕР: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ ПРО КІЛЬКІСТЬ У ПАЧКАХ АБО УПАКОВКАХ, СПРОБУЙТЕ З'ЯСУВАТИ, СКІЛЬКИ ШТУК ЗНАХОДИТЬСЯ В КОЖНІЙ, І ПІДРАХУЙТЕ ЗАГАЛЬНУ КІЛЬКІСТЬ

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

a. Сигарети промислового виробництва, скільки штук?				ЗА ДЕНЬ
a1. [Якщо B6a=888] В середньому, скільки сигарет промислового виробництва Ви викурюєте за тиждень?				ЗА ТИЖДЕНЬ
b. Саморобні сигарети (самокрутки), скільки штук?				ЗА ДЕНЬ
b1. [Якщо B6b=888] В середньому, скільки саморобних сигарет (самокруток) Ви викурюєте за тиждень?				ЗА ТИЖДЕНЬ
d. Курильні трубки (скільки штук)?				ЗА ДЕНЬ
d1. [Якщо B6d=888] В середньому, скільки курильних трубок Ви викурюєте за тиждень?				ЗА ТИЖДЕНЬ
e. Сигари будь-якого типу або сигарили (скільки штук)?				ЗА ДЕНЬ
e1. [Якщо B6e=888] В середньому, скільки сигар будь-якого типу або сигарил Ви викурюєте за тиждень?				ЗА ТИЖДЕНЬ
f. Кальян, скільки разів?				ЗА ДЕНЬ
f1. [Якщо B6f=888] В середньому, скільки разів в тиждень Ви курите кальян?				ЗА ТИЖДЕНЬ
g. Інше? (Вкажіть тип: _____)				ЗА ДЕНЬ
g1. [Якщо B6g=888] В середньому, скільки [НАЗВІТЬ ПРОДУКТ] Ви викурюєте за тиждень?				ЗА ТИЖДЕНЬ

B7. Як швидко Ви зазвичай закурюєте після того, як прокидаєтесь? Могли б Ви сказати, що це відбувається...

- Протягом 5 хвилин,..... 1
 від 6 до 30 хвилин,..... 2
 від 31 до 60 хвилин, або..... 3
 більш, ніж через 60 хвилин?..... 4

ІНСТР.: ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

[ТІ, ЩО КУРЯТЬ НЕ КОЖНОГО ДНЯ]

B8. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити тютюн щодня?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВПИШІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО B8 = 99, ПОСТАВТЕ ЗАПИТАННЯ B9. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ B10.

B9. Скільки років тому Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ

B10. Яку кількість тютюнових виробів в середньому Ви викурюєте зараз протягом тижня?

ІНТЕРВ'ЮЕР: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО КУРИВ ПЕВНИЙ ВИД ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ЗА ОСТАННІ 30 ДНІВ, АЛЕ РІДШЕ, НІЖ ОДИН РАЗ ЗА ТИЖДЕНЬ, ВІДМІТЬТЕ «888»

ІНТЕРВ'ЮЕР: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ ПРО КІЛЬКІСТЬ У ПАЧКАХ АБО УПАКОВКАХ, СПРОБУЙТЕ З'ЯСУВАТИ, СКІЛЬКИ ШТУК ЗНАХОДИТЬСЯ В КОЖНІЙ, І ПІДРАХУЙТЕ ЗАГАЛЬНУ КІЛЬКІСТЬ

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

a. Сигарети промислового виробництва, скільки штук?	____	____	____	ЗА ТИЖДЕНЬ
b. Саморобні сигарети (самокрутки), скільки штук?	____	____	____	ЗА ТИЖДЕНЬ
d. Курильні трубки (скільки штук)?	____	____	____	ЗА ТИЖДЕНЬ
e. Сигари будь-якого типу або сигарили (скільки штук)?	____	____	____	ЗА ТИЖДЕНЬ
f. Кальян, скільки разів?	____	____	____	ЗА ТИЖДЕНЬ
g. Інше?	____	____	____	ЗА ТИЖДЕНЬ
- > Вкажіть тип: _____

ІНСТР.: ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

[КОЛИШНІ КУРЦІ]

B11. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВПИШІТЬ «99»

ІНСТР.: ЯКЩО B11 = 99, ЗАПИТАЙТЕ B12. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ B13.

B12. Скільки років тому Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ

B13. Як давно Ви припинили курити?

ІНТЕРВ'ЮЕР: НАС ЦІКАВИТЬ ТІЛЬКИ КОЛИ РЕСПОНДЕНТ ПРИПИНИВ КУРИТИ РЕГУЛЯРНО — НЕ ВРАХОВУЙТЕ РІДКІ ВИПАДКИ КУРІННЯ

ВИБЕРІТЬ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ Й ЗАПИШІТЬ ТРИВАЛІСТЬ ПЕРІОДУ

РОКІВ	☐	1	____	____	____
МІСЯЦІВ.....	☐	2	____	____	____
ТИЖНІВ	☐	3	____	____	____
ДНІВ	☐	4	____	____	____
МЕНШЕ, НІЖ ОДИН ДЕНЬ (24 ГОДИНИ).....	☐	5	____	____	____
НЕ ЗНАЮ.....	☐	7	____	____	____

ІНСТР.: ЯКЩО B13 < 1 РОКУ (< 12 МІСЯЦІВ), ТОДІ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ B14. В ІНШИХ ВИПАДКАХ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ.

B14. Чи зверталися Ви до лікаря або до іншого професійного медпрацівника протягом останніх 12 місяців?

ТАК..... 1

НІ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В18

B15. Скільки разів Ви зверталися до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців? Могли б Ви сказати, що це було 1 або 2 рази, від 3 до 5 разів чи 6 і більше разів?

1 АБО 2 РАЗИ 1

ВІД 3 ДО 5 РАЗІВ 2

6 АБО БІЛЬШЕ РАЗІВ..... 3

B16. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи запитували Вас про те, чи курите Ви?

ТАК..... 1

НІ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В18

B17. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи радили Вам припинити курити?

ТАК..... 1

НІ 2

B18. Ви використовували за останні 12 місяців який-небудь із перерахованих методів, щоб припинити курити?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

	ТАК	НІ
Консультації лікаря, включаючи фахівців із припинення куріння? ...	☐ 1	☐ 2
Нікотинозаміщувальна терапія, наприклад, пластир або жувальна гумка?.....	☐ 1	☐ 2
Інші рецептурні препарати, наприклад Зібан?.....	☐ 1	☐ 2
Інші нерецептурні препарати, наприклад Табекс?.....	☐ 1	☐ 2
Немедикаментозна терапія, наприклад корінь лепехи?.....	☐ 1	☐ 2
Голковколювання?	☐ 1	☐ 2
Психотерапевтична допомога, наприклад, гіпноз, кодування?	☐ 1	☐ 2
Інтернет сайти або спеціалізовані розсилки?	☐ 1	☐ 2
Що-небудь ще? Вкажіть:.....	☐ 1	☐ 2

РОЗДІЛ WP. КАЛЬЯН

ІНСТР.: ПЕРЕВІРТЕ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ В6F/В10F ПРО КІЛЬКІСТЬ СЕАНСІВ КУРІННЯ КАЛЬЯНУ В ДЕНЬ/ЗА ТИЖДЕНЬ

- ЯКЩО В1=3 І В3=3 (НІКОЛИ НЕ КУРИВ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ
- ЯКЩО В1=3 І В3=1 АБО 2 (КОЛИШНІ КУРЦІ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP2
- ЯКЩО В1=1 І В6f>=1 (ЩОДЕННІ КУРЦІ КАЛЬЯНУ ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP3
- ЯКЩО В1=1 І В6f=888 (ТІ, ЩО КУРЯТЬ КАЛЬЯН РІДШЕ, НІЖ КОЖНОГО ДНЯ ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP1
- ЯКЩО В1=2 І В10f>=1 ИЛИ =888 (ТІ, ЩО КУРЯТЬ КАЛЬЯН РІДШЕ, НІЖ ЩОДЕННО ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP1
- В ІНШИХ ВИПАДКАХ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

ВСТУП: Зараз я хочу поставити Вам декілька запитань про куріння кальяну.

WP1. Чи курили Ви кальян щодня в минулому?

ТАК..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ WP3
 НІ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ WP3

WP2. У минулому курили Ви кальян щодня, не кожного дня чи зовсім не курили?

ІНТЕРВ'ЮЕРОВІ: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ У МИНУЛОМУ КУРИВ І «ЩОДНЯ»,
 І «НЕ КОЖНОГО ДНЯ», ВІДМІТЬТЕ «ЩОДНЯ»

ЩОДНЯ..... 1
 НЕ КОЖНОГО ДНЯ 2
 ЗОВСІМ НЕ КУРИВ 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

WP3. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити кальян?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВПИШІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО WP3= 99, ЗАПИТАЙТЕ WP4. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ ІНСТРУКЦІЇ .

WP4. Скільки років тому Ви вперше почали курити кальян?

РОКІВ

ІНСТРУКЦІЯ:

— ТІ, ХТО КУРЯТЬ КАЛЬЯН ЗАРАЗ: ЯКЩО (B1=1 АБО 2) ТА [(B6f>=1 АБО =888) АБО (B10f>=1 АБО =888)], ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ WP5
 — ІНАКШЕ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

WP5. Коли Ви курили кальян востаннє, як довго Ви брали участь в сеансі куріння кальяну?

ВКАЖІТЬ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПЕРІОДУ:

ГОДИН 1
 ХВИЛИН 2

WP6. Коли Ви курили кальян востаннє, скільки ще осіб курило з Вам одну трубку протягом сеансу куріння?

ОСІБ

РОЗДІЛ С. НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Наступні запитання стосуються вживання не курильних видів тютюнових виробів, таких як снюс, нюхальний або жувальний тютюн чи насвай.

С1. Як часто Ви вживаєте некурильний тютюн зараз: щодня, не кожного дня чи зовсім не вживаєте?

- ЩОДНЯ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В4
 НЕ КОЖНОГО ДНЯ 2
 ЗОВСІМ НЕ КУРЮ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ В3
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

С2. Чи вживали Ви некурильний тютюн щодня в минулому?

- ТАК..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ С10
 НІ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ С10
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ С10

С3. У минулому Ви вживали некурильний тютюн щодня, не кожного дня чи зовсім не вживали?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ЯКЩО В МИНУЛОМУ РЕСПОНДЕНТ ВЖИВАВ НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН І «ЩОДНЯ», І «НЕ КОЖНОГО ДНЯ», ВІДМІТЬТЕ «ЩОДНЯ».

- ЩОДНЯ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ
 НЕ КОЖНОГО ДНЯ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ
 ЗОВСІМ НЕ ВЖИВАВ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

С10. Скільки разів за тиждень в середньому Ви зазвичай вживаєте такі тютюнові вироби?

ІНТЕРВ'ЮЕР: ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ВЖИВАВ ПЕВНИЙ ВИД ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ЗА ОСТАННІ 30 ДНІВ, АЛЕ РІДШЕ, НІЖ ОДИН РАЗ НА ТИЖДЕНЬ, ПОСТАВТЕ ВІДМІТКУ «888»

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

a. Снюс (тютюн, що розміщується під верхньою губою)?	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
b. Нюхальний тютюн (вдихається через ніс)?	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
c. Жувальний тютюн?	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
d. Насвай?	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
e. Інше?	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ

> Вкажіть тип: _____

РОЗДІЛ D1. ПРИПИНЕННЯ КУРІННЯ ТЮТЮНУ

ВСТ.: ПЕРЕВІРТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ В1 І ЗАПИШІТЬ ЇЇ: В1 = ____

ЯКЩО В1 = 1 АБО 2 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ КУРИТЬ ТЮТЮН),
ПРОДОВЖУЙТЕ ЗАПОВНЕННЯ ЦЬОГО РОЗДІЛУ 1

ЯКЩО В1 = 3 АБО 7 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ НЕ КУРИТЬ ТЮТЮН),
ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ 2

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Наступні запитання стосуються будь-яких спроб припинити курити, які Ви здійснювали протягом останніх 12 місяців.

D1. Чи намагалися Ви припинити курити протягом останніх 12 місяців?

ТАК..... 1

НІ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ D4

D2. Згадайте Вашу останню спробу припинити курити, як довго Ви тоді не курили?

ОБЕРІТЬ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ Й ЗАПИШІТЬ ТРИВАЛІСТЬ ПЕРІОДУ

МІСЯЦІВ 1

ТИЖНІВ 2

ДНІВ 3

МЕНШЕ ОДНОГО ДНЯ (24 ГОДИНИ) 4

НЕ ЗНАЮ 7

D3. Ви використовували за останні 12 місяців який-небудь із перерахованих методів, щоб припинити курити?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

	ТАК ▼	НІ ▼
A. Консультації лікаря, включаючи фахівців із припинення куріння?	☐ 1	☐ 2
B. Нікотинозаміщувальна терапія, наприклад, пластир або жувальна гумка?	☐ 1	☐ 2
C. Інші рецептурні препарати, наприклад, Зібан?	☐ 1	☐ 2
D. Інші нерецептурні препарати, наприклад, Табекс?	☐ 1	☐ 2
E. Немедикаментозна терапія, наприклад, корінь лопуха?	☐ 1	☐ 2
F. Голковколуювання?	☐ 1	☐ 2
G. Психотерапевтична допомога, наприклад, гіпноз, кодування?	☐ 1	☐ 2
H. Інтернет сайти або спеціалізовані розсилки?	☐ 1	☐ 2
I. Що-небудь ще? Вкажіть: _____	☐ 1	☐ 2

D4. Чи зверталися Ви до лікаря або до іншого професійного медпрацівника протягом останніх 12 місяців?

ТАК..... 1

НІ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ D8

- D5. Скільки разів Ви зверталися до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців? Могли б Ви сказати, що це було 1 або 2 рази, від 3 до 5 разів чи 6 і більше разів?
- 1 АБО 2..... 1
 ВІД 3 ДО 5..... 2
 6 АБО БІЛЬШЕ..... 3
- D6. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи запитували Вас про те, чи курите Ви?
- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ D8
- D7. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи радили Вам припинити курити?
- ТАК..... 1
 НІ..... 2
- D8. Яке з наступних тверджень найкраще відображає Ваші думки з приводу відмови від куріння?
- Я планую припинити курити протягом наступного місяця..... 1
 Я думаю про те, щоб припинити курити протягом наступних 12 місяців..... 2
 Коли-небудь я припиню курити, але не протягом наступних 12 місяців..... 3
 Я не збираюся припиняти курити..... 4
 НЕ ЗНАЮ..... 7

РОЗДІЛ D2. ПРИПИНЕННЯ ВЖИВАННЯ НЕКУРИЛЬНОГО ТЮТЮНУ

ВСТ.: ПЕРЕВІРТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ С1 І ЗАПИШІТЬ ЇЇ: С1 = ____

ЯКЩО С1 = 1 АБО 2 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ ВЖИВАЄ НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН), ПРОДОВЖУЙТЕ ЗАПОВНЕННЯ ЦЬОГО РОЗДІЛУ..... 1

ЯКЩО С1 = 3 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ НЕ ВЖИВАЄ НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ..... 2

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Наступні запитання стосуються будь-яких спроб припинити вживання некурильного тютюну, які Ви здійснювали протягом останніх 12 місяців.

- D9. Чи намагалися Ви припинити вживати некурильний тютюн протягом останніх 12 місяців?
- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

D10. Згадайте Вашу останню спробу припинити, як довго Ви тоді не вживали некурильний тютюн?

ВКАЖІТЬ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ Й ТРИВАЛІСТЬ ПЕРІОДУ

МІСЯЦІВ..... ☐ 1	☐	☐	☐	
ТИЖНІВ..... ☐ 2	☐	☐	☐	
ДНІВ..... ☐ 3	☐	☐	☐	

МЕНШЕ ОДНОГО ДНЯ (24 ГОДИНИ)..... 4
 НЕ ЗНАЮ..... 7

РОЗДІЛ Е. ПАСИВНЕ КУРІННЯ

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Зараз я хочу поставити Вам декілька запитань про куріння в різних місцях.

E1. Яке з наступних тверджень найкраще описує правила куріння у Вас вдома: у Вас вдома дозволяється курити, у Вас вдома зазвичай не дозволяється курити, але бувають винятки, чи куріння у Вас вдома ніколи не дозволяється? Або ж у Вас вдома немає жодних правил щодо куріння?

- ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ 1
 НЕ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ, АЛЕ З ВИНЯТКАМИ .. 2
 НІКОЛИ НЕ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ ЕЕ3а
 НЕМАЄ ПРАВИЛ 4 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Е3
 НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Е3

E2. У Вас вдома курити дозволено в усіх кімнатах?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ..... 7

E3. Як часто ~~хто-небудь~~ курить у Вас вдома? Ви можете сказати, що це трапляється щодня, щотижня, раз на місяць, рідше одного разу на місяць чи ніколи?

- ЩОДНЯ..... 1
 ЩОТИЖНЯ 2
 РАЗ НА МІСЯЦЬ 3
 РІДШЕ ОДНОГО РАЗУ НА МІСЯЦЬ 4
 НІКОЛИ 5
 НЕ ЗНАЮ..... 7

ЕЕ3а. Як часто Вам доводиться вдихати чужий тютюновий дим: майже ніколи чи рідко, кілька разів на тиждень, майже щодня або регулярно по кілька разів на день?

- МАЙЖЕ НІКОЛИ АБО РІДКО 1
 КІЛЬКА РАЗІВ НА ТИЖДЕНЬ..... 2
 МАЙЖЕ ЩОДНЯ..... 3
 РЕГУЛЯРНО ПО КІЛЬКА ГОДИН ЗА ДЕНЬ..... 4
 НЕ ЗНАЮ..... 7

E4. Ви зараз працюєте поза Вашим домом?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Е9

E5. Ви зазвичай працюєте в приміщенні чи на відкритому повітрі?

- У ПРИМІЩЕННІ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Е7
 ПОЗА ПРИМІЩЕННЯМ 2
 ОДНАКОВОЮ МІРОЮ 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Е7

E6. Чи є на Вашому місці роботи ділянки, які знаходяться у закритому приміщенні?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E9
 НЕ ЗНАЮ 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E9

E7. Яке з наступних тверджень найкраще описує правила щодо куріння в закритих приміщеннях у Вас на роботі: курити дозволяється скрізь, курити дозволяється тільки в спеціально відведених місцях в приміщенні, курити заборонено скрізь в приміщенні чи немає такої політики?

- ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ СКРІЗЬ..... 1
 ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ ТІЛЬКИ У ВІДВЕДЕНИХ МІСЦЯХ В ПРИМІЩЕННІ..... 2
 ЗАБОРОНЕНО СКРІЗЬ В ПРИМІЩЕННІ..... 3
 НЕМАЄ ТАКОЇ ПОЛІТИКИ 4
 НЕ ЗНАЮ..... 7

E8. Протягом останніх 30 днів хто-небудь курил у приміщенні, де Ви працюєте?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

E9. Чи відвідували Ви які-небудь державні установи протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E11
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E11

E10. Чи курил хто-небудь всередині будівлі тих державних установ, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

E11. Чи відвідували Ви які-небудь медичні установи протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E13
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E13

E12. Чи курил хто-небудь усередині медичних установ, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

E13. Чи відвідували Ви які-небудь ресторани або кафе протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E15
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E153

E14. Чи курив хто-небудь у приміщенні ресторанів або кафе, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

E15. Чи користувалися Ви яким-небудь громадським транспортом протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E17
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E17

E16. Чи курив хто-небудь в громадському транспорті, яким Ви користувалися за останні 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

E17. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може вдихання диму чужих сигарет призвести до серйозних захворювань у некурців?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

E18. [ТІЛЬКИ ЯКЩО E17 = ТАК]

Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може вдихання диму чужих сигарет призвести до таких наслідків?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ
a. Серцево-судинні захворювання у дорослих?.....	☐ 1	☐ 2	☐ 7
b. Хвороби легенів у дітей?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
c. Рак легенів у дорослих?.....	☐ 1	☐ 2	☐ 7

E21. Чи були Ви в якому-небудь вищому навчальному закладі протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E23
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E23

E22. Чи курив хто-небудь у приміщеннях вищого навчального закладу, який Ви відвідали протягом останніх 30 днів?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E17
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E17

E23. Чи були Ви на чиємусь робочому місці (крім свого) в приватній компанії протягом останніх 30 днів?

ТАК..... 1

НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E29

НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ E29

E24. Чи курих хто-небудь всередині будівель, в яких працюють люди, хоч в одній з (цих) приватних компаній, які Ви відвідали протягом останніх 30 днів?

ТАК..... 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ 7

E29. Як Ви вважаєте, має бути дозволено чи заборонено куріння в таких громадських місцях?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:	МАЄ БУТИ ДОЗВОЛЕНО	МАЄ БУТИ ЗАБОРОНЕНО	НЕ ЗНАЮ
	▼	▼	▼
В медичних установах?.....	☐ 1	☐ 2	☐ 7
На робочому місці?.....	☐ 1	☐ 2	☐ 7
В ресторанах або кафе?.....	☐ 1	☐ 2	☐ 7
В барах?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
В громадському транспорті?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
В школах?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
В університетах, інститутах, училищах та інших навчальних закладах?	☐ 1	☐ 2	☐ 7
В храмах, церквах та інших релігійних установах? ...	☐ 1	☐ 2	☐ 7

**РОЗДІЛ F. ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ — СИГАРЕТИ
ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА**

ІНСТР.: ПОДИВІТЬСЯ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ B1, B6a, I B10a, I ЗАПИШІТЬ ЇХ НИЖЧЕ:

B1 = _____
B6a = _____
B10a = _____

ЯКЩО B1 = 1 АБО 2 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ КУРИТЬ ЩОДНЯ АБО НЕ КОЖНОГО ДНЯ)

I

[B6a АБО B10a] > 0 АБО = 888 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ КУРИТЬ СИГАРЕТИ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА)

ТО ПРОДОВЖУЙТЕ СТАВИТИ ПИТАННЯ ЦЬОГО РОЗДІЛУ 1
ІНАКШЕ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ 2

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Наступні декілька запитань стосуються Вашої останньої покупки сигарет для себе.

F1. Скільки сигарет Ви купили для себе під час Вашої останньої покупки?

ЗАПИШІТЬ КІЛЬКІСТЬ I ВІДМІТЬТЕ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ НИЖЧЕ

--	--	--

СИГАРЕТ 1

ПАЧОК 2 → Скільки сигарет було в кожній пачці? _____

БЛОКІВ 3 → Скільки сигарет було в кожному блоці? _____

ІНШЕ, ВКАЖІТЬ: _____ 4 → Скільки сигарет було в кожному [заповніть]? _____

НИКОЛИ НЕ КУПУВАВ СИГАРЕТ 5 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ

F2. Скільки Ви заплатили за цю покупку?

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ВІДПОВІДАЄ, НЕ ЗНАЮ, ЗАПИШІТЬ 999

--

ГРИВЕНЬ

F3. Яку марку сигарет Ви купили, коли купували їх для себе останнього разу?

- Бонд..... 1
- Кемел..... 2
- Честерфілд..... 3
- Гламур 4
- Карелія 5
- Кент 6
- Л&М 7
- Лакі Страйк 8
- Мальборо 9
- Монте Карло 10
- More 11
- Некст..... 12
- Парламент..... 13
- Прилуки 14
- Прима 15 ➔ Яку саме марку сигарет Прима Ви купили?
- Прима без фільтра..... 20
- Прима люкс 21
- Прима-оптіма 22
- Прима срібна..... 23
- Інше..... 24
- Не пам'ятаю..... 25
- Ронсон 16
- Вінстон..... 17
- Інші (УКАЖІТЬ.....)..... 18

F4. Де Ви купували останнього разу для себе сигарети?

- МАГАЗИН 2
- ВУЛИЧНИЙ ПРОДАВЕЦЬ..... 3
- ЗА КОРДОНОМ 6
- КІОСК 7
- ІНТЕРНЕТ 8
- В ІНШОЇ ЛЮДИНИ..... 9
- РЕСТОРАН / БАР 10
- ІНШЕ 11 ➔ ВКАЖІТЬ: _____
- НЕ ПАМ'ЯТАЮ 77

F5. Це були сигарети без фільтра, звичайні сигарети з фільтром чи тонкі сигарети з фільтром?

- БЕЗ ФІЛЬТРА 1
- ЗВИЧАЙНІ З ФІЛЬТРОМ..... 2
- ТОНКІ З ФІЛЬТРОМ 3

FF6. Якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте (скажімо, вдвічі), то Ви будете продовжувати курити так само, як і раніше, почнете курити більш дешеві тютюнові вироби, почнете курити менше чи припините курити?

- Будете продовжувати курити так само, як і раніше 1
- Почнете курити більш дешеві тютюнові вироби 2
- Почнете курити менше..... 3
- Припините курити 4
- Не знаю/Важко сказати..... 7

РОЗДІЛ G. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Наступні кілька запитань стосуються інформації в ЗМІ й рекламних оголошень, які Ви, можливо, помічали за останні 30 днів.

G1. За останні 30 днів чи помічали Ви інформацію про небезпеку куріння або інформацію, яка б закликала припинити курити, в якому-небудь із таких джерел?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:	ТАК	НІ	НЕ МОЖЕ БУТИ ЗАСТОСОВАНО
	▼	▼	▼
a1. В газетах?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
a2. В журналах.....	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
b. На телебаченні?.....	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
c. По радіо?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
d. На рекламних щитах?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
aa. В громадському транспорті?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
e. Інформаційні бюлетені в установах охорони здоров'я?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
bb. В освітніх закладах?.....	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
f. Де-небудь ще?	☐ 1.....	☐ 2	

> Вкажіть: _____

G2. За останні 30 днів чи помічали Ви які-небудь попередження про шкідливість куріння для здоров'я на пачках сигарет?

ТАК..... 1

НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ G4

НЕ БАЧИВ НІЯКИХ ПАЧОК СИГАРЕТ 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ G4

G3. [ЗАПИТАЙТЕ В ТОМУ ВИПАДКУ, ЯКЩО В1=1 АБО 2. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ G4]

За останні 30 днів чи помічали Ви попереджувальні написи на пачках сигарет, які б змусили Вас задуматись про те, щоб припинити курити?

ТАК..... 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ 7

G4. Протягом останніх 30 днів чи помічали Ви яку-небудь рекламу або оголошення, що сприяють продажу сигарет, в таких місцях?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:	ТАК	НІ	НЕ МОЖЕ БУТИ ЗАСТОСОВАНО
	▼	▼	▼
A. У магазинах, де продаються сигарети?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
B. На телебаченні?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
C. По радіо?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
D. На рекламних щитах?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
E. На плакатах?.....	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
F. У газетах або журналах?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
G. У кінотеатрі?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
H. В Інтернеті?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
I. В або на громадському транспорті або на зупинках/станціях?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
J. На вкладишах у пачках сигарет?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
K. Де-небудь ще?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7

> Вкажіть: _____

G5. Протягом останніх 30 днів чи помічали Ви які-небудь спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією?

- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7

G6. Протягом останніх 30 днів чи стикались Ви з якими-небудь рекламними заходами або акціями, що сприяють продажу сигарет?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:	ТАК	НІ	НЕ МОЖЕ БУТИ ЗАСТОСОВАНО
	▼	▼	▼
A. Безкоштовна роздача зразків сигарет?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
B. Конкурси із призами для покупців сигарет?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
C. Купони на одержання сигарет?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
D. Подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови покупки сигарет?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
E. Одяг або інші товари з назвою або логотипом марки сигарет?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7
F. Реклама сигарет у поштових відправленнях або електронною поштою?	☐ 1.....	☐ 2	☐ 7

РОЗДІЛ Н. ЗНАННЯ, СТАВЛЕННЯ І СПРИЙНЯТТЯ

H1. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може куріння призвести до серйозних захворювань?

ТАК..... 1

НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Н2_3

НЕ ЗНАЮ 7

H2. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може куріння призвести до таких захворювань?

ПРОЧИТАЙТЕ КОЖНИЙ ПУНКТ:

ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ
▼	▼	▼

- A. Інсульт (мозок закупорка судин головного мозку, яка може призвести до паралічу)..... 1 2..... 7
- B. Інфаркт? 1 2..... 7
- C. Рак легенів? 1 2..... 7
- D. Гостре респіраторне захворювання (ГРЗ)? 1 2..... 7
- E. Хвороба Паркінсона? 1 2..... 7
- F. Імпотенція? 1 2..... 7
- G. Туберкульоз?..... 1 2..... 7
- H. Бронхіт? 1 2..... 7
- I. Виразка шлунку? 1 2..... 7

[ПИТАННЯ Н2_1 ТІЛЬКИ ТИМ РЕСПОНДЕНТАМ, ЯКІ ЗАРАЗ КУРЯТЬ І ВВАЖАЮТЬ, ЩО КУРІННЯ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО СЕРІОЗНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ (Н1 = 1) І ТИМ, ХТО НЕ ЗНАЄ, ЧИ МОЖЕ КУРІННЯ ПРИЗВЕСТИ ДО СЕРІОЗНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ (Н1 = 7).

H2_1. [ЯКЩО (В1 = 1 АБО 2) І (Н1 = 1 АБО 7), ТОДІ СТАВТЕ ЦЕ ЗАПИТАННЯ]

Виходячи з Вашого досвіду куріння, як Ви вважаєте, та марка тютюнових виробів, яку Ви зараз курите, менш шкідлива, однаково шкідлива чи більш шкідлива порівняно з іншими марками?

МЕНШ ШКІДЛИВА..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Н2_3

ОДНАКОВО ШКІДЛИВА 2

БІЛЬШ ШКІДЛИВА 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Н2_3

[ПИТАННЯ Н2_2 ТРЕБА СТАВИТИ ВСІМ, КРІМ ТИХ, ХТО ВІДПОВІВ Н1 = 2, АБО ТИХ, ХТО ВІДПОВІВ Н2_1 = 1 АБО 3]

H2_2. Як Ви вважаєте, чи можуть деякі види сигарет бути менш шкідливими порівняно з іншими, чи всі сигарети однаково шкідливі?

МОЖУТЬ БУТИ МЕНШ ШКІДЛИВИМИ..... 1

ВСІ ОДНАКОВО ШКІДЛИВІ 2

H2_3. Чи вважаєте Ви, що сигарети викликають звикання?

ТАК..... 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ 7

- НЗ. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може вживання некурильного тютюну призвести до серйозних захворювань
- ТАК..... 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7
- НЗ_1. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може куріння кальяну призвести до серйозних захворювань
- ТАК..... 1
 НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Н4
 НЕ ЗНАЮ 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ Н4
- ННЗ_2. Як Ви вважаєте, куріння кальяну порівняно з курінням сигарет є більш шкідливим, однаково шкідливим чи менш шкідливим для здоров'я?
- МЕНШ ШКІДЛИВИМ 1
 ПРИБЛИЗНО ОДНАКОВО ШКІДЛИВИМ 2
 БІЛЬШ ШКІДЛИВИМ 3
 НЕ ЗНАЮ 7
- Н4. Ви були б за чи проти закону, що забороняє курити в закритих приміщеннях і в громадських місцях, таких як ресторани, бари?
- ЗА..... 1 → Ви повністю за чи скоріше за такий закон?
 ПРОТИ..... 2 → Ви повністю чи скоріше проти цього закону?
 НЕ ЗНАЮ 7
- Н5. Ви були б за чи проти підвищення податків на тютюнові вироби?
- ЗА..... 1 → Ви повністю чи скоріше за підвищення податків на тютюнові вироби?
 ПРОТИ... 2 → Ви повністю чи скоріше проти підвищення податків на тютюнові вироби?
 НЕ ЗНАЮ (МЕНЕ ЦЕ НЕ ЦІКАВИТЬ)..... 7
- НН6. Як, на Вашу думку, необхідно регулювати рекламу тютюнових виробів?
- Необхідно повністю заборонити рекламу тютюнових виробів 1
 Необхідно заборонити рекламу на більшості носіїв (у ЗМІ, на щитах, в Інтернеті) 2
 Необхідні більш жорсткі обмеження, ніж ті, що є зараз, але не повна заборона реклами 3
 Досить тих обмежень, які є зараз..... 4
 Необхідно дозволити рекламу тютюнових виробів на радіо й телебаченні 5
 НЕ ЗНАЮ / ВАЖКО СКАЗАТИ 7
- НН7. Як Ви вважаєте, вдихання чужого тютюнового диму шкідливе чи нешкідливе для вас?
- ШКІДЛИВЕ 1
 НЕШКІДЛИВЕ 2
 НЕ ЗНАЮ/ВАЖКО СКАЗАТИ 7

РОЗДІЛ СР. ПАЧКИ СИГАРЕТ

СР0. ЯКЩО (ПІДРАХОВАНИЙ ВІК В ПИТАННІ А2 (АБО А3) = 18, ЧИ СТАРШЕ) ТА (В1=1 АБО 2) ТА В6а =1-200 АБО 888) АБО (В10а=1-200 АБО 888), ПРОДОВЖУЙТЕ СТАВИТИ ПИТАННЯ СР1. ЯКЩО ІНШЕ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю 100

СР1. Покажіть мені, будь ласка, пачку сигарет, яка у Вас зараз є.

ТАК..... 1

ЗАРАЗ НЕМАЄ ПАЧКИ 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю

ВІДМОВА ПОКАЗАТИ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю

СР2. ІНТЕРВ'ЮЕР: ПОДИВИТЬСЯ НА ПАЧКУ СИГАРЕТ І ЗАПИШІТЬ НАСТУПНУ ІНФОРМАЦІЮ.

Попередження про шкоду куріння для здоров'я:

УКРАЇНСЬКОЮ 1 «Куріння викликає імпотенцію» 1

УКРАЇНСЬКОЮ 2 «Куріння під час вагітності шкодить вашій дитині» 2

УКРАЇНСЬКОЮ 3 «Захистіть дітей: не дозволяйте їм дихати вашим димом» 3

УКРАЇНСЬКОЮ 4 «Тютюновий дим шкодить здоров'ю тих, хто вас оточує». 4

УКРАЇНСЬКОЮ 5 «Куріння викликає залежність, не починайте курити!» 5

УКРАЇНСЬКОЮ 6 «Курці помирають рано» 6

РОСІЙСЬКОЮ..... 7

МОЛДОВСЬКОЮ..... 8

ІНШОЮ МОВОЮ 9 → вкажіть _____

НЕМАЄ ПОПЕРЕДЖЕННЯ 10

СР3. Вміст СМОЛИ– (в мг) _____

СР4. Вміст НІКОТИНУ (в мг) _____

СР5. Максимальна роздрібна ціна (внизу пачки) — (в копійках) _____

СР6. Дата виробництва (внизу пачки) — число-місяць-рік _____

СР7. Відмітьте марку сигарет пачки в списку, наведеному нижче

Бонд..... 1

Кемел 2

Честерфілд 3

Гламур..... 4

Карелія..... 5

Кент 6

Л&М 7

Лакі Страйк..... 8

Мальборо 9

Монте Карло..... 10

Море..... 11

Некст 12

Парламент 13

Прилуки..... 14

Прима..... 15 ➔

Яку саме марку сигарет Прима Ви купили?

Прима без фільтра..... 20

Прима люкс 21

Прима-оптіма 22

Прима срібна..... 23

Інше..... 24

Ронсон..... 16

Вінстон 17

Інші (УКАЖІТЬ _____)..... 18

Додаток С: Розрахунок похибки вибірки

На показники, розраховані на основі вибіркового дослідження, впливають похибки двох типів: ті, що не пов'язані з вибіркою, та ті, що пов'язані з вибіркою. Похибки, не пов'язані з вибіркою, з'являються в результаті помилок, зроблених у процесі збору та обробки даних, таких як неспроможність знайти або провести інтерв'ю в потрібному домогосподарстві, неправильне розуміння запитання чи то інтерв'юером, чи то респондентом, а також помилки введення даних. Хоча протягом упровадження проекту GATS — Україна були докладені значні зусилля, щоб мінімізувати цей тип похибок, їх неможливо уникнути та складно оцінити статистично.

З іншого боку, похибки вибірки можна розрахувати статистично. Вибірка респондентів, побудована для проекту GATS — Україна, — це лише одна з багатьох вибірок, які можна було відібрати з того самого населення, використовуючи той самий дизайн вибірки та очікуваний обсяг. Кожна з цих вибірок показала б результати, дещо відмінні від тих, які показала наша фактична вибірка. Похибки вибірки — це межа варіативності всіх можливих вибірок. Хоча рівень варіативності точно не відомий, його можна оцінити з результатів дослідження.

Похибку вибірки зазвичай вимірюють у термінах *стандартної похибки* для конкретної статистики (середнього, відсотка тощо), яка є коренем квадратним з дисперсії, поділеної на загальну кількість спостережень у одномірному розподілі. Стандартну похибку використовують для розрахунку довірчих інтервалів, у межах яких, є всі підстави припустити, знаходиться справжнє значення для населення. Наприклад, для будь-якої заданої статистики, розрахованої на підставі результатів дослідження, в 95% усіх можливих вибірок такого ж обсягу та дизайну значення цієї статистики перебуває в межах плюс-мінус подвоєна стандартна похибка цієї статистики.

Якби вибірка респондентів була сформована як проста випадкова, можна було б використовувати прості формули для розрахунку похибок вибірки. Однак вибірка проекту GATS — Україна є продуктом багатоступінчатого стратифікованого дизайну, і, відповідно, потрібно використовувати більш складні формули. Для розрахунку похибок вибірки використовувалось комп'ютерне програмне забезпечення — процедура Macro SAS (SAS версія 9.2). Ця процедура використовує метод лінеаризації Тейлора для оцінювання дисперсії результатів дослідження, виміряних у середніх або відсотках.

Метод лінеаризації Тейлора сприймає будь-яке значення відсотка або середнього як відношення $r = y / x$, де y відображає сумарне значення змінної y для вибірки, а x — загальну кількість спостережень у досліджуваній групі або підгрупі. Дисперсія r розраховується з використанням формули, наведеної нижче, де стандартна похибка є коренем квадратним з дисперсії:

$$SE^2(r) = \text{var}(r) = \frac{1}{x^2} \sum_{h=1}^H \left[\frac{m_h(1-f_h)}{m_h-1} \left(\sum_{i=1}^{m_h} z_{hi}^2 - \frac{z_h^2}{m_h} \right) \right],$$

де

$$z_{hi} = y_{hi} - rx_{hi}, \quad \text{and} \quad z_h = y_h - rx_h,$$

де h — страта: 1 — для міської місцевості і 2 — для сільської;

m_h — загальна кількість ПОВ, відібраних у h -й страті;

y_{hi} — сума зважених значень змінної y в i -й ПОВ у h -й страті;

x_{hi} — сума зважених кількостей спостережень у i -й ПОВ у h -й страті;

f_h — частка вибірки в h -й страті, яка настільки мала, що нею можна знехтувати.

Окрім стандартної похибки, процедура розраховує також *дизайн-ефект (DEFT)* для кожного показника, який визначається як відношення стандартної похибки, отриманої з використанням даного дизайну вибірки, до стандартної похибки, яка була б, якби вибірка була простою випадковою. Якщо *дизайн-ефект* дорівнює 1,00, це означає, що дизайн вибірки настільки ж ефективний, як і проста випадкова вибірка; якщо це значення більше ніж 1,00, це означає, що похибка вибірки збільшується через використання складнішого й менш ефективного зі статистичної точки зору дизайну. Процедура також розраховує відносну похибку та довірчі межі для показників.

У проекті GATS — Україна похибки вибірки були розраховані для окремих змінних, які вважаються пріоритетними. У цьому Додатку наведені результати для країни в цілому та за статтю. Таблиця С1 Додатку містить перелік показників, тип розрахунку та населення, щодо якого показник розрахований. У Таблицях С2–С4 Додатку, з іншого боку, наведені значення статистики (R), її стандартна похибка (SE), кількість незважених (N) та зважених (W) спостережень, дизайн-ефект ($DEFT$), відносна стандартна похибка (SE/R), 95%-й довірчий інтервал ($R \pm 1.96SE$) та відсоток тих, хто відповів (RRI), для кожної змінної. Вважається, що дизайн-ефект невизначений, якщо стандартна похибка для простої випадкової вибірки дорівнює нулю (коли показник близький до 0 або 1).

Таблиця С1 Додатку С. Перелік показників для розрахунку похибки вибірки, GATS, Україна, 2010

Перелік показників для розрахунку похибки вибірки, GATS, Україна, 2010		
Показник	Тип розрахунку	Населення, щодо якого розраховується
Теперішні курці тютюну	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Щоденні курці тютюну	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Ті, хто курить не щодня (час від часу)	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Теперішні курці сигарет	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Теперішні курці сигарет промислового виробництва	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Теперішні споживачі некурильного тютюну	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Колишні щоденні курці тютюну (з-поміж тих, хто коли-небудь курил щодня)	Частка у відсотках	Ті, хто коли-небудь курил щодня, віком 15 років і старші
Теперішні курці, зацікавлені в тому, щоб припинити курити	Частка у відсотках	Теперішні курці сигарет віком 15 років і старші
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити, з-поміж тих, хто курил протягом останніх 12-ти місяців	Частка у відсотках	Теперішні курці сигарет та колишні курці віком 15 років і старші, котрі припинили куріння протягом останніх 12-ти місяців, які відвідували медичного працівника протягом останніх 12-ти місяців та в яких медичний працівник запитував про куріння
Куріння дозволяється в домі	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Хто-небудь курил у домі протягом останнього місяця	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі наражались на вплив тютюнового диму на робочому місці впродовж останнього місяця	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші, котрі працюють поза домом, зазвичай працюють у закритому приміщенні, або працюють на відкритому повітрі, але мають ділянки в закритому приміщенні
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях державних установ	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші, котрі відвідували державні установи впродовж останніх 30-ти днів
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях медичних закладів	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші, котрі відвідували медичні заклади впродовж останніх 30-ти днів
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях ресторанів	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші, котрі відвідували ресторани впродовж останніх 30-ти днів
Наражались на вплив тютюнового диму в громадському транспорті	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші, котрі користувались громадським транспортом впродовж останніх 30-ти днів
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях університетів	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші, котрі відвідували університети впродовж останніх 30-ти днів

Перелік показників для розрахунку похибки вибірки, GATS–Україна, 2010		
Показник	Тип розрахунку	Населення, щодо якого розраховується
Востаннє купували сигарети в магазині	Частка у відсотках	Теперішні курці сигарет промислового виробництва віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу / акції щодо просування сигарет (окрім магазинів) або спонсорування спортивних заходів	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу сигарет	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу або акції щодо просування сигарет у магазинах	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали спонсорування спортивних заходів тютюновими компаніями	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали будь-які рекламні акції виробників сигарет	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію в будь-якому ЗМІ	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію на телебаченні	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інсульту	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інфаркту	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до раку легень	Частка у відсотках	Дорослі віком 15 років і старші

Таблиця С2 Додатку С. Похибки вибірки для загальнонаціональної вибірки, GATS, Україна, 2010

Показник	Незважаючи на кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Теперішні курці тютюну	8 173	40 023	28,84252372	0,595778586	1,41350544	27,67223915	30,01280828	0,02065626	99,9996	1,170285
Щоденні курці тютюну	8 173	40 023	25,47047186	0,583597236	1,4663667	24,32411505	26,61682866	0,0229127	99,9996	1,146357
Ті, хто курить не щодня (час від часу)	8 173	40 023	3,372051858	0,278303484	1,94277177	2,825381871	3,918721845	0,08253239	99,9996	0,54667
Теперішні курці сигарет	8 173	40 023	28,59635646	0,599824384	1,44011992	27,41812476	29,77458817	0,02097555	100,0000	1,178232
Теперішні курці сигарет промислового виробництва	8 173	40 023	28,48815074	0,599928989	1,44390602	27,30971356	29,66658792	0,0210589	100,0000	1,178437
Теперішні споживачі некурільного тютюну	8 173	40 023	0,21078308	0,074426857	2,15239265	0,064586818	0,356979343	0,35309692	99,9969	0,146196
Колишні щоденні курці тютюну (з-поміж тих, хто коли-небудь курив щодня)	3 196	14 567	25,85058192	0,910726756	1,38294495	24,06164641	27,63951742	0,03523042	99,9897	1,788936
Теперішні курці, зацікавлені в тому, щоб припинити курити	2 381	11 414	67,90284531	1,301241003	1,84978122	65,34682484	70,45886578	0,01916328	99,9971	2,55602
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити, з-поміж тих, хто курив протягом останніх 12-ти місяців	336	1 661	73,96985436	3,056256901	1,6300001	67,96646592	79,9732428	0,0413176	99,9924	6,003388
Куріння дозволяється в домі	8 173	40 023	30,6083344	0,775547903	2,31447101	29,08492996	32,13173883	0,0253378	99,9991	1,523404
Хто-небудь курив у домі протягом останнього місяця	8 173	40 023	23,492488	0,676554667	2,08139351	22,16353542	24,82144057	0,02879877	99,9854	1,328953

Показник	Незважаючи на кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Дорослі, котрі наражались на вплив тютюнового диму в місці продажу останнього місяця	3 187	17 088	33,97308953	1,183570061	1,99027911	31,64820944	36,29796962	0,03483846	99,9669	2,32488
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях державних установ	3 885	20 300	10,17199344	0,778333128	2,57575304	8,643118005	11,70086888	0,07651727	100,0000	1,528875
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях медичних закладів	2 464	12 950	6,583447172	0,655829726	1,72323976	5,295204487	7,871689856	0,09961798	100,0000	1,288243
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях ресторанів	1 845	11 212	64,13181649	1,522398354	1,85896005	61,14137787	67,12225512	0,02373858	99,9995	2,990439
Наражались на вплив тютюнового диму в громадському транспорті	5 259	28 183	17,506660127	0,84034549	2,57157334	15,85591333	19,15728921	0,04800169	99,9914	1,650688
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях університетів	594	4 596	23,54538144	2,529413633	2,11113837	18,5768683	28,51389458	0,10742717	99,9882	4,968513
Востаннє купували сигарети в магазині	2 334	11 249	67,99438556	1,446067121	2,24273795	65,15388395	70,83488716	0,02126745	99,9949	2,840502
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу / акції щодо просування сигарет (окрім магазинів) або спонсорування спортивних заходів	8 173	40 023	45,09664257	0,985820208	3,20799601	43,16020142	47,03308373	0,02186017	99,98042335	1,936441

Показник	Незважаючи на кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу сигарет	8 173	40 023	40,81394218	0,985487006	3,28590758	38,87815553	42,74972883	0,02414584	99,9868	1,935787
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу або акції щодо просування сигарет у магазинах	8 173	40 023	20,51888269	0,828233865	3,43771442	18,89198751	22,14577787	0,04036447	99,9980	1,626895
Дорослі, котрі помічали спонсорування спортивних заходів тютюновими компаніями	8 173	40 023	2,202048013	0,263862813	2,64229517	1,683743756	272035227	0,11982609	99,9990	0,518304
Дорослі, котрі помічали будь-які рекламні акції виробників сигарет	8 173	40 023	15,77577444	0,790572116	3,8444726	14,22285803	17,32869086	0,05011305	99,9936	1,552916
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію в будь-якому ЗМІ	8 173	40 023	65,9547657	0,968968596	3,41742029	64,05142607	67,85810533	0,01469141	99,9894	1,90334
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію на телебаченні	8 173	40 023	46,30897837	1,064566817	3,72529338	44,21785569	48,40010105	0,02298835	99,9990	2,091123
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань	8 173	40 023	93,13132095	0,399284385	2,03693498	9234700885	93,91563305	0,00428733	99,9662	0,784312
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інсульту	8 173	40 023	81,32529325	0,788316388	3,34428422	79,77680775	82,87377875	0,00969337	99,8379	1,548485
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інфаркту	8 173	40 023	8274364188	0,708030828	286947243	81,35286086	84,13442289	0,00855692	99,8526	1,390781
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до раку легень	8 173	40 023	95,21745927	0,322045684	1,86140638	94,58486673	95,85005182	0,00338221	99,9540	0,632593

Таблиця С3 Додатку С. Похибка вибірки для чоловіків, GATS, Україна, 2010

Показник	Незав-жена кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Теперішні курці тютюну	4 082	18 171	50,01060732	0,979835361	1,567614343	48,08592217	51,93529247	0,019592551	99,99975502	1,924685
Щоденні курці тютюну	4 082	18 171	45,44012467	0,98477829	1,596750455	43,50573015	47,3745192	0,021671998	99,99975502	1,934395
Ті, хто курить не щодня (час від часу)	4 082	18 171	4,570482647	0,473465624	2,097998214	3,640456753	5,50050854	0,103592041	99,99975502	0,930026
Теперішні курці сигарет	4 082	18 171	49,68153586	0,991530436	1,605324041	47,73387814	51,62919359	0,019957725	100,0000	1,947658
Теперішні курці сигарет промислового виробництва	4 082	18 171	49,44320649	0,991653921	1,605857918	47,49530621	51,39110678	0,020056424	100,0000	1,9479
Теперішні споживачі некурильного тютюну	4 082	18 171	0,454861223	0,163497497	2,409884585	0,133703999	0,776018447	0,35944479	99,99657031	0,321157
Колишні щоденні курці тютюну (з-поміж тих, хто коли-небудь курив щодня)	2 759	11 750	26,06525686	0,988263381	1,398255479	24,1240166	28,00649713	0,037914968	99,98645371	1,94124
Теперішні курці, зацікавлені в тому, щоб припинити курити	2 021	8 997	66,26636033	1,422433589	1,829253912	63,47228193	69,06043872	0,021465395	99,99656189	2,794078
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити, з-поміж тих, хто курив протягом останніх 12-ти місяців	268	1 225	75,24265731	3,317031168	1,582944709	68,72703142	81,75828319	0,04408445	99,99414063	6,515626
Куріння дозволяється в домі	4 082	18 171	33,63364773	0,973068434	1,731561216	31,72225481	35,54504064	0,028931398	99,99926507	1,911393
Хто-небудь курив у домі протягом останнього місяця	4 082	18 171	25,38691213	0,904613148	1,76349364	23,60998555	27,16383871	0,035633052	99,9823274	1,776927

Показник	Незав-жена кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Дорослі, котрі наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях державних установ	1 848	8 980	43,983399697	1,563828775	1,834313479	40,9121768	47,05581714	0,035554494	99,96709423	3,07182
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях державних установ	1 838	8 565	12,91829927	1,109968187	2,012956206	10,73799493	15,09860362	0,085922161	100,0000	2,180304
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях медичних закладів	927	4 266	9,242622125	1,31838875	1,920832847	6,652918431	11,83232582	0,142642286	100,0000	2,589704
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях ресторанів	1 159	6 158	65,65601409	1,876834558	1,810548688	61,9693584	69,34266978	0,028585874	99,99913793	3,686656
Наражались на вплив тютюнового диму в громадському транспорті	2 585	12 579	17,87822699	1,110787379	2,17239931	15,69631352	20,06014046	0,062130735	99,98839458	2,181913
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях університетів	315	2 080	23,23562078	3,163317362	1,767185184	17,02193407	29,44930749	0,136140859	99,98412698	6,213687
Востаннє купували сигарети в магазині	1 983	8 895	69,92244788	1,512723824	2,157659429	66,95101288	72,89388288	0,021634309	99,99498244	2,971435
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу / акції щодо просування сигарет (окрім магазинів) або спонсорвання спортивних заходів	4 082	18 171	51,5920934	1,182354925	2,284910943	49,26960019	53,91458661	0,022917367	99,9789319	2,322493
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу сигарет	4 082	18 171	46,14905639	1,228180411	2,477657034	43,73654844	48,56156435	0,026613337	99,98603626	2,412508

Показник	Незважаючи на кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу або акції щодо просування сигарет у магазинах	4 082	18 171	23,2181265	1,042404595	2,488053739	21,17053695	25,26571605	0,044896155	99,99853013	2,04759
Дорослі, котрі помічали спонсорування спортивних заходів тютюновими компаніями	4 082	18 171	3,522014332	0,462987162	2,575084899	2,612571223	4,431457442	0,131455218	99,99902009	0,909443
Дорослі, котрі помічали будь-які рекламні акції виробників сигарет	4 082	18 171	20,00757432	1,052816437	2,827059886	17,93953284	22,07561579	0,052620893	99,99289564	2,068041
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію в будь-якому ЗМІ	4 082	18 171	65,11934684	1,211727775	2,638690671	62,73915671	67,49953698	0,0186078	99,98848604	2,38019
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію на телебаченні	4 082	18 171	46,0470341	1,28200229	2,700434303	43,52880413	48,56526407	0,027841148	99,99902009	2,51823
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань	4 082	18 171	91,42937636	0,59411514	1,838721937	90,2623593	92,59639343	0,006498077	99,95688388	1,167017
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інсульту	4 082	18 171	77,89602468	1,036370696	2,546346895	75,86028748	79,93176188	0,013304539	99,81151154	2,035737
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інфаркту	4 082	18 171	79,4971592	0,985515006	2,432393501	77,56131756	81,43300085	0,012396858	99,82966036	1,935842
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до раку легень	4 082	18 171	94,5685033	0,435160198	1,504891867	93,71372054	95,42328605	0,004601534	99,94788696	0,854783

Таблиця С4 Додатку С. Похибка вибірки для жінок, GATS, Україна, 2010

Показник	Нева- жена кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн- ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Теперішні курці тютюну	4 091	21 852	11,23719757	0,674393824	1,865381332	9,912489529	12,56190561	0,060014414	99,99951112	1,324708
Щоденні курці тютюну	4 091	21 852	8,861871031	0,643376166	2 129403822	7 588269333	10,13547273	0,073164703	99,99951112	1,273602
Ті, хто курить не щодня (час від часу)	4 091	21 852	2,375323538	0,334088958	1,939113761	1,719077453	3,03157562	0,140649697	99,99951112	0,656249
Теперішні курці сигарет	4 091	21 852	11,06274853	0,671636763	1,875649366	9,743456169	12,38204089	0,060711564	100,0000	1,319292
Теперішні курці сигарет промислового виробни- цтва	4 091	21 852	11,06274853	0,671636763	1,875649366	9,743456169	12,38204089	0,060711564	100,0000	1,319292
Теперішні споживачі не- курільного тютюну	4 091	21 852	0,007971741	0,007976986	0,326579214	0	0,02364089	1,000657889	99,99731117	0,01182
Колишні щоденні курці тютюну (з-поміж тих, хто коли-небудь курив щодня)	437	2 817	24,95528248	2,369057513	1,30953426	20,30175598	29,60880898	0,094962106	99,99763135	4,653527
Теперішні курці, зацікав- лені в тому, щоб припи- нити курити	360	2 417	73,99343304	3,244722158	1,959617379	67,61989334	80,36707274	0,043851459	100,0000	6,37359
Курці, яким медичний працівник радив при- пинити курити, з-поміж тих, хто курив протягом останніх 12-ти місяців	68	436	70,39762392	6,806845436	1,511876254	57,0269733	83,76827454	0,096691423	99,98648649	13,37065
Куріння дозволяється в домі	4 091	21 852	28,09101376	0,990447331	1,936742915	26,14548358	30,03654395	0,035258511	99,99902224	1,94553
Хто-небудь курив у домі протягом останнього місяця	4 091	21 852	21,92181374	0,892424571	1,903558897	20,16882912	23,67479837	0,040709431	99,98888974	1,752985

Показник	Неважана кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Дорослі, котрі наражались на вплив тютюнового диму на робочому місці впродовж останнього місяця	1 339	8 107	22,88394112	1,59702939	1,935221793	19,74690517	26,02097708	0,069788214	99,970332	3,137036
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях державних установ	2 047	11 735	8,167386192	0,919224443	2,306114855	6361758729	9,973013655	0,112548179	100,0000	1,805627
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях медичних закладів	1 537	8 684	5,277266922	0,754200914	1,748979399	3,79579426	6,758739585	0,142915059	100,0000	1,481473
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях ресторанів	683	5 054	62,27458323	2,522770041	1,858382142	57,31922006	67,23014539	0,040510363	100,0000	4,955463
Наражались на вплив тютюнового диму в громадському транспорті	2 674	15 604	17,20702109	1,01777724	1,944319681	15,20780692	19,20623526	0,059148951	99,99439043	1,999214
Наражались на вплив тютюнового диму в приміщеннях університетів	279	2 516	23,80144886	3,456971251	1,838423788	17,01093944	30,59195827	0,145242051	99,99283154	6,790509
Востаннє купували сигарети в магазині	353	2 355	60,71083119	3,461250224	1,76292603	53,91191661	67,50974576	0,057012071	99,99433428	6,798915
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу / акції щодо просування сигарет (окрім магазинів) або спонсорвання спортивних заходів	4 091	21 852	39,69097661	1,155445093	2,281676259	37,42134223	41,96061098	0,029111027	99,98191151	2,269634
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу сигарет	4 091	21 852	36,37393545	1,162147529	2,38740804	34,09113552	38,65673538	0,031950008	99,98753361	2,2828

Показник	Незважаючи на кількість	Зважена кількість у тисячах	Розрахована частка	Стандартна похибка частки	Дизайн-ефект	95%-ва нижня межа	95%-ва верхня межа	Відносна похибка	Відсоток відповідей	Межа похибки
Дорослі, котрі помічали будь-яку рекламу або акції щодо просування сигарет у магазинах	4 091	21 852	18,26814319	1,000787035	2,744271327	16,30230278	20,2339836	0,054783183	99,99755561	1,96584
Дорослі, котрі помічали спонсорування спортивних заходів тютюновими компаніями	4 091	21 852	1,103195162	0,243038805	2,214859138	0,625795389	1,580594935	0,220304451	99,99902224	0,4774
Дорослі, котрі помічали будь-які рекламні акції виробників сигарет	4 091	21 852	1225242564	0,908927276	3,143623718	10,46702434	14,03782643	0,074183456	99,9943779	1,785401
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію в будь-якому ЗМІ	4 091	21 852	66,6500203	1,165083722	2,498319005	64,36145332	68,93858828	0,017480621	99,99022244	2 288567
Дорослі, котрі помічали антитютюнову інформацію на телебаченні	4 091	21 852	46,52718446	1,24949168	2,567180422	44,0728149	43,98155402	0,026855089	99,99951112	2,45437
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань	4 091	21 852	94,54738987	0,459209053	1,67338693	93,64536808	95,44941166	0,004856919	99,9755561	0,902022
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інсульту	4 091	21 852	84,12994078	0,873921717	2,340159248	82,4133012	85,84658035	0,010387761	99,86367098	1,71664
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до інфаркту	4 091	21 852	85,39808406	0,788238936	2,038389979	83,8497507	86,94541743	0,009230171	99,8750952	1,548333
Дорослі, котрі вважають, що куріння призводить до раку легень	4 091	21 852	95,74762431	0,425335517	1,817745779	94,91214012	96,58310851	0,004442257	99,9598883	0,835484

Додаток D–Таблиці

Таблиця 2.1: Кількість опитаних домогосподарств і респондентів та відсотки тих, хто відповів, за типом місцевості (незважені дані)–Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

	Місцевість		Усього
	міська	сільська	
Відібрані домогосподарства			
Завершене інтерв'ю–відібрана одна особа	4 381	4 268	8 649
Завершене інтерв'ю–не відібрано жодної особи	749	644	1 393
Завершена частина інтерв'ю, незавершене інтерв'ю	11	4	15
Незавершене інтерв'ю–немає відповідного респондента для опитування домогосподарства	124	75	199
Відмова домогосподарства	747	182	929
Незайняте / порожнє житло	411	670	1 081
Відібрана адреса не є домогосподарством	85	130	215
Респондент опитування домогосподарства не в змозі відповідати на запитання	42	32	74
Інша причина неучасті домогосподарства	964	314	1 278
Загальна кількість відібраних домогосподарств	7 514	6 319	13 833
Відсоток домогосподарств, які відповіли	73,1%	89,0%	80,1%
Відібрані особи			
Завершене інтерв'ю	4 076	4 097	8 173
Відібрана особа пізніше визнана як така, що не підходить для опитування	35	22	57
Відмова	135	52	187
Респондент не в змозі відповідати на запитання	28	28	56
Інша причина неучасті відібраних осіб	107	69	176
Загальна кількість відібраних осіб	4 381	4 268	8 649
Відсоток респондентів, які відповіли	93,8%	96,5%	95,1%
Загальний відсоток тих, хто відповів	68,6%	85,9%	76,2%

Загальний відсоток тих, хто відповів =

=Відсоток домогосподарств, які відповіли x Відсоток респондентів, які відповіли

Таблиця 2.2: Незважені кількості вибірки та зважені оцінки для населення за демографічними характеристиками—Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Незважена кількість	Зважена оцінка для населення	
		кількість, тис.	відсотки (95% ДІ ¹)
Усього	8 173	40 023	100,0
Вік (років)			
15–24	866	7 337	18,3 (16,9–19,7)
25–44	2 680	13 722	34,3 (32,9–35,7)
45–64	2 814	12 035	30,1 (28,8–31,4)
65+	1 813	6 928	17,3 (16,4–18,3)
Стать			
чоловіки	4 082	18 171	45,4 (44,8–46,0)
жінки	4 091	21 852	54,6 (54,0–55,2)
Місцевість			
міська	4 076	27 220	68,0 (66,5–69,5)
сільська	4 097	12 803	32,0 (30,5–33,5)
Регіон			
Західний	2 043	9 369	23,4 (22,2–24,6)
Центральний	2 540	11 964	29,9 (28,4–31,4)
Південний	2 083	10 626	26,6 (25,3–27,8)
Східний	1 507	8 063	20,1 (19,0–21,3)
Освіта[§]			
нижча за середню	1 828	7 638	19,1 (18,0–20,3)
середня	1 874	8 950	22,4 (21,1–23,8)
середня спеціальна / професійна	2 902	14 402	36,1 (34,6–37,6)
вища	1 553	8 903	22,3 (20,9–23,7)

Примітка. Відсутні дані: [0] для віку, [0] для статі, [0] для місцевості та [0] для освіти.

¹ Тут і далі — 95% довірчий інтервал.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.1: Відсотки дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння та статтю—Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Статус щодо куріння	Усього	Чоловіки	Жінки
	Відсотки (95% ДІ)		
Теперішні курці	28,8 (27,7–30,0)	50,0 (48,1–51,9)	11,2 (9,9–12,6)
щоденні курці	25,5 (24,3–26,6)	45,4 (43,5–47,4)	8,9 (7,6–10,1)
епізодичні курці	3,4 (2,8–3,9)	4,6 (3,6–5,5)	2,4 (1,7–3,0)
епізодичні курці, раніше курили щодня	1,5 (1,2–1,9)	2,4 (1,8–3,0)	0,8 (0,4–1,2)
епізодичні курці, ніколи щодня не курили	1,8 (1,4–2,3)	2,2 (1,5–2,9)	1,6 (1,0–2,1)
Колишні курці	15,1 (14,1–16,1)	23,1 (21,5–24,6)	8,5 (7,2–9,7)
колишні щоденні курці	9,4 (8,7–10,1)	16,9 (15,5–18,2)	3,2 (2,6–3,9)
колишні епізодичні курці	5,7 (4,9–6,5)	6,2 (5,2–7,3)	5,3 (4,2–6,4)
Некурці (ніколи не курили)	55,9 (54,6–57,2)	26,8 (25,1–28,5)	80,1 (78,4–81,8)

Примітка. Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

Таблиця 3.2: Кількість дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння та статтю — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Статус щодо куріння	Усього	Чоловіки	Жінки
	<i>Кількість, тис.</i>		
Теперішні курці	11 541	9 086	2 455
щоденні курці	10 192	8 256	1 936
епізодичні курці	1 349	830	519
епізодичні курці, раніше курили щодня	610	431	178
епізодичні курці, ніколи щодня не курили	735	394	341
Колишні курці	6 050	4 195	1 854
колишні щоденні курці	3 766	3 063	703
колишні епізодичні курці	2 284	1 133	1 151
Некурці (ніколи не курили)	22 378	4 875	17 502

Примітка. Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

Таблиця 3.3: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших, котрі зараз курять щодня, епізодично або не курять взагалі, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Статус щодо куріння			Усього
	щодня	епізодично ¹	зараз не курять	
	Відсотки (95% ДІ)			
Усього	25,5 (24,3–26,6)	3,4 (2,8–3,9)	71,2 (70,0–72,3)	100,0
Вік (років)				
15-24	25,0 (21,4–28,5)	5,5 (3,6–7,4)	69,5 (65,9–73,1)	100,0
25-44	35,4 (33,3–37,5)	4,5 (3,5–5,5)	60,1 (57,9–62,3)	100,0
45-64	24,7 (22,6–26,7)	2,3 (1,6–2,9)	73,1 (71,0–75,2)	100,0
65+	7,8 (6,5–9,0)	0,7 (0,4–1,1)	91,5 (90,2–92,8)	100,0
Місцевість				
міська	26,5 (24,9–28,0)	3,9 (3,1–4,6)	69,6 (68,1–71,2)	100,0
сільська	23,3 (21,9–24,7)	2,3 (1,8–2,9)	74,4 (72,9–75,8)	100,0
Регіон				
Західний	22,3 (20,4–24,3)	3,0 (1,8–4,2)	74,7 (72,6–76,9)	100,0
Центральний	23,2 (21,0–25,5)	3,8 (2,8–4,8)	73,0 (70,7–75,3)	100,0
Південний	29,7 (27,4–32,0)	3,2 (2,3–4,2)	67,1 (64,8–69,3)	100,0
Східний	26,9 (24,3–29,4)	3,5 (2,2–4,7)	69,7 (67,2–72,2)	100,0
Освіта[§]				
нижча за середню	19,3 (16,7–21,9)	2,9 (1,8–4,1)	77,8 (75,1–80,5)	100,0
середня	28,3 (25,9–30,7)	2,6 (1,7–3,5)	69,1 (66,7–71,5)	100,0
середня спеціальна/професійна	29,8 (27,9–31,8)	3,8 (2,8–4,7)	66,4 (64,3–68,5)	100,0
вища	20,7 (18,1–23,3)	3,9 (2,6–5,2)	75,4 (72,7–78,1)	100,0

Характеристики	Статус щодо куріння			Усього
	щодня	епізодично ¹	зараз не курять	
	Відсотки (95% ДІ)			
Чоловіки	45,4 (43,5–47,4)	4,6 (3,6–5,5)	50,0 (48,1–51,9)	100,0
Вік (років)				
15-24	37,4 (32,3–42,6)	7,7 (4,3–11,1)	54,9 (49,6–60,1)	100,0
25-44	56,3 (53,2–59,5)	4,2 (2,9–5,4)	39,5 (36,4–42,6)	100,0
45-64	47,0 (43,7–50,4)	3,9 (2,5–5,3)	49,1 (45,7–52,4)	100,0
65+	23,1 (19,5–26,6)	2,2 (1,1–3,3)	74,7 (71,1–78,4)	100,0
Місцевість				
міська	44,7 (42,3–47,2)	4,7 (3,4–6,0)	50,6 (48,1–53,0)	100,0
сільська	46,9 (43,9–49,9)	4,3 (3,2–5,4)	48,8 (45,8–51,7)	100,0
Регіон				
Західний	45,1 (41,4–48,8)	4,8 (2,4–7,1)	50,2 (46,5–53,8)	100,0
Центральний	43,0 (39,3–46,7)	5,5 (3,8–7,2)	51,5 (47,8–55,2)	100,0
Південний	49,0 (45,3–52,8)	3,7 (2,4–5,0)	47,3 (43,6–51,0)	100,0
Східний	44,7 (40,4–49,0)	4,2 (2,1–6,3)	51,1 (46,8–55,5)	100,0
Освіта[§]				
нижча за середню	40,3 (35,8–44,8)	5,5 (3,1–8,0)	54,2 (49,6–58,7)	100,0
середня	47,9 (43,9–51,8)	3,4 (2,1–4,6)	48,8 (44,8–52,7)	100,0
середня спеціальна/професійна	51,4 (48,3–54,4)	5,1 (3,4–6,7)	43,6 (40,5–46,7)	100,0
вища	35,8 (31,5–40,2)	4,3 (2,1–6,6)	59,8 (55,4–64,2)	100,0
Жінки	8,9 (7,6–10,1)	2,4 (1,7–3,0)	88,8 (87,4–90,1)	100,0
Вік (років)				
15-24	12,1 (7,5–16,7)	3,3 (1,3–5,2)	84,6 (79,8–89,4)	100,0
25-44	15,1 (12,6–17,7)	4,9 (3,3–6,5)	80,0 (77,2–82,8)	100,0
45-64	6,7 (4,9–8,4)	0,9 (0,4–1,4)	92,4 (90,6–94,2)	100,0
65+	0,0	0,0	100,0	100,0

Характеристики	Статус щодо куріння			Усього
	щодня	епізодично ¹	зараз не курять	
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>			
Місцевість				
міська	11,3 (9,5–13,1)	3,2 (2,2–4,1)	85,5 (83,6–87,4)	100,0
сільська	3,7 (2,7–4,6)	0,7 (0,3–1,1)	95,7 (94,7–96,7)	100,0
Регіон				
Західний	3,6 (2,1–5,2)	1,5 (0,5–2,4)	94,9 (93,1–96,6)	100,0
Центральний	6,8 (4,4–9,2)	2,4 (1,1–3,6)	90,8 (88,4–93,3)	100,0
Південний	13,5 (10,6–16,4)	2,8 (1,4–4,3)	83,7 (80,6–86,8)	100,0
Східний	12,0 (9,0–15,0)	2,9 (1,3–4,4)	85,2 (82,1–88,2)	100,0
Освіта[§]				
нижча за середню	4,4 (1,8–7,0)	1,1 (0,2–2,0)	94,5 (91,8–97,2)	100,0
середня	10,1 (7,3–12,8)	1,9 (0,6–3,1)	88,1 (85,2–91,0)	100,0
середня спеціальна/професійна	10,4 (8,1–12,7)	2,6 (1,6–3,7)	87,0 (84,6–89,4)	100,0
вища	9,5 (7,0–12,1)	3,6 (1,9–5,3)	86,9 (84,0–89,8)	100,0

¹ «Епізодично» означає не щоденне споживання.[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.4: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, які зараз курять різні види тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Будь-який тютюновий виріб для куріння	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарилли	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
			Відсотки (95% ДІ)					
Усього	28,8 (27,7–30,0)	28,6 (27,4–29,8)	28,5 (27,3–29,7)	1,1 (0,9–1,4)	0,2 (0,1–0,3)	0,7 (0,5–0,9)	2,0 (1,6–2,5)	0,0
Вік (років)								
15-24	30,5 (26,9–34,1)	29,8 (26,2–33,4)	29,8 (26,2–33,4)	0,2 (0,0–0,5)	0,2 (0,0–0,5)	1,3 (0,6–2,0)	6,0 (4,0–8,0)	0,0
25-44	39,9 (37,7–42,1)	39,7 (37,5–42,0)	39,7 (37,5–42,0)	1,1 (0,7–1,5)	0,3 (0,1–0,5)	1,1 (0,7–1,5)	2,4 (1,7–3,1)	0,0
45-64	26,9 (24,8–29,0)	26,7 (24,6–28,8)	26,6 (24,5–28,6)	1,7 (1,2–2,3)	0,1 (0,0–0,3)	0,2 (0,0–0,4)	0,4 (0,1–0,7)	0,0
65+	8,5 (7,2–9,8)	8,5 (7,2–9,8)	8,2 (6,9–9,4)	1,1 (0,6–1,5)	0,1 (0,0–0,2)	0,0	0,0	0,0
Місцевість								
міська	30,4 (28,8–31,9)	30,0 (28,4–31,6)	30,0 (28,4–31,6)	0,7 (0,4–0,9)	0,2 (0,1–0,4)	0,7 (0,4–1,0)	2,5 (1,9–3,2)	0,0
сільська	25,6 (24,2–27,1)	25,6 (24,1–27,0)	25,3 (23,9–26,8)	2,1 (1,5–2,6)	0,1 (0,0–0,1)	0,6 (0,3–1,0)	1,0 (0,5–1,5)	0,0
Регіон								
Західний	25,3 (23,1–27,4)	25,1 (23,0–27,3)	25,1 (23,0–27,3)	0,9 (0,5–1,3)	0,1 (0,0–0,2)	0,2 (0,0–0,5)	1,5 (0,7–2,3)	0,0
Центральний	27,0 (24,7–29,3)	26,7 (24,3–29,0)	26,3 (24,0–28,7)	1,9 (1,4–2,4)	0,1 (0,0–0,3)	0,7 (0,3–1,0)	2,0 (1,1–2,8)	0,0
Південний	32,9 (30,7–35,2)	32,5 (30,2–34,8)	32,5 (30,2–34,8)	1,1 (0,6–1,7)	0,4 (0,1–0,7)	0,9 (0,4–1,3)	2,9 (1,8–4,0)	0,1 (0,0–0,2)
Східний	30,3 (27,8–32,8)	30,3 (27,8–32,8)	30,3 (27,8–32,8)	0,2 (0,0–0,4)	0,1 (0,0–0,2)	0,9 (0,3–1,6)	1,7 (0,7–2,6)	0,0

Характеристики	Будь-який тютюновий виріб для куріння	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарилли	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
Освіта[§]								
нижча за середню	22,2 (19,5-24,9)	22,1 (19,4-24,8)	21,7 (19,0-24,4)	1,9 (1,2-2,5)	0,0	0,2 (0,0-0,4)	0,5 (0,0-1,0)	0,0
середня	30,9 (28,5-33,3)	30,9 (28,4-33,3)	30,8 (28,4-33,2)	1,2 (0,7-1,7)	0,1 (0,0-0,2)	0,5 (0,2-0,8)	2,1 (1,0-3,1)	0,0
середня спец. / професійна	33,6 (31,5-35,7)	33,5 (31,5-35,6)	33,5 (31,4-35,6)	1,0 (0,6-1,5)	0,3 (0,1-0,5)	0,7 (0,4-1,0)	1,9 (1,3-2,6)	0,0
вища	24,6 (21,9-27,3)	23,7 (21,0-26,4)	23,7 (21,0-26,4)	0,5 (0,1-0,9)	0,3 (0,0-0,5)	1,2 (0,6-1,8)	3,6 (2,2-4,9)	0,1 (0,0-0,2)
Чоловіки	50,0 (48,1-51,9)	49,7 (47,7-51,6)	49,4 (47,5-51,4)	2,3 (1,8-2,8)	0,4 (0,2-0,6)	1,3 (0,9-1,7)	3,2 (2,3-4,0)	0,0
Вік (років)								
15-24	45,1 (39,9-50,4)	44,5 (39,3-49,7)	44,5 (39,3-49,7)	0,4 (0,0-1,0)	0,4 (0,0-0,9)	2,3 (0,9-3,7)	7,7 (4,7-10,7)	0,0
25-44	60,5 (57,4-63,6)	60,3 (57,2-63,4)	60,3 (57,2-63,4)	2,1 (1,3-3,0)	0,6 (0,1-1,0)	1,9 (1,2-2,6)	3,9 (2,6-5,2)	0,0
45-64	50,9 (47,6-54,3)	50,5 (47,1-53,8)	50,1 (46,8-53,4)	3,5 (2,4-4,5)	0,3 (0,0-0,6)	0,4 (0,1-0,8)	0,5 (0,0-0,9)	0,1 (0,0-0,3)
65+	25,3 (21,6-28,9)	25,3 (21,6-28,9)	24,3 (20,6-27,9)	3,2 (1,9-4,6)	0,2 (0,0-0,7)	0,0	0,0	0,0
Місцевість								
міська	49,4 (47,0-51,9)	49,0 (46,5-51,5)	48,9 (46,4-51,4)	1,3 (0,8-1,9)	0,5 (0,2-0,9)	1,3 (0,8-1,9)	3,7 (2,6-4,9)	0,0
сільська	51,2 (48,3-54,2)	51,1 (48,2-54,1)	50,6 (47,6-53,5)	4,3 (3,2-5,4)	0,1 (0,0-0,3)	1,2 (0,6-1,8)	2,0 (1,0-3,0)	0,0

Характеристики	Будь-який тютюновий виріб для куріння	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарилли	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
			Відсотки (95% ДІ)					
Регіон								
Західний	49,8 (46,2–53,5)	49,8 (46,1–53,4)	49,7 (46,1–53,4)	2,0 (1,1–3,0)	0,2 (0,0–0,5)	0,5 (0,0–1,1)	2,3 (1,0–3,6)	0,0
Центральний	48,5 (44,8–52,2)	48,0 (44,2–51,8)	47,3 (43,5–51,1)	3,9 (2,8–5,1)	0,3 (0,0–0,6)	1,5 (0,8–2,3)	3,8 (2,1–5,6)	0,0
Південний	52,7 (49,0–56,4)	52,1 (48,3–55,8)	52,0 (48,3–55,8)	2,1 (1,1–3,1)	0,9 (0,2–1,6)	1,3 (0,6–2,0)	3,6 (1,8–5,4)	0,1 (0,0–0,3)
Східний	48,9 (44,5–53,2)	48,9 (44,5–53,2)	48,9 (44,5–53,2)	0,4 (0,0–0,9)	0,2 (0,0–0,5)	1,8 (0,6–3,0)	2,6 (1,1–4,1)	0,0
Освіта[§]								
нижча за середню	45,8 (41,3–50,4)	45,5 (41,0–50,1)	44,6 (40,0–49,3)	4,4 (2,9–5,9)	0,1 (0,0–0,2)	0,5 (0,0–1,0)	1,2 (0,0–2,4)	0,0
середня	51,2 (47,3–55,2)	51,2 (47,3–55,1)	51,0 (47,1–54,9)	2,4 (1,5–3,4)	0,1 (0,0–0,4)	0,7 (0,2–1,2)	1,7 (0,6–2,9)	0,0
середня спец./ професійна	56,4 (53,3–59,5)	56,3 (53,2–59,4)	56,2 (53,1–59,3)	2,0 (1,1–2,8)	0,6 (0,1–1,1)	1,3 (0,7–2,0)	3,5 (2,2–4,7)	0,0
вища	40,2 (35,8–44,6)	39,1 (34,7–43,6)	39,1 (34,7–43,6)	1,1 (0,2–1,9)	0,7 (0,1–1,2)	2,7 (1,3–4,0)	6,0 (3,5–8,5)	0,2 (0,0–0,4)
Жінки	11,2 (9,9–12,6)	11,1 (9,7–12,4)	11,1 (9,7–12,4)	0,1 (0,0–0,3)	0,0	0,2 (0,0–0,3)	1,1 (0,7–1,6)	0,0
Вік (років)								
15-24	15,4 (10,6–20,2)	14,7 (9,8–19,5)	14,7 (9,8–19,5)	0,0	0,0	0,3 (0,0–0,7)	4,2 (1,7–6,6)	0,0
25-44	20,0 (17,2–22,8)	19,8 (17,0–22,7)	19,8 (17,0–22,7)	0,1 (0,0–0,2)	0,0	0,3 (0,0–0,6)	1,0 (0,4–1,5)	0,0
45-64	7,6 (5,8–9,4)	7,6 (5,8–9,4)	7,6 (5,8–9,4)	0,4 (0,0–0,8)	0,0	0,0	0,4 (0,0–0,8)	0,0
65+	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Характеристики	Будь-який тютюновий виріб для куріння	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарилли	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
Місцевість								
міська	14,5 (12,6–16,4)	14,2 (12,4–16,1)	14,2 (12,4–16,1)	0,1 (0,0–0,3)	0,0	0,1 (0,0–0,3)	1,6 (0,9–2,2)	0,0
сільська	4,3 (3,3–5,3)	4,3 (3,3–5,3)	4,3 (3,3–5,3)	0,2 (0,0–0,3)	0,0	0,2 (0,0–0,5)	0,2 (0,0–0,4)	0,0
Регіон								
Західний	5,1 (3,4–6,9)	4,9 (3,1–6,7)	4,9 (3,1–6,7)	0,0	0,0	0,0	0,8 (0,1–1,5)	0,0
Центральний	9,2 (6,7–11,6)	8,9 (6,5–11,3)	8,9 (6,5–11,3)	0,1 (0,0–0,3)	0,0	0,0	0,4 (0,0–0,7)	0,0
Південний	16,3 (13,2–19,4)	16,1 (13,1–19,2)	16,1 (13,1–19,2)	0,3 (0,0–0,8)	0,0	0,5 (0,0–1,0)	2,3 (0,9–3,8)	0,0
Східний	14,8 (11,8–17,9)	14,8 (11,8–17,9)	14,8 (11,8–17,9)	0,0 (0,0–0,1)	0,0	0,2 (0,0–0,4)	1,0 (0,1–1,9)	0,0
Освіта[§]								
нижча за середню	5,5 (2,8–8,2)	5,5 (2,8–8,2)	5,5 (2,8–8,2)	0,1 (0,0–0,2)	0,0	0,0	0,0	0,0
середня	11,9 (9,0–14,8)	11,9 (9,0–14,8)	11,9 (9,0–14,8)	0,1 (0,0–0,3)	0,0	0,3 (0,0–0,7)	2,4 (0,7–4,1)	0,0
середня спец./ професійна	13,0 (10,6–15,4)	13,0 (10,6–15,4)	13,0 (10,6–15,4)	0,2 (0,0–0,5)	0,0	0,1 (0,0–0,3)	0,6 (0,1–1,1)	0,0
вища	13,1 (10,2–16,0)	12,4 (9,6–15,2)	12,4 (9,6–15,2)	0,1 (0,0–0,3)	0,0	0,2 (0,0–0,5)	1,8 (0,6–2,9)	0,0

Примітка. Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

¹ Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки, щодня та епізодично.

² Включаючи «Беломорканал».

§ Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.5: Кількість дорослих віком 15 років і старших, які зараз курять різні види тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Будь-який курульний тютюновий виріб	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарили	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
			Кількість, тис.					
Усього	11 541	11 445	11 402	446	74	271	820	6
Вік (років)								
15-24	2 237	2 187	2 187	13	14	95	439	0
25-44	5 476	5 454	5 454	148	38	150	331	0
45-64	3 240	3 215	3 196	210	16	25	51	6
65+	589	589	565	75	5	0	0	0
Місцевість								
міська	8 262	8 170	8 161	184	67	188	691	6
сільська	3 279	3 275	3 241	263	7	82	129	0
Регіон								
Західний	2 369	2 356	2 354	86	8	22	139	0
Центральний	3 231	3 189	3 150	224	16	84	234	0
Південний	3 499	3 458	3 456	120	44	91	310	6
Східний	2 443	2 443	2 443	16	7	75	137	0
Освіта[§]								
нижча за середню	1 696	1 688	1 659	143	2	15	37	0
середня	2 764	2 762	2 754	109	6	45	186	0
середня спец. / професійна	4 840	4 831	4 825	149	40	100	281	0
вища	2 190	2 113	2 113	45	25	111	317	6

Характеристики	Будь-який курульний тютюновий виріб	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарили	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
Чоловіки	9 086	9 028	8 984	417	74	235	575	6
Вік (років)								
15-24	1 681	1 658	1 658	13	14	85	287	0
25-44	4 080	4 069	4 069	144	38	128	263	0
45-64	2 737	2 712	2 693	185	16	22	25	6
65+	589	589	565	75	5	0	0	0
Місцевість								
міська	6 110	6 056	6 046	166	67	167	459	6
сільська	2 976	2 972	2 938	252	7	69	116	0
Регіон								
Західний	2 106	2 104	2 102	86	8	22	97	0
Центральний	2 632	2 606	2 567	214	16	84	209	0
Південний	2 557	2 526	2 524	102	44	63	175	6
Східний	1 791	1 791	1 791	15	7	67	94	0
Освіта³								
нижча за середню	1 451	1 442	1 414	139	2	15	37	0
середня	2 212	2 210	2 201	104	6	30	75	0
середня спец./ професійна	3 856	3 847	3 841	134	40	90	237	0
вища	1 517	1 478	1 478	40	25	100	227	6

Характеристики	Будь-який курильний тютюновий виріб	Будь-які сигарети ¹	Тип сигарет		Трубка	Сигари або сигарилли	Кальян	Інші вироби з курильного тютюну ²
			промислового виробництва	самокрутки				
			Кількість, тис.					
Жінки	2 455	2 417	2 417	29	0	36	245	0
Вік (років)								
15-24	555	529	529	0	0	10	151	0
25-44	1 396	1 385	1 385	5	0	22	68	0
45-64	503	503	503	24	0	3	26	0
65+	0	0	0	0	0	0	0	0
Місцевість								
міська	2 152	2 114	2 114	18	0	22	232	0
сільська	303	303	303	11	0	14	13	0
Регіон								
Західний	263	252	252	0	0	0	42	0
Центральний	598	583	583	10	0	0	26	0
Південний	942	931	931	18	0	28	135	0
Східний	652	652	652	2	0	8	43	0
Освіта[§]								
нижча за середню	246	246	246	4	0	0	0	0
середня	553	553	553	5	0	15	111	0
середня спец./ професійна	984	984	984	14	0	10	44	0
вища	673	635	635	5	0	10	90	0

Примітка. Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

¹ Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки, щодня та епізодично.

² Включаючи «Беломорканал».

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9 класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра та науковий ступінь.

Таблиця 3.6: Відсотковий розподіл теперішніх курців віком 15 років і старших за типами придбаних сигарет та статтю – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Тип придбаних сигарет	Усього	Чоловіки	Жінки
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
без фільтра	8,6 (7,5–9,8)	10,7 (9,2–12,1)	0,9 (0,2–1,6)
звичайні з фільтром	81,4 (79,3–83,5)	88,0 (86,5–89,5)	56,5 (50,0–63,0)
тонкі з фільтром	10,0 (8,2–11,8)	1,3 (0,8–1,9)	42,6 (36,1–49,1)
Усього	100,0	100,0	100,0

Таблиця 3.7: Відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, що викурюються за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Кількість сигарет, що в середньому викурюються за день ¹					Усього
	1-5	6-10	11-15	16-20	>20	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	6,5 (5,1–7,9)	26,3 (23,9–28,7)	14,0 (12,1–15,9)	41,6 (38,8–44,3)	11,6 (9,9–13,4)	100,0
Вік (років)						
15-24	9,2 (4,5–13,9)	39,0 (30,8–47,2)	16,5 (10,6–22,5)	33,2 (25,6–40,9)	2,0 (0,0–4,1)	100,0
25-44	6,5 (4,5–8,5)	24,5 (21,3–27,8)	14,0 (11,5–16,4)	43,1 (39,4–46,9)	11,9 (9,4–14,4)	100,0
45-64	4,3 (2,6–5,9)	21,9 (18,1–25,6)	13,1 (10,2–15,9)	44,4 (39,7–49,0)	16,4 (13,1–19,8)	100,0
65+	9,6 (3,7–15,6)	23,0 (16,1–29,9)	10,9 (5,5–16,3)	40,3 (31,4–49,2)	16,1 (8,3–23,8)	100,0
Місцевість						
міська	7,5 (5,6–9,5)	27,5 (24,4–30,6)	14,6 (12,1–17,0)	40,5 (37,1–43,9)	9,9 (7,8–12,0)	100,0
сільська	4,0 (2,7–5,2)	23,3 (20,0–26,6)	12,7 (10,2–15,2)	44,2 (39,8–48,6)	15,8 (12,9–18,7)	100,0
Регіон						
Західний	4,4 (2,4–6,5)	26,7 (22,1–31,3)	16,2 (11,9–20,6)	40,9 (35,1–46,7)	11,7 (8,1–15,3)	100,0
Центральний	6,1 (3,3–8,8)	28,3 (23,8–32,9)	12,8 (9,6–15,9)	39,3 (34,1–44,5)	13,6 (10,1–17,1)	100,0
Південний	7,7 (4,8–10,7)	25,1 (20,5–29,8)	13,8 (10,1–17,6)	42,2 (37,4–47,0)	11,1 (7,9–14,4)	100,0
Східний	7,3 (4,2–10,3)	25,0 (20,0–29,9)	13,7 (9,9–17,5)	44,2 (38,1–50,4)	9,8 (6,6–13,1)	100,0
Освіта[§]						
нижча за середню	6,7 (3,2–10,1)	25,2 (18,9–31,4)	10,1 (6,5–13,8)	43,2 (36,0–50,4)	14,8 (10,3–19,3)	100,0
середня	8,0 (5,0–11,1)	23,5 (19,0–28,0)	12,8 (8,9–16,6)	40,9 (35,5–46,3)	14,8 (11,1–18,6)	100,0
середня спец. / професійна	4,1 (2,3–5,9)	24,1 (20,7–27,5)	16,0 (13,1–18,9)	44,7 (40,7–48,8)	11,1 (8,5–13,7)	100,0
вища	10,1 (5,7–14,4)	35,9 (29,6–42,3)	13,9 (9,9–17,9)	34,2 (27,9–40,6)	5,8 (2,3–9,3)	100,0

Характеристики	Кількість сигарет, що в середньому викурюються за день ¹					Усього
	1-5	6-10	11-15	16-20	>20	
	Відсотки (95% ДІ)					
Чоловіки	4,1 (2,9-5,2)	21,4 (18,9-24,0)	15,0 (13,0-17,0)	45,5 (42,5-48,4)	14,1 (12,0-16,1)	100,0
Вік (років)						
15-24	5,3 (1,5-9,0)	35,2 (26,6-43,9)	19,3 (12,6-26,0)	37,6 (28,9-46,2)	2,6 (0,0-5,3)	100,0
25-44	3,7 (2,1-5,3)	18,2 (15,0-21,3)	15,2 (12,4-18,0)	48,0 (43,9-52,1)	15,0 (11,8-18,1)	100,0
45-64	2,7 (1,3-4,2)	18,4 (14,8-22,0)	13,1 (10,2-16,0)	47,2 (42,2-52,2)	18,6 (14,8-22,4)	100,0
65+	9,6 (3,7-15,6)	23,0 (16,1-29,9)	10,9 (5,5-16,3)	40,3 (31,4-49,2)	16,1 (8,3-23,8)	100,0
Місцевість						
міська	4,8 (3,2-6,4)	21,4 (18,1-24,8)	16,0 (13,3-18,7)	45,2 (41,4-49,0)	12,6 (9,9-15,2)	100,0
сільська	2,5 (1,5-3,4)	21,4 (17,9-24,9)	12,9 (10,3-15,6)	46,0 (41,3-50,7)	17,1 (14,0-20,3)	100,0
Регіон						
Західний	4,2 (2,0-6,4)	23,0 (18,4-27,7)	17,0 (12,7-21,2)	43,4 (37,6-49,2)	12,4 (8,6-16,1)	100,0
Центральний	3,5 (1,7-5,3)	25,2 (20,0-30,3)	14,0 (10,6-17,4)	41,2 (36,0-46,4)	16,1 (11,9-20,2)	100,0
Південний	4,6 (2,1-7,2)	18,6 (13,6-23,7)	14,2 (10,1-18,3)	47,8 (42,1-53,4)	14,7 (10,6-18,9)	100,0
Східний	3,8 (1,6-6,0)	18,2 (13,4-22,9)	15,1 (10,7-19,4)	50,7 (43,5-57,9)	12,3 (8,1-16,4)	100,0
Освіта[§]						
нижча за середню	6,0 (2,3-9,6)	20,8 (15,5-26,1)	11,2 (7,2-15,2)	45,4 (38,4-52,5)	16,6 (11,6-21,6)	100,0
середня	4,5 (2,4-6,6)	19,3 (15,0-23,7)	12,7 (8,8-16,7)	46,1 (40,3-51,9)	17,3 (13,0-21,6)	100,0
середня спец. / професійна	3,3 (1,6-5,1)	19,9 (16,4-23,4)	16,3 (13,3-19,3)	46,9 (42,5-51,3)	13,5 (10,4-16,6)	100,0
вища	3,6 (1,1-6,1)	28,7 (20,5-37,0)	18,1 (12,6-23,5)	41,6 (33,9-49,3)	8,0 (3,3-12,7)	100,0
Жінки	16,9 (11,8-22,1)	46,9 (39,8-54,1)	9,9 (5,6-14,2)	24,9 (18,5-31,3)	1,3 (0,0-2,6)	100,0
Вік (років)						
15-24	21,6 (6,5-36,8)	51,0 (29,4-72,6)	7,8 (0,0-19,7)	19,5 (0,9-38,2)	0,0	100,0
25-44	16,6 (9,8-23,3)	47,4 (39,0-55,9)	9,6 (4,8-14,4)	25,7 (18,6-32,7)	0,7 (0,0-1,7)	100,0
45-64	13,0 (5,6-20,4)	41,7 (28,2-55,3)	12,7 (3,5-22,0)	28,4 (16,1-40,7)	4,1 (0,0-9,3)	100,0
65+	*	*	*	*	*	100,0

Характеристики	Кількість сигарет, що в середньому викурюються за день ¹					Усього
	1-5	6-10	11-15	16-20	>20	
	Відсотки (95% ДІ)					
Місцевість						
міська	16,5 (10,7–22,2)	47,5 (39,5–55,4)	9,9 (5,1–14,7)	24,9 (17,8–32,0)	1,3 (0,0–2,8)	100,0
сільська	19,7 (9,9–29,4)	43,6 (30,1–57,1)	10,1 (2,6–17,6)	25,0 (13,2–36,8)	1,6 (0,0–3,7)	100,0
Регіон						
Західний	6,6 (0,2–13,1)	63,7 (41,9–85,4)	8,9 (0,0–22,6)	15,8 (2,0–29,7)	4,9 (0,0–14,5)	100,0
Центральний	19,5 (9,1–29,9)	44,7 (30,3–59,0)	6,1 (0,3–12,0)	29,2 (11,7–46,7)	0,5 (0,0–1,4)	100,0
Південний	17,1 (8,5–25,7)	44,8 (32,1–57,5)	12,6 (4,2–21,0)	25,2 (15,8–34,7)	0,3 (0,0–0,8)	100,0
Східний	18,1 (7,6–28,6)	46,1 (35,1–57,1)	9,4 (3,3–15,6)	24,1 (13,9–34,3)	2,3 (0,0–5,5)	100,0
Освіта[§]						
нижча за середню	11,1 (0,4–21,7)	53,4 (21,8–84,9)	3,2 (0,0–8,1)	28,7 (0,0–63,3)	3,7 (0,0–9,1)	100,0
середня	23,6 (11,5–35,6)	41,9 (28,1–55,8)	12,9 (1,3–24,5)	17,7 (6,5–28,9)	3,9 (0,0–8,9)	100,0
середня спец. / професійна	7,6 (2,1–13,2)	42,8 (33,0–52,6)	14,5 (7,3–21,6)	35,1 (24,8–45,4)	0,0	100,0
вища	27,8 (14,7–40,9)	55,8 (42,3–69,3)	2,4 (0,0–5,6)	14,0 (5,4–22,6)	0,0	100,0

¹ Серед щоденних курців сигарет, включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

* Розмір групи, щодо якої розрахований показник, менший, ніж 25 респондентів.

Середня кількість сигарет, що викурюються за день, становить 16,9 (16,5–17,4).

Середня кількість сигарет, що викурюються за день, для чоловіків становить 18,2 (17,6–18,7).

Середня кількість сигарет, що викурюються за день, для жінок становить 11,8 (10,9–12,6).

Таблиця 3.8: Відсотковий розподіл тих, хто коли-небудь курив щодня, віком 18–34 роки, за віком початку щоденного куріння та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Вік початку щоденного куріння, років ¹				Усього
	<15	15-17	18-19	20+	
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	14,7 (12,1–17,4)	39,0 (35,1–43,0)	27,1 (23,6–30,6)	19,2 (16,2–22,1)	100,0
Стать					
чоловіки	16,7 (13,3–20,1)	40,2 (35,8–44,6)	28,0 (23,9–32,0)	15,1 (12,0–18,2)	100,0
жінки	9,6 (5,2–14,0)	36,0 (27,7–44,3)	24,8 (17,8–31,7)	29,7 (22,5–36,9)	100,0
Місцевість					
міська	14,3 (11,0–17,5)	38,9 (33,9–43,8)	25,5 (21,1–29,8)	21,4 (17,7–25,1)	100,0
сільська	16,0 (11,8–20,3)	39,5 (34,1–45,0)	32,0 (26,6–37,4)	12,5 (9,2–15,7)	100,0
Регіон					
Західний	10,6 (5,6–15,6)	37,2 (30,3–44,0)	33,4 (26,0–40,9)	18,8 (12,4–25,2)	100,0
Центральний	11,6 (6,8–16,3)	42,3 (33,8–50,7)	31,5 (24,5–38,5)	14,7 (10,0–19,3)	100,0
Південний	20,1 (14,7–25,5)	40,7 (33,4–48,0)	22,9 (16,3–29,6)	16,3 (11,2–21,4)	100,0
Східний	15,5 (10,0–21,0)	34,7 (26,7–42,6)	21,3 (14,2–28,4)	28,5 (21,3–35,8)	100,0

¹ Серед респондентів віком 18–34 роки, котрі коли-небудь курили щодня

Серед респондентів віком 18–34 роки середній вік початку щоденного куріння становить 17,2 (16,9–17,4) років.

Середній вік початку щоденного куріння для чоловіків становить 16,8 (16,5–17,1) років.

Середній вік початку щоденного куріння для жінок становить 18,2 (17,7–18,7) років.

Таблиця 3.9: Відсотковий розподіл щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що проходить від пробудження до закурювання першої сигарети, та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Час від пробудження до закурювання першої сигарети				Усього
	<5 хв	6-30 хв	31-60 хв	>60 хв	
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>				
Усього	22,3 (20,1–24,6)	39,3 (36,8–41,8)	23,1 (20,7–25,4)	15,3 (13,1–17,5)	100,0
Стать					
чоловіки	23,9 (21,5–26,4)	40,1 (37,3–43,0)	22,2 (19,7–24,7)	13,8 (11,7–15,8)	100,0
жінки	15,6 (9,3–21,8)	35,9 (29,3–42,5)	26,8 (20,3–33,4)	21,7 (15,9–27,5)	100,0
Вік (років)					
15-24	22,3 (14,8–29,8)	28,0 (21,1–34,9)	27,3 (19,8–34,9)	22,4 (15,5–29,2)	100,0
25-44	20,0 (17,0–22,9)	42,2 (38,5–45,8)	22,1 (19,0–25,2)	15,7 (12,7–18,7)	100,0
45-64	24,8 (20,5–29,1)	42,1 (37,6–46,5)	22,4 (18,4–26,5)	10,7 (8,1–13,4)	100,0
65+	30,5 (21,5–39,5)	36,7 (28,2–45,2)	20,5 (13,5–27,5)	12,3 (6,1–18,5)	100,0
Місцевість					
міська	20,7 (17,8–23,7)	38,8 (35,7–41,9)	24,5 (21,4–27,6)	16,0 (13,2–18,8)	100,0
сільська	26,2 (23,0–29,4)	40,6 (36,8–44,3)	19,7 (16,6–22,9)	13,5 (10,5–16,5)	100,0
Регіон					
Західний	27,7 (22,3–33,1)	32,2 (26,5–37,8)	22,5 (17,5–27,4)	17,7 (13,0–22,3)	100,0
Центральний	22,3 (18,1–26,4)	36,4 (31,9–40,9)	26,6 (21,9–31,3)	14,7 (11,0–18,4)	100,0
Південний	23,4 (19,4–27,5)	40,0 (35,6–44,5)	21,4 (17,1–25,7)	15,1 (10,9–19,4)	100,0
Східний	15,7 (10,9–20,5)	49,0 (43,9–54,0)	21,5 (16,5–26,6)	13,8 (8,9–18,8)	100,0
Освіта[§]					
нижча за середню	34,9 (27,1–42,7)	30,4 (24,4–36,3)	21,0 (14,7–27,4)	13,7 (8,8–18,6)	100,0
середня	28,0 (23,3–32,7)	39,1 (34,1–44,1)	17,9 (13,8–21,9)	15,1 (11,4–18,8)	100,0
середня спец. / професійна	19,0 (15,7–22,3)	43,6 (40,0–47,2)	23,8 (20,4–27,2)	13,6 (10,8–16,4)	100,0
вища	12,4 (7,8–17,1)	37,6 (30,7–44,5)	30,8 (24,2–37,4)	19,2 (13,5–24,8)	100,0

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.10: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, які зараз споживають тютюн, за типами тютюнових виробів та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Тютюнові вироби, які споживаються у теперішній час			
	сигарети	некурільний тютюн	інші вироби з курільного тютюну ¹	будь-які тютюнові вироби
	Відсотки (95% ДІ)			
Усього	28,6 (27,4–29,8)	0,2 (0,1–0,4)	2,5 (2,0–3,0)	28,7 (27,6–29,9)
Вік (років)				
15-24	29,8 (26,2–33,4)	0,3 (0,0–0,5)	6,3 (4,3–8,3)	30,1 (26,5–33,8)
25-44	39,7 (37,5–42,0)	0,4 (0,0–0,8)	3,3 (2,4–4,1)	39,9 (37,7–42,2)
45-64	26,7 (24,6–28,8)	0,1 (0,0–0,2)	0,6 (0,3–1,0)	26,8 (24,7–28,8)
65+	8,5 (7,2–9,8)	0,0	0,1 (0,0–0,2)	8,5 (7,2–9,8)
Місцевість				
міська	30,0 (28,4–31,6)	0,3 (0,1–0,5)	2,9 (2,2–3,6)	30,2 (28,6–31,8)
сільська	25,6 (24,1–27,0)	0,1 (0,0–0,2)	1,5 (0,9–2,1)	25,6 (24,1–27,1)
Регіон				
Західний	25,1 (23,0–27,3)	0,1 (0,0–0,3)	1,6 (0,9–2,4)	25,2 (23,0–27,3)
Центральний	26,7 (24,3–29,0)	0,4 (0,0–0,9)	2,3 (1,4–3,2)	26,8 (24,4–29,1)
Південний	32,5 (30,2–34,8)	0,1 (0,0–0,3)	3,6 (2,4–4,9)	32,9 (30,6–35,2)
Східний	30,3 (27,8–32,8)	0,1 (0,0–0,2)	2,2 (1,1–3,3)	30,3 (27,8–32,8)
Освіта[§]				
нижча за середню	22,1 (19,4–24,8)	0,1 (0,0–0,2)	0,6 (0,1–1,1)	22,1 (19,4–24,8)
середня	30,9 (28,4–33,3)	0,2 (0,0–0,3)	2,4 (1,4–3,5)	30,9 (28,4–33,3)
середня спец. / професійна	33,5 (31,5–35,6)	0,5 (0,1–0,8)	2,5 (1,8–3,2)	33,7 (31,6–35,8)
вища	23,7 (21,0–26,4)	0,0	4,1 (2,7–5,6)	24,1 (21,4–26,8)

Характеристики	Тютюнові вироби, які споживаються у теперішній час			
	сигарети	некурильний тютюн	інші вироби з курильного тютюну ¹	будь-які тютюнові вироби
	Відсотки (95% ДІ)			
Чоловіки	49,7 (47,7–51,6)	0,5 (0,1–0,8)	3,9 (3,0–4,8)	49,9 (48,0–51,9)
Вік (років)				
15-24	44,5 (39,3–49,7)	0,4 (0,0–1,0)	8,3 (5,2–11,3)	44,9 (39,6–50,1)
25-44	60,3 (57,2–63,4)	0,8 (0,0–1,6)	5,3 (3,8–6,7)	60,7 (57,6–63,8)
45-64	50,5 (47,1–53,8)	0,2 (0,0–0,5)	0,9 (0,3–1,4)	50,6 (47,3–53,9)
65+	25,3 (21,6–28,9)	0,1 (0,0–0,3)	0,2 (0,0–0,7)	25,3 (21,6–28,9)
Місцевість				
міська	49,0 (46,5–51,5)	0,6 (0,1–1,1)	4,5 (3,3–5,7)	49,3 (46,8–51,9)
сільська	51,1 (48,2–54,1)	0,1 (0,0–0,3)	2,8 (1,7–3,9)	51,2 (48,2–54,1)
Регіон				
Західний	49,8 (46,1–53,4)	0,3 (0,0–0,7)	2,7 (1,3–4,0)	49,8 (46,2–53,5)
Центральний	48,0 (44,2–51,8)	0,9 (0,0–1,9)	4,5 (2,7–6,4)	48,3 (44,5–52,1)
Південний	52,1 (48,3–55,8)	0,3 (0,0–0,7)	4,7 (2,7–6,7)	52,7 (49,0–56,4)
Східний	48,9 (44,5–53,2)	0,1 (0,0–0,4)	3,5 (1,7–5,3)	48,9 (44,5–53,2)
Освіта[§]				
нижча за середню	45,5 (41,0–50,1)	0,2 (0,0–0,5)	1,5 (0,3–2,8)	45,5 (41,0–50,1)
середня	51,2 (47,3–55,1)	0,3 (0,0–0,6)	2,1 (0,9–3,3)	51,2 (47,3–55,1)
середня спец. / професійна	56,3 (53,2–59,4)	0,9 (0,1–1,8)	4,4 (3,1–5,7)	56,6 (53,6–59,7)
вища	39,1 (34,7–43,6)	0,0	7,3 (4,6–10,0)	39,7 (35,3–44,1)
Жінки	11,1 (9,7–12,4)	0,0	1,3 (0,8–1,7)	11,1 (9,8–12,4)
Вік (років)				
15-24	14,7 (9,8–19,5)	0,0	4,3 (1,8–6,7)	14,9 (10,1–19,8)
25-44	19,8 (17,0–22,7)	0,0	1,3 (0,6–1,9)	19,8 (17,0–22,7)
45-64	7,6 (5,8–9,4)	0,0	0,4 (0,0–0,9)	7,6 (5,8–9,4)
65+	0,0	0,0	0,0	0,0

Характеристики	Тютюнові вироби, які споживаються у теперішній час			
	сигарети	некурильний тютюн	інші вироби з курильного тютюну ¹	будь-які тютюнові вироби
	Відсотки (95% ДІ)			
Місцевість				
міська	14,2 (12,4–16,1)	0,0	1,7 (1,0–2,3)	14,3 (12,4–16,2)
сільська	4,3 (3,3–5,3)	0,0	0,4 (0,0–0,8)	4,3 (3,3–5,3)
Регіон				
Західний	4,9 (3,1–6,7)	0,0	0,8 (0,1–1,5)	4,9 (3,1–6,7)
Центральний	8,9 (6,5–11,3)	0,0	0,4 (0,0–0,7)	8,9 (6,5–11,3)
Південний	16,1 (13,1–19,2)	0,0	2,7 (1,2–4,2)	16,3 (13,2–19,4)
Східний	14,8 (11,8–17,9)	0,0	1,1 (0,1–2,1)	14,8 (11,8–17,9)
Освіта[§]				
нижча за середню	5,5 (2,8–8,2)	0,0	0,0	5,5 (2,8–8,2)
середня	11,9 (9,0–14,8)	0,0	2,7 (1,0–4,5)	11,9 (9,0–14,8)
середня спец. / професійна	13,0 (10,6–15,4)	0,0	0,7 (0,2–1,2)	13,0 (10,6–15,4)
вища	12,4 (9,6–15,2)	0,0	1,8 (0,7–2,9)	12,6 (9,7–15,4)

¹ Включаючи трубку, сигари або сигарилли, кальян та інші вироби з курильного тютюну.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.11: Кількість дорослих віком 15 років і старших, які зараз споживають тютюн, за типами тютюнових виробів та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Тютюнові вироби, які споживаються у теперішній час			
	сигарети	некурильний тютюн	інші вироби з курильного тютюну ¹	будь-які тютюнові вироби
	<i>Кількість, тис.</i>			
Усього	11 445	84	990	11 501
Вік (років)				
15-24	2 187	18	463	2 210
25-44	5 454	53	446	5 479
45-64	3 215	11	76	3 223
65+	589	2	5	589
Місцевість				
міська	8 170	75	800	8 224
сільська	3 275	9	190	3 277
Регіон				
Західний	2 356	12	154	2 358
Центральний	3 189	52	272	3 204
Південний	3 458	16	385	3 497
Східний	2 443	5	179	2 443
Освіта[§]				
нижча за середню	1 688	5	48	1 688
середня	2 762	14	218	2 762
середня спец. / професійна	4 831	65	356	4 855
вища	2 113	0	368	2 146
Чоловіки	9 028	82	717	9 074
Вік (років)				
15-24	1 658	17	308	1 671
25-44	4 069	53	356	4 095
45-64	2 712	11	47	2 719
65+	589	2	5	589
Місцевість				
міська	6 056	75	553	6 100
сільська	2 972	7	163	2 974
Регіон				
Західний	2 104	12	112	2 106
Центральний	2 606	50	246	2 621
Південний	2 526	16	230	2 556
Східний	1 791	5	128	1 791

Характеристики	Тютюнові вироби, які споживаються у теперішній час			
	сигарети	некурильний тютюн	інші вироби з курильного тютюну ¹	будь-які тютюнові вироби
	<i>Кількість, тис.</i>			
Освіта[§]				
нижча за середню	1 442	5	48	1 442
середня	2 210	12	91	2 210
середня спец. / професійна	3 847	65	301	3 871
вища	1 478	0	276	1 500
Жінки	2 417	2	274	2 428
Вік (років)				
15-24	529	2	154	540
25-44	1 385	0	90	1 385
45-64	503	0	29	503
65+	0	0	0	0
Місцевість				
міська	2 114	0	246	2 125
сільська	303	2	27	303
Регіон				
Західний	252	0	42	252
Центральний	583	2	26	583
Південний	931	0	156	942
Східний	652	0	51	652
Освіта[§]				
нижча за середню	246	0	0	246
середня	553	2	126	553
середня спец. / професійна	984	0	54	984
вища	635	0	93	645

¹ Включаючи трубку, сигари або сигарили, кальян та інші вироби з курильного тютюну.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.12: Відсотки тих, хто припинили курити, серед респондентів віком 15 років і старших, які коли-небудь курили щодня (рівень припинення куріння), за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Колишні щоденні курці (серед тих, хто будь-коли курил щодня) ^{1,2}		
	усього	чоловіки	жінки
	Відсотки (95% ДІ)		
Усього	25,9 (24,1–27,6)	26,1 (24,1–28,0)	25,0 (20,3–29,6)
Вік (років)			
15-24	15,6 (10,9–20,2)	15,5 (10,1–20,9)	15,7 (7,0–24,5)
25-44	20,4 (17,9–22,9)	17,4 (14,8–20,1)	29,2 (22,8–35,6)
45-64	28,0 (24,8–31,3)	29,4 (25,9–32,8)	19,4 (11,0–27,7)
65+	60,4 (54,8–65,9)	59,8 (54,2–65,4)	*
Місцевість			
міська	24,8 (22,5–27,0)	25,1 (22,6–27,6)	23,7 (18,6–28,9)
сільська	28,4 (25,7–31,2)	28,0 (25,1–31,0)	32,3 (22,7–42,0)
Регіон			
Західний	25,4 (21,9–28,9)	24,2 (20,8–27,6)	34,7 (19,6–49,8)
Центральний	27,1 (23,5–30,6)	26,5 (22,9–30,1)	29,9 (19,8–39,9)
Південний	24,6 (21,5–27,6)	26,4 (22,7–30,1)	18,6 (12,8–24,4)
Східний	26,5 (22,1–30,8)	27,1 (22,2–31,9)	24,5 (14,1–34,9)
Освіта[§]			
нижча за середню	28,1 (23,5–32,6)	29,0 (24,4–33,5)	22,0 (6,1–37,8)
середня	25,4 (21,7–29,0)	25,9 (22,0–29,8)	23,0 (12,2–33,7)
середня спец. / професійна	23,6 (20,8–26,4)	23,6 (20,6–26,6)	23,4 (16,8–30,0)
вища	29,8 (25,0–34,5)	29,6 (24,4–34,9)	30,2 (20,8–39,7)

¹ Теперішні некурці.

² Також відоме як рівень припинення куріння.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра та науковий ступінь.

Таблиця 3.13: Відсотковий розподіл колишніх щоденних курців віком 15 років і старших, які припинили курити, за часом, що минув після припинення куріння, та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Час, що минув після припинення куріння, років ¹				Усього
	менше 1	від 1 до 5	від 5 до 10	більше 10	
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	15,8 (13,0–18,7)	25,9 (22,0–29,7)	15,7 (13,0–18,4)	42,6 (39,1–46,1)	100,0
Стать					
чоловіки	14,7 (11,8–17,6)	21,9 (18,2–25,7)	15,3 (12,4–18,1)	48,1 (44,2–52,0)	100,0
жінки	20,7 (12,4–29,1)	42,9 (31,8–54,0)	17,8 (10,2–25,4)	18,5 (11,4–25,7)	100,0
Вік (років)					
15-24	41,7 (26,2–57,2)	46,6 (30,8–62,4)	10,2 (1,2–19,2)	1,5 (0,0–4,3)	100,0
25-44	20,6 (15,3–26,0)	36,1 (29,1–43,1)	21,6 (16,3–26,9)	21,7 (16,3–27,2)	100,0
45-64	12,3 (8,0–16,7)	21,3 (15,7–27,0)	14,8 (10,6–19,1)	51,5 (45,2–57,8)	100,0
65+	2,5 (0,6–4,4)	7,6 (4,3–11,0)	10,2 (5,8–14,6)	79,7 (74,4–85,0)	100,0
Місцевість					
міська	15,2 (11,5–18,8)	27,6 (22,5–32,8)	17,0 (13,5–20,6)	40,2 (35,6–44,8)	100,0
сільська	17,2 (12,8–21,5)	22,2 (17,1–27,3)	13,1 (9,4–16,8)	47,5 (42,3–52,6)	100,0
Регіон					
Західний	18,0 (12,3–23,7)	27,1 (20,2–33,9)	16,8 (10,7–22,9)	38,1 (31,5–44,8)	100,0
Центральний	14,5 (9,2–19,8)	25,2 (18,2–32,2)	14,8 (10,5–19,2)	45,5 (39,3–51,8)	100,0
Південний	14,8 (9,6–20,1)	23,8 (16,9–30,6)	14,7 (9,7–19,7)	46,7 (39,3–54,1)	100,0
Східний	17,0 (10,2–23,7)	28,3 (18,2–38,5)	17,3 (10,8–23,8)	37,4 (29,8–45,0)	100,0
Освіта[§]					
нижча за середню	14,5 (7,6–21,3)	13,1 (7,4–18,9)	9,2 (4,7–13,7)	63,2 (55,1–71,3)	100,0
середня	19,3 (12,3–26,3)	28,0 (19,4–36,6)	14,0 (9,1–18,9)	38,7 (30,9–46,5)	100,0
середня спец. / професійна	17,8 (13,1–22,4)	25,4 (19,7–31,0)	16,3 (11,6–21,0)	40,6 (34,4–46,8)	100,0
вища	10,0 (4,9–15,2)	33,1 (24,5–41,7)	21,6 (15,0–28,1)	35,3 (27,4–43,2)	100,0

¹ Серед колишніх щоденних курців (теперішніх некурців).

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.14: Відсотки курців¹ віком 15 років і старших, котрі здійснили спробу припинити курити, і тих, котрі здійснили таку спробу й успішно припинили курити, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Припинення куріння- здійснили спробу припинити ¹			Припинення куріння- успішно припинили ¹		
	усього	чоловіки	жінки	усього	чоловіки	жінки
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	40,5 (37,9–43,0)	39,1 (36,4–41,7)	45,6 (39,4–51,7)	6,7 (5,5–8,0)	5,8 (4,6–7,0)	10,0 (6,4–13,5)
Вік (років)						
15-24	54,1 (46,9–61,2)	53,1 (45,7–60,6)	56,5 (40,3–72,8)	12,0 (7,5–16,4)	9,6 (5,0–14,3)	18,3 (7,6–29,0)
25-44	40,7 (37,2–44,3)	39,2 (35,4–43,1)	44,9 (37,4–52,3)	6,0 (4,4–7,6)	5,0 (3,4–6,5)	8,8 (4,8–12,7)
45-64	31,3 (27,4–35,2)	30,9 (27,0–34,9)	33,3 (21,4–45,1)	4,7 (3,0–6,4)	5,1 (3,4–6,9)	2,5 (0,0–5,6)
65+	33,4 (25,1–41,7)	33,4 (25,1–41,7)	*	3,5 (0,9–6,0)	3,5 (0,9–6,0)	*
Місцевість						
міська	39,0 (35,8–42,3)	36,4 (32,9–40,0)	45,9 (39,1–52,7)	6,5 (4,9–8,1)	5,2 (3,6–6,7)	10,0 (6,0–13,9)
сільська	44,2 (40,6–47,8)	44,3 (40,4–48,1)	43,4 (32,2–54,6)	7,4 (5,6–9,3)	7,2 (5,2–9,1)	10,0 (2,5–17,4)
Регіон						
Західний	48,6 (42,8–54,5)	47,5 (41,9–53,1)	56,7 (38,4–75,1)	8,1 (5,2–10,9)	6,6 (4,1–9,0)	18,6 (4,2–33,0)
Центральний	39,5 (35,0–43,9)	40,6 (35,8–45,4)	34,7 (24,6–44,8)	6,9 (4,3–9,5)	6,0 (3,4–8,6)	10,6 (4,3–16,8)
Південний	38,1 (33,6–42,7)	34,3 (29,4–39,2)	47,9 (37,0–58,8)	5,7 (3,7–7,7)	4,4 (2,7–6,1)	9,0 (3,1–14,9)
Східний	37,2 (31,5–42,9)	33,5 (27,4–39,6)	47,4 (36,0–58,9)	6,7 (4,0–9,4)	6,7 (3,7–9,7)	6,8 (0,9–12,7)
Освіта[§]						
нижча за середню	37,1 (30,7–43,5)	37,6 (31,2–44,0)	34,3 (14,4–54,3)	6,2 (3,2–9,2)	5,0 (2,2–7,8)	12,7 (0,5–24,9)
середня	45,1 (40,1–50,2)	41,4 (36,2–46,6)	58,8 (46,5–71,2)	9,7 (6,4–13,1)	8,3 (5,1–11,6)	14,9 (4,8–25,0)
середня спец. / професійна	40,2 (36,5–43,9)	38,9 (35,0–42,7)	45,1 (36,6–53,6)	5,4 (4,0–6,9)	4,8 (3,3–6,2)	8,0 (3,7–12,3)
вища	38,4 (32,1–44,6)	38,2 (30,8–45,6)	38,8 (27,9–49,6)	6,2 (3,6–8,9)	5,7 (2,8–8,6)	7,4 (1,7–13,0)

¹ Серед теперішніх курців та колишніх курців, які утримуються від куріння менш ніж 12 місяців.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

* Розмір групи, щодо якої розрахований показник, менший, ніж 25 респондентів.

Таблиця 3.15: Відсотки курців¹ віком 15 років і старших, які відвідали медичні заклади та отримали допомогу від медичного працівника протягом 12-ти місяців, що передували інтерв'ю, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Звернення до медпрацівників та отримання допомоги у припиненні куріння			
	зверталися до медпрацівника ¹	медпрацівник ...		
		запитував про куріння ²	радив припинити курити ³	радив припинити курити, і пацієнт успішно припинив ³
	Відсотки (95% ДІ)			
Усього	32,3 (29,6–35,0)	41,7 (36,8–46,5)	74,0 (68,0–80,0)	6,3 (3,3–9,3)
Стать				
чоловіки	29,6 (26,8–32,4)	43,1 (37,7–48,5)	75,2 (68,7–81,8)	5,4 (2,2–8,6)
жінки	41,9 (36,4–47,4)	38,2 (28,9–47,5)	70,4 (57,0–83,8)	8,8 (1,3–16,3)
Вік (років)				
15-24	44,9 (37,7–52,2)	36,4 (26,9–45,9)	74,6 (61,0–88,2)	11,1 (1,6–20,6)
25-44	29,1 (25,8–32,4)	37,2 (30,7–43,7)	67,3 (57,6–77,0)	5,0 (0,7–9,3)
45-64	30,1 (25,6–34,7)	52,2 (43,4–61,1)	78,7 (70,6–86,7)	4,0 (0,6–7,4)
65+	21,9 (15,1–28,8)	62,2 (47,7–76,7)	91,2 (80,4–100,0)	6,4 (0,0–15,2)
Місцевість				
міська	35,0 (31,4–38,5)	39,2 (33,4–45,0)	70,9 (63,2–78,6)	6,7 (2,9–10,6)
сільська	25,5 (22,2–28,8)	50,0 (42,4–57,7)	82,1 (74,6–89,6)	5,1 (0,7–9,4)
Регіон				
Західний	33,8 (27,9–39,7)	57,3 (47,1–67,5)	81,9 (73,8–90,0)	6,0 (0,9–11,2)
Центральний	28,8 (24,6–33,0)	39,5 (30,6–48,4)	76,4 (65,2–87,6)	8,2 (0,7–15,7)
Південний	31,7 (26,4–37,0)	42,3 (33,0–51,5)	63,6 (51,5–75,8)	4,9 (0,1–9,8)
Східний	36,2 (29,7–42,7)	28,8 (20,0–37,6)	74,7 (58,9–90,5)	6,3 (0,0–13,4)

Характеристики	Звернення до медпрацівників та отримання допомоги у припиненні куріння			
	зверталися до медпрацівника ¹	медпрацівник ...		
		запитував про куріння ²	радив припинити курити ³	радив припинити курити, і пацієнт успішно припинив ³
	Відсотки (95% ДІ)			
Освіта[§]				
нижча за середню	26,4 (20,0–32,7)	46,4 (32,7–60,1)	59,3 (40,0–78,6)	3,8 (0,0–8,1)
середня	32,8 (27,7–37,8)	42,9 (34,5–51,3)	82,1 (71,4–92,8)	11,4 (2,5–20,3)
середня спец. / професійна	31,9 (28,2–35,5)	43,1 (36,2–50,0)	75,4 (67,0–83,7)	5,8 (1,9–9,7)
вища	37,1 (30,7–43,6)	35,7 (25,4–46,0)	69,9 (54,7–85,1)	2,0 (0,0–5,9)

¹ Серед теперішніх курців та колишніх курців, які утримуються від куріння менш ніж 12 місяців.

² Серед теперішніх курців та колишніх курців, які утримуються від куріння менш ніж 12 місяців та звертались до лікаря або іншого професійного медпрацівника протягом 12-ти місяців, що передували інтерв'ю.

³ Серед теперішніх курців та колишніх курців, які утримуються від куріння менш ніж 12 місяців, звертались до лікаря або іншого професійного медпрацівника протягом 12-ти місяців, що передували інтерв'ю, та в котрих медпрацівник запитував про статус щодо куріння.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.16: Відсотки курців¹ віком 15 років і старших, які здійснили спробу припинити курити протягом останніх 12-ти місяців та використовували різні методи, щоб припинити курити, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Використання методу для припинення куріння				
	нікотин-замісна терапія та Зибан	консультації	безрецептурні препарати	інші методи ²	не використовували жодного методу
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	1,9 (1,0–2,8)	2,7 (1,6–3,9)	4,3 (2,7–6,0)	9,7 (7,1–12,2)	84,7 (81,8–87,5)
Стать					
чоловіки	1,9 (0,9–2,9)	2,9 (1,5–4,3)	3,7 (1,9–5,5)	8,8 (6,3–11,4)	86,1 (83,1–89,2)
жінки	1,9 (0,0–4,1)	2,3 (0,0–4,7)	6,4 (2,2–10,6)	12,3 (5,5–19,1)	80,3 (73,0–87,6)
Вік (років)					
15-24	0,6 (0,0–1,5)	1,0 (0,0–2,6)	3,5 (0,0–7,5)	12,2 (5,6–18,8)	83,5 (76,2–90,8)
25-44	2,4 (0,8–3,9)	2,2 (0,5–3,9)	4,6 (2,4–6,8)	8,2 (5,3–11,1)	85,8 (82,2–89,3)
45-64	2,8 (0,3–5,3)	5,8 (2,3–9,3)	5,3 (1,5–9,2)	11,0 (5,4–16,7)	82,6 (76,2–89,0)
65+	0,0	5,0 (0,0–10,7)	1,8 (0,0–4,7)	2,8 (0,0–7,1)	90,4 (82,9–97,9)
Місцевість					
міська	2,4 (1,2–3,7)	3,5 (1,8–5,2)	4,9 (2,6–7,2)	11,2 (7,7–14,8)	82,6 (78,7–86,4)
сільська	0,7 (0,0–1,3)	1,0 (0,2–1,8)	3,2 (1,4–4,9)	6,3 (3,9–8,7)	89,3 (86,3–92,3)
Регіон					
Західний	1,1 (0,0–2,1)	1,8 (0,2–3,3)	2,2 (0,0–4,5)	6,8 (2,2–11,3)	89,0 (83,9–94,0)
Центральний	1,1 (0,1–2,1)	1,7 (0,0–3,4)	1,4 (0,1–2,8)	6,8 (3,5–10,1)	90,5 (87,0–94,0)
Південний	3,5 (0,8–6,1)	4,0 (1,0–7,0)	4,8 (1,4–8,1)	11,6 (6,0–17,3)	80,5 (74,5–86,5)
Східний	1,8 (0,1–3,5)	3,6 (0,8–6,4)	10,6 (4,8–16,4)	14,7 (8,1–21,3)	76,9 (69,4–84,5)
Освіта[§]					
нижча за середню	0,8 (0,0–2,3)	5,3 (1,1–9,4)	3,9 (0,0–10,3)	6,5 (1,8–11,1)	87,9 (80,2–95,7)
середня	1,3 (0,0–2,6)	2,0 (0,4–3,6)	2,0 (0,4–3,5)	12,0 (6,4–17,6)	84,9 (79,2–90,6)
середня спец. / професійна	2,1 (0,6–3,5)	3,2 (0,9–5,4)	7,1 (3,7–10,4)	10,0 (6,4–13,6)	82,9 (78,5–87,3)
вища	3,3 (0,0–6,7)	1,0 (0,0–2,3)	2,2 (0,1–4,3)	8,0 (1,7–14,3)	85,8 (78,3–93,3)

¹ Серед теперішніх курців, які здійснили спробу припинити курити протягом останніх 12-ти місяців, та колишніх курців, які утримуються від куріння менш ніж 12 місяців.

² Включаючи традиційні медикаментозні препарати, акупунктуру, психотерапевтичні методи, Інтернет-сайти та розсилки й інше.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.17: Відсотковий розподіл та кількість теперішніх курців сигарет віком 15 років і старших за зацікавленістю у припиненні куріння та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Зацікавленість у припиненні куріння ¹					
	зацікавлені у припиненні куріння	планують припинити протягом наступного місяця	думають про те, щоб припинити протягом наступних 2-ти місяців	хочуть припинити коли-небудь, але не протягом найближчих 12-ти місяців	не збираються припиняти курити	не знають
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	67,9 (65,3–70,5)	7,5 (6,1–9,0)	18,3 (16,3–20,4)	42,0 (39,3–44,7)	25,1 (22,7–27,4)	7,0 (5,6–8,5)
Стать						
чоловіки	66,3 (63,5–69,1)	7,2 (5,6–8,8)	17,6 (15,5–19,7)	41,5 (38,5–44,5)	26,9 (24,3–29,5)	6,8 (5,5–8,2)
жінки	74,0 (67,6–80,4)	8,8 (5,3–12,3)	21,0 (15,5–26,6)	44,1 (37,4–50,9)	18,2 (12,6–23,9)	7,8 (4,1–11,5)
Вік (років)						
15-24	77,9 (71,2–84,7)	14,8 (9,3–20,2)	22,5 (16,6–28,4)	40,7 (32,8–48,5)	16,3 (9,9–22,6)	5,8 (2,7–8,9)
25-44	71,1 (67,9–74,4)	6,0 (4,4–7,7)	18,9 (15,9–21,8)	46,3 (42,5–50,1)	21,9 (19,0–24,9)	6,9 (4,9–8,9)
45-64	60,0 (55,7–64,4)	6,1 (3,7–8,4)	15,6 (12,6–18,6)	38,3 (34,1–42,6)	32,0 (27,8–36,2)	8,0 (5,5–10,5)
65+	43,9 (35,2–52,6)	2,7 (0,3–5,0)	13,1 (8,0–18,2)	28,1 (19,7–36,5)	48,8 (40,3–57,3)	7,3 (3,0–11,7)
Місцевість						
міська	67,5 (64,2–70,8)	8,0 (6,1–9,9)	18,0 (15,4–20,6)	41,5 (38,0–44,9)	24,6 (21,6–27,7)	7,9 (6,0–9,8)
сільська	69,0 (65,6–72,4)	6,4 (4,4–8,3)	19,2 (15,8–22,5)	43,5 (39,5–47,4)	26,1 (22,9–29,3)	4,9 (3,4–6,5)
Регіон						
Західний	73,2 (68,8–77,6)	6,5 (3,7–9,2)	17,6 (12,8–22,3)	49,1 (43,5–54,7)	20,7 (16,8–24,7)	6,1 (3,6–8,6)
Центральний	72,9 (68,4–77,3)	8,3 (5,2–11,4)	17,5 (14,0–21,0)	47,0 (41,9–52,2)	21,0 (16,8–25,3)	6,1 (3,7–8,5)
Південний	64,9 (59,7–70,2)	9,5 (6,7–12,3)	18,1 (14,3–21,9)	37,3 (32,3–42,4)	28,5 (23,5–33,5)	6,6 (3,8–9,4)
Східний	60,6 (54,7–66,5)	4,8 (2,0–7,6)	20,5 (15,8–25,2)	35,3 (29,6–41,1)	29,7 (24,5–34,8)	9,7 (5,9–13,6)
Освіта^s						
нижча за середню	54,9 (47,5–62,3)	5,2 (2,6–7,9)	14,0 (9,6–18,4)	35,6 (28,6–42,7)	38,9 (31,3–46,5)	6,2 (3,3–9,1)
середня	65,6 (61,0–70,2)	9,1 (6,0–12,2)	15,6 (11,9–19,4)	40,9 (35,9–45,8)	27,7 (23,4–32,0)	6,7 (4,3–9,0)
середня спец. / професійна	71,0 (67,5–74,4)	6,1 (4,2–7,9)	19,2 (16,1–22,2)	45,7 (41,6–49,8)	21,7 (18,6–24,7)	7,4 (5,3–9,4)
вища	74,1 (68,4–79,8)	10,8 (5,9–15,7)	23,2 (17,8–28,7)	40,1 (34,1–46,1)	18,3 (13,2–23,3)	7,6 (3,9–11,3)

Характеристики	Зацікавленість у припиненні куріння ¹					
	зацікавлені у припиненні куріння	планують припинити протягом наступного місяця	думають про те, щоб припинити протягом наступних 2-ти місяців	хочуть припинити коли-небудь, але не протягом найближчих 12-ти місяців	не збираються припиняти курити	не знають
	<i>Кількість, тис.</i>					
Усього	7 751	860	2 093	4 798	2 861	803
Стать						
чоловіки	5 962	647	1 585	3 731	2 421	614
жінки	1 789	213	509	1 067	440	188
Вік (років)						
15-24	1 704	323	492	890	356	127
25-44	3 860	326	1 023	2 511	1 190	375
45-64	1 929	195	501	1 232	1 028	257
65+	258	16	77	165	287	43
Місцевість						
міська	5 496	652	1 467	3 377	2 007	642
сільська	2 254	208	626	1 420	854	160
Регіон						
Західний	1 723	152	414	1 157	488	144
Центральний	2 307	264	554	1 490	666	193
Південний	2 240	327	625	1 288	982	227
Східний	1 480	117	501	863	724	238
Освіта[§]						
нижча за середню	924	88	236	600	655	105
середня	1 812	252	431	1 128	766	184
середня спец. / професійна	3 417	293	922	2 202	1 043	354
вища	1 560	227	489	844	384	160

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.18: Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, що наражаються на вплив тютюнового диму у себе вдома, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Курити в домі дозволяється ¹	Курити в домі не дозволяється ¹	Немає жодних правил щодо куріння в домі	Хтось курить в домі принаймні щодня	Хтось курить в домі принаймні щомісяця
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	30,6 (29,1–32,1)	65,3 (63,7–66,8)	4,1 (3,4–4,8)	15,7 (14,5–16,9)	23,5 (22,2–24,8)
Стать					
чоловіки	33,6 (31,7–35,5)	62,2 (60,2–64,2)	4,1 (3,2–5,0)	17,0 (15,3–18,6)	25,4 (23,6–27,2)
жінки	28,1 (26,1–30,0)	67,8 (65,7–69,8)	4,1 (3,3–5,0)	14,7 (13,1–16,3)	21,9 (20,2–23,7)
Вік (років)					
15-24	33,9 (30,1–37,7)	61,7 (57,7–65,7)	4,4 (2,5–6,3)	19,1 (15,6–22,5)	27,4 (23,5–31,2)
25-44	33,6 (31,3–35,9)	63,3 (60,9–65,6)	3,2 (2,3–4,1)	17,8 (15,8–19,7)	26,3 (24,1–28,5)
45-64	31,2 (29,0–33,4)	65,0 (62,6–67,3)	3,8 (2,8–4,9)	15,5 (13,8–17,3)	23,5 (21,5–25,5)
65+	20,2 (17,8–22,5)	73,5 (71,0–76,1)	6,3 (4,9–7,7)	8,4 (6,8–10,0)	13,8 (11,8–15,8)
Місцевість					
міська	32,5 (30,5–34,6)	63,9 (61,8–65,9)	3,6 (2,7–4,5)	16,7 (15,1–18,4)	24,3 (22,5–26,0)
сільська	26,5 (24,5–28,5)	68,2 (66,1–70,4)	5,3 (4,2–6,4)	13,5 (12,1–15,0)	21,9 (20,0–23,7)
Регіон					
Західний	33,7 (30,9–36,5)	60,1 (57,1–63,0)	6,2 (4,7–7,8)	15,2 (13,1–17,3)	25,8 (23,3–28,3)
Центральний	25,5 (22,9–28,1)	69,8 (67,2–72,5)	4,7 (3,2–6,1)	14,1 (11,7–16,5)	19,8 (17,3–22,3)
Південний	30,0 (26,7–33,4)	67,2 (63,7–70,6)	2,8 (1,8–3,8)	16,1 (13,6–18,6)	22,9 (20,2–25,7)
Східний	35,4 (32,0–38,8)	62,0 (58,4–65,7)	2,6 (1,2–4,0)	18,2 (15,6–20,7)	27,1 (24,3–29,9)
Освіта⁸					
нижча за середню	27,4 (24,6–30,3)	66,8 (64,0–69,7)	5,7 (4,4–7,1)	14,7 (12,4–17,0)	22,1 (19,4–24,8)
середня	31,4 (28,7–34,1)	65,1 (62,1–68,0)	3,5 (2,3–4,7)	16,6 (14,4–18,8)	24,6 (22,0–27,1)
середня спец. / професійна	33,4 (30,9–35,8)	63,2 (60,7–65,7)	3,4 (2,6–4,2)	17,5 (15,4–19,6)	25,5 (23,3–27,7)
вища	28,1 (25,2–31,0)	67,3 (64,4–70,3)	4,5 (3,0–6,1)	12,7 (10,5–14,9)	20,3 (17,8–22,9)
Теперішній статус щодо куріння					
некурці ²	21,7 (20,2–23,3)	73,7 (72,1–75,4)	4,5 (3,7–5,4)	8,6 (7,7–9,6)	14,6 (13,4–15,8)

Характеристики	Курити в домі дозволяється ¹	Курити в домі не дозволяється ¹	Немає жодних правил щодо куріння в домі	Хтось курить в домі принаймні щодня	Хтось курить в домі принаймні щомісяця
	<i>Кількість, тис.</i>				
Усього	12 241	26 100	1 650	6 259	9 360
Стать					
чоловіки	6 109	11 305	749	3 063	4 585
жінки	6 132	14 795	901	3 196	4 775
Вік (років)					
15-24	2 486	4 521	321	1 395	2 006
25-44	4 608	8 680	434	2 421	3 590
45-64	3 754	7 816	460	1 861	2 812
65+	1 393	5 083	436	582	952
Місцевість					
міська	8 852	17 377	977	4 529	6 565
сільська	3 389	8 723	674	1 730	2 796
Регіон					
Західний	3 152	5 616	584	1 421	2 415
Центральний	3 050	8 354	558	1 687	2 363
Південний	3 190	7 132	298	1 701	2 423
Східний	2 849	4 998	211	1 450	2 160
Освіта[§]					
нижча за середню	2 091	5 094	436	1 116	1 682
середня	2 808	5 816	314	1 483	2 191
середня спец. / професійна	4 804	9 104	491	2 504	3 649
вища	2 504	5 995	405	1 129	1 806
Теперішній статус щодо куріння					
некурці ²	6 184	20 972	1 288	2 448	4 152

¹ Курити дозволяється або зазвичай не дозволяється, але бувають винятки.

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.19: Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі наражаються на вплив тютюнового диму на робочому місці, серед тих, хто працює в закритих приміщеннях або на відкритому повітрі, але має ділянки, розміщені у закритому приміщенні, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Дорослі, що наражаються на вплив тютюнового диму на робочому місці ¹	
	усього	некурці
	Відсотки (95% ДІ)	
Усього	34,0 (31,6–36,3)	26,6 (23,9–29,3)
Стать		
чоловіки	44,0 (40,9–47,1)	35,2 (30,8–39,7)
жінки	22,9 (19,7–26,0)	21,4 (18,3–24,5)
Вік (років)		
15-24	38,6 (31,6–45,6)	30,8 (21,9–39,7)
25-44	34,2 (31,1–37,2)	26,5 (23,0–30,1)
45-64	31,6 (28,2–35,0)	24,9 (21,3–28,6)
65+	33,0 (20,0–46,1)	31,4 (17,2–45,6)
Місцевість		
міська	34,1 (31,3–36,9)	27,1 (23,9–30,4)
сільська	33,4 (29,9–36,9)	24,8 (20,7–28,9)
Регіон		
Західний	28,8 (23,6–34,1)	19,6 (14,0–25,1)
Центральний	32,0 (27,9–36,1)	26,0 (21,2–30,8)
Південний	31,0 (27,3–34,7)	22,0 (17,6–26,4)
Східний	44,3 (38,7–50,0)	38,9 (32,0–45,7)
Освіта[§]		
нижча за середню	46,5 (37,3–55,7)	35,8 (21,7–49,9)
середня	42,1 (36,9–47,3)	36,4 (29,5–43,4)
середня спец. / професійна	34,6 (31,4–37,9)	25,4 (21,8–29,0)
вища	26,4 (22,8–30,1)	22,5 (18,5–26,5)

Характеристики	Дорослі, що наражаються на вплив тютюнового диму на робочому місці ¹	
	усього	некурці
	<i>Кількість, тис.</i>	
Усього	5 805	2 892
Стать		
чоловіки	3 950	1 438
жінки	1 855	1 454
Вік (років)		
15-24	960	450
25-44	3 018	1 371
45-64	1 735	992
65+	92	79
Місцевість		
міська	4 572	2 285
сільська	1 233	607
Регіон		
Західний	969	432
Центральний	1 691	898
Південний	1 390	600
Східний	1 755	962
Освіта[§]		
нижча за середню	420	143
середня	1 312	668
середня спец. / професійна	2 579	1 141
вища	1 467	922

¹ Протягом останніх 30-ти днів. Серед тих респондентів, котрі працюють поза домом та зазвичай працюють у закритих приміщеннях або на відкритому повітрі, але з ділянками, що знаходяться в закритому приміщенні.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.20: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших, котрі працюють у закритих приміщеннях або на відкритому повітрі, але мають ділянки в закритому приміщенні, за політикою щодо куріння на робочому місці та вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Курити заборонено скрізь у приміщенні	Курити дозволяється скрізь	Курити дозволяється у відведених місцях	Жодних правил щодо куріння	Усього
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	44,1 (41,6–46,6)	7,8 (6,5–9,1)	41,6 (39,2–44,1)	6,5 (5,4–7,5)	100,0
Стать					
чоловіки	32,7 (29,6–35,8)	11,2 (9,4–13,1)	46,6 (43,6–49,6)	9,5 (7,9–11,1)	100,0
жінки	56,8 (53,3–60,3)	4,0 (2,5–5,5)	36,1 (32,6–39,6)	3,1 (2,0–4,1)	100,0
Вік (років)					
15-24	43,7 (36,8–50,7)	13,0 (7,7–18,2)	37,1 (30,8–43,4)	6,2 (3,0–9,3)	100,0
25-44	43,1 (39,9–46,3)	7,6 (5,8–9,4)	42,5 (39,4–45,6)	6,8 (5,3–8,3)	100,0
45-64	45,7 (42,0–49,4)	6,0 (4,3–7,7)	41,9 (38,1–45,7)	6,4 (4,9–7,8)	100,0
65+	46,9 (30,8–62,9)	3,8 (0,0–9,2)	49,3 (33,3–65,3)	0,0	100,0
Місцевість					
міська	42,5 (39,6–45,5)	7,6 (6,0–9,1)	44,1 (41,1–47,0)	5,8 (4,7–7,0)	100,0
сільська	49,9 (45,6–54,3)	8,6 (6,6–10,6)	32,7 (28,6–36,8)	8,8 (6,6–10,9)	100,0
Регіон					
Західний	45,5 (39,7–51,3)	7,4 (4,7–10,1)	39,9 (34,4–45,4)	7,2 (5,1–9,4)	100,0
Центральний	48,2 (44,0–52,3)	6,4 (4,5–8,2)	39,1 (34,9–43,3)	6,4 (4,5–8,3)	100,0
Південний	42,3 (37,5–47,2)	8,6 (5,8–11,3)	43,1 (38,0–48,3)	6,0 (4,2–7,8)	100,0
Східний	39,5 (33,8–45,1)	9,2 (5,9–12,4)	44,9 (39,8–50,0)	6,5 (4,2–8,7)	100,0
Освіта[§]					
нижча за середню	33,1 (24,5–41,7)	14,6 (8,4–20,8)	47,9 (38,3–57,6)	4,4 (0,9–7,9)	100,0
середня	36,6 (32,1–41,1)	11,4 (8,2–14,6)	43,4 (38,3–48,5)	8,6 (6,1–11,2)	100,0
середня спец. / професійна	43,8 (40,3–47,3)	8,5 (6,5–10,4)	41,1 (37,7–44,4)	6,7 (5,2–8,1)	100,0
вища	50,6 (46,4–54,8)	3,7 (2,1–5,2)	40,5 (36,1–44,9)	5,2 (3,6–6,9)	100,0

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.21: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі наражаються на вплив тютюнового диму на робочому місці, серед тих, хто працюють у закритих приміщеннях або на відкритому повітрі, але мають ділянки у закритому приміщенні, за політикою щодо куріння на робочому місці та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Дорослі, що наражаються на вплив тютюнового диму на робочому місці ¹			
	курити заборонено скрізь у приміщенні	курити дозволяється скрізь	курити дозволяється у відведених місцях	жодних правил щодо куріння
	Відсотки (95% ДІ)			
Усього	8,9 (7,1–10,7)	92,0 (86,7–97,3)	44,1 (40,5–47,7)	70,6 (63,3–78,0)
Стать				
чоловіки	11,4 (8,4–14,4)	96,8 (94,2–99,5)	48,0 (43,8–52,3)	72,0 (63,9–80,2)
жінки	7,3 (5,2–9,5)	76,7 (58,9–94,5)	38,5 (32,7–44,4)	65,5 (48,6–82,4)
Вік (років)				
15-24	8,7 (3,7–13,7)	91,1 (79,9–100,0)	48,1 (36,4–59,8)	*
25-44	9,6 (6,9–12,4)	91,5 (83,2–99,8)	43,2 (38,5–47,9)	69,2 (59,0–79,5)
45-64	7,5 (4,7–10,2)	93,5 (86,1–100,0)	44,0 (38,2–49,9)	67,8 (55,8–79,7)
65+	15,7 (1,1–30,3)	*	44,6 (26,8–62,4)	*
Місцевість				
міська	8,1 (6,0–10,2)	92,5 (86,0–99,0)	44,9 (40,7–49,0)	67,8 (58,3–77,3)
сільська	11,5 (8,2–14,8)	90,3 (82,7–97,9)	40,6 (34,7–46,4)	77,2 (67,2–87,2)
Регіон				
Західний	9,2 (5,4–12,9)	97,1 (92,8–100,0)	32,2 (24,0–40,5)	66,9 (52,4–81,5)
Центральний	11,9 (8,2–15,6)	94,6 (87,6–100,0)	39,6 (32,6–46,7)	75,9 (63,0–88,8)
Південний	7,3 (4,1–10,4)	86,7 (73,8–99,6)	40,0 (33,6–46,5)	51,8 (35,9–67,8)
Східний	5,7 (2,3–9,0)	91,6 (81,5–100,0)	62,4 (55,5–69,3)	86,7 (76,6–96,8)

Характеристики	Дорослі, що наражаються на вплив тютюнового диму на робочому місці ¹			
	курити заборонено скрізь у приміщенні	курити дозволяється скрізь	курити дозволяється у відведених місцях	жодної політики щодо куріння
	Відсотки (95% ДІ)			
Освіта[§]				
нижча за середню	15,0 (5,2–24,9)	83,4 (67,0–99,7)	52,9 (38,7–67,2)	*
середня	10,0 (5,3–14,7)	94,4 (88,6–100,0)	50,3 (42,0–58,6)	68,2 (53,7–82,7)
середня спец. / професійна	8,4 (5,6–11,1)	96,7 (91,5–100,0)	43,4 (38,6–48,3)	75,4 (65,3–85,5)
вища	8,5 (5,6–11,5)	78,4 (53,9–100,0)	39,3 (33,1–45,4)	65,2 (49,2–81,3)

¹ Протягом останніх 30-ти днів. Серед тих респондентів, котрі працюють поза домом та зазвичай працюють у закритих приміщеннях або на відкритому повітрі, але з ділянками в закритому приміщенні.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

* Розмір групи, щодо якої розрахований показник, менший, ніж 25 респондентів.

Таблиця 3.22: Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі наражались на вплив тютюнового диму в громадських місцях протягом останніх 30-ти днів, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Відсоток тих, хто наражався на вплив тютюнового диму, серед тих, хто відвідував відповідні заклади протягом останніх 30-ти днів					
	державні установи	медичні установи	ресторани або кафе	громадський транспорт	вищі навчальні заклади	приватні компанії
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>					
Усього	10,2 (8,6–11,7)	6,6 (5,3–7,9)	64,1 (61,1–67,1)	17,5 (15,9–19,2)	23,5 (18,6–28,5)	31,8 (28,7–34,8)
Стать						
чоловіки	12,9 (10,7–15,1)	9,2 (6,7–11,8)	65,7 (62,0–69,3)	17,9 (15,7–20,1)	23,2 (17,0–29,4)	38,1 (34,0–42,2)
жінки	8,2 (6,4–10,0)	5,3 (3,8–6,8)	62,3 (57,3–67,2)	17,2 (15,2–19,2)	23,8 (17,0–30,6)	23,8 (19,1–28,6)
Вік (років)						
15-24	14,8 (10,7–18,9)	5,8 (2,6–9,1)	67,9 (63,0–72,7)	20,5 (16,9–24,1)	27,5 (19,8–35,2)	28,9 (22,0–35,9)
25-44	9,4 (7,2–11,6)	6,9 (4,6–9,1)	64,7 (60,7–68,6)	19,1 (16,8–21,4)	17,3 (11,0–23,5)	33,6 (29,4–37,9)
45-64	8,9 (6,8–11,0)	7,2 (4,9–9,4)	54,2 (47,2–61,2)	16,0 (13,6–18,4)	18,3 (9,7–26,9)	32,1 (27,2–36,9)
65+	7,3 (4,3–10,3)	5,8 (2,7–8,9)	43,3 (23,0–63,5)	9,9 (7,2–12,5)	*	14,0 (3,1–24,9)
Місцевість						
міська	11,5 (9,5–13,5)	7,6 (5,9–9,3)	68,6 (65,1–72,1)	18,7 (16,6–20,7)	24,8 (19,1–30,5)	31,0 (27,3–34,7)
сільська	6,8 (5,1–8,4)	4,2 (2,5–5,8)	48,9 (43,6–54,2)	14,1 (11,6–16,6)	17,8 (9,1–26,5)	34,4 (29,1–39,7)
Регіон						
Західний	8,2 (5,3–11,0)	5,4 (3,3–7,6)	58,7 (53,0–64,3)	13,4 (10,6–16,2)	22,5 (13,6–31,4)	34,1 (27,0–41,1)
Центральний	8,6 (5,9–11,2)	4,7 (2,6–6,7)	61,5 (56,4–66,7)	17,5 (14,9–20,0)	15,0 (8,2–21,8)	30,7 (25,7–35,7)
Південний	10,7 (8,1–13,2)	7,8 (4,9–10,8)	65,9 (59,0–72,8)	15,6 (12,6–18,7)	23,8 (14,6–33,1)	25,2 (19,3–31,2)
Східний	14,0 (9,9–18,0)	9,6 (6,2–13,0)	73,0 (66,4–79,6)	24,2 (19,5–29,0)	40,7 (26,5–54,9)	39,2 (31,9–46,5)
Освіта[§]						
нижча за середню	8,1 (5,2–11,0)	3,3 (1,5–5,1)	58,5 (49,1–67,9)	16,1 (12,0–20,2)	22,4 (2,9–41,9)	28,1 (17,2–39,1)
середня	10,7 (7,3–14,2)	4,4 (2,0–6,9)	64,9 (58,4–71,4)	16,3 (13,3–19,3)	26,2 (17,8–34,5)	33,0 (26,6–39,4)
середня спец. / професійна	9,2 (7,1–11,3)	7,0 (4,9–9,1)	61,3 (56,3–66,3)	17,0 (14,7–19,3)	24,0 (14,4–33,6)	34,4 (29,7–39,2)
вища	11,7 (9,1–14,3)	8,9 (5,8–12,0)	68,0 (63,3–72,8)	20,0 (17,3–22,6)	21,0 (13,9–28,1)	28,9 (24,3–33,5)

Характеристики	Відсоток тих, хто наражався на вплив тютюнового диму, серед тих, хто відвідував відповідні заклади протягом останніх 30-ти днів					
	державні установи	медичні установи	ресторани або кафе	громадський транспорт	вищі навчальні заклади	приватні компанії
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>					
Статус щодо куріння						
теперішні курці сигарет ¹	12,4 (9,5–15,4)	10,6 (6,7–14,6)	68,7 (64,3–73,1)	18,8 (16,0–21,6)	28,4 (19,0–37,9)	39,2 (33,8–44,6)
некурці ²	9,4 (7,8–11,1)	5,7 (4,3–7,0)	60,8 (56,9–64,7)	16,9 (15,2–18,7)	22,0 (16,8–27,3)	27,4 (23,7–31,1)
<i>Кількість, тис.</i>						
Усього	2 065	853	7 190	4 934	1 082	3 042
Стать						
чоловіки	1 107	394	4 043	2 249	483	2 025
жінки	958	458	3 147	2 685	599	1 017
Вік (років)						
15-24	623	155	2 995	1 338	767	582
25-44	730	317	3 249	1 946	198	1 607
45-64	565	274	883	1 352	105	820
65+	147	107	63	298	*	33
Місцевість						
міська	1 679	696	5 942	3 917	936	2 287
сільська	386	157	1 248	1 017	147	755
Регіон						
Західний	350	170	1 713	873	256	606
Центральний	568	187	2 156	1 411	232	966
Південний	532	270	1 631	1 161	262	640
Східний	614	226	1 690	1 489	332	830
Освіта[§]						
нижча за середню	214	65	637	645	75	171
середня	439	111	1 595	1 046	400	538
середня спец. / професійна	688	337	2 358	1 819	278	1 311
вища	710	324	2 571	1 386	330	1 012
Статус щодо куріння						
теперішні курці сигарет ¹	654	261	2 989	1 567	304	1 371
некурці ²	1 409	592	4 115	3 348	768	1 654

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

* Розмір групи, щодо якої розрахований показник, менший, ніж 25 респондентів.

Таблиця 3.23: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, які вважають, що куріння має бути заборонене в закритих приміщеннях певних громадських місць, за статусом щодо куріння – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Громадські місця	Усього	Теперішні курці сигарет ¹	Некурці ²
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
Медичні установи	98,4 (97,9–98,9)	96,9 (95,8–98,0)	99,0 (98,6–99,4)
Робочі місця	91,1 (90,0–92,2)	80,9 (78,5–83,2)	95,0 (94,1–95,9)
Ресторани або кафе	74,8 (73,0–76,7)	53,7 (50,6–56,8)	83,4 (81,5–85,2)
Бари	67,1 (65,1–69,1)	44,0 (40,9–47,0)	76,6 (74,5–78,8)
Громадський транспорт	99,6 (99,4–99,8)	99,4 (99,1–99,7)	99,7 (99,5–99,9)
Школи	99,6 (99,4–99,8)	99,4 (99,1–99,8)	99,7 (99,4–100,0)
Університети	95,8 (94,9–96,7)	92,8 (91,2–94,5)	97,0 (96,2–97,9)
Релігійні установи	99,8 (99,7–100,0)	99,9 (99,7–100,0)	99,8 (99,6–100,0)

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не кував.

Таблиця 3.24: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших, котрі наражалися на дію тютюнового диму протягом останніх 30-ти днів у різних місцях, за частотою нараженості на вплив тютюнового диму та статтю – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Частота нараженості на вплив чужого тютюнового диму	Усього	Чоловіки	Жінки
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
Майже ніколи, рідко	47,9 (46,2–49,5)	36,8 (34,8–38,9)	57,1 (54,9–59,2)
Кілька разів на тиждень	19,3 (18,0–20,6)	21,9 (20,1–23,7)	17,2 (15,4–18,9)
Майже щодня	24,9 (23,4–26,5)	31,1 (29,0–33,2)	19,8 (17,9–21,7)
Кілька годин на день	7,9 (7,0–8,8)	10,2 (8,8–11,6)	6,0 (4,9–7,0)
Усього	100,0	100,0	100,0

Таблиця 3.25: Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших, за марками сигарет, придбаних під час останньої покупки, та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Марка сигарет, придбаних під час останньої покупки										Усього
	Прилуки	Chesterfield	Bond	Winston	Прима срібна	Малboro	Прима без фільтра	Monte Carlo	Інші	Усього	
Усього	9,0 (7,6-10,3)	8,2 (6,8-9,6)	7,7 (6,3-9,2)	7,1 (5,6-8,6)	6,4 (5,1-7,6)	6,1 (4,7-7,6)	4,8 (3,9-5,7)	4,5 (3,4-5,6)	46,2 (43,5-49,0)	100,0	
Стать	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>										
чоловіки	10,5 (8,9-12,2)	8,6 (7,0-10,2)	8,2 (6,7-9,8)	6,5 (5,1-8,0)	7,6 (6,1-9,1)	5,9 (4,4-7,3)	6,0 (4,8-7,1)	4,5 (3,2-5,7)	42,2 (39,3-45,1)	100,0	
жінки	3,1 (1,2-5,1)	6,7 (3,4-10,0)	5,8 (2,9-8,7)	9,2 (5,1-13,3)	1,8 (0,7-2,9)	7,0 (3,7-10,4)	0,3 (0,0-0,8)	4,6 (2,4-6,8)	61,4 (55,3-67,5)	100,0	
Вік (років)	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>										
15-24	4,8 (2,3-7,4)	15,3 (9,9-20,7)	13,0 (8,1-17,8)	15,3 (10,0-20,6)	0,8 (0,0-1,8)	10,4 (6,2-14,7)	0,0	4,6 (1,6-7,6)	35,8 (28,0-43,5)	100,0	
25-44	10,1 (8,0-12,3)	9,3 (7,3-11,4)	7,5 (5,8-9,3)	7,2 (5,3-9,2)	6,6 (4,7-8,5)	7,8 (5,4-10,1)	2,0 (1,2-2,8)	5,9 (4,2-7,6)	43,5 (39,7-47,2)	100,0	
45-64	10,6 (7,9-13,3)	2,6 (1,1-4,2)	5,3 (3,5-7,1)	2,5 (1,1-3,8)	9,3 (7,1-11,6)	1,4 (0,2-2,7)	9,4 (7,1-11,8)	2,6 (1,3-4,0)	56,1 (51,6-60,7)	100,0	
65+	4,3 (1,0-7,6)	0,9 (0,0-2,7)	3,2 (0,1-6,4)	0,0	8,6 (1,9-15,4)	0,0	24,4 (17,8-31,1)	0,9 (0,0-2,7)	57,6 (48,8-66,4)	100,0	
Місцевість	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>										
міська	7,8 (6,2-9,5)	9,0 (7,2-10,9)	7,3 (5,6-9,0)	7,9 (6,0-9,8)	3,0 (1,8-4,3)	7,9 (5,9-9,8)	3,2 (2,1-4,2)	4,7 (3,3-6,1)	49,2 (45,7-52,6)	100,0	
сільська	11,9 (9,6-14,3)	6,0 (4,3-7,7)	8,7 (6,0-11,4)	5,1 (3,3-6,9)	14,7 (11,9-17,5)	1,7 (0,8-2,7)	9,0 (7,0-10,9)	3,9 (2,3-5,6)	38,9 (35,2-42,6)	100,0	

Характеристики	Марка сигарет, придбаних під час останньої покупки										Усього
	Прилуки	Chesterfield	Bond	Winston	Прима срібна	Marlboro	Прима без фільтра	Monte Carlo	Інші		
Регіон	Відсотки (95% ДІ)										
Західний	9,5 (6,4-12,6)	7,5 (4,7-10,4)	13,8 (9,1-18,5)	5,3 (2,6-8,0)	20,6 (16,1-25,0)	7,1 (3,8-10,3)	5,0 (3,0-6,9)	1,4 (0,2-2,6)	29,9 (23,2-36,5)		100,0
Центральний	9,1 (6,5-11,7)	10,0 (7,0-13,1)	6,2 (3,9-8,5)	6,8 (4,2-9,4)	6,5 (4,1-8,8)	8,8 (5,4-12,3)	8,9 (6,7-11,2)	3,3 (1,7-4,9)	40,4 (35,1-45,6)		100,0
Південний	7,3 (5,3-9,2)	8,3 (5,5-11,1)	6,1 (4,1-8,0)	7,8 (5,1-10,6)	1,1 (0,2-1,9)	4,6 (2,4-6,8)	2,5 (1,3-3,6)	7,1 (4,6-9,6)	55,3 (50,7-60,0)		100,0
Східний	10,7 (7,3-14,2)	6,3 (4,0-8,6)	6,1 (3,5-8,7)	8,2 (4,6-11,7)	0,0	3,9 (1,7-6,1)	2,6 (1,1-4,1)	5,4 (2,5-8,2)	56,8 (51,4-62,1)		100,0
Освіта[§]											
нижча за середню	8,4 (4,9-11,9)	4,5 (2,1-6,9)	4,2 (1,7-6,8)	5,2 (1,9-8,4)	6,5 (3,3-9,8)	2,7 (0,5-5,0)	11,0 (7,6-14,3)	3,7 (0,4-7,0)	53,8 (47,2-60,4)		100,0
середня	10,0 (7,2-12,8)	9,2 (6,0-12,4)	9,7 (6,7-12,7)	6,6 (3,7-9,6)	6,0 (4,2-7,9)	5,4 (2,8-8,0)	6,3 (4,1-8,5)	5,4 (3,0-7,7)	41,3 (36,7-46,0)		100,0
середня спец. / професійна	10,9 (8,7-13,1)	7,3 (5,2-9,3)	9,2 (6,9-11,5)	6,7 (4,8-8,7)	8,3 (6,2-10,5)	4,7 (2,7-6,8)	3,3 (2,2-4,4)	4,9 (3,4-6,5)	44,6 (40,7-48,5)		100,0
вища	3,9 (1,7-6,1)	12,0 (7,3-16,7)	3,9 (2,0-5,9)	9,2 (5,7-12,7)	2,4 (0,0-4,8)	13,0 (8,0-18,0)	1,6 (0,4-2,8)	3,2 (1,0-5,4)	50,9 (43,8-57,9)		100,0

§ Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.26: Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за місцями останньої покупки сигарет та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Де купували сигарети промислового виробництва востаннє				Усього
	магазин	кіоск	вуличний продавець	інше	
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	68,0 (65,2–70,8)	26,8 (24,0–29,5)	3,0 (2,1–3,9)	2,2 (1,5–3,0)	100,0
Стать					
чоловіки	69,9 (67,0–72,9)	24,9 (21,9–27,9)	2,7 (1,8–3,6)	2,4 (1,6–3,3)	100,0
жінки	60,7 (53,9–67,5)	33,7 (27,3–40,2)	4,1 (1,1–7,1)	1,4 (0,3–2,5)	100,0
Вік (років)					
15-24	60,3 (53,5–67,1)	36,7 (29,8–43,6)	2,4 (0,3–4,5)	0,6 (0,0–1,3)	100,0
25-44	69,1 (65,4–72,9)	24,8 (21,4–28,2)	3,2 (1,8–4,7)	2,8 (1,7–3,9)	100,0
45-64	69,6 (65,1–74,1)	25,3 (20,9–29,7)	3,0 (1,4–4,7)	2,1 (0,6–3,6)	100,0
65+	77,5 (70,2–84,8)	16,1 (9,8–22,4)	2,9 (0,0–5,8)	3,5 (0,7–6,3)	100,0
Місцевість					
міська	62,5 (58,8–66,2)	33,0 (29,4–36,6)	3,4 (2,2–4,7)	1,1 (0,4–1,7)	100,0
сільська	81,9 (78,5–85,2)	11,1 (8,4–13,8)	1,9 (0,7–3,0)	5,2 (3,2–7,2)	100,0
Регіон					
Західний	75,0 (69,8–80,3)	20,3 (15,3–25,3)	1,6 (0,4–2,7)	3,1 (1,1–5,0)	100,0
Центральний	62,3 (56,3–68,3)	31,6 (25,6–37,6)	4,4 (2,1–6,7)	1,7 (0,6–2,8)	100,0
Південний	62,9 (57,6–68,2)	30,8 (25,8–35,9)	3,2 (1,5–5,0)	3,1 (1,4–4,7)	100,0
Східний	75,7 (70,4–81,1)	21,1 (16,1–26,1)	2,3 (0,5–4,1)	0,9 (0,2–1,6)	100,0
Освіта[§]					
нижча за середню	70,0 (63,1–76,8)	22,6 (16,0–29,2)	3,3 (0,7–5,9)	4,2 (1,8–6,6)	100,0
середня	70,1 (65,0–75,2)	25,6 (20,7–30,4)	3,1 (1,4–4,7)	1,3 (0,4–2,2)	100,0
середня спец. / професійна	71,0 (67,4–74,6)	23,8 (20,4–27,2)	3,0 (1,7–4,4)	2,2 (1,1–3,2)	100,0
вища	57,4 (50,5–64,4)	38,4 (31,9–44,9)	2,0 (0,0–4,4)	2,1 (0,6–3,6)	100,0

§ Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9 класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.27: Середньомісячні витрати на сигарети та кількість сигарет, придбаних під час останньої покупки теперішніми курцями сигарет промислового виробництва віком 15 років і старшими, за вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Витрати на сигарети за місяць ¹ , грн	Кількість сигарет, придбаних під час останньої покупки
	<i>Середнє (95% ДІ)</i>	
Усього	142,7 (137,5–148,0)	111,3 (10,8–211,7)
Стать		
чоловіки	149,9 (143,9–155,9)	133,3 (6,3–260,3)
жінки	112,8 (104,0–121,7)	28,5 (24,8–32,3)
Вік (років)		
15-24	144,6 (126,2–162,9)	27,5 (20,9–34,1)
25-44	152,3 (145,3–159,2)	155,7 (0–363,7)
45-64	133,0 (126,2–139,7)	96,7 (41,3–152,0)
65+	102,1 (90,8–113,4)	87,3 (65,0–109,7)
Місцевість		
міська	146,9 (139,8–154,0)	128,9 (0–268,9)
сільська	132,7 (127,5–137,8)	66,8 (56,7–77,0)
Регіон		
Західний	139,1 (132,0–146,3)	46,0 (39,8–52,2)
Центральний	145,7 (132,4–159,0)	237,6 (0–592,0)
Південний	142,6 (133,4–151,8)	57,3 (45,4–69,2)
Східний	142,7 (133,6–151,7)	86,9 (14,3–159,6)
Освіта[§]		
нижча за середню	133,4 (121,6–145,2)	50,2 (42,2–58,3)
середня	138,9 (130,8–147,0)	52,3 (43,5–61,0)
середня спец. / професійна	147,6 (138,1–157,1)	77,0 (39,2–114,9)
вища	144,8 (135,9–153,8)	314,9 (0–840,4)

¹ Серед щоденних курців сигарет промислового виробництва.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.28: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння та ставленням до підвищення податків на тютюнові вироби – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Ставлення до підвищення податків на тютюнові вироби	Усього	Теперішні курці сигарет ¹	Некурці ²
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
Повністю за	39,5 (37,6–41,3)	10,0 (8,4–11,6)	53,0 (50,6–55,3)
Скоріше за	12,3 (11,1–13,5)	5,7 (4,3–7,0)	15,3 (13,8–16,9)
Скоріше проти	33,0 (31,3–34,7)	69,8 (67,1–72,5)	16,2 (14,5–17,9)
Повністю проти	15,2 (13,9–16,5)	14,5 (12,5–16,6)	15,6 (14,1–17,1)
Усього	100,0	100,0	100,0

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не кував.

Таблиця 3.29: Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших, котрі купували сигарети, за статтю та очікуваною поведінкою в разі зростання ціни на тютюнові вироби – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Очікувана поведінка курця	Усього	Чоловіки	Жінки
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
Куритимуть так само, як і раніше	25,5 (22,8–28,1)	24,9 (22,2–27,7)	27,6 (20,8–34,4)
Почнуть курити дешевші тютюнові вироби	12,5 (10,6–14,4)	14,2 (12,0–16,4)	6,0 (3,4–8,6)
Почнуть курити менше	34,2 (31,4–37,0)	32,5 (29,7–35,4)	40,5 (33,5–47,6)
Припинять курити	27,8 (25,1–30,6)	28,3 (25,4–31,3)	25,8 (19,8–31,9)
Усього	100,0	100,0	100,0

Таблиця 3.30: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі помічали інформацію, спрямовану проти куріння, протягом останніх 30-ти днів у різних місцях, за статусом куріння та вибраними демографічними характеристиками – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Помічали інформацію, спрямовану проти куріння, протягом останніх 30 днів									
	будь-де (64,1-67,9)	у газетах (22,0-25,0)	у журналах (15,0-17,6)	на теле- баченні (44,2-48,4)	по радіо (12,9-15,1)	на рекламних щитах (23,0-26,4)	у громад- ському транспорті (14,0-16,9)	на інформаційних бюлетенях у закладах охорони здоров'я (19,9-22,9)	на інформаційних бюлетенях в освітніх закладах (8,3-10,3)	в інших місцях (1,1-1,9)
Усього	66,0 (64,1-67,9)	23,5 (22,0-25,0)	16,3 (15,0-17,6)	46,3 (44,2-48,4)	14,0 (12,9-15,1)	24,7 (23,0-26,4)	15,4 (14,0-16,9)	21,4 (19,9-22,9)	9,3 (8,3-10,3)	1,5 (1,1-1,9)
Стать	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>									
чоловіки	65,1 (62,7-67,5)	23,3 (21,5-25,1)	14,6 (13,0-16,1)	46,0 (43,5-48,6)	13,9 (12,5-15,2)	25,2 (23,1-27,2)	16,0 (14,1-17,8)	16,9 (15,1-18,6)	8,0 (6,7-9,4)	1,7 (1,1-2,4)
жінки	66,7 (64,4-68,9)	23,7 (21,8-25,6)	17,8 (16,0-19,6)	46,5 (44,1-49,0)	14,1 (12,7-15,5)	24,3 (22,3-26,4)	15,0 (13,4-16,6)	25,2 (23,2-27,2)	10,3 (9,0-11,7)	1,4 (0,9-1,8)
Вік (років)	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>									
15-24	75,3 (71,4-79,1)	21,6 (18,2-25,1)	21,4 (17,7-25,0)	51,4 (47,2-55,7)	12,3 (9,5-15,0)	38,1 (33,6-42,6)	23,0 (19,4-26,6)	25,1 (20,9-29,2)	23,2 (19,6-26,9)	2,4 (1,1-3,8)
25-44	65,5 (62,8-68,3)	23,9 (21,7-26,1)	19,3 (17,3-21,2)	44,3 (41,5-47,1)	11,7 (10,1-13,3)	26,9 (24,4-29,3)	15,1 (13,1-17,0)	22,6 (20,4-24,8)	7,9 (6,6-9,1)	2,0 (1,3-2,7)
45-64	67,2 (64,7-69,7)	25,5 (23,3-27,7)	14,9 (13,1-16,7)	48,0 (45,2-50,8)	14,9 (13,3-16,6)	23,5 (21,2-25,8)	16,8 (14,8-18,9)	22,4 (20,3-24,5)	7,0 (5,7-8,2)	1,0 (0,5-1,4)
65+	54,8 (51,7-57,8)	21,3 (19,0-23,6)	7,7 (6,3-9,1)	41,9 (38,8-45,1)	18,6 (16,4-20,9)	8,4 (6,5-10,2)	5,7 (4,5-7,0)	13,5 (11,4-15,6)	1,3 (0,6-2,1)	0,6 (0,2-1,1)
Місцевість	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>									
міська	65,1 (62,6-67,7)	22,5 (20,6-24,5)	17,6 (15,9-19,4)	43,5 (40,6-46,3)	11,8 (10,4-13,2)	27,1 (24,8-29,4)	15,5 (13,6-17,4)	21,9 (19,8-23,9)	8,9 (7,5-10,3)	1,6 (1,1-2,2)
сільська	67,7 (65,3-70,0)	25,6 (23,7-27,6)	13,6 (12,0-15,2)	52,4 (49,9-54,9)	18,6 (16,9-20,3)	19,6 (17,5-21,7)	15,3 (13,4-17,1)	20,5 (18,4-22,5)	10,2 (8,8-11,5)	1,3 (0,8-1,8)

Характеристики	Помічали інформацію, спрямовану проти куріння, протягом останніх 30 днів									
	будь-де	у газетах	у журналах	на теле-баченні	по радіо	на рекламних щитах	у громадському транспорті	на інформаційних бюлетенях у закладах охорони здоров'я	на інформаційних бюлетенях в освітніх закладах	в інших місцях
Регіон	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>									
Західний	68,5 (64,9-72,0)	24,6 (21,7-27,5)	14,2 (11,5-16,8)	48,9 (45,0-52,9)	16,4 (14,1-18,8)	25,7 (22,6-28,8)	17,1 (14,4-19,8)	21,7 (18,5-25,0)	9,5 (7,5-11,4)	1,7 (0,8-2,6)
Центральний	70,1 (67,5-72,7)	24,5 (22,1-26,9)	19,4 (16,9-21,9)	47,9 (44,9-50,8)	18,4 (16,3-20,6)	28,2 (24,8-31,7)	18,1 (15,4-20,8)	23,7 (21,2-26,2)	10,9 (8,7-13,0)	2,0 (1,0-2,9)
Південний	65,2 (61,0-69,4)	25,6 (22,2-29,0)	16,8 (14,3-19,3)	47,2 (42,3-52,0)	11,6 (9,4-13,7)	27,7 (23,8-31,5)	14,4 (11,7-17,1)	20,8 (17,8-23,8)	9,3 (7,3-11,2)	0,8 (0,4-1,3)
Східний	57,9 (52,8-63,0)	18,2 (15,0-21,3)	13,7 (11,0-16,5)	39,8 (34,6-44,9)	7,7 (5,8-9,6)	14,3 (11,4-17,3)	11,1 (7,7-14,4)	18,5 (14,7-22,2)	6,8 (4,7-8,8)	1,6 (0,7-2,5)
Освіта[§]										
нижча за середню	57,5 (54,3-60,8)	20,0 (17,4-22,6)	10,5 (8,3-12,7)	44,8 (41,4-48,2)	14,8 (12,7-16,9)	14,3 (11,9-16,6)	9,7 (7,8-11,5)	15,3 (12,8-17,8)	8,9 (6,8-11,1)	1,3 (0,5-2,1)
середня	68,6 (65,4-71,8)	23,8 (21,0-26,5)	15,3 (12,8-17,8)	49,6 (46,2-53,0)	15,3 (13,0-17,6)	26,5 (23,6-29,3)	17,6 (15,2-20,0)	20,0 (17,2-22,9)	9,3 (7,0-11,5)	1,7 (0,9-2,6)
середня спец./ професійна	67,9 (65,3-70,5)	25,6 (23,3-27,9)	17,5 (15,5-19,5)	48,0 (45,2-50,8)	15,3 (13,6-17,1)	26,5 (23,9-29,1)	17,4 (15,3-19,5)	24,4 (22,3-26,5)	7,7 (6,4-8,9)	1,3 (0,7-1,8)
вища	67,4 (64,2-70,5)	23,2 (20,4-26,0)	20,5 (17,9-23,1)	41,7 (38,1-45,3)	10,0 (8,2-11,8)	29,1 (26,0-32,1)	15,2 (12,7-17,7)	23,4 (20,4-26,4)	12,4 (10,1-14,7)	1,9 (1,1-2,8)
Статус щодо куріння										
теперішні курці сигарет ¹	63,0 (59,9-66,0)	22,1 (19,8-24,3)	16,6 (14,6-18,7)	44,6 (41,4-47,9)	10,6 (9,1-12,0)	26,4 (23,4-29,3)	15,3 (13,1-17,6)	16,7 (14,3-19,1)	6,1 (4,6-7,6)	1,8 (1,0-2,5)
некурці ²	67,1 (65,1-69,2)	24,2 (22,4-25,9)	16,2 (14,7-17,7)	46,9 (44,6-49,2)	15,3 (14,0-16,7)	24,0 (22,2-25,8)	15,5 (14,0-17,0)	23,3 (21,6-25,0)	10,5 (9,3-11,8)	1,4 (1,0-1,9)

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично)

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не курив

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базава загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базава загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.31: Відсотки теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших, котрі помічали медичні попередження на пачках сигарет і задумувались про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках, за останні 30 днів за вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Теперішні курці сигарет промислового виробництва ¹ , котрі...	
	помічали медичні попередження на пачках сигарет ²	здумувались про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках ²
	Відсотки (95% ДІ)	
Усього	96,6 (95,5–97,7)	57,9 (54,5–61,3)
Стать		
чоловіки	96,6 (95,5–97,7)	56,9 (53,3–60,5)
жінки	96,8 (93,6–100,0)	61,8 (55,5–68,2)
Вік (років)		
15-24	97,0 (93,6–100,0)	53,4 (45,1–61,8)
25-44	97,2 (96,0–98,3)	60,7 (56,8–64,6)
45-64	96,5 (94,9–98,2)	57,6 (52,8–62,4)
65+	90,9 (86,4–95,5)	50,6 (41,6–59,7)
Місцевість		
міська	97,1 (95,8–98,5)	55,9 (51,5–60,3)
сільська	95,4 (93,6–97,2)	63,0 (58,9–67,2)
Регіон		
Західний	95,5 (93,3–97,7)	63,6 (56,4–70,8)
Центральний	97,5 (96,1–98,9)	61,4 (55,4–67,4)
Південний	95,6 (92,7–98,4)	54,9 (48,7–61,0)
Східний	98,2 (96,7–99,7)	52,3 (44,3–60,4)
Освіта[§]		
нижча за середню	92,2 (87,4–97,0)	50,7 (42,9–58,5)
середня	97,6 (96,4–98,8)	53,8 (48,5–59,0)
середня спец. / професійна	96,8 (95,5–98,0)	60,9 (56,9–64,9)
вища	98,5 (97,2–99,8)	62,1 (54,8–69,4)

¹ Серед теперішніх щоденних та епізодичних курців сигарет промислового виробництва.

² Протягом останніх 30-ти днів.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.32: Відсотковий розподіл окремих медичних попереджень українською мовою на пачках сигарет – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Медичні попередження	Всього
	Відсотки (95% ДІ)
«Куріння викликає імпотенцію»	18,4 (16,0–20,8)
«Куріння під час вагітності шкодить вашій дитині»	17,9 (15,3–20,5)
«Захистіть дітей: не дозволяйте їм дихати вашим димом»	13,9 (11,6–16,3)
«Тютюновий дим шкодить здоров'ю тих, хто вас оточує»	16,2 (13,9–18,5)
«Куріння викликає залежність, не починайте курити!»	15,5 (13,1–17,8)
«Курці помирають рано»	18,1 (15,3–20,8)
Усього	100,0

Таблиця 3.33: Відсотковий розподіл мов, якими надруковані медичні попередження на пачках сигарет, у теперішніх курців сигарет промислового виробництва, котрі показали пачку інтерв'юєрові, за статтю – Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Мова медичного попередження	Усього	Чоловіки	Жінки
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
Українська	98,4 (97,6–99,1)	98,4 (97,7–99,1)	98,1 (95,8–100,0)
Російська	0,6 (0,1–1,2)	0,4 (0,1–0,7)	1,6 (0,0–3,8)
Молдовська	0,9 (0,4–1,4)	1,0 (0,4–1,6)	0,3 (0,0–0,8)
Відсутнє попередження	0,1 (0,0–0,4)	0,2 (0,0–0,4)	0,0
Усього	100,0	100,0	100,0

Таблиця 3.34: Відсотки дорослих віком 15 років і старших і старших, котрі помічали рекламу сигарет протягом останніх 30-ти днів у різних місцях, за вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Помічали рекламу	Будь-де	У магазинах	На телебаченні	По радіо	На рекламних щитах	На плакатах	У газетах або журналах	У кінотеатрі	В Інтернеті	В або на громадському транспорті або на зупинках	У середній паковій сигареті	Де-небудь ще
	Відсотки (95% ДІ)											
Усього	40,8 (38,9-42,7)	20,5 (18,9-22,1)	9,8 (8,7-10,9)	2,1 (1,6-2,5)	14,9 (13,5-16,3)	11,9 (10,6-13,2)	11,0 (9,8-12,1)	0,4 (0,1-0,6)	4,8 (4,0-5,7)	5,6 (4,7-6,5)	14,6 (13,3-15,9)	0,4 (0,2-0,7)
Стать												
чоловіки	46,1 (43,7-48,6)	23,2 (21,2-25,3)	10,1 (8,6-11,5)	2,8 (2,1-3,5)	16,9 (15,0-18,8)	14,3 (12,5-16,1)	10,7 (9,3-12,1)	0,6 (0,1-1,0)	6,0 (4,8-7,2)	6,3 (5,2-7,5)	20,2 (18,2-22,3)	0,4 (0,1-0,7)
жінки	36,4 (34,1-38,7)	18,3 (16,3-20,2)	9,6 (8,3-11,0)	1,5 (1,0-2,0)	13,2 (11,7-14,8)	9,9 (8,4-11,3)	11,2 (9,8-12,6)	0,2 (0,0-0,4)	3,9 (3,0-4,8)	5,0 (4,0-6,1)	9,9 (8,6-11,3)	0,5 (0,1-0,9)
Вік (років)												
15-24	60,6 (56,3-64,9)	33,6 (29,4-37,8)	17,6 (14,4-20,8)	3,5 (2,0-5,0)	27,4 (23,2-31,7)	21,0 (17,3-24,7)	19,1 (15,4-22,8)	0,8 (0,0-1,6)	15,3 (11,9-18,7)	13,1 (10,0-16,3)	23,2 (19,3-27,0)	1,2 (0,1-2,2)
25+	36,4 (34,5-38,2)	17,6 (16,1-19,1)	8,1 (7,1-9,1)	1,8 (1,4-2,2)	12,1 (10,8-13,4)	9,8 (8,6-11,0)	9,1 (8,1-10,1)	0,3 (0,1-0,5)	2,5 (2,0-3,0)	3,9 (3,3-4,6)	12,7 (11,5-13,9)	0,3 (0,1-0,4)
Місцевість												
міська	44,2 (41,6-46,8)	23,7 (21,4-25,9)	10,2 (8,7-11,7)	2,1 (1,5-2,7)	17,0 (15,1-18,9)	13,1 (11,3-15,0)	12,4 (10,9-14,0)	0,5 (0,2-0,8)	5,9 (4,8-7,0)	6,1 (4,9-7,3)	15,2 (13,5-16,9)	0,5 (0,2-0,8)
сільська	33,6 (31,1-36,2)	13,8 (12,0-15,7)	8,9 (7,5-10,4)	2,1 (1,5-2,7)	10,4 (8,7-12,1)	9,2 (7,7-10,7)	7,8 (6,4-9,2)	0,1 (0,0-0,2)	2,6 (1,4-3,8)	4,6 (3,4-5,8)	13,4 (11,5-15,3)	0,3 (0,0-0,8)
Регіон												
Західний	42,0 (38,6-45,4)	19,3 (16,1-22,4)	9,6 (7,7-11,5)	2,4 (1,4-3,4)	14,1 (11,9-16,3)	12,5 (10,3-14,7)	9,9 (7,8-12,0)	0,3 (0,1-0,5)	5,1 (3,4-6,9)	7,1 (5,2-8,9)	14,9 (12,1-17,8)	0,4 (0,0-0,9)
Центральний	39,3 (35,6-42,9)	20,9 (17,9-23,8)	10,0 (8,0-11,9)	2,8 (1,8-3,8)	13,2 (10,8-15,7)	10,0 (7,7-12,3)	12,1 (10,0-14,3)	0,4 (0,0-0,9)	6,3 (4,6-8,1)	7,3 (5,4-9,2)	13,4 (11,2-15,6)	0,6 (0,0-1,3)
Південний	43,8 (39,8-47,8)	21,6 (18,4-24,9)	10,7 (8,7-12,7)	1,6 (0,9-2,3)	20,8 (17,5-24,2)	17,4 (14,0-20,7)	11,7 (9,4-14,0)	0,5 (0,0-1,1)	4,1 (2,7-5,5)	5,0 (3,2-6,8)	16,5 (13,7-19,3)	0,3 (0,0-0,6)
Східний	37,8 (33,3-42,4)	20,0 (16,2-23,8)	8,7 (5,5-12,0)	1,3 (0,5-2,1)	10,5 (7,4-13,6)	6,7 (4,5-9,0)	9,5 (7,0-12,0)	0,2 (0,0-0,4)	3,3 (1,7-4,8)	2,2 (1,2-3,3)	13,5 (10,8-16,2)	0,3 (0,0-0,7)

Помічали рекламу	Будь-де	У магазинах	На телебаченні	По радіо	На рекламних щитах	На плакатах	У газетах або журналах	У кінотеатрі	В Інтернеті	В або на громадському транспорті або на зупинках	У середній пачок сигарет	Де-небудь ще
	Відсотки (95% ДІ)											
Освіта[§]												
нижча за середню	28,2 (25,2-31,3)	12,3 (10,0-14,6)	9,7 (7,6-11,9)	1,8 (1,0-2,5)	9,0 (6,9-11,0)	7,3 (5,5-9,1)	6,6 (4,7-8,4)	0,5 (0,0-1,3)	4,1 (2,4-5,9)	4,4 (3,0-5,8)	9,6 (7,6-11,7)	0,0
середня	41,3 (38,1-44,5)	21,4 (18,5-24,3)	11,0 (8,8-13,2)	3,0 (1,8-4,1)	14,2 (11,8-16,6)	12,7 (10,3-15,1)	11,3 (9,0-13,6)	0,2 (0,0-0,4)	5,4 (3,7-7,2)	5,4 (3,7-7,2)	15,1 (12,7-17,5)	0,6 (0,0-1,3)
середня спец./ професійна	43,1 (40,3-45,8)	21,3 (19,0-23,5)	9,0 (7,5-10,5)	1,9 (1,1-2,7)	15,9 (13,9-17,9)	12,6 (10,8-14,4)	10,3 (8,8-11,9)	0,4 (0,0-0,7)	3,8 (2,8-4,8)	5,5 (4,2-6,8)	18,1 (15,9-20,2)	0,6 (0,2-1,0)
вища	47,5 (44,1-50,9)	25,4 (22,2-28,6)	10,0 (7,9-12,1)	1,9 (1,1-2,6)	19,0 (16,1-21,8)	13,7 (11,3-16,1)	15,6 (13,2-17,9)	0,4 (0,0-0,8)	6,5 (4,9-8,1)	6,8 (4,9-8,6)	12,8 (10,8-14,8)	0,4 (0,0-0,7)
Статус щодо куріння												
теперішні курці сигарет ¹	52,5 (49,5-55,4)	27,5 (24,7-30,3)	9,8 (7,9-11,7)	2,1 (1,3-2,9)	16,7 (14,4-19,0)	14,5 (12,3-16,7)	12,3 (10,4-14,1)	0,4 (0,0-0,9)	5,4 (4,0-6,7)	5,5 (4,3-6,8)	30,7 (27,7-33,6)	0,5 (0,1-1,0)
некурці ²	36,1 (34,0-38,2)	17,7 (16,0-19,4)	9,8 (8,6-11,1)	2,1 (1,6-2,6)	14,2 (12,6-15,7)	10,8 (9,4-12,2)	10,4 (9,1-11,7)	0,3 (0,1-0,6)	4,6 (3,6-5,6)	5,6 (4,6-6,7)	8,1 (7,0-9,2)	0,4 (0,1-0,7)

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

§ Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.35: Відсотковий розподіл варіантів ставлення до регулювання реклами тютюнових виробів серед дорослих віком 15 років і старших, за статтю — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Погляди на те, як необхідно регулювати рекламу тютюнових виробів	Усього	Чоловіки	Жінки
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>		
Необхідно повністю заборонити рекламу тютюнових виробів	70,1 (68,2–71,9)	64,8 (62,4–67,2)	74,4 (72,3–76,5)
Необхідно заборонити рекламу на більшості носіїв (у ЗМІ, на щитах, в Інтернеті)	8,0 (7,0–9,0)	9,0 (7,6–10,4)	7,1 (6,0–8,3)
Необхідні жорсткіші обмеження, ніж ті, що є зараз, але не повна заборона реклами	8,6 (7,6–9,5)	9,4 (8,0–10,8)	7,9 (6,7–9,1)
Досить тих обмежень, які є зараз	12,7 (11,3–14,0)	15,7 (14,0–17,5)	10,1 (8,6–11,6)
Необхідно дозволити рекламу тютюнових виробів на радіо й телебаченні	0,7 (0,5–0,9)	1,0 (0,6–1,4)	0,5 (0,2–0,7)
Усього	100,0	100,0	100,0

Таблиця 3.36: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі помічали маркетинг сигарет протягом останніх 30-ти днів, за вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Помічали рекламні заходи або акції:	спортивні заходи, спонсоровані тютюновими компаніями	будь-які рекламні заходи або акції	безкоштовна роздача зразків сигарет	конкурси з призами для покупців сигарет	купони на одержання сигарет	подарунки або знижки на інші товари	одяг або інші товари з назвою або логотипом сигарет	реклама поштою/ e-mail	Помічали будь-яку рекламу, спонсорування або акції
	Відсотки (95% ДІ)								
Усього	2,2 (1,7-2,7)	15,8 (14,2-17,3)	2,0 (1,5-2,4)	5,9 (4,8-6,9)	0,3 (0,2-0,5)	4,8 (3,9-5,7)	9,5 (8,4-10,6)	1,1 (0,7-1,4)	45,1 (43,2-47,0)
Стать									
чоловіки	3,5 (2,6-4,4)	20,0 (17,9-22,1)	2,4 (1,7-3,0)	7,1 (5,9-8,3)	0,5 (0,2-0,8)	6,4 (5,2-7,6)	12,3 (10,7-13,9)	1,5 (0,9-2,1)	51,6 (49,3-53,9)
жінки	1,1 (0,6-1,6)	12,3 (10,5-14,0)	1,6 (1,1-2,2)	4,9 (3,5-6,2)	0,2 (0,0-0,3)	3,5 (2,4-4,5)	7,2 (6,0-8,4)	0,7 (0,3-1,0)	39,7 (37,4-42,0)
Вік (років)									
15-24	4,7 (2,9-6,6)	30,0 (25,8-34,2)	2,6 (1,3-3,8)	13,4 (9,9-16,9)	0,3 (0,0-0,7)	10,0 (7,1-12,9)	18,7 (15,3-22,2)	2,2 (0,9-3,6)	66,8 (62,6-71,0)
25+	1,6 (1,3-2,0)	12,6 (11,2-14,0)	1,8 (1,4-2,3)	4,2 (3,5-4,9)	0,3 (0,2-0,5)	3,6 (2,9-4,3)	7,5 (6,5-8,5)	0,8 (0,5-1,1)	40,2 (38,4-42,1)
Місцевість									
міська	2,3 (1,6-2,9)	18,7 (16,5-20,9)	2,5 (1,9-3,1)	7,3 (5,8-8,8)	0,4 (0,1-0,6)	6,1 (4,8-7,3)	11,1 (9,5-12,6)	1,3 (0,8-1,8)	49,3 (46,7-51,8)
сільська	2,1 (1,3-2,9)	9,5 (8,2-10,8)	0,9 (0,5-1,3)	2,8 (2,1-3,6)	0,3 (0,0-0,5)	2,1 (1,4-2,7)	6,3 (5,1-7,5)	0,6 (0,2-0,9)	36,3 (33,6-38,9)

Помічали рекламні заходи або акції:	спортивні заходи, спонсоровані тютюновими компаніями	будь-які рекламні заходи або акції	безкоштовна роздача зразків сигарет	конкурси з призами для покупців сигарет	купони на одержання сигарет	подарунки або знижки на інші товари	одяг або інші товари з назвою або логотипом сигарет	реклама поштою/ e-mail	Помічали будь-яку рекламу, спонсорування або акції	
										Відсотки (95% ДІ)
Регіон										
Західний	2,8 (1,5-4,2)	13,9 (11,4-16,5)	1,7 (0,8-2,6)	4,8 (3,2-6,3)	0,3 (0,0-0,7)	3,7 (2,3-5,2)	8,8 (6,7-11,0)	1,6 (0,7-2,4)	45,4 (42,1-48,6)	
Центральний	3,2 (2,0-4,4)	16,5 (13,4-19,7)	1,6 (0,9-2,3)	6,3 (3,8-8,7)	0,2 (0,0-0,4)	5,3 (3,3-7,3)	9,2 (7,3-11,2)	1,1 (0,5-1,8)	43,7 (40,0-47,4)	
Південний	1,5 (0,9-2,0)	14,9 (12,0-17,9)	2,7 (1,7-3,7)	5,7 (4,0-7,5)	0,4 (0,0-0,8)	4,8 (3,4-6,2)	9,8 (7,7-12,0)	0,9 (0,3-1,6)	47,6 (43,6-51,5)	
Східний	0,9 (0,2-1,7)	17,9 (14,2-21,6)	1,8 (0,9-2,7)	6,7 (4,6-8,9)	0,5 (0,0-1,0)	5,2 (3,1-7,3)	10,4 (7,7-13,1)	0,5 (0,1-1,0)	43,6 (39,0-48,2)	
Освіта[§]										
нижча за середню	1,7 (0,6-2,7)	10,5 (8,3-12,7)	1,0 (0,3-1,6)	3,5 (2,2-4,8)	0,4 (0,0-0,8)	2,7 (1,6-3,8)	7,1 (5,1-9,1)	1,1 (0,2-2,0)	30,9 (27,8-34,0)	
середня	1,8 (0,7-2,8)	14,5 (11,8-17,2)	1,8 (1,0-2,5)	6,3 (4,5-8,1)	0,5 (0,1-1,0)	4,5 (3,1-5,9)	8,6 (6,5-10,8)	1,1 (0,3-1,8)	45,2 (41,9-48,5)	
середня спец. / професійна	2,2 (1,4-2,9)	16,7 (14,5-19,0)	1,9 (1,2-2,6)	5,8 (4,5-7,2)	0,3 (0,1-0,6)	5,8 (4,3-7,3)	10,2 (8,4-12,0)	1,0 (0,5-1,5)	47,8 (45,1-50,5)	
вища	3,2 (2,0-4,5)	19,9 (16,8-23,0)	3,0 (1,9-4,1)	7,3 (4,7-9,9)	0,2 (0,0-0,4)	5,2 (3,7-6,7)	11,5 (9,5-13,4)	1,1 (0,5-1,7)	52,7 (49,3-56,1)	
Статус щодо куріння										
теперішні курці сигарет ¹	2,8 (1,8-3,9)	25,3 (22,4-28,2)	2,9 (2,1-3,8)	10,1 (8,3-12,0)	0,6 (0,2-0,9)	9,8 (7,8-11,8)	13,8 (11,6-16,1)	1,6 (0,9-2,3)	59,2 (56,3-62,1)	
некурці ²	1,9 (1,4-2,5)	11,9 (10,4-13,4)	1,5 (1,0-2,0)	4,2 (3,2-5,1)	0,3 (0,1-0,4)	2,6 (1,9-3,3)	7,7 (6,6-8,8)	0,8 (0,5-1,2)	39,4 (37,2-41,5)	

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

[§] Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова загальна базава загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

Таблиця 3.37: Відсотки та кількість дорослих ввіков 15 років і старших, котрі вважають, що куріння може призвести до серйозних захворювань, таких як інсульт, інфаркт, рак легень, вживання некурильного тютюну може призвести до серйозних захворювань, сигарети викликають звикання, вдихання диму чужих сигарет може призвести до серйозних захворювань, за статусом куріння та вибраними демографічними характеристиками — Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), Україна, 2010 рік

Характеристики	Дорослі, котрі вважають, що ...						Дорослі, з-поміж тих, хто вважає, що куріння може призвести до серйозних захворювань, котрі вважають, що ...					
	вдихання диму чужих сигарет може призвести до серйозних захворювань	сигарети викликають звикання	куріння кальяну може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до інсульту	куріння може призвести до інфаркту	куріння може призвести до раку легень	куріння може призвести до гострого респіраторного захворювання	куріння може призвести до виразки шлунку	куріння може призвести до бронхіту	куріння може призвести до туберкульозу	куріння може призвести до імпотенції
Усього	86,3 (85,2–87,4)	96,1 (95,5–96,7)	31,4 (29,6–33,1)	93,1 (92,3–93,9)	81,3 (79,8–82,9)	82,7 (81,4–84,1)	95,2 (94,6–95,9)	42,3 (40,2–44,4)	69,9 (68,0–71,8)	81,2 (79,6–82,9)	79,8 (78,0–81,6)	57,9 (55,9–59,8)
Стать												
чоловіки	82,5 (80,8–84,2)	96,9 (96,2–97,6)	31,3 (29,1–33,5)	91,4 (90,3–92,6)	77,9 (75,9–79,9)	79,5 (77,6–81,4)	94,6 (93,7–95,4)	39,4 (37,1–41,8)	67,2 (64,9–69,5)	77,2 (75,0–79,4)	75,2 (73,0–77,4)	57,3 (55,0–59,7)
жінки	89,5 (88,2–90,7)	95,5 (94,6–96,4)	31,4 (29,2–33,6)	94,5 (93,6–95,4)	84,1 (82,4–85,8)	85,4 (83,8–86,9)	95,7 (94,9–96,6)	44,7 (42,2–47,2)	72,1 (69,9–74,4)	84,5 (82,7–86,3)	83,5 (81,5–85,6)	58,3 (56,0–60,6)
Вік (років)												
15-24	87,7 (84,9–90,6)	97,1 (95,9–98,3)	34,0 (29,8–38,2)	94,6 (92,7–96,5)	75,6 (71,6–79,6)	78,2 (74,8–81,6)	97,0 (95,4–98,7)	42,6 (37,9–47,4)	58,5 (53,9–63,1)	74,2 (70,4–78,0)	78,8 (75,1–82,5)	63,4 (58,5–68,3)
25-44	87,1 (85,5–88,8)	97,2 (96,3–98,0)	34,2 (31,6–36,8)	93,6 (92,6–94,7)	80,4 (78,2–82,6)	82,1 (79,9–84,2)	95,4 (94,5–96,4)	40,4 (37,6–43,2)	71,1 (68,5–73,6)	80,6 (78,3–82,9)	78,0 (75,6–80,5)	61,8 (59,2–64,5)
45-64	86,1 (84,4–87,8)	96,3 (95,3–97,2)	32,6 (30,0–35,1)	92,4 (91,1–93,7)	85,3 (83,5–87,2)	86,1 (84,4–87,9)	95,0 (94,0–96,1)	43,2 (40,3–46,1)	74,3 (72,0–76,7)	85,0 (83,1–87,0)	82,4 (80,0–84,8)	57,9 (55,3–60,5)
65+	83,6 (81,7–85,5)	92,8 (91,2–94,3)	20,8 (18,1–23,6)	91,9 (90,4–93,4)	82,4 (80,0–84,8)	83,2 (80,9–85,4)	93,2 (91,8–94,6)	44,4 (41,0–47,9)	72,3 (69,4–75,1)	83,3 (81,0–85,7)	79,9 (77,1–82,6)	44,0 (40,7–47,4)

Характеристики	Дорослі, котрі вважають, що ...				Дорослі, з-поміж тих, хто вважає, що куріння може призвести до серйозних захворювань, котрі вважають, що ...							
	вдихання диму чужих сигарет може призвести до серйозних захворювань	сигарети викликають звикання	куріння кальяну може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до інсульту	куріння може призвести до інфаркту	куріння може призвести до раку легень	куріння може призвести до гострого респіраторного захворювання	куріння може призвести до виразки шлунку	куріння може призвести до бронхіту	куріння може призвести до туберкульозу	куріння може призвести до імпотенції
Місцевість	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>											
міська	87,0 (85,5-88,4)	96,5 (95,7-97,3)	33,5 (31,2-35,8)	93,4 (92,4-94,4)	82,4 (80,3-84,4)	84,1 (82,3-85,9)	95,6 (94,8-96,4)	41,3 (38,6-44,1)	70,2 (67,6-72,8)	81,1 (78,8-83,3)	78,1 (75,7-80,6)	59,1 (56,6-61,7)
сільська	85,0 (83,5-86,4)	95,3 (94,4-96,2)	26,8 (24,1-29,6)	92,5 (91,4-93,7)	79,1 (76,9-81,2)	79,8 (77,7-81,9)	94,4 (93,5-95,3)	44,4 (41,6-47,3)	69,4 (66,9-71,8)	81,5 (79,7-83,4)	83,3 (81,4-85,3)	55,2 (52,5-57,9)
Регіон												
Західний	87,4 (85,7-89,1)	96,6 (95,5-97,8)	27,8 (24,8-30,8)	93,2 (91,6-94,8)	78,7 (75,1-82,3)	81,2 (78,5-83,9)	94,4 (93,1-95,8)	48,4 (44,8-51,9)	70,2 (66,9-73,4)	81,8 (78,6-85,0)	85,4 (83,1-87,8)	60,1 (56,3-63,9)
Центральний	85,6 (83,7-87,5)	96,0 (95,0-97,0)	34,8 (31,5-38,0)	93,1 (91,9-94,4)	82,7 (80,2-85,2)	82,8 (80,5-85,1)	95,2 (93,9-96,5)	41,7 (38,0-45,3)	68,3 (64,5-72,1)	81,6 (78,7-84,5)	77,3 (75,0-79,7)	53,4 (50,1-56,8)
Південний	85,7 (83,0-88,3)	95,3 (93,8-96,8)	33,9 (29,7-38,0)	92,3 (90,5-94,2)	82,8 (80,3-85,4)	83,6 (80,6-86,5)	95,0 (93,8-96,2)	47,3 (42,3-52,4)	77,7 (74,8-80,7)	83,0 (80,3-85,7)	81,1 (77,5-84,7)	62,1 (58,7-65,5)
Східний	86,9 (84,3-89,5)	97,0 (95,9-98,0)	27,1 (23,5-30,8)	94,1 (92,6-95,6)	80,3 (76,2-84,3)	83,3 (80,0-86,7)	96,4 (95,3-97,4)	30,0 (25,6-34,3)	61,9 (56,8-67,1)	77,6 (72,9-82,3)	75,3 (69,4-81,2)	56,4 (51,3-61,5)
Освіта												
нижча за середню	81,2 (78,8-83,6)	92,2 (90,5-93,8)	20,0 (17,3-22,6)	91,0 (89,1-92,9)	75,2 (72,4-78,1)	76,4 (73,5-79,3)	92,3 (90,5-94,2)	38,0 (34,7-41,2)	60,9 (57,6-64,2)	76,1 (73,2-79,0)	76,7 (73,6-79,8)	43,9 (40,5-47,4)
середня	84,5 (82,3-86,7)	96,3 (95,3-97,3)	29,9 (26,9-32,8)	92,6 (91,2-94,1)	78,5 (75,7-81,2)	80,8 (78,2-83,3)	96,6 (95,6-97,6)	40,9 (37,6-44,2)	68,2 (65,0-71,4)	81,0 (78,3-83,8)	82,1 (79,5-84,8)	55,8 (52,3-59,3)
середня спец./ професійна	87,7 (86,1-89,4)	97,2 (96,5-98,0)	32,7 (30,2-35,3)	93,5 (92,3-94,8)	83,2 (81,1-85,4)	84,5 (82,7-86,3)	95,2 (94,1-96,2)	43,7 (40,7-46,6)	71,6 (69,0-74,2)	81,8 (79,6-83,9)	79,3 (77,0-81,7)	61,9 (59,4-64,5)
вища	90,5 (88,8-92,3)	97,6 (96,6-98,5)	40,8 (37,7-43,9)	94,9 (93,6-96,2)	86,2 (83,9-88,5)	87,5 (85,2-89,7)	96,5 (95,4-97,5)	45,1 (41,2-48,9)	76,6 (72,8-80,5)	84,9 (82,3-87,5)	81,1 (78,4-83,9)	65,5 (61,8-69,2)

Характеристики	Дорослі, котрі вважають, що ...				Дорослі, з-поміж тих, хто вважає, що куріння може призвести до серйозних захворювань, котрі вважають, що ...							
	вдихання диму чужих сигарет може призвести до серйозних захворювань	сигарети викликають звикання	куріння кальяну може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до інфаркту	куріння може призвести до раку легень	куріння може призвести до гострого респіраторного захворювання	куріння може призвести до виразки шлунку	куріння може призвести до бронхіту	куріння може призвести до туберкульозу	куріння може призвести до імпотенції	
Статус щодо куріння	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>											
теперішні курці сигарет ¹	78,0 (75,6-80,3)	97,6 (96,8-98,3)	24,7 (22,2-27,3)	88,5 (86,8-90,2)	73,6 (70,8-76,3)	75,7 (73,1-78,3)	92,8 (91,4-94,3)	35,6 (32,7-38,4)	63,9 (60,8-66,9)	75,2 (72,4-78,0)	71,2 (68,3-74,1)	53,0 (49,9-56,1)
некурці	89,7 (88,6-90,8)	95,6 (94,8-96,3)	34,0 (32,0-36,0)	95,0 (94,2-95,7)	84,3 (82,7-85,9)	85,4 (84,0-86,9)	96,1 (95,5-96,8)	44,9 (42,6-47,2)	72,2 (70,3-74,1)	83,6 (81,9-85,3)	83,1 (81,3-84,9)	59,7 (57,6-61,7)
Усього	34 516	38 418	12 526	37 213	31 133	31 672	36 433	16 197	26 754	31 073	30 535	22 088
Стать	<i>Кількість, тис.</i>											
чоловіки	14 990	17 589	5 675	16 592	13 416	13 688	16 270	6 789	11 561	13 278	12 941	9 817
жінки	19 526	20 829	6 852	20 621	17 717	17 984	20 163	9 407	15 193	17 795	17 594	12 271
Вік (років)	<i>Кількість, тис.</i>											
15-24	6 422	7 110	2 490	6 926	5 360	5 542	6 878	3 021	4 148	5 260	5 587	4 478
25-44	11 959	13 310	4 683	12 817	10 583	10 799	12 547	5 311	9 346	10 597	10 261	8 109
45-64	10 357	11 583	3 916	11 116	9 742	9 830	10 848	4 930	8 483	9 708	9 406	6 596
65+	5 778	6 415	1 438	6 354	5 448	5 501	6 160	2 934	4 777	5 508	5 282	2 905
Місцевість	<i>Кількість, тис.</i>											
міська	23 653	26 235	9 101	25 384	21 457	21 913	24 884	10 762	18 268	21 098	20 338	15 351
сільська	10 863	12 183	3 426	11 829	9 676	9 759	11 549	5 435	8 486	9 975	10 197	6 737
Регіон	<i>Кількість, тис.</i>											
Західний	8 192	9 040	2 601	8 719	7 002	7 219	8 396	4 302	6 241	7 278	7 599	5 342
Центральний	10 242	11 473	4 149	11 135	9 499	9 504	10 932	4 779	7 842	9 365	8 880	6 119
Південний	9 088	10 102	3 594	9 792	8 375	8 448	9 594	4 779	7 841	8 377	8 183	6 251
Східний	6 993	7 802	2 184	7 567	6 258	6 501	7 511	2 337	4 830	6 053	5 873	4 377

Характеристики	Дорослі, котрі вважають, що ...				Дорослі, з-поміж тих, хто вважає, що куріння може призвести до серйозних захворювань, котрі вважають, що ...							
	вдихання диму чужих сигарет може призвести до серйозних захворювань	сигарети викликають звикання	куріння калькану може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до серйозних захворювань	куріння може призвести до інфаркту	куріння може призвести до раку легень	куріння може призвести до гострого респіраторного захворювання	куріння може призвести до виразки шлунку	куріння може призвести до бронхіту	куріння може призвести до туберкульозу	куріння може призвести до імпотенції	
Освіта[§]	<i>Кількість, тис.</i>											
нижча за середню	6 189	7 024	1 519	6 935	5 473	5 557	6 720	2 763	4 432	5 536	5 580	3 177
середня	7 549	8 602	2 670	8 271	6 667	6 864	8 203	3 475	5 797	6 888	6 981	4 732
середня спец./ професійна	12 632	13 996	4 705	13 463	11 506	11 682	13 150	6 034	9 897	11 302	10 966	8 543
вища	8 060	8 671	3 624	8 432	7 387	7 493	8 253	3 859	6 552	7 255	6 939	5 592
Статус щодо куріння												
теперішні курці сигарет ¹	8 925	11 152	2 828	10 110	7 844	8 070	9 891	3 792	6 803	8 008	7 587	5 624
некурці ²	25 513	27 171	9 655	27 006	23 201	23 513	26 445	12 343	19 862	23 001	22 870	16 390

¹ Серед теперішніх щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

§ Освіта: нижча за середню = жодної офіційної освіти, початкова загальна освіта (початкова школа), незакінчена базова загальна середня (менше 9-ти класів школи) та базова загальна середня (закінчена 9-річна школа); середня = повна загальна середня (11 класів школи); середня спеціальна/професійна = середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню освіту; вища = вища освіта та ступінь спеціаліста або магістра й науковий ступінь.

